

**T.C.  
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**57/3 NUMARALI KAYSERİ ŞER'İYYE SİCİLİ  
(H. 1058-1059 / M. 1648-1649)  
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRME**

**Tezi Hazırlayan  
Serpil ÇÖKÜK**

**Tezi Yöneten  
Doç. Dr. Hava SELÇUK**

**Anabilim Dalı ve Programı  
Tarih Anabilim Dalı  
Yüksek Lisans Tezi**

**Temmuz 2010  
KAYSERİ**

**T.C.  
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**57/3 NUMARALI KAYSERİ ŞER'İYYE SİCİLİ  
(H. 1058-1059 / M. 1648-1649)  
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRME**

**Tezi Hazırlayan  
Serpil ÇÖKÜK**

**Tezi Yöneten  
Doç. Dr. Hava SELÇUK**

**Anabilim Dalı ve Programı  
Tarih Anabilim Dalı  
Yüksek Lisans Tezi**

**Temmuz 2010  
KAYSERİ**

Doç. Dr. Hava SELÇUK danışmanlığında Serpil ÇÖKÜK tarafından hazırlanan “57/3 Numaralı Kayseri Şer’iyye Sicili (H. 1058-1059 / M. 1648-1649 ) Transkripsiyon ve Değerlendirme” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalında **yüksek lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

26 / 07 / 2010

**JÜRİ:**

Danışman :Doç. Dr. Hava SELÇUK

Üye :Doç. Dr. Özen TOK

Üye :Yrd. Doç. Dr. Muhittin KAPANŞAHİN

**ONAY:**

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 06.08.2010 tarih ve .....18..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

06.08.2010

Prof. Dr. H. Yunus APAYDIN  
Enstitü Müdürü

## ÖNSÖZ

Kayseri, Türkiye'nin en önemli kültür ve ticaret merkezlerinden biridir. İslâm öncesi devirde olduğu gibi İslam sonrası devirde de rolü büyük olan Kayseri'ye tarihi seyir içinde; Hititler, Frigler, Medler, Persler, Makedonyalılar, Romalılar, Bizanslılar, Emeviler, Büyük Selçuklular, Danişmendliler, Türkiye Selçukluları, Moğollar, İlhanlılar, Eretnalılar, Kadı Burhaneddin Ahmed, Dulkadirliler, Karamanlılar ve Osmanlılar kısa veya uzun süre hâkim olmuşlardır. Bu kadar devletin hâkimiyeti zamanında Kayseri'de önemli sayılabilecek; siyasî, sosyal ve kültürel gelişmelerin olmaması imkânsızdır.

Binlerce yıllık tarihe sahip olan Türk Milleti birbirinden çok farklı coğrafyalarda çeşitli adlarla çok sayıda devlet kurmuştur. Fakat bu devletlerin kendisi ile ilgili bıraktığı belgeler azdır. Kendisi ile ilgili en çok bilgi veren ve belge bırakan Türk devleti, Osmanlı Devletidir.

Osmanlı tarihinin incelenmesinde şer'iyye sicilleri birinci dereceden kaynaklardır. Osmanlının iktisadî, hukukî, sosyal, tarihî ve adlî alanlarda yapılacak bütün araştırmalarda, şer'iyye sicillerine müracaat edilmeden kesin bir değerlendirmenin yapılması mümkün değildir. Çünkü şer'iyye sicillerinin, şehirde yaşayan insanların arasındaki münasebetleri, anlaşmaları, alım-satımları, alacak-verecekleri, vergi durumları, araziler, kavga ve dövüşleri, ölümleri, evlenmeleri ve boşanmaları gibi olayları ihtiva eden belgelerdir. İncelendiği dönemler hakkında net bilgiler vermektedir.

Şer'iyye Sicilleri XV. asrın ortalarından XX. asrın ilk çeyreğine kadar geçen uzun bir sürenin aydınlatılmasında bize oldukça önemli bilgiler vermektedir. Şer'iye sicilleri, kadıların devlet merkezi ile yaptıkları resmî yazışmalarını, halkın şikayet ve isteklerini, mahallî idarelere ait hukukî düzenlemeleri olarak kabul edilen fermanları ve hükümleri ihtiva etmekte ayrıca ait oldukları bölgelerin sosyal, ekonomik, idarî ve kültürel yaşantısı hakkında bize bilgi vermektedir.

Şer'iyye sicillerinde bizzat kadının kaleme aldığı hüccet, i'lâm, mâruz, mürâsele gibi belgelerin dışında; dışardan geldiği halde deftere kaydedilen ferman, berat, buyruldu, tezkere, temessük gibi belgeler de mevcuttur. Bu belgelerden yola çıkarak şer'i ve örfî vergilerin durumu hakkında bilgi sahibi olabiliriz. Böylece hukuk kurallarının uygulama alanları ve bunların ne boyutta olduğu ortaya çıkacaktır.

Ankara Millî Kütüphane'de bulunan 289 cilt Kayseri Kadı Sicilinden 242'sinin mikrofilmi Erciyes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde bulunmaktadır. Bunların yarısından fazlasının ayrıca fotokopisi yapılmıştır. Bunlar, E.Ü. Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırma Merkezi arşivine alınmış olup, yüksek lisans ve doktora tezi düzeyinde çalışmalar yapılmaktadır.

Biz Kayseri şer'iyye sicillerinden H. 1058-1059 \ M. 1648-1649 tarihli ve 57\3 Numaralı defteri yüksek lisans tezi olarak hazırlamaya çalıştık. Ele aldığımız sicilin tamamı 283 sayfadır. Kayıtlarda defterde 688 belge bulunduğu belirtilmektedir. Fakat bizim çalıştığımız kısımda numaralandırmalarda hatalar yapılmış ve bazı numaralandırmalarda silinmiştir. Bu sebeple tarafımızdan yeniden numaralandırma yapılmıştır. Yeni numaralandırmaya göre 860 belge bulunmaktadır. Defterin bizim çalıştığımız kısmı 194-283 sayfaları arasında olup, toplam 240 belge içermektedir. Tezi hazırlarken defteri günümüz harflerine çevirmenin yanı sıra, defter düzeyinde değerlendirme yapmak suretiyle ileride yapılacak daha muhtevalı çalışmalarla Kayseri şehrinin idarî, iktisadî, sosyal, tarihî, adlî ve askerî dönemlerine bir nebze de olsa katkıda bulunmaya çalıştık.

Tez: Önsöz, Kısaltmalar, Giriş ve üç bölümden oluşmaktadır. Giriş Bölümünde şer'iyye sicillerinin tanımı, tarihî gelişimi, önemi, Kayseri şer'iyye sicilleri ve bugünkü durumu ele alınmıştır. Birinci Bölümde belge özetleri, İkinci Bölümde belgelerin transkripsiyonu ve Üçüncü Bölümde değerlendirme yapılmıştır. Son kısımda ise Sonuç, Bibliyografya, İndeks, Ekler ve Özgeçmiş bulunmaktadır.

Tezin hazırlanmasında, zamanını ve yardımını esirgemeyen saygı değer danışman hocam Doç. Dr. Hava SELÇUK Hanıma ve değerli aileme teşekkürlerimi sunarım.

**Serpil ÇÖKÜK**

**Kayseri 2010**

**57/3 NUMARALI KAYSERİ ŞER'İYYE SİCİLİ (H.1058-1059/M.1648-1649 )**  
**TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRME**

**Serpil ÇÖKÜK**

**ÖZET**

Arşiv malzemelerinin en önemli kaynaklarından biri Şer'iyye Sicilleridir. Şer'iyye Sicilleri, merkezden gönderilen her konudaki ferman, berat, i'lâm, hüccet gibi kadıların şer'i ve hukukî vazifesine ait davalarda verdiği hükümleri içermektedir. Şer'iyye Sicilleri; eski yerleşim yerlerinin tespiti, köy, mahalle, semt, çiftlik, otlak, özellikle aşiret ve cemaat isimlerinin kayıtlarını içerdiğinden dolayı son derece önemlidir.

Şer'iyye Sicilleri, 15 yüzyılın ikinci yarısı ile 20. yüzyılın ilk çeyreği arasındaki döneme ait Osmanlı tarihi ve kültürünün hukukî, içtimaî ve siyasî kaynaklarıdır. Siciller, yargı yetkisine sahip olan kadıların vermiş oldukları kararları, tuttukları zabıtları, idarî, siyasî ve hukukî yazışmaları içeren tarihi vesikalardır.

Çalışmamızın temel kaynağı olan Kayseri Şer'iyye Sicillerinin mikrofilmleri, Ankara Milli Kütüphane'de ve Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi'nde bulunmaktadır. 57/3 Numaralı Kayseri Şer'iyye Sicili, Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezinden fotokopi yolu ile temin edilmiştir. Tezin bundan sonraki kısımlarında; sicilin transkripsiyonu, değerlendirilmesi, indeks ve bibliyografya taraması yapılmıştır. Söz konusu Şer'iyye Sicilindeki belgelerin tamamı günümüz harflerine çevrilmiştir. Yine aynı şekilde bütün belgeler, konularına göre tasnif edilmiştir. Tezin sonunda yer alacak olan ekler kısmında teze konu olan sicilin orijinali fotokopi yolu ile çoğaltılmış bir nüshası verilmiştir. Önemli şahıs, yer adlarına göre indeks hazırlanmıştır.

Bu çalışmalarımız sonucunda, Kayseri'nin dolayısıyla Osmanlı Devleti'nin, siyasî, askerî, malî, idarî ve içtimaî tarihini aydınlatmaya çalıştık.

**Anahtar Kelimeler:** Şer'iyye Sicili, Kayseri, Osmanlı, Kadı

**THE TRANSCRIPTION AND THE EVALUATION OF THE 57/III NUMBERED  
KAYSERİ ŞER'İYYE REGISTER ( H. 1058-1059/M. 1648-1649 )**

**Serpil ÇÖKÜK**

**ABSTRACT**

The registers of şer'iyye are one of the most important of archives materials. The registers of şeriyye contain the judgments of the Muslim Judges in the trials peculiar to their şer'i and legal duties on every subject sent from the centre administration of country such as ferman, berat, i'lâm, hüccet, etc. The registers of şeriyye contain the establishing of the ancient settlement places and the registration of the names of village, quarter, farm, pasture and especially the tribe and congregation. Therefore the registers of şeriyye are essential.

The registers of şer'iyye are the sources that include the legal, social and political culture and the history of the Ottaman between the second half of the 15<sup>th</sup> century and the first quarter of the 20<sup>th</sup> century period. The registers are the historical documents which include Muslim Judges' decisions, written minutes, administrative, political and legal correspondences.

Kayseri Şer'iyye Registers microfilms which are the main source of our study are kept in the Ankara National Library and KAYTAM. The Kayseri Şer'iyye Register Şer'iyye numbered 57/3 was ensured by copying from KAYTAM. In the next section of thesis; evaluation and the transcript of the register, index and bibliography hatching were done. Whole documents in the above-mentioned Şer'iyye Register were translated into today's alphabet. In addition to this, all the documents are classified according to their subjects. The original pages of the register were copied and attached to the appendix placed at the end of the thesis. Index was prepared according to the the important names of person, places.

As a result of these the studies, we tried to clarify the political, military, economic, administrative and social history of Kayseri at the same time Ottoman Empire.

**Key Words:** Şer'iyye Registers, Kayseri, Ottoman, Kadi

## İÇİNDEKİLER

ONAY.....	I
ÖNSÖZ.....	II
ÖZET.....	IV
ABSTRACT .....	V
İÇİNDEKİLER.....	VI
KISALTMALAR .....	VIII

## GİRİŞ

1.1. OSMANLI DEVLETİ'NDE ARŞİVCİLİK VE UYGULAMASI.....	1
1.2. ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN MUHTEVASI.....	5
1.3. KAYSERİ ŞER'İYYE SİCİLLERİ .....	8

## BİRİNCİ BÖLÜM

BELGE ÖZETLERİ.....	18
---------------------	----

## İKİNCİ BÖLÜM

BELGELERİN TRANSKRİPSİYONU.....	63
---------------------------------	----

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DEĞERLENDİRME .....	240
4.1. SİYASÎ VE ASKERÎ YAPI .....	240
4.1.1. Kayseri'nin Girit Seferi'ne Askerî ve Lojistik Desteği.....	240
4.2. KAYSERİ'NİN İDARÎ STATÜSÜ .....	241
4.2.1. İdare .....	241
4.2.2. İdarî Görevliler .....	242
4.2.3. İdarî ve Hukuki Uygulamalar .....	243
4.3. KAYSERİ'YE BAĞLI YERLEŞİM BİRİMLERİ .....	244
4.4. SOSYAL YAPI.....	247
4.4.1. Sosyal Statü.....	247
4.4.2. Evlenme ve Boşanma .....	248
4.4.3. Vasi Tayini.....	249
4.4.4. Darb, Gasb, Hırsızlık, Su-i Hal vb. Olaylar.....	249



4.5. İKTİSADÎ DURUM.....	249
4.5.1. Şehrin İktisadî Durumu .....	249
4.5.2. Vergi.....	249
4.6. DİNİ VE SOSYAL MÜESSESELER .....	250
4.6.1. Vakıflar .....	250
4.6.2. Diğer Müesseseler .....	251
<b>SONUÇ.....</b>	<b>252</b>
<b>İNDEKS.....</b>	<b>254</b>
<b>BİBLİYOGRAFYA.....</b>	<b>257</b>
<b>EKLER.....</b>	<b>259</b>
<b>ÖZGEÇMİŞ .....</b>	<b>306</b>

**KISALTMALAR**

S.	: Sayfa numarası
B.	: Belge numarası
H.	: Hicrî
M.	: Miladî
H.z.	: Hazreti
a.g.e.	: adı geçen eser
a.g.m.	: adı geçen makale
C.	: Cilt
E:Ü	Erciyes Üniversitesi
s	: sayfa
MEB.	: Milli Eğitim Bakanlığı
BOA.	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
OSAV.	: Osmanlı Araştırma Vakfı
TDAV.	: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
KAYTAM	: Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi
vd.	: ve diğerleri
TTK	:Türk Tarih Kurumu

## GİRİŞ

Türk-İslam dünyasının en büyük devleti olan Osmanlı Devleti'nin idarî, sosyal, iktisadî ve askerî tarihini araştırırken başvuracağımız temel kaynak şer'iyeye sicilleridir. Kadılar tarafından tutulduğu için "kadı defterleri veya sicilleri" mahkeme konusu olan davaları içerdikleri için "mahkeme defterleri" veya "şer'i mahkeme defterleri" ya da "sicill-i mahfûz" şeklinde değişik adlar altında anılmaktadırlar.

Nikâh, evlenme, miras taksimi, yetim malları ile kayıp malların muhafazası, vasi tayini ve azli, vasiyetlerin ve vakıfların hükümlerine riayet edilip edilmediğinin takibi, cürüm ve cinayet davaları gibi şer'i ve hukukî işlerin yanında idarî yönden de kadılara geniş yetkilerin verilmesi şer'iyeye sicillerinin önemini ortaya koymaktadır.

Şer'iyeye sicilleri yerel tarih açısından da önemli bir yere sahiptir. Şehirleşmenin nasıl olduğu, evlerin yapısı, mahalle isimleri, şehirlerin büyüklüğü, sosyo ekonomik yapısı vb. gibi konularda bize yol göstermektedir.

Şer'iyeye sicilleri tarihsel araştırmalar açısından oldukça büyük bir öneme sahiptir. Bu gerçekten hareketle Osmanlı Devleti'nin dolayısı ile Kayseri şehrinin tarihi ve kültürüne katkıda bulunmak amacıyla 57/3 Numaralı Kayseri Şer'iyeye Sicili incelenmiştir. 57/3 Numaralı Kayseri Şer'iyeye Sicilinin mikrofilmleri Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunmaktadır. Bunların birer fotokopisi ve bazılarının mikrofilmleri de Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi'nde yer almaktadır.

### 1.1. OSMANLI DEVLETİ'NDE ARŞİVCİLİK VE UYGULAMASI

*Eski Türk Devletlerinde Defter Tutma Geleneği:* Arşivler; bir ülkenin tapu senedi, bir milleti geçmişinden bugüne ve bugününden yarınına bağlayan temel dayanak noktası olarak ifade edilir. Arşivler devletlerin ve fertlerin haklarını, milletlerarası münasebetleri belgelerle korurken, ait oldukları devrin örf ve âdetlerini, hukukî ve sosyal yapısını, müesseselerini ve bunlar arasındaki ilişkiyi ortaya koymada birinci

derecede kaynak rolünü de oynarlar. Bu sebeple tarihçiler, bu kaynaklardan vazgeçemezler.

Arşivcilikte ilk basamak, belge giriş-çıkışlarını defterlere kaydetmektir. Osmanlı ve Osmanlı öncesi Türk Devletleri'nde defter kayıtlarına atfedilen önem, arşivcilikte önemli olan bu unsura riayet edildiğini göstermektedir<sup>1</sup>. Türk Medeniyet Tarihi araştırıldığında defter tutmanın, belgeleri kayda geçmenin çok eski bir gelenek olduğu rahatça tesbit edilebilir.

Bu konuda Uygurlar başı çekmektedir. Onlar kendi dönemlerine ait kayıtlar bıraktıkları gibi, başka devletlerin idarî, askerî ve malî teşkilâtlarının oluşumunda ve defterlerinin tutulmasında da etkili olmuşlardır. Moğol İmparatoru Cengiz Han'ın yanında müşavir olarak bulunan Uygur Türkleri'nin Moğollara büyük hizmetleri olmuştur. Türk Devletleri tarafından yüzyıllarca uygulanmış olan Türk ananesinin, Moğol İmparatorluğu'nun kuruluşunda ve teşkilâtlanmasında etkili olduğu görülmüştür<sup>2</sup>.

İlhanlılar tüm vilâyetlere ait olan defterlerini "Defterhane" de saklamışlar, görevli olarak da "defterdâr-ı memâlik" adlı kişiyi tayin etmişlerdir. Yine aynı şekilde Karahanlıların Türkçe yarlığlar, defterler yazdıkları bilinmektedir. Türkler tuttukları defterler için "biti, kütük, koçan" tâbirlerini kullanmışlardır. Türkiye Selçuklularında divan muamelâtına ait işlere mahsus "Defâtîr-i Dîvân-ı Alâ" adıyla tutulan defterler, Osmanlıların "arazi defterleri" cinsindedir<sup>3</sup>.

*Osmanlı Devleti'nde Arşivcilik ve Uygulaması:* Osmanlı Arşivi'nin tarihî, Osmanlı Devleti'nin kuruluşu ile başlar. Osmanlı'nın Arşivciliği, günümüz anlamında bir arşivcilik olmamakla beraber; yazışma sisteminin özelliği, hak ve hukukun korunması düşüncesi, Türk-İslâm toplumunda mevcut olan "yazı yazmak, yazı malzemesi" gibi faktörler, biriken evrâkın titizlikle korunmasına zemin hazırlamıştır. Bursa'nın başkent olduğu dönemlere ve öncesine ait resmî belgelerin Timur istilâsı esnasında yok edildiği bilinmektedir. Yine Edirne'nin devlet merkezi olduğu devrelerde meydana gelen yangınlar, saltanat kavgaları gibi sebeplerle bu döneme ait çok az belge zamanımıza kadar gelebilmiştir. İstanbul'un fethinden sonra ilk evrak mahzeni olarak Yedikule mevki kullanılmıştır. Fatih devrinden Kanunî zamanına kadar geçen bir asırlık döneme

<sup>1</sup> Başbakanlık Osmanlı Arşivi, *Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı*, Yayın No : 5 , Ankara 1992 , s. 15.

<sup>2</sup> Abdülkadir Yuvalı; *İlhanlılar Tarihi I Kuruluş Devri*, E. Ü. Yayını, Kayseri 1994, s. 116.

<sup>3</sup> İ.Hakkı Uzunçarşılı; *Osmanlı Devleti Teşkilâtına Medhal*, TTK. Yayını, Ankara 1988, s. 89.

ait arşive intikal eden belge ve defter sayısı oldukça azdır. Kanunî döneminden itibaren düzenli bir şekilde defter tutulmaya başlanmıştır. Osmanlı bürokrasisi arşivcilikte defter usûlünü esas kabul etmişlerdir. Defter usûlü Osmanlılarda yıkılışa kadar devam etmesine rağmen bazı nezaret ve dairelerde 1891 yılından itibaren dosya sistemine geçilmeye başlandığı da gözlenir<sup>4</sup>.

Divanda alınan kararlar; Mühimme, Maliye, Ruûs, Tahvil, Kayd-ı Divân gibi defterlere yazılmıştır. Alt birimlere ait işlem görmüş evrâk ise, müsveddelerine varıncaya kadar aylık torbalara konmuş, bir yıl içinde biriken evrak bu torbalarda üzerine daire adı ve yılı yazılarak, çoğu zaman deri kaplı sağlam sandıklarda gerektiğinde müracaat edilmek üzere mahzenlerde muhafaza edilmiştir<sup>5</sup>. Bu durum Osmanlılarda kronolojik bir tasnif sisteminin uygulandığını göstermektedir.

Yedikule'deki evrâk mahzeni, Edirne sarayındaki divânhâneye taşınırken, ordu divanlarına ait defterler, Sultan III. Ahmed'den sonra padişahların tamamen İstanbul'a yerleşmesiyle birlikte Topkapı Sarayı'na taşınmıştır. Osmanlı Devleti; arşivlerini altın ve gümüş akçeler, kıymetli eşyalar ile birlikte muhafaza etmiş ve "Hazine-i Evrak" olarak isimlendirmiştir<sup>6</sup>.

Merkezî devlet dairelerinde belgelerin saklanması ve korunmasında gösterilen titiz arşivcilik anlayışı, taşrada görevli beylerbeyi ve mahallî kadılarından da istenmiştir. Taşra teşkilâtı görevlilerine, karar ve işlemlerini deftere kaydetmeleri ve bu defterleri muhafaza etmeleri emredilmiştir. Mahallî kadılar, verdikleri kararı deftere kaydetmek ve bu defterleri muhafaza etmek ve bir sonraki kişiye teslim etmekle mükellef tutulmuşlardır. Osmanlı Devleti'nin son yıllarında İstanbul'da muntazam bir arşive kavuşan Şer'iyye Sicilleri, erken tarihli koleksiyonlarına ancak bu disiplin sayesinde ulaşabilmiştir<sup>7</sup>.

I. Abdülhamid döneminde çıkarılan nizamnâmelerle, devlet kayıtlarının muhafazası ve önemi hususunda önemli kararlar alınmış, bir bakıma günümüz arşivciliğinin uygulamakta olduğu bir takım prensiblerin temeli atılmıştır. Yeni binaların inşası, yayınlanan nizamnâmeler Osmanlı arşivciliğine katkıda bulunma amacını taşımaktadır.

<sup>4</sup> Yusuf Halaçoğlu; *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı*, TTK. Yayını, Ankara 1995, s. 28-29.

<sup>5</sup> İ.Hakkı Uzunçarşılı; *Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilâtı*, TTK Yayını, Ankara 1988, s. 17-19.

<sup>6</sup> İ. Uzunçarşılı; *Merkez ve Bahriye Teşkilâtı.....*, s. 43.

<sup>7</sup> Halaçoğlu; *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı.....*, s. 29.

Tanzimata gelene kadar Topkapı Sarayı'nda muhafaza edilen evraklar, artık buraya sığmaz olmuştur. Böylece ciltli defterler Topkapı Sarayı'ndan, Bâb-ı Âlî'ye getirilmiştir. Arşivcilik faaliyetlerine ilk adım, Sultan Abdülmecid'in Maliye Nâzırlarından Safveti Paşa tarafından atılmıştır. Bu önemli adımla tasnif sistemi ana hatlarıyla oluşmuştur. 1846'da Sadarete gelen Mustafa Reşid Paşa, ikinci önemli adımı atarak Hazine-i Evrak'ın teşekkülünü sağlamıştır<sup>8</sup>.

*Osmanlı Devleti'nin Hukukî Yapısı:* Osmanlı Devleti etnik, dini ve kültürel farklılıklara rağmen devletin sahip olduğu hukuki yapı sayesinde altı asrı aşan bir süre ayakta kalmıştır. Osmanlı hukukunun esas temelini İslâm hukuku oluşturmaktadır. Ayrıca Osmanlı Devleti'nin altı asırlık uygulamasında aldığı şekiller ve Osmanlı hükümdarlarının kendilerine tanınan alanda koyduğu hukuk kuralları ve kanunlar gelmektedir<sup>9</sup>. Padişah yargı yetkisini kadılar vasıtasıyla kullanırdı<sup>10</sup>. Kadı veya şer'iyeye sicilleri her türlü olay ve işlemlerin kaydedildiği vesikalar olarak Osmanlı tarihinin son derece zengin bir kaynağını meydana getirmektedir<sup>11</sup>.

Osmanlı hukukunu oluşturan iki unsurdan İslâm hukukuna "şer", "ahkâm-ı şer'iyeye", Osmanlı hükümdarları tarafından konan hukuk kurallarına da "örf", "kavân-i örfiye" gibi isimler verilmiştir<sup>12</sup>.

*Şer'i Hukuk (Şer'-i Şerif) :* Şer'i hukuktan kasıt, Kur'an, Sünnet, İcma' ve Kıyas gibi şer'i deliller vasıtasıyla, İslâm müctehidlerinin fıkıh kitaplarından derledikleri hukukî hükümlerdir<sup>13</sup>. Osmanlı Kanunnâmelerinde "şer'" veya "şer'-i şerif" diye geçmektedir. Bunlar; hiçbir şahıs veya heyetin tasdikine gerek olmaksızın geçerlidir ve bütün Müslümanları bağlar. Osmanlı Devleti'nde hukukun tamamına yakınında ve kamu hukukunun çoğunluğunda esas kabul edilen hükümler bunlardır.

*Örfî Hukuk:* Şer'i hükümlerin tanıdığı sınırlı yaşama yetkisine veya ictehad esasına dayanılarak, özellikle malî hukuk, toprak hukuku, askerî hukuk ve idare hukukuna ait hukukî düzenlemeler ile temelini örf-adetler, amme maslahatı gibi talî kaynaklardan

<sup>8</sup> Halaçoğlu; *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı...*, s. 29-33.

<sup>9</sup> Akif Aydın ; "Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi" *Türkler Ansiklopedisi*, C. X. , Yeni Türkiye Yayınları , Ankara 2002 , s. 15-18.

<sup>10</sup> Mehmed Ali Ünal; *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Fakülte Kitabevi Yayınları, Isparta 2005, s. 105.

<sup>11</sup> İlber Ortaylı; *Türkiye İdare Tarihi*, Türkiye ve Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları, Ankara 1979, s. 170.

<sup>12</sup> M. Akif Aydın; "Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi" ....,s. 15-18.

<sup>13</sup> Ahmet Akgündüz, Said Öztürk; *700. Yılında Bilinmeyen Osmanlı*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1999, s. 367.

alan icthadî hükümlerdir<sup>14</sup>. Bu hükümlere "örfî hukuk, siyaset-i şer'îyye, kanunnâme " gibi isimler verilir.

Hanefî, Şafii, Malikî ve Hanbelî olmak üzere dört hukuk mezhebi olup, Osmanlı Devleti'nin ahalisinin büyük çoğunluğu Hanefî mezhebine mensuptur. Bu sebeble Osmanlı döneminde, genelde Hanefî fihkî uygulanmıştır<sup>15</sup>. Kadılar da Hanefî mezhebi ile hükmetmek üzere görevlendirilmişlerdir. Başka mezheplerden olan yerleşim yerlerinde (Mısır, Hicaz, Irak gibi) dava ve uzlaşma gerektiren meselelerde ise insanların aralarında seçtikleri hakem, kendi mezhepleri çerçevesinde karar verir daha sonra Hanefî kadı onu tasdik ederdi.

Osmanlı Devleti'nde hem hukukî birlik ve iç istikrarı bozmamak hem de hukukî hayatta ihtiyaç duyulan yenilikleri yapabilmek için kadılar istedikleri hukukçunun görüşüne göre hükmetmekten men edilmişlerdir. Bu istikrarı bozmamak adına bütün kadılar, Hanefî mezhebinin görüşüne göre hükmetmekle yetkilendirilmişlerdir<sup>16</sup>.

Osmanlı Devleti'nde şer'î mahkemelerden başka mahkeme yoktu. Tanzimat'ın ilânından sonra, Batı tarzı mahkemeler kurulmuşsa da şer'î mahkemelerin etkisini ortadan kaldıramamıştır.

## 1.2. ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN MUHTEVASI

*Tarifi, Tarihi Gelişimi ve Önemi:* Kent yaşamının dinamiklerinin tesbitinde şer'îyye ( kadı ) sicillerinin önemi büyüktür. XV. Yüzyılın ikinci yarısından başlayarak, XX. Yüzyılın ilk çeyreğine kadar geçen yaklaşık beş asırlık bir dönemin bütün Osmanlı coğrafyasındaki kaza merkezlerinde kadıların tuttukları kayıtları ihtiva eden şer'îyye sicilleri, Osmanlı tarihi araştırmalarındaki en önemli kaynaklardan biridir. Kadılar tarafından tutuldukları için "kadı defterleri veya sicilleri", mahkeme konusu olan davaları içerdikleri için "mahkeme defterleri" veya "şer'î mahkeme defterleri" yada "sicill-i mahfûz" şeklinde değişik adlarla anılmaktadır<sup>17</sup>.

<sup>14</sup> Akgündüz, Öztürk; 700. Yılında Bilinmeyen Osmanlı....., s. 368.

<sup>15</sup> Özen Tok; *Kadı Sicillerine Göre XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Kayseri Para Vakıfları*, KAYTAM Yayınları, Kayseri 2008, s. 6.

<sup>16</sup> Akgündüz, Öztürk; 700. Yılında Bilinmeyen Osmanlı.....s. 370.

<sup>17</sup> Hava Selçuk; *Şer'îyye Sicillerine Göre Kayseri Sancağı ve Girit Seferi'ne Katkısı*, KAYTAM Yayınları, Kayseri 2008 , s. 7.

Şer'i ve Şer'iyye kelime manasıyla, şeriata ve İslâm dininin emrettiği dünya nizamına mensup ve muvafık<sup>18</sup> olan anlamındadır. Sicil kelimesi ise okumak, kaydetmek, not etmek, hükmetmek, zabta geçmek manalarına gelmektedir. Terim anlamı ise, şer'i mahkemelerin tarih sırasıyla tutulan kayıtlarına verilen isimdir<sup>19</sup>.

İnsanlarla ilgili bütün hukukî olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterlere Şer'iyye Sicilleri, Kadı Defterleri, Mahkeme Defterleri, Zabıt-ı Vakâyi Sicilleri veya Sicillât Defteri denmektedir<sup>20</sup>.

Kadıların verdikleri kararların ve tuttukları zabıtların sicillere kaydedilme âdeti, sadece Osmanlı Devleti'ne ait bir uygulama değildi. Hz. Peygamber döneminden itibaren hukukî ve ticarî akit ve muamelelerin yazıya geçirildiği bilinmektedir<sup>21</sup>. Daha sonraki dönemlerde, Abbasi Devleti, Selçuklu Devleti ve İlhanlı Devleti gibi birçok devletin, aynı amaçla sicil oluşturdukları bilinmektedir.

Ortaçağ İslâm dünyasında muntazam sicillere rastlanmakla birlikte bazen görevlerinden ayrılan kadıların sicillerini beraberlerinde götürdükleri durumlarla karşılaşmıştır. Kendisinden önceki devletlerden daha muntazam ve merkeziyetçi bir idare kuran Osmanlı Devleti'nde XVI. Yüzyılda Karaman Kadıları'ndan, görevlerinden ayrılan kadıların sicillerini beraberlerinde götürme âdeti görülmüş, bu durum Kanuni Sultan Süleyman'ın emriyle yasaklanmıştır<sup>22</sup>. Bu yasaklamadan sonra, kadının, görevi sona erdiğinde defterleri kendisinin yahut emini vasıtasıyla halefi olan kadıya devir ve teslim etme esası sağlanmış oldu<sup>23</sup>.

Sicil defterleri ve yazılan vakfiye, nafaka, miras davaları resm-i kısmet, i'lâm, husumete müteallik davalar, nikah ve şer'i mahkemelerce mahsus bir usul ve kaide altında kaleme alınmakta ve bu tahrir şekline "sakk-ı şer'i" denilmekteydi. Şer'iyye sicillerinin mahkemece tutulup muhafazası hukukî bir ihtiyaçtan doğmuştur. Kadı, i'lâm ve hüccetlerin bir nüshasını da hak sahiplerine verirdi. Asıllarında kendi koruması altında olan defterlere kaydedirdi.

<sup>18</sup> Şemsettin Sami; *Kâmûs-ı Türkî*, Bedir Yayınevi, İstanbul 1989, s. 774.

<sup>19</sup> M. Zeki Pakalın; *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimler Sözlüğü*, M.E.B., C. III., İstanbul 1993, s. 343.

<sup>20</sup> Ahmet Akgündüz; "Şer'iyye Sicilleri", *TDAV*, C. I., İstanbul 1998, s. 17.

<sup>21</sup> Said Öztürk; *Onyedinci Asır Askerî Kasamsa Ait İstanbul Tereke Defterleri ( Sosyo-Ekonomik Tahlil)*, OSAY, İstanbul 1995, s. 19.

<sup>22</sup> Fuad Köprülü; "Anadolu Selçukluları Tarihî'nin Yerli Kaynakları", *Belleten*, C. VII., Ankara 1943, s. 410.

<sup>23</sup> Ahmet Akgündüz; "Şer'iyye Sicilleri"....., s. 18.



Şer'i mahkemelerden kalan ve Şer'iyye Sicilleri diye bilinen defterlerde, devletin hukukî, sosyal, askerî ve idarî müesseseleri hakkında önemli tarihî bilgiler bulunmaktadır. Bu bilgilerden istifade etmek için şer'iyye sicillerindeki belgelerin okunup değerlendirilmesi zorunludur.

Şer'iyye Sicilleri'nin Kapsadığı Belgeler:

### **Kadınların İfadeleriyle Kaleme Alınan Belgeler**

#### **Hüccetler**

Hakimin kararını ihtiva etmeyen ve herhangi bir konuda , taraflardan birinin ikrarıyla diğerinin tasdikini içeren belgelerdir. Yani bugünkü noterlerin yaptığı gibi, bir hukukî durumun kadı tarafından yazı ile tespit edilmiş halidir. Tesbit edilen hüccetlerin aslı ilgili şahsa verilirken suretleri aynen sicile kaydedilirdi<sup>24</sup>.

#### **İ'lâmlar**

Osmanlı şer'i mahkemeleri de kadınların davalar hakkında verdikleri hükümleri, kararları ihtiva eden kadının mühür ve imzasını taşıyan belgelerdir<sup>25</sup>.

#### **Maruzlar**

Kadınların, icra makamlarına idari bir durumu arz etmek üzere kaleme aldığı belgeler veya halkın yazdığı şikayet dilekçeleridir<sup>26</sup>.

#### **Müraseleler**

Kelime olarak haberleşmek, mektuplaşmak manasını taşır<sup>27</sup>. Terimolarak Osmanlı Devleti'nde Anadolu ve Rumeli Kazaskerleri tarafından kadı ve naiblere ve onlarında nahiye naiblerine tayin ve görevlerini bildiren resmî emirleri ihtiva eden belgelerdir<sup>28</sup>.

### **Başka Makamlardan Gönderilen Ve Sicile Kaydedilen Belgeler**

#### **Fermanlar**

Padişah tarafından herkesi ilgilendiren konularda yayımladığı emirlerin genel adıdır. Bunlardan hususî şahıslarını ilgilendirenlerine nişan ve berat denir<sup>29</sup>.

<sup>24</sup> Ali Aktan; *Osmanlı Paleografyası ve Siyasi Yazışmalar.....*, s. 176.

<sup>25</sup> Ahmet Akgündüz; "Şer'iyye Sicilleri" ..., s. 29.

<sup>26</sup> Ali Aktan; *Osmanlı Paleografyası ve Siyasi Yazışmalar.....*, s. 177.

<sup>27</sup> Ferit Develioğlu; *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2002 , s. 732.

<sup>28</sup> M. Zeki Pakalın; *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimler Sözlüğü.....*, s. 621.

### **Buyrulduklar**

Sadrazamlar yazılı emirleri demektir. Aslında buyruldu sadrazam, kaptan-ı derya, vezir, beylerbeyi ve kazasker gibi devlet erkanının yazılı emirlerine denir<sup>30</sup>.

### **Tezkireler**

Osmanlı Devleti'nde aynı şehir ve kasabada bulunan resmî dairelerin birinden ötekine ve halkın birbirine yazdığı yazılara tezkire denir<sup>31</sup>.

### **Temessükler**

Osmanlı Devleti'nde mîrî arazide ve vakıflarda tasarruf hakkına sahip olan kimselere, yetkili makam ve şahısların verdiği tasarruf vesikalarına temessük denir<sup>32</sup>.

### **1.3. KAYSERİ ŞER'İYYE SİCİLLERİ**

*Sicillerin Durumu:* Kayseri, Fatih Sultan Mehmed zamanında Karamanoğullarından Osmanlıya geçmiştir. Karaman eyâletine bağlı olarak yönetildi. 1515 yılında II. Beyazid döneminde kesin olarak Türk hakimiyetine bağlandı. Şehir 1846 senesinde Osmanlı yönetim düzenlenmesinde merkezi Yozgat olan Bozok eyaletine, 1868 senesinde Vilayet Nizamnâmesine göre Ankara vilâyetine bağlandı. 1908'de II. Meşrutiyet'in ilanından sonra müstakil bir sancak olmuştur. 1923'te Cumhuriyet ile birlikte "il" olan şehrin ismi "Kayseri" olarak kabul edilmiş ve 1988 senesinde de "Büyükşehir" olmuştur<sup>33</sup>. Kayseri'ye ait 289 şer'iyye sicili bulunmaktadır. Sicil defterleri H. 895-898 ( M. 1489-1492 ) yıllarında tutulmaya başlanmış, son olarak da H.1327-1333 ( M.1909-1914 ) tarihlerinde tutulmuştur. 425 yıl bu defterlerin tutulduğunu görüyoruz.

Bir çok kaza ve sancakların sicilleriyle birlikte Ankara ve Kayseri kadılığının sicilleri de Ankara Etnoğrafya Müzesi'nde toplanmıştır. Daha sonra bu siciller Milli Kütüphane'ye nakledilmiştir<sup>34</sup>.

Erciyes Üniversitesi Tarih Bölümü, Kayseri'ye ait toplam 289 sicil defterlerinin mikro filimlerini Ankara Milli Kütüphane'den<sup>35</sup> alarak Sosyal Bilimler Enstitüsü aracılığıyla yüksek lisans ve doktora düzeyinde incelemektedir. Tarih bölümü bünyesinde kurulan

<sup>29</sup> Ali Aktan; *Osmanlı Paleografyası ve Siyasi Yazışmalar*...., s. 177.

<sup>30</sup> M. Zeki Pakalın; *Osmanlı Tarih Deyimleri* ... , s. 491.

<sup>31</sup> M. Zeki Pakalın; *Osmanlı Tarih Deyimleri* ... , s. 491.

<sup>32</sup> Ali Aktan; *Osmanlı Paleografyası ve Siyasi Yazışmalar*....,s. 177.

<sup>33</sup> Kemal Göde; *Tarih İçinde Kayseri*, E. Ü. Yayınları, Kayseri 1991, s. 11-12.

<sup>34</sup> Mübahat Küttükoğlu; *Tarih Araştırmalarında Usul*, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1990, s. 7.

<sup>35</sup> Ankara Milli Kütüphanede bulunan Şer'iyye Sicilleri Başbakanlık Osmanlı Arşivine nakl edilmiştir.

KAYTAM ise, bu incelemelerin merkezi halinde olup, Kayseri ve yöresi ile Kayseri halkının birinci elden kaynağı haline gelmiştir.

Kayseri şer'iyye sicilleri en eski olan sicillerdendir. Sicil defterleri çeşitli ebatlarda olup arka yüzleri meşin, ön kapakları kağıttandır. Defterler iyi bir şekilde muhafaza edilmiş olmakla beraber bir kısmı nem ve çeşitli sebeplerden dolayı tahrip olmuştur.

*57/3 Numaralı Kayseri Şer'iyye Sicili:* Tezimizin konusu olan 57/3 Numaralı Kayseri Şer'iyye Sicili, Ankara Etnoğrafya Müzesi'nde iken Ankara Millî Kütüphanesi'ne nakledilmiş olup, Millî Kütüphane Arşivi'nde 1722 numara ile kayıtlıdır. Defter; 15x41 cm. boyutunda olup H. 1058 \ M. 1648 tarihinden H. 1059 \ M. 1649 tarihine kadar dönemdeki belgeleri ihtiva etmektedir. Defterin sırtı siyah meşin, satırları gri ve mukavva ciltlidir. Defter 283 sayfadır. Kayıtlarda defterde 688 belge bulunduğu belirtilmektedir. Fakat bizim çalıştığımız kısımda numaralandırmalarda hatalar yapılmış ve bazı numaralandırmalarda silinmiştir. Bu sebeple tarafımızdan yeniden numaralandırma yapılmıştır. Yeni numaralandırmaya göre 860 belge bulunmaktadır.

57 Numaralı defter üçe taksim edilmiştir. Defterin üçüncü kısmı 57/3 olarak incelenmiştir. Bizim tez konumuz ise 57 Numaralı defterin 57/3 Numaralı olan kısmıdır. 57/3 Numaralı Defter 89 sayfa (45 varak) ve 240 belgeyi ihtiva etmektedir.

Defterin belge ve sayfa numaralandırılması daha sonra arşiv görevlileri tarafından yapılmıştır. Defterde, belgeler numaralandırılırken bazı belgelerin numaralandırılmasında hatalar yapılmış olup tarafımızdan yeniden düzenlenmiştir. Bazı belgeler ise mikro-filminden fotokopiye geçerken düzgün çıkmadığı ve silik çıktığı için okunamamıştır.

Defterde yer alan konular arasında alacak-verecek, alım-satım, nafaka, evlenme-boşanma, mihir, nakil-tayin, görev alma-göreve devam, emlak ve emvalin zabtı ve müdahalesi, hibe, kira, yaralama, şahsa saldırı, vakıf, vergi, maaş-ücret ve diğer konular yer almaktadır. Bu konuyla ilgili tabloda belgelerin tasnifi yapılarak gösterilmiştir.

*Metin Transkripsiyonunda Takip Edilen Metod:* Defterin belge ve sayfa numaralandırılması daha sonra arşiv görevlileri tarafından yapılmıştır. Defterde belgelerin numaralandırılmasında hatalar yapılmış olup tarafımızdan yeniden düzenlenmiştir. Defterde okunamayan kelimeler (...), yazıların bozuk olmasından dolayı okunamayan kelimeler (Bozuk), silik olan kelimelere (silik), okunduğu halde

şüpheli olan kelimeler (?), metindeki hemze (’), uzatma ve incelmeler (^) işaretleriyle gösterilmiştir. Belgelerde Arapça olarak verilen Hicrî tarihlerin Miladî karşılıkları parantez içinde gösterilmiştir.

*Belgelerin Tasnifi:* Defter, 621 numaralı belgeden başlayıp, 856 numaralı belgede son bulmaktadır. 621 numaralı belgede tarih 21 Şevval’ül-mükerrem sene 1059 tarihlidir. (M. 28 Ekim 1649 ) 826 numaralı belge ise Bin elli dokuz cemâziyelevveli guresi (M. Mayıs – Haziran 1649 ) tarihini içermektedir.

İncelemiş odlumuz 57/3 Numaralı defterde toplam 240 belge içermektedir. Mikro-filmden çekilen fotokopilerdeki bozukluklardan dolayı sağlıklı inceleme yapılmaya elverişli olmayan 11 adet belge bulunmaktadır. Bu okunmayan belgeler değerlendirme ve belge tasnifi kısmında yer almamaktadır.

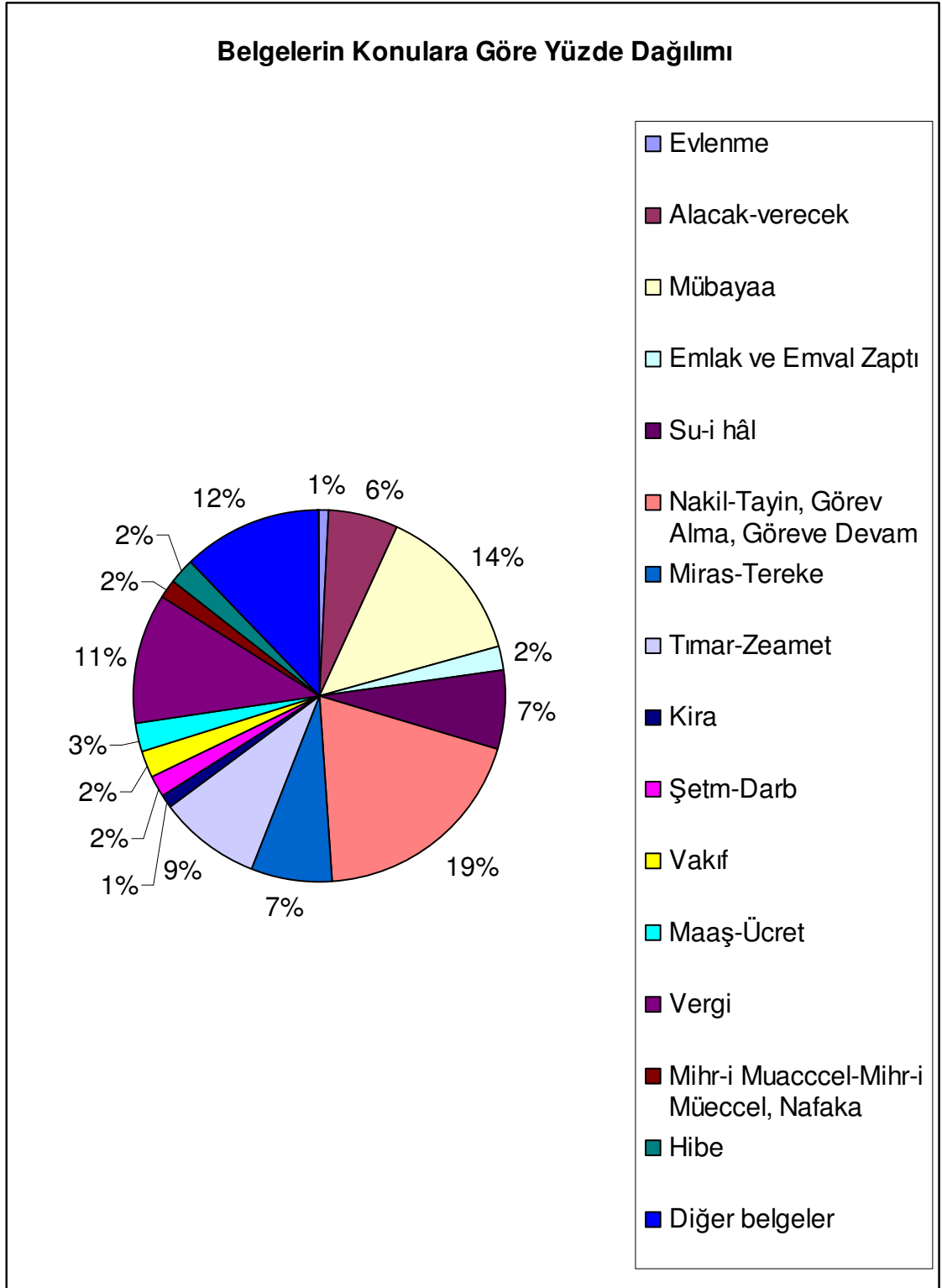
İncelediğimiz defterde, belgelerin büyük kısmı ferman ve beratdan oluşmaktadır. Aşağıda incelemeye aldığımız 229 belgenin tür ve konularına göre yapılmış tasnifleri tablolar halinde verilmiştir.

**Tablo 1.1.** Tez İçindeki Belgelerin Konularına Göre Dağılımı ve Tasnifi

<b>Konular</b>	<b>Belge Numaraları</b>
Evlenme	668, 690
Alacak-Verecek	625,626,839,642,643,660,663,670,686,699,816,817,846,847.
Mübayaa	623,624,634,635,636,638,641,646,647,650,651,654,655, 658,662,666,675,676,677,680,681,682,691,692,693,695, 697,700,702,712,825,860
Emlak ve Emval Zaptı	627,645,672,800.
Su-i hâl	708,731,734,747,748,753,757,758,765,766,772,773,774,798, 837, 850.
Nakil-Tayin Görev Alma Göreve Devam	713,716,718,719,720,721,722,724,727,737,738,742,744,754, 759,770,776,777,782,783,784,785,789,790,791,794,797,799, 803,812,813,814,818,828,832,833,834,843,845,854,855,856, 857,858.
Miras-Tereke	621,622,648,649,665,669,673,674,678,683,696,707,715,764, 775,811.
Tımar-Zeamet	730,732,733,739,740,743,762,763,767,780,781,815,819,827, 830,839,842,844,849,853.
Kira	631,653,687.
Şetm-Darb	629,667,703,706.
Vakıf	632,755,788,821,841.
Maaş-Ücret	726,779,795,796,801,831.
Vergi	659,661,671,701,709,710,711,717,725,728,786,802,804,806, 808, 809,810,820,822,823,824,835,836,848,851,859.
Mihr-i Muaccel- Mihr-i Müeccel- Nafaka	628,637,684,688.
Hibe	656,657,705,704,787.
Diğer Belgeler	630,633,639,640,664,679,685,689,694,698,714,723,729,735, 736,749,750,756,768,769,778,792,793,807,828,829,840, 852.

**Tablo 1.2.** Tez içinde Yer Alan Belgelerin Konularına Göre Dağılımı ve Yüzdesi

<b>Konular</b>	<b>Belge Adedi</b>	<b>Yüzde</b>
Evlenme	2	0,87
Alacak- Verecek	14	6,11
Mübayaa	32	13,97
Emlak ve Emval Zaptı	4	1,75
Su-i hâl	16	6,99
Nakil-Tayin,Görev Alma,Göreve Devam	44	19,21
Miras-Tereke	16	6,99
Tımar-Zeamet	20	8,73
Kira	3	1,31
Şetm-Darb	4	1,75
Vakıf	5	2,18
Maaş-Ücret	6	2,62
Vergi	26	11,35
Mihr-i Muaccel- Mihr-i Müeccel Nafaka	4	1,75
Hibe	5	2,18
Diğer Belgeler	28	12,23
<b>TOPLAM</b>	<b>229</b>	<b>100,00</b>



**Şekil: 1.1.** Tez içinde Yer Alan Belgelerin Konularına Göre Dağılımı ve Yüzdesi

**Tablo: 1.3.** Tez İçindeki Belgelerin Türlerine Göre Tasnifi

<b>Türler</b>	<b>Belge Numaraları</b>
<b>Hüccetler</b>	621,622,623,624,627,634,634,635,636,638,639,646,647,648,649,650, 651,653,654,655,656,658, 659,660,662,663,669,671,672,674,675,676, 677,681,692,693,695,699,700.
<b>İ'lâm</b>	625,626,628,629,637,641,642,643,645,657,661,664,665,666,667,668, 670,683,687,688,689,691,702,703,708.
<b>Fermanlar</b>	709,710,711,713,717,724,725,726,728,729,735,736,739,747,748,753, 757,758,763,765,769,772,778,784,786,795,796,798,802,804,808,812, 817,820,821,823,824,825,829,833,836,837,841,844,846,848,850,851, 852,853,854,859.
<b>Berat</b>	704,705,716,718,719,720,721,722,727,730,732,733,737,738,742,743, 744,754,759,770,776,777,781,782,785,788,789,790,791,794,797,801, 813,818,819,828,831,832,842,843,849.
<b>Tezkire</b>	762,806,816,827,830,834,838,840.
<b>Diğer Belgeler</b>	630,631,632,633,640,673,678,679,680,682,684,685,686,690,694,696, 697,698,701,706,707,712,714,715,723,731,734,740,749,750,755,756, 764,766,767,768,773,774,775,779,780,783,787,792,793,799,800,803 807,809,810,811,814,815,822,826,835,839,845,847,855,856,857,858, 860.



**Tablo: 1.4.** Tez İçinde Yer Alan Belgelerin Türlerine Göre Dağılımı ve Yüzdesi

Türler	Belge Adedi	Yüzde
Hüccet	38	16,59
İ'âm	25	10,92
Ferman	52	22,71
Berat	41	17,90
Tezkire	8	3,49
Diğer Belgeler	65	28,38
<b>Toplam</b>	<b>229</b>	<b>100,00</b>

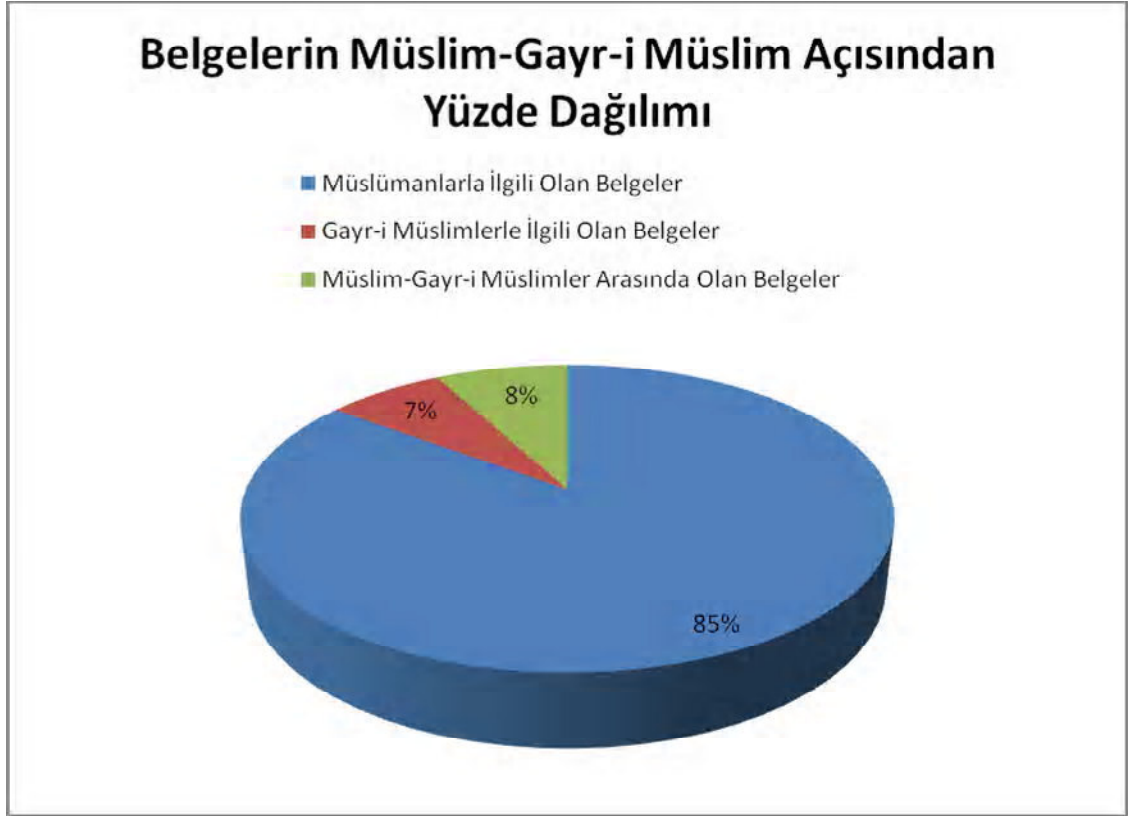
**Şekil: 1.2.** Tez İçinde Yer Alan Belgelerin Türlerine Göre Dağılımı ve Yüzdesi

**Tablo: 1.5.** Tez İçinde Yer Alan Belgelerin Müslim ve Gayr-i Müslim Açısından Tasnifi

<b>Türler</b>	<b>Belge Numaraları</b>
Müslümanlarla İlgili Olan Belgeler	622,623,624,625,626,627,628,629,630,631,632,633,634,635,636,637,638,639,640,641,642,643,646,647,650,651,653,654,655,656,657,658,659,660,661,662,663,665,666,668,669,670,671,672,673,674,675,676,678,679,680,681,682,683,684,685,686,688,689,690,691,692,693,694,695,696,698,700,702,704,705,707,710,712,713,714,715,716,717,718,719,720,721,722,723,724,726,727,728,729,730,732,733,735,736,737,738,739,740,742,743,744,747,749,750,754,755,757,759,762,763,764,765,766,767,768,769,770,772,773,774,775,776,777,778,779,780,781,782,783,784,785,786,787,788,789,790,791,792,794,795,796,797,798,800,802,803,804,806,807,808,812,813,814,815,816,817,818,819,820,821,822,823,825,826,827,828,829,830,832,833,834,835,836,837,838,839,840,841,842,843,844,845,846,847,848,849,850,852,853,854,855,856,857,858,859
Gayr-i Müslimlerle İlgili Olan Belgeler	621,645,648,649,664,667,677,697,699,701,758,810,811,824,851
Müslim-Gayr-i Müslimler Arasında Olan Belgeler	687,703,706,708,709,711,725,731,734,748,753,756,793,798,801,809,831,860

**Tablo: 1.6.** Tez İçinde Yer Alan Belgelerin Müslim ve Gayr-i Müslim Açısından Dağılımı ve Yüzdesi

<b>Türler</b>	<b>Belge Adedi</b>	<b>Yüzde</b>
Müslümanlarla İlgili Olan Belgeler	196	85,59
Gayr-İ Müslimlerle İlgili Olan Belgeler	15	6,55
Müslim-Gayr-İ Müslimler Arasında Olan Belgeler	18	7,86
<b>Toplam</b>	<b>229</b>	<b>100,00</b>



**Şekil: 1.3.** Tez İçinde Yer Alan Belgelerin Müslim ve Gayr-i Müslim Açısından Dağılımı ve Yüzdesi

## **BİRİNCİ BÖLÜM**

### **BELGE ÖZETLERİ**

**Sayfa No: 194**

**Belge No: 621**

Kayseri'nin Ma-Şarkıyan (?) Mahallesi'nde vefat eden Sefer veled-i Kayser isimli gayri müslimin kızı Sultan babasından kalan mirasa sahip çıkmıştır. Ancak Sultan'ın amcası Uğurlu bu mirasta kendinde hakkı olduğunu bildirip, hakkını istemiştir. Sultan'ında amcasına hakkını verdiğini gösteren H. 21 Şevval 1059 ( M. 28 Ekim 1649) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 194**

**Belge No: 622**

Kayseri'nin Habiller adlı karyesinden olan ve Hisayunlu adlı karyede vefat eden Üveys isimli kişinin bırakmış olduğu mirasla ilgili H.1 Şevval 1059 ( M. 8 Ekim 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 194**

**Belge No: 623**

Kayseri'nin Baldöktü Mahallesi'nde vefat eden Uzun Ali Beşe'nin mirasını varislerinin Veli'ye sattıklarını gösteren H. Şevval 1059 ( M. Ekim – Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 194**

**Belge No: 624**

Kayseri'nin Baldöktü Mahallesi'nde bulunan (...) mirasına Ayşe isimli kişi sahip çıkmıştır . (...) isimli kişinin de otuz esedi gurus karşılığında bu mirası Ayşe'den satın aldığını gösteren H. Şevval 1059 ( M. Ekim – Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 195**

**Belge No: 625**

1058 yılında Girit seferine mühimmat götüren lağımcı Mehmed ile Mehmed'e yaptığı iş karşılığı para veren Uğurlu arasındaki alacak verecek davasını gösteren H. 27 Şevval 1059 ( M. 3 Kasım 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 195**

**Belge No: 626**

Ayntab'da yaşayan Laçın Ağa bin Abdullah , Kütahya'da ölen Davud Ağa bin Veli'den alacağı olduğunu ve Davud Ağa bin Veli'nin mirasçılarında bu alacaklarını temin etmek için açtığı davayı gösteren H. 28 Şevval 1059 ( M. 4 Kasım 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 196**

**Belge No: 627**

Kayseri'nin Şeyh Taceddin Mahallesi'nde yaşayan Ayşe isimli kadın Meşhedin adlı bir karyede bir miktar sahipsiz bir toprağı kullanmaktadır. Bu kullandığı toprağın tapusunu almak istediğini gösteren H. 28 Şevval 1059 ( M. 4 Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 196**

**Belge No: 628**

Kayseri'de vefat eden Fatıma isimli kadının mihr-i müeccelini istediğini gösteren H. 28 Şevval 1059 ( M. 9 Ekim – 4 Kasım 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 196**

**Belge No: 629**

Kayseri'de Eskici taifesinden olan Mehmed bin Ali, Ürgüb halkından olan Bektaş bin Bey tarafından darb edildiğini gösteren H. Şevval 1059 ( M. Ekim – Kasım 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 196**

**Belge No: 630**

Kayseri'nin Kazâz taifesi ibriş, şerit, düğme satışı yapmaktadır. Bezzaz ve Attar taifesinden de bazı kimseler de bu işin satışını yapmaya başlayınca bu taifeler arasında

anlaşmazlık yaşanmıştır. Bu anlaşmazlıklar sonucu satışların Kazâz taifesine ait olduğunu gösteren H. 28 Şevval 1059 ( M. 4 Kasım 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 197**

**Belge No: 631**

Kayseri'nin Baldöktü Mahallesi'nde bulunan vakıfa aid olan bir evin kiraya verilmesi ile ilgili H. Şevval 1059 ( M. Ekim – Kasım 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 197**

**Belge No: 632**

Kayseri'nin Hisarönü Mahallesi'nde mescid-i şerif yanına üç dükkan yapılması ve bunların vakıf dükkanı olması ile ilgili H. Şevval 1059 ( M. Ekim – Kasım 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 197**

**Belge No: 633**

Kayseri'nin Güçük Mahallesi halkı aynı mahallede bulunan ve akli dengesi yerinde olmayan Musa adlı kişinin mahalle halkına zarar vermemesi için kontrol altına alınmasını istemektedir. Bu isteği gösteren H. Şevval 1059 ( M. Ekim – Kasım 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 197**

**Belge No: 634**

Kayseri'nin Hasbek Mahallesi'nde yaşayan el- Hac Yusuf Halife bin el-Hac Ömer mülkünü, Ahmed isimli kişiye para karşılığı sattığını gösteren H. Şevval 1059 ( M. Ekim – Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 198**

**Belge No: 635**

Kayseri' nin Güçük Mahallesi'nde Hacı Bayram'ın bahçesini Musa'ya kırk esedi guruşa sattığına dair H. 21 Şevval 1059 ( M. 28 Ekim 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 198**

**Belge No: 636**

Kayseri'nin Hacet Mahallesi'nden Hüseyin bin Musa Beşe ve kardeşi Mustafa'nın mülklerini sattığını bildiren H. 29 Şevval 1059 ( M. 5 Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 198**

**Belge No: 637**

Kayseri'de yaşayan Kamile bint-i Ebubekir adlı kadını, kocası el-Hac Veli bin İlyas boşamıştır. Kamile'nin de eşinden mihr-i müccel ve mihr-i muaccelini istediğini gösteren H. 2 Zilkade 1059 ( M. 7 Kasım 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 198**

**Belge No: 638**

Kayseri'nin Taceddin Mahallesi'nden Emine bint-i Abdullah, dükkânını Hüseyin Efendiye yüzyirmi kıt'a esedi guruşa sattığını gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 199**

**Belge No: 639**

Kayseri'nin Argıncık isimli karye sipahileri Girid'de vefat eden Mustafa Beşe'nin Haydar Beğ Köşkü adlı mevzideki tarlalarını satın almak istiyorlar. Fakat Mustafa Beşe'nin kardeşi Abdürrahim'in buna engel olduğunu gösteren H. 28 Şevval 1059 ( M. 4 Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 199**

**Belge No: 640**

Edirne'nin Pare kazâsına tâbi Cafer Efendi nâm karyeden Gülistan bint-i Mehmed'in kocası İsmail bin Fettah Kayseri'de vefat etmiştir. Gülistan bint-i Mehmed kocasının eceli ile mi öldüğünü yoksa öldürüldüğünü mü araştırmıştır. Eşinin eceli ile öldüğüne dair H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 199**

**Belge No: 641**

Kayseri' de yaşarken vefat eden Hacı Abdülkerim'in İstanbul'da yapmış olduğu alış verişle ilgili H. 3 Zilkade 1059 ( M. 8 Kasım 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 200**

**Belge No: 642**

Kayseri'nin Sınıkcı Mahallesi'nden Sarı Artun'un İbrahim beyden aldığı altmış esedi gurus ve diğer gayr-i Müslimlerden alınan yetmiş esedi gurus ile yüz seksen esedi gurusun ödenmesi ile ilgili H. 3 Zilkade 1059 ( M. 8 Kasım 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 200**

**Belge No: 643**

Kayseri'nin Hasanlı Mahallesi'nden Himmmed bin Hasan ile Artin arasındaki para alıp vermekle ilgili H. 12 Zilkade 1059 ( M. 17 Kasım 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 201**

**Belge No: 644**

( Belge'nin başlangıç kısmı bulunmamakta ) Darb ile ilgili H. 21 Şevval 1059 ( M. 28 Ekim 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 201**

**Belge No: 645**

Kayseri' nin Şarkıyan Mahallesi'nde Arslan ve Uğurlu isimli gayr-i Müslimler, babalarına ait olan konağı Mihail isimli gayr-i Müslimin izinsiz aldığını bu konağın Mihail'den alınıp kendilerine geri verilmesini talep etmektedirler. Mihail isimli gayr-i Müslim, konağı Arslan ve Uğurlu'nun babaları ölmeden iki sene önce satın aldığına ve ortada bir haksızlık olmadığına dair H. Şevval ( M. Ekim ) tarihli i'lâm.



**Sayfa No: 201**

**Belge No: 646**

Kayseri'nin Kapanlı Mahallesi'nde yaşarken vefat eden Derviş Bekir oğlu Mehmed Hilmi ile el-Hac Yusuf arasındaki mülk satışını gösteren H. Şevval 1059 (M. Ekim – Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 201**

**Belge No: 647**

Kayseri'nin Kapanlı Mahallesi'nde yaşayan el-Hac Yusuf bin Abdullah isimli kişinin el-Hac Mehmed'e evini para karşılığı sattığını gösteren H. Şevval 1059 ( M. Ekim – Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 202**

**Belge No: 648**

Kayseri'nin Kışıkapı Mahallesi'nde vefat eden Miyas isimli gayr-i Müslimin veraseti ile ilgili H. Şevval 1059 ( M. Ekim – Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 202**

**Belge No: 649**

Kayseri'nin Kışıkapı Mahallesi'nde vefat eden Miyas isimli gayr-i Müslimin veraseti ile ilgili H. 22 Şevval 1059 ( M. 29 Ekim 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 202**

**Belge No: 650**

Kayseri'nin Konaklar Mahallesi'nde yaşayan Seyid Ömer Ali Bâli'nin evini para karşılığı Mehmed Çelebi'ye sattığını gösteren (...) H. 1059 ( M. 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 202**

**Belge No: 651**

Kayseri'de yaşayan Seyyid Numan isimli kişinin Kışıkapı Mahallesi'ndeki evini satışını gösteren H. 22 Şevval 1059 ( M. 29 Ekim 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 202**

**Belge No: 652**

Belge yarım olduğu için özet çıkartılamamıştır.

**Sayfa No: 203**

**Belge No: 653**

Kayseri’de merhum Bayram Paşa’nın bina eylediği Penbeciler çarşısında bulunan dokuz dükkanın kiraya verilmesi ile ilgili H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 203**

**Belge No: 654**

Kayseri’nin Köse Danişmendli Mahallesi ahalisinden olan Mehmed Çelebi ibn-i Süleyman Bey’in çocuklarının para karşılığı bahçe satın aldıklarını gösteren H. 10 Zilkade 1059 ( M. 15 Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 203**

**Belge No: 655**

Kayseri’nin Köse Danişmendli Mahallesi’nden Mustafa ve Ayşe isimli kişilerin elli kıt’a esedi guraşa ev satın aldıklarını gösteren H. 10 Zilkade 1059 ( M. 15 Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 203**

**Belge No:656**

Kayseri’nin Köse Danişmendli Mahallesi’nden Mehmed Çelebi bin Süleyman Bey’in Talas ve Tepecikler mevkiide bulunan mülkünü oğlu Mustafa Çelebiye verdiğini gösteren H. 10 Zilkade 1059 ( M. 15 Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 203**

**Belge No: 657**

Kayseri’nin Köse Danişmendli Mahallesi’nden Mehmed Çelebi bin Süleyman Bey’in karısı Emine bint-i Ayşe’nin malını oğluna verdiğini gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli i’lâm.

**Sayfa No: 204**

**Belge No: 658**

Kayseri'nin Köse Danişmendli Mahallesi'nden Emine bint-i Mehmed'in ölmeden üç yıl önce bağıını Fatıma bint-i Abdullah'a verdiğini gösteren H. 10 Zilkade 1059 ( M. 15 Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 204**

**Belge No: 659**

Şeyh Ömer Bağçevâni Mahallesi sakinleri vakfa yirmi kıt'a esedi guruş vermişlerdir. Bunun karşılığında da avariz vergisinden muaf olmalarını istediklerini gösteren H. 10 Zilkade 1059 ( M. 15 Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 204**

**Belge No: 660**

Kayseri'nin Dede Mescid Mahallesi'nden Kara Osman bin Veli Beşe ile Hater arasında para alınıp bu paranın geri ödenmesi ile ilgili H. 13 Zilkade 1059 ( M. 18 Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 205**

**Belge No: 661**

Kayseri ahalisinden Hüseyin Çavuş vergilerden muaf olmak için başvurmuş ancak başvurusunun kabul edilmediğini dair H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 205**

**Belge No: 662**

Kalenderhâne Mahallesi'nden Ebu Bekir ibn-i Diyedi'nin kendi mülk tarlasını Seyid Ahmed Çelebi'ye altmış kıt'a esedi guruş karşılığında sattığını gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 205**

**Belge No: 663**

Kütahya'da vefat eden Davud Ağanın, Laçın Ağaya borcu bulunmaktadır. Davud Ağanın varislerinin Laçın Ağaya bu borç karşılığında para verdiklerini gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 206**

**Belge No: 664**

Kayseri'nin Karabit Mahallesi'nden Sâye Hâtun bint-i Bağcı adlı Nasrâniye vefat eden Uğurlu'ya tamir etmesi ve satması için küpe ve gümüş vermiştir. Uğurlu vefat edince karısı Kadem verilen bu eşyaları inkâr etmiştir. Daha sonra şahitler huzurunda bu eşyaların geri ödenmesini gösteren H. 24 Zilkade 1059 ( M. 29 Kasım 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 206**

**Belge No: 665**

Güzerli karyeden vefat eden Mahmud Fakih ibn-i İbrahim Fakih'in kız kardeşi Zahide kardeşinin mirasından istemiş ancak Mahmud Fakih'in eşi Ümmügülsüm eşi ölmeden önce bütün mirasını mihr-i müecceli karşılığı kendine bıraktığını söylediğini gösteren H. 9 Zilkade 1059 ( M. 14 Kasım 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 207**

**Belge No: 666**

Kayseri'nin Tus Mahallesi'nde vefat eden Abdi Çelebi ibn-i el-Hac Yakub'un çocuklarının babalarından kalan mülkü Mustafa isimli kişiye para karşılığında sattıklarını gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 207**

**Belge No: 667**

Kayseri'nin Aydoğdu Mahallesi'nden Yosef veled-i Minnet'in, Mıgırdıç isimli bir gayri-i Müslimin kendisini darb edüb yaraladığını gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 207**

**Belge No: 668**

Süleymanlu-yı Kebir kazâsına bağı Büyükü adlı karyeden Esmâ isimli bir genç kızın Ramazan ile evlenmesiyle ilgili H. Zilkade 1059 ( M. Kasım–Aralık 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 207**

**Belge No: 669**

İstanbul'da yaşayan ama Girid seferinde vefat eden Receb Subaşı bin Abdülmelik, Kayseri'nin Talas adlı karyedeki mirası ile ilgili H. Şevvâl 1059 ( M. Ekim – Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 208**

**Belge No: 670**

Süleymanlu-yı Kebir kazâsına bağı Büyükü adlı karyeden el-Hac Ferhad bin Gülâbi, Esmâ ile evlenmek için Hüseyin'e bir miktar para ve eşya vermiştir. Fakat bu evlilik gerçekleşmeyince el-Hac Ferhad'ın vermiş olduğı para ve eşyayı Hüseyin'den geri istediğini gösteren H. 1059 ( M. 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 208**

**Belge No: 671**

Avcı cemaâti kethüdası olan Habib Beğ bin Süleyman'ın vergi meselesiyle ilgili H. Zilkade 1059 ( M. Kasım-Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 209**

**Belge No: 672**

İstanbul'un Molla Fenâri Mahallesi'nden olup vefat eden Reeb bin Abdülmelik'in Kayseri'nin Talas karyesinde mülkü bulunmaktadır. Bu mülkü de Güllü bint-i Devlet isimli Nasrâniye kullanmaktadır. Receb bin Abdülmelik'in varisleri bu mülkü Güllü bint-i Devlet'in elinden aldıklarını gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım-Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 209****Belge No: 673**

İstanbul'da Odabaşı Mahallesi'nde yaşayan Ni'metullah Efendi, Kayserili olup İstanbul'da vefat eden ve Kayseri'de mülk sahibi olan es-Seyid Abdullah Efendi'nin kefil olduğu için bu kefaletine karşılık mirasından istediğini gösteren H. Şevvâl 1059 ( M. Ekim – Kasım 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 209****Belge No: 674**

İstanbul'da Odabaşı Mahallesi sakinlerinden Ni'metullah Efendi, Kayserili vefat eden es-Seyid Abdullah Efendi'den kefaletine karşılık mirasından aldığını gösteren H. 18 Zilkade 1059 ( M. 23 Kasım 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 210****Belge No: 675**

Kayseri'nin Seyid Gazi Mahallesi'nden Emine bint-i Ramazan mülkünü Mehmed Beşe'ye elli kıt'a esei guraşa sattığını gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 210****Belge No: 676**

Kayseri ahalisinden olan ve vefat eden el-Hac Abdüsselam bin Abdurrahman Efendi'nin, Belbaşı mevkideki mülkünü varisleri, İsmail Dede adlı kişiye yüz yetmiş beş kıt'a esedi guraşa sattığını gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 211****Belge No: 677**

Kayseri'nin Rûmiyân Mahallesi'nde yaşayan Nazlı bint-i Bahono isimli gayr-i Müslim Talas'daki evini Sofya'ya dokuz kıt'a esedi guraşa sattığını gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 211****Belge No: 678**

Kayseri'nin Talas isimli karyeden olan ve İstanbul'un Molla Fenâri Mahallesi'nde vefat eden Receb Corbacı'nın varisleri, miras olarak kalan tarla, bağ ve bahçelere bakması için Süleyman bin Süleyman'ı kendilerine vekil seçtiklerini gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 212****Belge No: 679**

Kayseri sakinlerinden es-Seyid Mehmed Efendi ve Seyid Ömer Çelebi ibn-i Ömer Efendi'nin tarla meselesi hakkında H. Zilkade 1059 ( M. Kasım- Aralık 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 212****Belge No: 680**

Kayseri sakinlerinden Ahmed Beşe ile Hasan Beşe arasındaki alış verişe dair Zilkade (M. Kasım- Aralık ) tarihli belge.

**Sayfa No: 212****Belge No: 681**

Kayseri ahalisinden olan ve vefat eden el-Hac Mehmed'in veraseti olan malların on esedi guruşa Osman Çelebi'ye satıldığını gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 213****Belge No: 682**

Kayseri'ye bağlı bazı karyelere on ikişer kantar odun verilmiş ve her bir kantar içinde dörder akçe ücret alındığını bildirilen H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 213****Belge No: 683**

Kayseri'nin eski Bezzazistan vefat eden el-Hac Veli bin el-Hac Mehmed'in oğlu ve kardeşinin merhumun mirasını istediklerini gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 214****Belge No: 684**

Kayseri'de yaşayan Kamile bint-i Ebubekir eşinden ayrılırken mihr-i müeccel ve nafakasından vazgeçtiğini bildiren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 214****Belge No: 685**

Kayseri'de Depecik Mahallesi'nde yaşayan bazı kimseler mahallalelerine yeni kişilerin gelmesini istemediklerine dair H. Zilkade ( M. Kasım- Aralık ) tarihli belge.

**Sayfa No: 214****Belge No: 686**

Kayseride (...) oturan Ahmed, Abdurahman bin el-Hac Mehmed bin el-Hac Sabâti , el-Hac Musa Bin el-Hac es-Seyid Ali ve Şeyh Ali bin Şahverdi ve bazı kimselerin başka bir kasabaya taşınmak için taşıma aracına kişi başı yüzer akçe verdiklerini bildiren H. Zilkade ( M. Kasım- Aralık ) tarihli belge.

**Sayfa No: 215****Belge No: 687**

Kayseri ahalisinden olan Simon veled-i Hademi isimli gayr-i Müslimin mülkünü Sarımsaklıdan Hüseyin bin Ali'nin kiraladığını bildiren (...) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 215****Belge No: 688**

Kayseri'nin Gülek Mahallesi'nde yaşayan Sultan bint-i Mehmed isimli kadın eşi Mehmed'ten mihr-i müeccel, mihr-i muaccel ve eşyalarını istemiş ancak eşi Sultan'ın



mihri müeccel, mihr-i muaccel ve eşyalarından vazgeçtiğini dile getirmiştir. Sultan'ın mihr-i müeccel, mihr-i muaccel ve eşyalarından vazgeçtiğini gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım–Aralık 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 215**

**Belge No: 689**

Kayseri'de yaşayan Amiyan (?) bint-i Halil isimli kadın vefat eden eşi (...) Sefer'in mirasının bir kısmının Hasan'da olduğunu dile getirmiş ve Hasan'dan eşinin mallarını geri istemiştir. Hasan ise (...) Sefer'in malı olduğunu inkâr etmemiştir. Fakat buna rağmen her iki tarafında kendi aralarında anlaşamadıklarını gösteren H. 23 Zilkade ( M. 28 Kasım ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 216**

**Belge No: 690**

Kayseri'de yaşayan Veli bin Emir, İsmail Ağa tarafından Ese bint-i Hasan ile evlendirilmek istenmektedir. Bu evliliğin olmaması için bir mani olmadığını gösteren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 216**

**Belge No: 691**

Bazazistan Mahallesi'nden Mehmed bin Seyhat evini Ferhat'a otuz iki kıt'a esedi gurus karşılığında sattığını bildiren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 216**

**Belge No: 692**

Kayseri'nin Kara Hazar nahiyesine bağlı (...) karyeden olan Osman Beğ bin İbrâhim Beğ'in arazisini Mehmed Beşe'ye sattığını bildiren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 217**

**Belge No: 693**

Kayseri'nin eski Bazazistan Mahallesi'nden Mehmed bin Mushad (?) 'ın evini otuz iki gurusu Ferhad'a sattığını bildiren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 217**

**Belge No: 694**

Kayseri mühimmatı ile ilgili H. Zilkade ( M. Kasım-Aralık ) tarihli belge. ( Belge silik olduğu için detaylı özet çıkartılamamıştır. )

**Sayfa No: 217**

**Belge No: 695**

İstanbul'da çalışan Mustafa Ağa'nın, Hasan Paşa'nın eşyalarını satın aldığını bildiren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 218**

**Belge No: 696**

Kayseri'nin Köse Mahallesi'nde yaşayan el-Hac Hüseyin Bekir vefat etmiştir. Bu kişinin mirası ile ilgili H. Zilkade ( M. Kasım- Aralık ) tarihli belge.

**Sayfa No: 218**

**Belge No: 697**

Kayseri'nin Keçeci Mahallesi'nde vefat eden Kirkor veled-i Simon'un miras olarak bıraktığı bağ ve evinin varisleri tarafından satıldığını bildiren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 219**

**Belge No: 698**

Bazatlı Mahallesi'nden Başkâtib el-Hac Himmed bin el-Hac Ali ve eşi Güllü'nün, Ahmed Beyin mahallesindeki araştırmaları sonucu tuzdan men edilmelerini talep ettikleri H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 219**

**Belge No: 699**

Kayseri'ye bağlı Tomarza'da yaşayan Altun bint-i Azer adlı Nasrâniye olan kadın ile kocası Agob karşılıklı olarak birbirlerinin zimmetlerinden vazgeçtiklerini bildiren H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 219****Belge No: 700**

Kayseri'nin Hacı Abdullah Mahallesi'nden Sarı Mehmed bin el-Hac Çıracak evini Yağob'a yüz altmış kıt'a esedi gurus karşılığında sattığına dair H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli hüccet.

**Sayfa No: 220****Belge No: 701**

Kayseri'de yaşayan Sefer, Yağob, Anat, Kirkor ve bazı gayr-i Müslimlerin vergileri ile ilgili H. Zilkade ( M. Kasım- Aralık ) tarihli belge.

**Sayfa No: 221****Belge No: 702**

Kayseri'nin Yalman Mahallesi'nden Bilal bin Ese, Musa bin el-Hac Mestan adlı kişiye para karşılığında eşya sattığına dair H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 221****Belge No: 703**

Atıcı Mahallesi'nden (...) isimli gayr-i Müslim Ramazan Beşe in Ali'nin kendisini darb ettiğine dair H. Şevval 1059 ( M. Ekim – Kasım 1649 ) tarihli i'lâm.

**Sayfa No: 221****Belge No: 704**

Kayseri'de bulunan bir ocağın Şeyh Musa ve oğluna verildiğine dair H. Ramazan ( M. Eylül-Ekim ) tarihli berat. ( Belgede silik kısımlar fazla olduğu için detaylı özet çıkartılamamıştır.)

**Sayfa No: 222****Belge No: 705**

Kayseri'de bulunan bir ocaktan Murat adlı kişinin yararlanabileceğine dair (...) tarihli berat. ( Belgede silik kısımlar fazla olduğu için detaylı özet çıkartılamamıştır.)

**Sayfa No: 222**

**Belge No: 706**

Kayseri’de yaşıyan (...) isimli gayr-i Müslime Hasan Ramazan Beşe bin Ali isimli kişinin darb ettiğine dair H. Zilkade ( M. Kasım-Aralık ) tarihli belge.

**Sayfa No: 222**

**Belge No: 707**

Balat ve Gari? Mahallesi’nde yaşarken vefat eden (...) hâtun isimli kadının mirası ile ilgili H. Zilkade ( M. Kasım-Aralık ) tarihli belge.

**Sayfa No: 223**

**Belge No: 708**

(.....) Mahallesi’nden Râci Numan, Artiman veled-i Gürbüz ismindeki gayr-i Müslimden bazı şeyler satın almak istiyor. Fakat bu satış hususunda Artiman veled-i Gürbüz’ün Râci Numan’ı aldattığına dair H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli i’lâm.

**Sayfa No: 223**

**Belge No: 709**

Kayseri’de yaşıyan halkın ödeyecekleri vergilere dair (...) tarihli ferman. ( Belgede silik kısımlar fazla olduğu için detaylı özet çıkartılamamıştır.)

**Sayfa No: 223**

**Belge No: 710**

Evkâf nâzırı olan İbrâhim Ağa halkın vergilerinin vakfa dahîl edildiğini dile getirdiği H. Ramazan ( M. Eylül-Ekim ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 224**

**Belge No: 711**

(.....) isimli karye halkının vergileri ile ilgili H. Ramazan ( M. Eylül-Ekim ) tarihli ferman. ( Belgede silik kısımlar fazla olduğu için detaylı özet çıkartılamamıştır.)

**Sayfa No: 225**

**Belge No: 712**

Kayseri'nin Bozili Mahallesi'nde bulunan Taşçılar evi diye anılan bir evin satın alınmasıyla ilgili H. 27 Şevval 1059 ( M. 3 Kasım 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 225**

**Belge No: 713**

Kayseri'de Ali Ca'fer zâviyesinin zâviyedâr olan Yusuf'un yerine Seyyid Mehmed isimli kişi geçmiştir. Ali Ca'fer zâviyesinin zâviyedârlığının tekrar Yusuf'un verilmesine dair H. 18 Zilkade 1059 ( M. 23 Kasım 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 225**

**Belge No: 714**

Kayseri'den asker çağrılmasıyla ilgili H. Şevval ( M. Ekim-Kasım ) tarihli belge.

**Sayfa No: 225**

**Belge No: 715**

Kayseri'nin Saç Mahallesi'nde yaşarken vefat eden el-Hac Ömer'in veraseti ile ilgili H. Zilhicce ( M. Aralık-Ocak ) tarihli belge.

**Sayfa No: 226**

**Belge No: 716**

Kayseri'nin (...) isimli karyasının Arsla câmi-i şerifinde imâm ve hâtib olan es-Seyid Kalender'in günlük iki akçe karşılığında vazifesine devam etmesini bildiren H. 7 Şevval 1059 ( M. 14 Ekim 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 226**

**Belge No: 717**

Kayseri'de yaşayan Şeyh Abdülkerim isimli kişi'nin vergileri ile alakalı H. 8 Şevval 1059 ( M. 15 Ekim 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 226**

**Belge No: 718**

Nasuh oğlu Mehmed'in (...) adlı karyede imâm olarak çalışabileceğine dair H. 15 Şevval 1059 ( M. 22 Ekim 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 227**

**Belge No: 719**

Mevlânâ Ali İstanbul'da Hamâmiye medresesinde müderris iken Kayseri'deki şifâiyye ve Gıyasiye medresesinde müderris olarak görev yapmasına dair H. 1 Şevval 1059 ( M. 8 Ekim 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 227**

**Belge No: 720**

Süleymânzâde Seyyid Ahmed Kayseri'de devlet işinde günlük beş akçeye çalışmakta idi. Süleymânzâde Seyyid Ahmed vefat edince oğlu es-Şeyh Mehmed'in babasının görevine devam etmesine dair H. 11 Şevval 1059 ( M. 18 Ekim 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 227**

**Belge No: 721**

Kayseri'nin Mancun isimli karyesinde mescid-i şerifde günlüğü bir akçeye çalışan Ebubekir'in görevinden alınması istenmiş fakat Ebubekir'in yine günlüğü bir akçeden çalışmasına izin verilen H. 3 Şevval 1059 ( M. 10 Ekim 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 228**

**Belge No: 722**

Kayseri sancağında Alay Beyi olarak görev yapan Osman Bey vefat etmiştir. Alay Beyi Osman yirmi iki bin dokuz yüz akçe maaş almaktaydı. Osman Bey'in yerine geçecek olan Sivâyüş (...) adlı kişiye de aynı maaşın verilmesine dair (...) tarihli berat.

**Sayfa No: 228**

**Belge No: 723**

Zeamet halkından subaşı yanında çalışmak isteyenlerin başvuruda bulunmalarına dair 21 Rebiülevvel 1059 ( M. 15 Ekim 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 228**

**Belge No: 724**

Kayseri sancağında Alay Beyi olarak görev yapan Osman Bey vefat etmesi ile O'nun görevine geçen Sivâyüş'ün görevine başlaması ve zeametleri ile ilgili H. Safer ( M. Şubat- Mart ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 228**

**Belge No: 725**

Kayseri'nin önde gelen büyük devlet adamlarına ve büyük toprak sahiplerine haksızlık yapmamaları ve yapılan haksızlıklara göz yummamalarına, kimseden fazla vergi almamalarına dair H. 14 Rebiyülevvel 1059 ( M. 28 Mart 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 229**

**Belge No: 726**

Bin elli dokuz senesinde sefer-i hümayun mühimmatı için iki yüz nefere ihtiyaç olmuştur. Ve her bir nefere beş bin akçe ücret verilecektir. Bu neferlere verilen paraların nerelerden alınıp nasıl verileceğine dair H. 2 .. Rebiyülevvel 1059 ( M. Mart 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 229**

**Belge No: 727**

Kayseri'de yaşayan Hacı Hasan isimli kişi Hacı Şeyh Ali mescid-i şerifinde günlük bir akçe ücret karşılığında müezzinlik yapmaktadır. Bu görevin yenilenmesine dair H. 28 Rebiyülevvel 1059 ( M. 11 Nisan 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 230**

**Belge No: 728**

Kayseri'nin Taşkıncık Mahallesi'nde oturan Musa bin Mustafa, Musa bin Abdi ve Ahmed isimli kişiler bir karyeye taşınmak istemişlerdir. Ancak vergileri toplayan memurlar taşınmalarına müsedde etmemiş ve onlardan yine vergi almak istemiştir. Bunun sonucunda Musa bin Mustafa, Musa bin Abdi ve Ahmed bu memurları şikâyet etmişlerdir. Neticede bu memurların görevlerinden alındıklarına dair H. Rebiyülevvel 1059 (M. Mart – Nisan 1649) tarihli ferman.

**Sayfa No: 230****Belge No: 729**

Anadolu'dan Girit seferine katılacak kişilerle ilgili H. Safer ( M. Şubat- Mart ) tarihli ferman. ( Belgede silik kısımlar fazla olduğu için detaylı özet çıkartılamamıştır.)

**Sayfa No: 231****Belge No: 730**

Mustafa isimli kişi Kayseri'nin Sahra nahiyesinde Venek isimli karyeden ve diğer karyelerden on iki bin akçe tımarı vardır. Bu kişi vefat edince bu tımarlar iki oğluna kalmıştır. Oğullarından Osman da vefat edince diğer oğlu (...) tımarların kendisine verilmesini talep etmiştir. Bu talebin kabul edildiğine dair (...) tarihli berat.

**Sayfa No: 231****Belge No: 731**

Halkın tasarruf etmesi ve kimsenin de bu tasarrufa mani olmamasına dair H. 18 Muharrem ( M. 1 Şubat ) tarihli belge.

**Sayfa No: 232****Belge No: 732**

Kayseri'nin Sahra nahiyesinin Salur adlı karyede Alay Beyi olan Osman Bey, Girit seferinde şehit olmuştur. Şehit olan Alay Beyi Osman Bey'in tımarının oğlu Hasan'a verildiğini gösteren (...) tarihli berat.

**Sayfa No: 232****Belge No: 733**

Kayseri sancağı mütesellimi Osman'ın Sahrâ nâhiyesi Salur nâm karyede ve başka yerlerde yirmi iki bin dokuz yüz akçe zeamete sahiptir. Osman Girid seferinde sehit olunca bu zeamet, alay beyi bayrağı altında sefere katılmak şartıyla oğluna verildiğine dair (...) tarihli berat.



**Sayfa No: 232**

**Belge No: 734**

Halkın tasarruf etmesi ve kimsenin de bu tasarrufa mani olmamasına dair H. Safer 1059 ( M. Şubat-Mart 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 232**

**Belge No: 735**

Kayseri’de Avah nahiyesinde yaşayan Mustafa ve Hasan isimli kardeşler bu sene Girit seferine gitmek istemediklerini bildirmişlerdir. Bu isteklerinin kabul edildiğine dair H. Rebiyülevvel 1059 ( M. Mart – Nisan 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 232**

**Belge No: 736**

Her bir haneden üçer yüz akçe sefer için toplanmasına ve bu miktardan fazla para alınmamasına dair H. 13 Rebiyülâhir 1059 ( M. 26 Nisan 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 233**

**Belge No: 737**

Selgeldi Mahallesi’nde görevli olan Şeyh Mehmed vefat etmiştir. Seyid Şeyh İbrâhim, Selgeldi ahalisinin madur olduğunu ve Şeyh Mehmed’in yerine kendisinin göreve getirilmesini talep etmiştir. Bu talebin kabul edildiğine dair H. 13 Rebiyülâhir 1059 ( M. 26 Nisan 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 233**

**Belge No: 738**

Kayseri’de Çeşme-i Kebir vakfının başında olan es-Seyid Ali, görevden alınmasına hiçbir sebep yokken Hamza ve Abdi isimli kişiler es-Seyid Ali hakkında olumsuz sözlerde bulunarak es-Seyid Ali’nin görevden uzaklaştırılmasına sebep olmuşlardır. Araştırmalar sonucunda bu söylemlerin asılsız olduğu anlaşılmıştır. Ve es-Seyid Ali’nin tekrar görevine devam etmesine dair H. 16 Rebiyülâhir 1059 ( M. 29 Nisan 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 234**

**Belge No: 739**

Mersin nâm karyeden üç bin akçe tımara sahipken vefat eden Ahmed'in tımarının on bin akçe tımara sahip olan Yusuf' a verilmesine dair H. 19 Rebiyülâhir sene 1059 ( 2 Mayıs 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 234**

**Belge No: 740**

Kayseri'ye ye bağlı Hisarlı, Kızılviran, Gemerek isimli karyeler ve diğer mezralardan sahip olunan on üç bin dokuz yüz akçelik zeametın 1649 senesindeki vergisiyle ilgili (...) tarihli belge.

**Sayfa No: 235**

**Belge No: 741**

Belge çok silik olduğu için özet çıkarılamamıştır.

**Sayfa No: 235**

**Belge No: 742**

Kayseri'ye ye tâbi Mancun isimli karyede merkûm Melik Arslan'ın inşaâtını yaptığı caminin imamı el-Hac Üveystir. el-Hac Üveys günlüğü iki akçeye çalışmaktadır. Ancak görevini hakkıyla yerine getiremediği için görevden alınmıştır. Bu göreve yevmi iki akçeden çalışmak üzere Osman adlı kişinin getirildiğine dair H. 22 Rebiyülâhir 1059 ( M. 5 Mayıs 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 235**

**Belge No: 743**

Kayseri'nin Sahra nahiyesinde (...) karyelerinden on üç bin dokuz yüz akçe tımara sahip olan Sivayüş'ün tımarlarının elinden alınıp Mustafa Abdullah'a verildiğine dair (...) tarihli berat.

**Sayfa No: 235**

**Belge No: 744**

Kayseri'ye ye tâbi Mancun isimli karyede Melik Arslan Camisinde günlük iki akçe karşılığında imamlık yapan Reis Halife (...) bu işi bıraktığını ve yerine oğlu Kalenderin geçtiğini bildiren H. 13 Cemaziyülevvel 1059 ( M. 25 Mayıs 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 236**

**Belge No: 745**

Belge silik olduğu için okunamamıştır.

**Sayfa No: 236**

**Belge No: 746**

Belge silik olduğu için okunamamıştır.

**Sayfa No: 237**

**Belge No: 747**

Konya mütesellimi Konya kal'a'sı vekili olmak istediğini bildirmiş fakat eşkıyalarla ilişkisi bulunduğu için bu isteğinin kabul edilmemesi gerektiğine dair H. 21 Cemaziyülevvel 1059 ( M. 2 Haziran 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 237**

**Belge No: 748**

Eşkîyalık yapan Gürci Nebi Büyük Çayır isimli Mahallede konaklamıştır. Mahallelinin bu kişiye bir şey vermemeleri ve bu kişiyi def etmelerine dair ferman.

**Sayfa No: 238**

**Belge No: 749**

Karaman eyaletinde bulunan sancak beğleri mütesellimleri, Karaman Beğler Beğisi tarafından bir mektup gönderilip hizmete çağırılırlarsa Karaman Beğler Beğisinin yanına gitmelerine dair H. Cemaziyülevvel 1059 ( M. Mayıs-Haziran 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 238**

**Belge No: 750**

Karaman müteselliminin iki yüz adamı ile Konya'ya gelmelerine dair belge.

**Sayfa No: 238**

**Belge No: 751**

Belge silik olduğu için okunamamıştır.

**Sayfa No: 238**

**Belge No: 752**

Belge silik olduğu için okunamamıştır.

**Sayfa No: 239**

**Belge No: 753**

Beylerbeyi, sancakbeyi, subaşı ve diğer önde gelen büyük devlet adamlarının reayalarının mallarına el koymamalarına dair H. 3 Cemaziyülevvel 1059 ( M. 15 Mayıs 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 239**

**Belge No: 754**

Kelkid'de bulunan Harameyn-i şerîfenin evkâf müdürünün vefat etmesinden dolayı yerine Zülkadir'in geçmesine dair H. Cemaziyülevvel 1059 ( M. Mayıs – Haziran 1649) tarihli berat.

**Sayfa No: 240**

**Belge No: 755**

Mehmed Çelebi ve kardeşi Ali'nin vakfa sekiz yüz riyal gurusu verdiğine dair H. 4 Cemaziyülevvel 1059 ( M. 16 Mayıs 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 240**

**Belge No: 756**

Kayseri'ye ait sehimlerin, tarlaların, bağ ve bahçelerin, evlerin ve diğer gayr-i menkullerin ve bu sehimlerin kimlere ait olduğuna dair H. Safer ( M. Şubat-Mart ) tarihli belge.

**Sayfa No: 241**

**Belge No: 757**

Seyid İbrâhim adlı kişi Sancak Beyi tarafından zincire vurulduğunu, zulüm gördüğünü ve parasının elinden alındığını bildirmiştir. Bunun üzerine bu sancak beyinin görevden alındığına dair H. Cemaziyülevvel 1059 ( M. Mayıs – Haziran 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 241**

**Belge No: 758**

Keçimirengöz adlı karyeden bazı gayr-i Müslimler Alaca, Tahya, Karakaya Mahallelerinde ekip biçtikleri alanları bulunmaktadır. Bu gayr-i Müslimler yolunu Ağarnas isimli karyeden bazı kişiler kesmiş ve bu yoldan geçirmeyeceklerini dile getirmişlerdir. Bunun üzerine gay-i Müslimler arzu hallerini dile getirmişlerdir. Bu yol kesenlerin isimlerinin yazılıp, bildirilmesine dair H. 10 Cemaziyülevvel 1059 ( M. 22 Mayıs 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 242**

**Belge No: 759**

Kayseri'nin (...) vakfında günlük iki akçe üzerinden Kur'an okuyan es-Seyid Abdülvehâb'ın mutasarrıf olduğuna dair H. 16 Cemaziyülevvel 1059 ( M. 28 Mayıs 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 242**

**Belge No: 760**

Belge silik olduğu için okunamamıştır.

**Sayfa No: 242**

**Belge No: 761**

Belge silik olduğu için okunamamıştır.

**Sayfa No: 242**

**Belge No: 762**

Kayseri'nin (...)adlı karyesinde yirmi bin akçe tımara sahip olan (...) adlı kişilerin kaçması sonucu mahsulü karye halkının toplamasına dair H. 16 Cemaziyülevvel 1059 ( M. 28 Mayıs 1649 ) tarihli tezkire.

**Sayfa No: 243**

**Belge No: 763**

Ömerler isimli karyeden ve diğerkaryelerden üç bin akçelik tımara sahip olan Mustafa isimli kişi Girit seferinde vefat etmemiştir. Bundan dolayı tımarının başkaları tarafından kullanılmasına izin verilmemesine dair H. 16 Cemaziyülâhir 1059 ( M. 27 Haziran 1649) tarihli ferman.

**Sayfa No: 243**

**Belge No: 764**

Ayıntâb eyâletinde mutasarrıf olan ve vefat eden Halil Paşa'nın mirası ile ilgili H. Cemaziyülâhir 1059 ( M. Haziran – Temmuz 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 243**

**Belge No: 765**

Gürcü Nebi ve eşkıya olan arkadaşları devletin emirlerine karşı gelip eşkıyalık yapmaya devam etmişlerdir. Bunun üzerine Gürcü Nebi'nin yakalanması ve devlete verilmesine dair H. 16 Cemaziyülâhir 1059 ( M. 27 Haziran 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 244**

**Belge No: 766**

Ali Ağa'ya, Gürcü Nebi üzerine adamları ile birlikte gitmesi ve devletin yanında olmasına dair H. 16 Cemaziyülâhire 1059 ( M. 27 Haziran 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 245**

**Belge No: 767**

Tarsus sancağında ve nâhiyesinde Şahînci tımarlarından ve Yeni Yegerce isimli mezrada sekiz yüz akçe hisseye sahip olan Osman vefat edince Osman'ın emektarı Yakub oğlu Mahmud, vefat eden Osman'ın hisselerini istemiştir. Bu hisselerin Mahmud'a verilmesine hiçbir sakınca olmadığına dair H. 17 Cemaziyülâhire 1059 ( M. 28 Haziran 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 245**

**Belge No: 768**

Şehr kethüdâsı olan Osman isimli kişi, asâkir ahzine me'mûr olan İbrâhim Paşa'ya devlet hazinesine girmesi için eşya verdiğini fakat İbrâhim Paşa'nın bunları devlet hazinesine veremediği vefat ettiğini bu eşyalarında varislerine kaldığını dile getirmiştir. Bunun üzerine bu eşyaların varislerden alınıp hazineye konmasına dair H. Rebiyülevvel ( M. Mart-Nisan ) tarihli belge.

**Sayfa No: 245**

**Belge No: 769**

Kasaplar taifesinden şeyhler ve bazı kimseler, kazâlarında kasaplığı kendilerinin yaptığı fakat bazı kimselerinde kasaplık yapmaya başladıkları dile getirip bu durumdan şikayet etmişlerdir. Bunun üzerine kasaplık işinin sadece Kasaplar taifesine ait olduğunu dair H. 21 Cemaziyülâhire 1059 ( M. 2 Temmuz 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 246**

**Belge No: 770**

Kayseri'de (...) isimli karyeden Melik Arslan, camii şerifde günlük iki akçe karşılığında imam hâtib olarak görev yapmaktadır. Melik Arslan'ın vefatı üzerine aynı ücret ile yerine Ali'nin gelmesine dair H. 24 Cemaziyülâhire 1059 ( M. 5 Temmuz 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 246**

**Belge No: 771**

Belge silik olduğu için okunamamıştır.

**Sayfa No: 246**

**Belge No: 772**

Sivas eyâletine mutasarrıf İbşir Mustafa Paşa'nın emrine adamlar verilmiştir. İbşir Mustafa Paşa'nın bu adamları ile birlikte eşkiyalarla mücadele etmesine dair H. 29 Cemaziyülâhire 1059 ( M. 10 Temmuz 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 247**

**Belge No: 773**

Anadolu ve Sivas eyaletlerine, sancaklarına, kadılıklara Abdülbenî denilen eşkiya ile mücadele etmeleri için gönderilen H. 29 Cemaziyülâhire 1059 ( M. 10 Temmuz 1649 ) tarihli mektub.

**Sayfa No: 248**

**Belge No: 774**

Eşkiyalarla mücadele edeceklerin Kayseri'de (...) yere vardıklarında güvenilir bir yerde konaklanılmasına dair H. (...) 1059 ( M. 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 248**

**Belge No: 775**

Asker olmuş kişiler askerde iken vefat ederlerse para veya eşyalarına el konulmayıp ailelerine teslim edilmesine dair H. 8 Recep ( M. 18 Temmuz 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 248**

**Belge No: 776**

Kayseri'de (...) vakfının günlüğü dört akçe karşılığında çalışan Ebubekir ibn-i (...) nin yerine aynı paraya Osman'ın bu göreve devam etmesini bildiren H. 8 Recep 1059 ( M. 18 Temmuz 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 248**

**Belge No: 777**

Derviş Mustafa Kayseri'de bulunan (...) zâviyesinin zâviyedârlığı günlük bir akçeye yapmaktadır. Daha sonra yerine Kâsım isimli kişi geçmiştir. Kâsım isimli kişinin



görevden alınıp Derviş Mustafa'nın yeniden görevinin başına geçmesine dair H. 12 Recep 1059 ( M. 22 Temmuz 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 249**

**Belge No: 778**

Sazgeldi zaviyesi zavedarı Mehmed vefat edince bu göreve Mustafa getirilmiştir. Mustafa yedi buçuk akçe karşılığında görev yapmaktadır. Ancak Mehmed ve Kasım isimli kişiler Mustafa'nın bu paradan yararlanmasını engellemişlerdir. Kimsenin Mustafa'ya engel olmaması ve Mustafa'nın bu parayı alabilmesine dair H. 12 Recep 1059 ( M. 22 Temmuz 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 250**

**Belge No: 779**

1649'da vefat eden Arslan Ali'nin evkâf-ı Hüseyin Bey vakfından kiraya verilen mallar ve vakıftaki görevlilerin aldıkları maaşlara dair H. Muharrem ( M. Ocak-Şubat ) tarihli belge.

**Sayfa No: 252**

**Belge No: 780**

Bin beş yüz akçe tımara sahip olan Abdülmecid Efendi oğlu Seyyid Osman Çavuş ile İbrâhim Çavuş'un kendi aralarında yaptıkları anlaşmaya dair H. 29 Recep 1059 ( M. 8 Ağustos 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 252**

**Belge No: 781**

Kayseri sancağında Sâhra nahiyesinde Osmancık isimli karye ve diğer karyelerden üç bin akçe tımara sahip olan Abdullah'ın bu sancakta bulunup Alay Beyi olarak seferlere katılmak şartıyla yine tımar sahipliğine devam etmesine dair H. 5 Şaban 1059 ( M. 14 Ağustos 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 253**

**Belge No: 782**

Kayseri'de Mustafa isimli kişi el-Hac Ahmed Paşa camisinde günlük beş akçeye çalışmaktadır. Mustafa vefat edince Ali isimli kişi Mustafa'nın yerine işe girmek

istemiştir. Ali'nin Mustafa'nın işini yapabileceğine dair H. 13 Ramazan 1059 ( M. 20 Eylül 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 253**

**Belge No: 783**

Yeniçeri serdarı vefat edince yerine Süleyman isimli kişi tayin olmuştur. Bu tayini ve eşkıyalara karşı yapılması gerekeni bildiren H. 17 Ramazan 1059 ( M. 24 Eylül 1649 ) tarihli mektub.

**Sayfa No: 253**

**Belge No: 784**

Yeniçeri serdarı vefat edince yerine Süleyman isimli kişi tayin olmuştur. Bu tayin olayı ve eşkıyalara karşı neler yapılması gerektiğini bildiren ferman.

**Sayfa No: 254**

**Belge No: 785**

Süleyman Mahallesi'nde merhûme Şehzâde Hâtun'un inşa ettirdiği mescid-i şerifde günlüğü bir akçeye imam olarak görev yapan es-Şeyh Abdullah vefat edince yerine aynı maaş ile imamlık yapmak üzere oğlu İbrâhim'in atandığına dair H. 30 Ramazan 1059 ( M. 7 Ekim 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 254**

**Belge No: 786**

Müzmin isimli karyeden olan Ali Şahkulu, Mustafa Şahkulu, Mehmed Şahkulu ve Gözli'de Şahkulu isimli kimseler bir yıl boyunca vergilerini verdiklerini ama Karaman defterdarının bu vergileri tekrar istediğini ve kendilerinin de tekrar vergi vermek istemediklerini dile getirmeleri üzerine tekrar vergi vermemelerine dair H. 30 Ramazan 1059 ( M. 7 Ekim 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 254**

**Belge No: 787**

Muhyiddin ve karındaşlarının yurt edinmeleri ile ilgili belge. ( Belgede silik kısımlar fazla olduğu için detaylı özet çıkartılamamıştır.)

**Sayfa No: 255**

**Belge No: 788**

Karakaya'da mezarı bulunan es-Seyid Halil ve evladına, satmamaları ama kullanmaları şartı ile bırakılan vakfı es-Seyid Mehmed'in hizmet karşılığında buradan yararlanabileceğine dair H. 10 Şaban 1059 ( M. 19 Ağustos 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 255**

**Belge No: 789**

Sazgeldi zâviyesi babası Seyyid Şeyh Mehmed'in zavedarlığının devam etmesini bildiren H. Şaban 1059 ( M. Ağustos – Eylül 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 255**

**Belge No: 790**

Kayseri'nin Ali Cafer zâviyesinin Şeyhi olan Şeyh Yusuf, işinde herhangi bir kusuru yok iken görevinden uzaklaştırılmıştır. Şeyh Yusuf'un yeniden zaviyenin başına geçmesine dair H. 20 Şaban 1059 ( M. 29 Ağustos 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 256**

**Belge No: 791**

Kayseri'nin Ali Cafer zâviyesinin yeni zavedarı es-Seyid Mehmed görevinden alınıp, yerine eski zavedarı Şeyh Yusuf getirilmiştir. Şeyh Yusuf'un görevden alınıp es-Seyid Mehmed'in yeniden göreve gelmesine dair H. 3 Şaban 1059 ( M. 12 Ağustos 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 256**

**Belge No: 792**

Kayseri'nin Uğurlu livasına ait defter kaydı. H. 8 Receb 1059 ( M. 18 Temmuz 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 256**

**Belge No: 793**

Kayseri'nin (...) livasına ait defter kaydı. ( Belgede silik kısımlar fazla olduğu için detaylı özet çıkartılamamıştır.)

**Sayfa No: 257**

**Belge No: 794**

Kayseri’de bulunan Şeyh Mehmed türbesinde günlük bir akçe ile türbedar olan Sefer vefat edince yerine İsmail’in geçmesine dair H. Rebiyülâhir ( M. Nisan- Mayıs ) tarihli berat.

**Sayfa No: 257**

**Belge No: 795**

Tersanede çalışmak üzere her on haneden bir kişinin kürekçi seçilmesi ve her bir kürekçinin maaşlarının da peşin olarak kendilerine verilmesi bildirilmektedir. Ayrıca bu neferlerin hangi özellikte olması gerektiğini, masraflarının nasıl karşılanacağını bildiren H. 18 Zilkade 1059 ( M. 23 Kasım 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 257**

**Belge No: 796**

Kayseri ve Sivas sancaklarından kürekçi toplanması ve bu kürekçilerin nevruzdan otuz gün önce tersaneye teslim edilmesine dair, ayrıca mübâşir Kırk Kiliseli Mustafa’nın maaşı için her bir haneden on beşer akçe toplanmasına dair H. 30 Zilkade 1058 ( M. 16 Aralık 1648 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 258**

**Belge No: 797**

Kayseri’de Sazgeldi zâviyesinde görev yapan Mehmed vefat edince yerine Derviş Mustafa’nın tayin olmasına dair H. 22 Zilkade 1058 ( M. 8 Aralık 1648 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 258**

**Belge No: 798**

(...) karye ahalişi cürm ve cinayet gibi bir suçlarının olmadığını buna rağmen Kayseri Sancağı beylerbeyinin kendilerinden para aldığını dile getirmişlerdir. Bunun üzerine bu durumun araştırılmasına dair H. 25 Zilkade 1058 ( M. 11 Aralık 1648 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 258**

**Belge No: 799**

Asker tahlil ve tayini ile ilgili H. 21 Zilkade 1059 ( M. 26 Kasım 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 259**

**Belge No: 800**

(...) kişiler yıllardır aynı mevkide davarlarını otlatmaktadırlar ve buranın kendilerine ait davar yerleri olduğuna dair ellerinde hüccetleri de bulunmaktadır. Buna rağmen bazı kişiler bu insanların davar yerlerini ihlâl etmişlerdir. Bu davar yerinin (...) kişilere ait olduğunu bildiren H. 23 Ramazan 1059 ( M. 30 Eylül 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 259**

**Belge No: 801**

İsmail günlüğü yedi buçuk akçeye tayin olmuştur. Maaşını Kayseri keferesi cizyesi mahsulünden alacağına dair H. Ramazan 1059 ( M. 5 Ekim 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 260**

**Belge No: 802**

Kayseri kazâlarına tâbi İslamlu nâhiyesine bağlı bazı karyelerden vergi alınmamasına bağlı H. 1058 ( M. 1648 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 260**

**Belge No: 803**

Kayseri’de yaşayan es-Seyid Mehmed Efendi’nin tayini ile ilgili belge.

**Sayfa No: 260**

**Belge No: 804**

Karaman’da kalan dokuz miri devenin bir sonraki sene verilmesine dair H. Zilkade 1058 ( M. Kasım – Aralık 1648 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 260**

**Belge No: 805**

Belge silik olduğu için okunamamıştır.

**Sayfa No: 261****Belge No: 806**

Kazâncık şeyhi olan Murad'ın oğlu Seyid Mustafa'nın vergisi Mustafa Çelebi'den alınmaktadır. Bu durumun devamı için H. Zilhicce 1059 ( M. Aralık – Ocak 1649 ) tarihli tezkire.

**Sayfa No: 261****Belge No: 807**

(...) kişinin kassam olduğuna ve neler yapması gerektiğine dair H. 3 Zilhicce 1058 ( M. 19 Aralık 1648 ) tarihli belge. ( Belgede silik kısımlar fazla olduğu için detaylı özet çıkartılamamıştır.)

**Sayfa No: 261****Belge No: 808**

Kayseri'nin bazı karyelerinde attan-ağaçtan düşüp yaralanan, ateşte yanan, yıldırım çarpan ya da herhangi bir doğal afet sonucu mağdur olan kişilerden vergi alınmamasına dair H. 3 Zilhicce 1058 ( M. 19 Aralık 1648 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 262****Belge No: 809**

Bir karyede ateşte yanan, yıldırım çarpan ya da herhangi bir doğal afet sonucu mağdur olan kişilerden vergi alınmamasına dair fetva.

**Sayfa No: 262****Belge No: 810**

Bir Mahallede herhangi bir gayr-i Müslim eğer evinin damından kendisi düşerse varislerinden veya bırakmış olduğu mallardan öşr veya diyet alınmayacağına dair fetva.

**Sayfa No: 262****Belge No: 811**

Bir mahallede gayr-i Müslim olan Agob kendi evinin damından düşmüştür. Bunun sonucunda verasetinden diyet talep edilmez iken ehl-i örf ahalisinden öşr-i diyet talep olunmayacağına dair fetva.

**Sayfa No: 262**

**Belge No: 812**

Kayseri sancağı mütesellimi olan Osman'ın görevinin yenilenmesine dair H. 3 Zilhicce 1058 ( M. 19 Aralık 1648 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 262**

**Belge No: 813**

Kayseri'de câmi'-i kebir'de günlük iki akçeye çalışan Ahmed isimli kişinin vefat etmesiyle yerine Abdülvehhâb'ın geçtiğine dair H. 23 Zilhicce 1058 ( M. 8 Ocak 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 262**

**Belge No: 814**

Yeniçeri serdârının yerine kırk altıncı cemaatinde Osman isimli kişi tayin olmuştur. Bu kişinin görevinde nelere dikkat etmesine dair H. 3 Zilhicce 1058 ( M. 19 Aralık 1648 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 263**

**Belge No: 815**

Kayseri Sancağı alaybeyi Osman mektup göndermiştir. Bu mektuba göre Karataş nâhiyesinde İncesubaşı isimli karye ve gayrıdan üç bin akçe tımara sahib olan İsa geçen sene me'mûr olduğu Girid cezâresinden dönmemiştir. Bunun üzerine tımarı Behcet isimli kişiye kalmıştır. Behcet isimli kişi de bu göreve başlayamadan vefat edince üç bin akçe tımar Ali isimli kişiye kalmıştır. Bu durumu bildiren H. 28 Zilhicce 1059 ( M. 2 Ocak 1650 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 263**

**Belge No: 816**

Kayseri'de olan Kapan ve (...) ve Mences isimli karyede olan hisseleri için Bâli Bey'den sekiz bin akçe alınmış kalan iki bin akçenin bin elli dokuz Muharreminde verilmene dair tezkire.

**Sayfa No: 264**

**Belge No: 817**

Çavuşbaşılık hizmetinde olan Abdülfettah'ın Kayseri sakinlerinden İsmail isimli kimsenin zimmetinde bin beş yüz kuruş hakkı olduğuna ve bu parayı İsmail'in ödemesine dair H. 5 Muharrem 1059 ( M. 19 Ocak 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 264**

**Belge No: 818**

Kayseri'de Seyid Battal Gazi bina eylediği câmi'-i şerîfde günlüğü bir akçeye hatîb olarak çalışan Kasım (...)’ın eskisi gibi görevine devam etmesine dair H. Muharrem 1059 ( M. Ocak – Şubat 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 265**

**Belge No: 819**

Kayseri sancağında Malya nâhiyesinde Üftâd isimli karye ve gayrıdan iki bin iki yüz akçe tımara sahib olan Abdülbâki vefat edince tımarı Abdürrezzâk'a verildi. Abdürrezzâk'da vefat edince tımarlar Mustafa'ya verildiğine dair H. 7 Muharrem 1059 ( M. 21 Ocak 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 265**

**Belge No: 820**

Derviş Kâsım zide Depecik Mahallesi'nde binâ eylediği zâviyeyi fakir on beş nefere burada hizmet etme karılığında tekâlif-i örfiyyeden mu'âf olmak istemiştir. Bu isteğinin kabul edildiğine dair i H. Muharrem 1059 ( M. Ocak – Şubat 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 266**

**Belge No: 821**

İbrahim Ağa Haremeynü'-ş-şerîfeyn vakıflarından Karasu isimli vakıf karyenin değirmen ve çift hakların vakıfa vermelerine ve Mirlivâ tarafından müdâhale olunmamalarına dair H. 9 Muharrem 1059 ( M. 23 Ocak 1649 ) tarihli ferman.



**Sayfa No: 266**

**Belge No: 822**

Bir vakf karye halkından olan Zeyd başka bir karyede tasarruf ediyor olsa bu karyeden mülküne göre vergi isterlerse Zeyd'in bu vergiyi vermemesine dair fetva.

**Sayfa No: 266**

**Belge No: 823**

Haremeynü'ş-şerîfeyn halkından bazı kimseler mahallelerine bazı kişilerin gelip yerleştiğini bildirmişlerdi. Bu kişilerin avarizleri de Haremeynü'ş-şerîfeyn halkından alınmakta idi. Bu yeni yerleşen kişilerin avarizlerinin önceki halktan alınmamasına herkesin kendi avarizini kendisinin vermesine dair H. 13 Muharrem 1059 ( M. 27 Ocak 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 267**

**Belge No: 824**

Kayseri cizyesinden vazîfeli olan halkdan (...) tâifesi bin elli sekiz senesinde, Karaman cizyesine havâle olunmuştur. Fakat Karaman cizyesinin (...) dolayı hak etmiş oldukları malların Rum hazînesinin malından verilmesine dair H. 15 Muharrem 1059 ( M. 29 Ocak 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 267**

**Belge No: 825**

Ulemâ isimli kimse ile Kerkür oğlu Çalışa isimli gayr-i Müslim, Seyyid Nuh ve Abdurrauf -Mevlânâ Ahmed ve Hacı Ali isimli kimseler ile (...). isimli kadına yüz yirmi bin akçeye bir takım mal vermeyi kabul etmiş fakat vermemiştir. Ulemâ isimli kimse ile Kerkür oğlu Çalışa isimli gayr-i Müslimin hüccetde de bildirildiği üzere malları Seyid Nuh ve Abdurrauf Mevlânâ Ahmed ve Hacı Ali isimli kimseler ile (...) isimli kadına vermelerine dair H. 1... Muharrem 1059 ( M. Ocak – Şubat 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 268**

**Belge No: 826**

Kayseri'nin Karataş nâhiyesine ait olan karyelerle ilgili kayıtlar.

**Sayfa No: 268**

**Belge No: 827**

Kayseri sancağı alaybeyisi Osman zîde mektûb gönderip, Karataş nâhiyesinde Sürme isimli karye ve gayrıdan (...) akçe tımara sahip olan Osman vefat etmiştir. Tımarların Ali isimli kişiye verilmesine dair H. 18 Muharrem 1059 ( M. 1 Şubat 1649 ) tarihli tezkire.

**Sayfa No: 268**

**Belge No: 828**

Mustafa isimli kişinin Tavas isimli karyede bulunan câmi'-i şerîfde günlüğü bir akçe ile imâm ve hatîb olarak çalışmasına dair H. 28 Muharrem 1059 ( M. 11 Şubat 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 268**

**Belge No: 829**

Arpalık sahibi olan Dilaver adlı kişi Osman isimli kişinin emri ile mütesellim olduğunu dile getirmektedir. İsmail de Arpalıktan kendisinin tasarruf etmek istediğini dile getirmiştir. Bunun üzerine Arpalıktan İsmail'in tasarruf etmesine dair H. 28 Muharrem 1059 ( M. 11 Şubat 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 269**

**Belge No: 830**

Seyid Mustafa Kayseri sancağında mutasarrıf olduğu tımarının berâtı gereğince noksanı olduğunu bildirmiştir. İslamlu nâhiyesinde Fahzemîn isimli karye ve gayrıdan iki bin beş yüz akçe tımara sahib olan Abdülganî vefat etmiştir. Tımarı Seyid Şeyh İbrâhim'e verilmiştir fakat Seyid Şeyh İbrâhim Girid cezâresi seferine gitmemiştir. Bunun üzerine tımarlar Seyid Ali isimli kişiye verilmiştir. Seyid Ali de vefat edince tımarın Seyid Mustafa'ya noksanını kapatması için verildiğine dair H. Muharrem sene 1059 ( M. Ocak – Şubat 1649 ) tarihli tezkire.

**Sayfa No: 269**

**Belge No: 831**

Bayram Paşa'nın bina eylediği Kayseri'de Mevlevîhâne'de çalışacak kişilerin toplam maaşı günlük elli iki akçedir. Bu paraların Kayseri'deki gayr-i Müslimlerin vergilerinden karşılanacağına dair H. Muharrem 1059 ( M. Ocak – Şubat 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 270**

**Belge No: 832**

Kayseri'de Bağcekaya isimli karyede bulunan câmi'-i şerîfde günlük bir akçe ile imâm ve hatîb olan Hüseyin kusuru yokken görevinden alınmış ve yerine Ömer isimli kişi getirilmiştir. Hüseyin'in yeniden görevinin başına gelmesine dair H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 270**

**Belge No: 833**

Girid cezîresi seferine memur olan Hüseyin Paşa nevrûzdan on beş gün önce yanında bulunmak üzere her sancağına harçlığını göndermek üzere Kayseri sancağında Karataş nâhiyesinde Sarube isimli karye ve gayrıdan on bin akçe tımara sahip olan Mehmed ve yine Komaz nâhiyesinde Nere isimli karye ve gayrıdan on bin beş yüz akçe tımara sahip olan Ali'nin tayin olunmasına, ayrıca seferde vefat edenlerin oğullarına ve sefere katılıp görevini yerine getirenlerine ve bir sonraki sefer için bu kişilerin yerlerine gelecek olanların Hüseyin Paşa'nın yanında olmalarına dair H. Zilkade 1059 ( M. Kasım – Aralık 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 270**

**Belge No: 834**

Kayseri'de yaşayan Cırlavuk mukâta'ası Ali Dede'nin iki sene daha görevinin devam etmesiyle ilgili H. Muharrem ( M. Ocak-Şubat ) tarihli tezkire.

**Sayfa No: 271**

**Belge No: 835**

Dereköylü Musa'nın bin elli dokuz senesinde vermesi gereken vergiyi verdiğiine dair H. 7 Safer 1059 ( M. 20 Şubat 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 271**

**Belge No: 836**

Mahzemîn isimli karye sakinleri, Güldede ve İbrahim ve Mustafa ve Hüseyin ve Mehmed isimli kişiler Mahzemîn isimli karyede yerleri bulunmakta fakat vergilerini vermemektedirler. Vergilerini vermeme sebebi olarak da soyulmuş sipâhizâde olduklarını dile getirmektedirler. Bu kişilerin vergilerinden muaf olmasına dair H. 7 Safer 1059 ( M. 20 Şubat 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 271**

**Belge No: 837**

Kayseri'de yaşayan debbağ tâifesinden el-Hac Ahmed ve Musa ve başka kimseler kendi hallerinde dükkanlarına giden çalışan kişilerdir. Mirlivâ adamları ve subaşları bunların buradan def etmeye çalışmışlardır. Bu kişilerin def edilmemesi ve Mirlivâ adamları ve subaşları tarafından rencide edilmemelerine dair H. 14 Safer 1059 ( M. 27 Şubat 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 272**

**Belge No: 838**

Dilaver Paşa vech-i arpalık mutasarrıfıdır. Mustafa Beşe ve Ali Beşe'den para alıp vermesi ile ilgili H. 13 Safer sene 1059 ( M. 26 Şubat 1649 ) tarihli tezkire.

**Sayfa No: 272**

**Belge No: 839**

Niğde sancağı Dolu nâhiyesine İsmet isimli karye ve gayrıdan dört bin iki yüz akçe tımara sahib olan Sinan Girid cezîresi seferinden dönmemiştir. Bu sebeble Sinan'ın tımarı Mustafa'nın olduğuna dair H. Safer 1059 ( M. Şubat – Mart 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 272**

**Belge No: 840**

Haremeynü'ş-şerîfeyn evkâfından olub Kayseri'de ve Kırşehir'de ve Sivas ve Niğde ve Aksaray'da ve Ürgüb'de vâki' olan Haremeyn puşelerinin bir sene tamâmına deĝin dergâh-ı âlî sipâhîlerinden Süleyman Bey'e der-uhde olduĝuna dair H. 15 Safer 1059 ( M. 28 Şubat 1649 ) tarihli tezkire.

**Sayfa No: 273**

**Belge No: 841**

Kayseri'de bulunan Hacı Ahmed Paşa bina eylediĝi câmi'-i şerîfinin vakfının başında bulunan Mahmud, Cebel-i Erciş nâhiyesinde Tomarza isimli karye ve diĝer yerlerdeki vakıflardan sorumludur. Voyvoda ve subaşıları gibi önde gelen kişiler bu vakıflardan yiyecek, para gibi isteklerde bulunmuşlardır. Bu isteklerin karşılanmaması ve vakıf paralarının vakıf giderleri için harcanmasına dair H. 18 Safer 1059 ( M. 3 Mart 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 274**

**Belge No: 842**

Kayseri sancaĝında Mehmed isimli kişi Girit seferine gitmemiştir ve vefat etmiştir. Mehmed'in tımarı seferlere katılmak şartıyla başka bir Mehmed'e verilmesine dair (...) tarihli berat.

**Sayfa No: 275**

**Belge No: 843**

Kayseri kazâsına tâbi Akçakaya karye isimli karyede bulunan câmi'-i şerîfde günlük bir akçe ile imam ve hatîb olarak çalışan Mahmud isimli kişi görevini kötüye kullandıĝı için yerine Hüseyin'in tayin olunduĝuna dair H. Zilhicce 1059 ( M. Aralık – Ocak 1649) tarihli berat.

**Sayfa No: 275**

**Belge No: 844**

Kayseri sancaĝı alaybeyi Osman orduya mektup göndermiş ve Kurmaz nâhiyesinde Dersiyak isimli karye ve diĝer karyelerden (...) akçe tımara sahip olan Ali vefat

etmiştir. Alaybeyi bayrağı altında sefere katılmak şartıyla tımarının Hüseyin'e verildiğine dair H. 7 Rebiyülevvel ( 21 Mart ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 276**

**Belge No: 845**

Kayseri'den Girit seferine lağımçı olarak tayin edilenlerin adları ve mahallelerinin kayıtlı olduğu (...) tarihli defter.

**Sayfa No: 277**

**Belge No: 846**

Girid seferi mühimmatı için Kayseri'den beş bin akçe ücret ile sefere katılması gereken lağımçılar firar etmişlerdir. Bu firar eden lağımçıların bulunup ellerindeki paranın alınmasına dair H. 3 Rebiyülevvel 1059 ( M. 17 Mart 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 277**

**Belge No: 847**

Kayseri'nin gelirlerinin askeriye verileceğine dair H. Cemaziyülevvel 1059 ( M. Mayıs –Haziran 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 278**

**Belge No: 848**

Karşe isimli karye senede on bin akçe vergi vermektedir. Bu karye sakinleri Voyvodalara da vergi konusunda karşı gelmektedirler. Halkın kanunsuzluk yapmaması ve gerekli vergiyi vermelerine dair H. Rebiyülevvel 1059 ( M. Mart – Nisan 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 278**

**Belge No: 849**

Mehmed isimli kişiye Girid'de hizmetde bulunduğundan dolayı üç bin akçe tımar verilmiştir. Kayseri sancağında (...) isimli karyede ve diğer karyelerden üç bin akçe tımara sahip olan Abdullah Bey Girid seferinden firâr etmiştir. Abdullah Bey'in tımarının sefere katılması şartı ile Mehmed'e verildiğine dair H. 3 Rebiyülevvel 1059 ( M. 17 Mart 1649 ) tarihli berat.

**Sayfa No: 278**

**Belge No: 850**

Subaşıları, Boyacı ve Süleyman isimli karyelerde oturan kişilerden para istemektedirler ayrıca zulüm ve eziyette etmektedirler. Boyacı ve Süleyman isimli karyelerde oturan kişilerden para alınmaması, rencide edilmemesine dair H. Rebiyülevvel 1059 ( M. Mart – Nisan 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 279**

**Belge No: 851**

Ermeni papazları ve keşişleri ve diğer Ermenilerden kimselerin mallarının vergisini vermelerine dair H. 11 Rebiyülevvel 1059 ( M. 25 Mart 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 279**

**Belge No: 852**

Girid seferine memur olanların üç gün içerisinde toplanmasına dair H. 3 Rebiyülevvel 1059 ( M. 17 Mart 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 280**

**Belge No: 853**

Kayseri sancağında Sahrâ nâhiyesinde Residüz isimli karyeden iki bin akçeye sahip olan Bayram Girid seferinden firâr etmiştir. Bunun üzerine Bayram'ın tımarının Musa'ya verilmesine dair H. 8 Ramazan 1059 ( M. 15 Eylül 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 281**

**Belge No: 854**

Karaman'a adalet işleri için Ali Ağa'nın tayin edilmesine dair H. Ramazan ( M. Eylül-Ekim) tarihli ferman.

**Sayfa No: 281**

**Belge No: 855**

Mevlânâ İsmail Efend'nin Kayseri'de bir medreseye tayin olduğuna dair H. 22 Şevval 1059 ( M. 29 Ekim 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 281**

**Belge No: 856**

İsmail Efendi, Hoca Hasan Medresesinden sorumludur. Halil isimli kişi ise bu medresenin gelirlerine müdahale etmektedir. Bu yerlerin tasarrufunun yine İsmail Efendi'ye ait olduğuna dair H. 23 Şevval 1059 ( M. 30 Ekim 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 282**

**Belge No: 857**

Müderrislerin görevlerinin değiştirilmemesine ve başka işlerle meşgul olmamalarına dair H. 23 Şevval 1059 ( M. 30 Ekim 1649 ) tarihli belge.

**Sayfa No: 282**

**Belge No: 858**

Osman Ağa'nın serdar olduğuna dair belge.

**Sayfa No: 282**

**Belge No: 859**

Çerkes ve Seyid Külabi ve Seyid Hüseyin ve Seyid Şeyhi ve Seyid Mustafa ve başka Seyidler kendilerinin rencide edildiğini ve fazladan kendilerinden vergi alındığına dair şikayette bulunmuşlardır. Bu kişilerin rencide edilmemesi ve haksızlık yapılmamasına dair H. 3 Zilkade 1059 ( M. 8 Kasım 1649 ) tarihli ferman.

**Sayfa No: 283**

**Belge No: 860**

Mehmed Beşe ibn-i Abdullah dayısı Kurt Beyoğlu Abdi Bey tarafından vekil olub Karakeçiler Mahallesi'nde devlet isimli gayr-i Müslim, Mehrek isimli kişinin malından satın aldığına dair H. Cemaziyülevvel 1059 ( M. Mayıs – Haziran 1649 ) tarihli belge.



**İKİNCİ BÖLÜM**  
**BELGELERİN TRANSKRİPSİYONU**

**Sayfa No: 194**

**Belge No: 621**

Mahmiye-i Kayseriye'de mâzumâ (?) Ma-Şarkıyan Mahallesi'nde mürd olan Sefer veled-i Kayser nâm zimminin sulbiye bâliğa kızı Sultan nâm nasrâniye tarafından ibrâyı âti'z-zikri ikrâra vekil olub vekaleti sâbite olub şer'ân sâbit olan Musli Bey bin Abdullah meclis-i şer'de mürd-i merkûmun metrûkatına vâzü'l-yed ve mezbûrenin emmisi olan üvey sâhibü'l-kitâb Uğurlu veled-i Kayser nâm zimmi muvacehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edib mürd-i merkûmun metrûkâtından olub hîn-i keyfiyetimde müvekkilemin hissesine tayin ve tahsis olunan kırk dört kıt'a esedi kuruş nakd ve bir mai farace ve bir köhne hâre kaftan ve on aded sahan ve iki nühâssi desti ve bir kumkum ve bir maşrafa ve bir sini ve üç kilim ve bir velense ve bir halı bir altın çift ve bir altın küpe mahalle-i mezbûrede vâkî' bir tarafı Dede Bali mülki ve bir tarafı Narsaz nâm nasrâniye mülki bir tarafı (...) mülki ve bir tarafı tarîk-i hâss ile mahdût bir âhur bir oda bir şirahane ve bir sofaya müstemil menzili mezbûr Uğurlu yedinden bi't-tamam ve'l-hal ahz ve'l-kabz idüb miras hususu müte'allik cem'-i âmme-i deavi ve mutâlabattan ve muhâsemattan emmisi mezbûr Uğurlu'nun zimmeti ibrâ ve iskât eyledi bade'l-yevm mezbûr tarafından asaleten ve'l-vekalete dâvâ ve nizâ' sadır olursa lede'l-hükkâmi'l-kirâm mesmûa' olmayub zeylde gibbe't-tasdik şer'i ma vaka' bi't-taleb ketb olundu. Fi 21 Şevval'ül-mükerrem sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şühûdü'l-hâl:

- Abdülkerim Efendi
- Semih Bey bin Efendi
- Muslu Bey Efendi

- Ahmed Beşe bin Mehmed Beşe
- Adnar Ağa bin İbrahim
- (...) Abdullah
- Mehmed Beşe bin Abdullah
- Ahmed bin Mehmed

**Sayfa No: 194**

**Belge No: 622**

Akdağ Kazâsına tâbi' Bakkalveri karyede Ali bin Himmet nâm kimesne meclis-i şer'-i şerifde takrîr-i kelâm idüb kazâ-yı mezbûre tâbi' Habiller nâm karyede olub Medine-Kayseriyye tâbi' Hısayunlu nâm karyede sakin iken vefat eden Üveys nâm kimesne hal-i hayatında kemâl-i sıhhâtinde iken bi-emr-illâh teâlâ vefat edersen hâsren varisim olan emmim oğlu Hüseyin bin İmâm müteveli âhar diyarda ders ve bi-muhtarım tard bu beni vasi taleb etmişti (.....) itmeksiz muhallefâtından bir çift öküz ve bir merkeb ve bir araba ve bir kilim ve bir yorgan ve bir döşek ve bir yasdık ve bir çuval ve bir çulunu ahz ve kabz eyledim dedikde müteveffa-yı mezbûrun varis-i ma'rûfu olan mezbûr Hüseyin ölünceye değin muhallefât-ı mezbûre merkûm Ali yedinden emanete hıfz olunmağa izin birle bi't-taleb ketb olundu. Fi 1 Şevvalü'l-mükerrem sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- Osman bin (...)
- Hüseyin Bekir Efendi
- Muhaç Bekir bin (...)
- Halil Kasım bin Hâfız

**Sayfa No: 194**

**Belge No: 623**

Mahmiye-i Kayseriye'de Baldöktü Mahallesi'nde sâkin iken vefât eden Uzun Ali Beşe'nin verâset-i zevce-i metrûkesi Ayşe bint-i Sinan Bey ve sulbî kebîr oğulları Ali Beşe ve Ömer'e münhâssıra olduğu zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûran Ali Beşe ve Ömer her biri asil ve mezbûr Ayşe tarafından bey'-i âtî'yül-beyân ikrâra vekil

olub mirî Osman bin Veli Beşe Ahmed Bey bin Cafer Bey şahâdetleri ile vekaleti sâbite olub merkûm Ali Beşe vekaleti meclis-i şeri' kavm-i vacibü't-tekrimde .hâfizü'l-kitab Veli bin Ali Beğ mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb silk-i mülk-i sarihimde münselik olub mahalle-i mezbûrede vâkî' bir tarafı Ali bin Nasuh mülkü ve bir tarafı dellak Yusuf mülkü ve bir tarafı Osman mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir sofa ve bir tabhane ve bir âhur ve bir örtme ve bir havluyu müstemil mülk menzilimizi tarafeynden îcab ve kabuli hâvi bey'-i bat-ı sahihi-i kat'i ile mezbûr Veli'ye yüzaltmış kıt'a esedi gurus bey' ve teslim oldu. Ahz-u kabz eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûru mezbûra yedinden her birimize bi't-tamam ahz ve kabz eyledik. Bade'l-yevm menzil-i mezkûrumuz Veli'nin mülk-ü müşterrasıdır. Keyfe mâ yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde kıbbe't-tasdikü's-şer'i ma vaka'a bi't-taleb ketbolundu. Fi el-hâdî ve'l-ısrîn şevvalü'l-mükerrem sene tisa ve hamsin ve elf.

Şühûdü'l-hâl:

- Kasım Çelebi bin Şeyh Ahmed
- Osman Halife elamam
- Musa Halife elamam
- Habid Ali
- Mehmed Beşe bin (...)
- Mahmud bin Ali
- Ali bin (...)
- Ahûhu Hasan

**Sayfa No: 194**

**Belge No: 624**

Mahmiye-i Kayseriye'ye tâbi' Endürlük karyeden Yagob veled-i Yivan nâm zımmî meclis-i şer'i kavm-i vâcibü-t-tekrimde sâhibü'l-kitâb Ayan veled-i Acı Ave ve diğer Mihayel veled-i Andon ve Sinan veled-i nâm zımmîler muvâcehesinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitâbdan mezkûre mülküm sabah nâmazından sonra karye-i mezbûreye cari olan suyun ( **S. 195** ) ve muhallefâtından olub Baldökdü Mahallesi'nde vâki' bir tarafı Abdülvehhâb Çelebi mülkü ve bir tarafı Seyyid Bâli

Çelebi mülkü ve bir tarafı Receb Çelebi mülkü ve bir tarafı Hacıhane Habib dükkanı mülkleri ile ve tarîk-i âmm ile mahdûd bir sofa ve bir tabhane ve bir oda ve bir âhur ve bir mikdar bağçe ve bir havluyu müstemil olan menzil-i müteveffâ-yı mezbûrlardan ırs-i şer'î ile bana intikâl eyledi deyü mezbûre Ayşe'den da'vâ idüb ol dahî müteveffâ-yı mezbûrda asileden iştirâ eyledim diyüb beyyimizde münâza'ât-ı kebîre ve mühâsemat-ı şodîde vâki' olmuş idi. El-hâleti'l-hazihi muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûreden fariğ olmak mukâbelesinde otuz esedî kuruşa akd-i sulh inşâ eylediklerinde ben dahî sulh-i mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr otuz esedî kuruşu mezbûre Ayşe yedinden tamâmen ahz ve kabz idüb husûs-ı mesfude müte'allik da'vâ ve husûmâtтан mezbûre Ayşe'nin zimmetini ibrâ-yı âmm kât'-ı elzem ile ibrâ ve ıskât eyledim dedikde gibbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve terkîm olundu. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Osman Çelebi bin el-Hac Mehmed
- Süleyman Halife bin Ahmed Halife
- Ömer bin el-Hac Receb
- Seyyid Ali bin Mustafa
- Mustafa bin Mehmed
- Hasan bin el-Hac İbrâhim
- Ahûhu Ali
- Ahûhu Ahmed
- İbrâhim bin Musa
- Seyyid Bâli Çelebi
- Hüseyin bin Hacı Mehmed
- Kasım bin (...)
- Abdi Çelebi bin İbrahim
- Ahûhu Mahmud Çelebi

- Ahûhu Mehmed Çelebi
- ve gayrum.

**Sayfa No: 195**

**Belge No: 625**

Bin elli sekiz senesinde Girid seferi mühimmatı için Medîne-i Kayseriye'den ihrâcî fermân olunan lağımcılardan Sultan Hamamı ve mülhakâtı için sefer-i mezbûre seksen iki esedî kuruş îcâre ile lağımcı olan Mehmed tarafından meblağ-ı âtî'yül-beyânı mahallinden taleb ve da'vâya Osman Ağa bin Mehmed ve Süleyman Bey bin Abdullah nâm kimesneler şahâdetleri ile hasm-ı şer'-i cahid mahzarında vekâleti sâbite olan hâfizü'l-kitâb Ali Ağa bin Abdullah mahfil-i kazâda mahalle-i mezbûreden Uğurlu veled-i Oseb nâm zımmî muvâcehesinde üzerine takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûr Mehmed'in ücretinden mezbûr Uğurlu zimmetinde kırk kıt'a esedî kuruş hakkı bâkî kalmış idi. Hâlâ vekâlet-i mahalliyem hasebiyle taleb eylediğimde edâdan imtinâ' ider suâl olunub alıvirilmesi matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Uğurlu cevâbında fi't-tahkîk merkûm Mehmed'in ücretinden otuz esedî kuruş hakkı bâkî kalmış idi deyü ikrâr etmeğin meblağ-ı mezkûru müşârün-ileyh Ali Ağa'ya teslîm hükm-ü birle mâ-vaka'a kayd-şod. Fî 27 Şevval sene 1059.

Şuhûdü'l-hâl:

- Ali Beşe bin Memi Çavuş
- Seyyid Abdi Çelebi bin İbrahim Çelebi
- Seyyid Hasan Çelebi
- Ahmed bin Mehmed.

**Sayfa No: 195**

**Belge No: 626**

Medîne-i Ayntab sükkânından olub zuemadan Laçın Ağa bin Abdullah meclis-i şer'de Medîne-i Kayseriye'den olub mahrûsa-i Kütahya'da maktûl olan Davud Ağa bin Veli nâm kimesne ve onların vâlidesi Meryem bint-i Sefer ve li-eb karındaşı İskender ve hemşîresi Ayşe nâm kimesneler mahzarında üzerine davâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan dört sene mukaddem ben âhar diyarda iken mezbûr Dâvud Ağa mukaddemâ

benim çırağım olmağın Medîne-i mezbûre Ayntab'da evim kethüdası olan Abdi Çelebi yanında olan bir katar katırımı ve Paşa zırhı denmekle ma'rûf bir derbend zırhımı fuzûlen alub gidüb kendi mesârifine sarf ve iştirak edüb kıymet-i misliyyesini bana edâ etmeden maktûl olmağın mezbûrûn İskender ve Meryem ve Ayşe muhallefâtına vâzı'ü'l-yed olduğu cihetten taleb eylediğimde edâdan imtinâ' ederler suâl olunub şer'le alıverilmesi matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr müşârün-ileyh Laçın Ağa'dan takrîrine mutâbık beyyine taleb olundukda Abdülkerim bin Ali ve Ali bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şahâde meclis-i şer'a hâzırân olub gıbbe'ş-şahâde-i şer'î fi'l-hakîka târih-i mezkûrda mezbûr Davud Ağa müşârün-ileyh Laçın Ağa'nın Medîne-i Ayntab'da kethüdası olan mezbûr Abdi Çelebi yanında olan bir katar katırımı ve bir derbendi zırhımı fuzûlen alub gidüb kendi mesârifine sarf ve iştirak eyledi biz bu husûsa şâhidleriz şahâdet dahî ideriz deyü edâ-yı şahâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gıbbe'd-duaya (...) Şahâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a oldukdan sonra zikr olunan katırları ve zırhı maktûl-i mezbûr Dâvud Ağa'ya hibe ve âhara havâle ve taraf-ı şer'iyeden bu tarîk ile mülkünden ihrâc etmediğine müşârün-ileyh Laçın Ağa'ya yemîn teklîf olundukda ol dahî alâ âlâ vekî'l-mes'ul halife billâhî'l-aliyyü'l-azîm itmeğın zikr olunan katırların ve zırhın kıymet-i misliyyesini maktûl-i mezbûrun muhallefâtından edâsıyla ilzam olunub mâ vaka'a kayd-şod. Fî 28 Şevval sene 1059.

Şuhûdü'l-hâl:

- Osman Çelebi bin el-Hac Mehmed
- Seyyid Kasım Çelebi bin Şeyh Ahmed
- Seyyid Hüseyin Çelebi bin Şeyh (...)
- Hüseyin Dede bin Veli.

**Sayfa No: 196**

**Belge No: 627**

Medine-i Kayseriye Şeyh Taceddin Mahallesi sakinelerinden Ayşe bint-i Abdullah nâm hâtun tarafından vekil-i şer'isi olan Ebubekir bin Mehmed Çavuş meclis-i şer'-i şerif-i lazimü't- teşrifde takrîr-i kelâm ve tabir-i ani'l-merâm edüb müvekkilem mezbûre Ayşe Hâtun bin elli altı senesinde karye-i Meşodin (?) toprağında vâkî' olub her birinin hududu inde'l-cîrân malum olan on dört kıt'a tarlaları hakk-ı tasarrufunu sahib-i arz

marifetiyle edyabından tefevvüz edüb tarih-i merkûmdan berü zabt ve tasarrufunda olmağın hâlâ tescil-i şer'i olunmak matlubumdur deyü takrîrine mutabık ve tarih-i mezkûr ile müverrih karye-i mezbûre sipahilerinin imza ve hatmini müştamil ibrâz etmeğe li eclî'l-istihkam esbâk-ı vesika ketb olundu. Fi 28 Şevvalü'l- mükerrerrem sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- Seyyid Ahmed bin Mecid Efendi
- Hüseyin bin Kara Veli
- Hasan bin Mustafa
- Mehmed bin Abdi

**Sayfa No: 196**

**Belge No: 628**

Bundan akdem Medine-i Kayseriye sakinlerinden iken vefat eden Fatıma bint-i el-Hac Receb nâm Hâtunun vereseti zevci Hüseyin bin Receb Oruc nâm kimesne ve validesi Ferhan bint-i Abdulbenâm nâm Hâtuna ve li-eb karındaşı Mustafa Çelebiye münhâsır olub kable'l-kaseme mezbûre Ferhan dahî vefat edüb veresesi mevali-i utekası mezbûr Mustafa Çelebi'ye münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve temenni olduktan sonra mezbûr Mustafa Çelebi mahfil-i kazâ-i celilü'l-kadirde müteveffat-ı mezbûrenin muhallefâtına vaz'ül-yed olan merkûm Hüseyin mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffa-i mezbûrenin dört bin akçe mihr-i müeccelini mezbûr Hüseyin ma' kud-ün aleyh verasesinden ikrâr ve itiraf etmeğın halen zıkr olunan dört bin akçe mihr-i müeccelinden ve inas beyyinde ve tecemmülat hanesinden ırs-i şeri ile bana intikal eden hisse-i şer'iyemi mezbûr Hüseyin'den taleb eylediğimde edadan imtina' eder ve suâl olup alıverilmesi matlubumuzdur dedikte inde's-suâl mezbûr Hüseyin cevabında zevce-i mezbûru Fatıma'nın mihr-i müecceli dört bin akçe olduğunu bi'l-inkâr etmeğın mezbûr Mustafa Çelebi'den takrîrine muvaffak beyyine taleb olundukta udûl-i ricalden İbrâhim bin Hacı Bayram ve Osman bin el-Hac Mehmed nâm kimesne ol-ecl-i şahâdet-i meclis-i şeri'de hazıran olub gıbbe't-iştihadü's-şer'i fi'l-hakika mezbûr Hüseyin merkûme Fatıma'nın zimmetinde ma' kud-un-aleyh olan mihr-i müecceli dört bin akçedir deyü mukaddema bizim huzurumuzda ikrâr ve itiraf etmişti. İkrârına şahidleriz şahâdet

dahî ederiz deyü eda-yı şahâded-i şer'îye eylediklerinde gıbbe'r-reayatü'ş-şeraitü'l-makbul şahâdetleri makbule olmağın müteveffa-i mezbûrenin mihr-i müeccelinden ve sâir muhallefâtından mezbûr Mustafa zevciye intikal eden husus-ı şer'îyyesini edâ etmekle merkûm Hüseyin ilzam olunub mâ-vaka kayd-ı şod. Fi 2... Şevvalü'l-mükerrem sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- Hüseyin bin Kara Veli
- Mehdi bin Abdi
- Hasan bin Mustafa
- vegayruhum

**Sayfa No: 196**

**Belge No: 629**

Medine-i Kayseriye'de vâki Eskici taifesinden Mehmed bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i kavm-i vacibü't-tekrimde kasaba-i Ürgüb sükkanından Bektaş bin Bey nâm cündî mahzarında üzerine dâvâ' ve takrîr-i kelâm edüb mezbûrun oğlundan bir gün işitrâ etmiştim. Beynimizde niza' vâkî'' olmağla merkûm Bektaş Bey bi-gayr-i vech sakalımı yolub ve beni yumruklayub darb eyledi. Suâl olunub müceb-i şer'isi icra olunmak matlubumuzdur dedikde gıbbe's-suâl akıbet'ül-inkâr müdde-i mezbûrenin takrîrine mutabık beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden Abdurrahim bin Kalender ve Hasan bin Osman nâm-ı kimesneler li-ecli'ş-şahâde meclis-i şer'a hâzırân olub gıbbe'ş-şahâde-i şer'î fi'n-nefs-i merkûm Mehmed mezbûrun oğluna bir gün işitrâ etmişdi lakin beyyinlerinde niza vâkî' olmağla merkûm Bektaş Bey müdde-i mezbûrun bi-vecle sakalımı yolub ve yumruk ile darb eyledi biz bu hususa şahitleriz şahâdet dahî ederüz deyü edâ-i şahâdet-i şer'îye eylediklerinde şahâdetleri hîn-i kabulde vâkıa olmağın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şühûdü'l-hâl:

- Hüseyin bin Mahmud
- Abdi bin el-Bekir



- Hasan bin Mustafa
- Ahmed bin Mehmed

**Sayfa No: 196**

**Belge No: 630**

Mahmiye-i Kayseriye'de vâkî' kazâz taifesinin şeyhleri olan fahrü's-sâdât es-Seyid Ali Çelebi bin Mehmed Hüseyin Çelebi ve yiğitbaşları olan Abdi Çelebi ibni Yusuf Bey ve Ahmed bin el-Hac Ali ve Sefer Çelebi ibni Musa Bey ve Hüseyin Beşe bin Abdürrahim ve el-Hac Receb ve sairleri bicem'ihim meclis-i şer'-i şerifte takrîr-i kelâm edüb kadim-i eyyamdan bu ana gelinceye ibrişim, ilik, şerit ve düğmeyi beyy' ve iştirası esnafımıza münhâsır iken bezzaz ve attar taifesinden bazı kimesneleri ibrişim ilik şerit ve düğmenin beyy' ve iştirâ etmeleri ile kâr u kesbimize münhalel ve kesad ariz olub husus-ı merkûm vukufu olan haffaflardan istihbâr olunub men' ve def'i matlubumuzdur dediğinde zeyl-i kitabda muharrerü'l-esâmi olan Müslümanlardan suâl olundukda fi'l-hakika kadîm-i eyyamdan bu ana gelince ibrişim, ilik, şerit ve düğmenin beyy' ve iştirâ olunması kazâz taifesinde mahsusdur def'-i alâ tarîkü'ş-şahade (...) ibrişim ilik şerit ve düğme beyy' ve iştirâ etmesinden dahî ferâgat etmedikleri takdirde iki taraf dahî kaide-i ma'rûfe ve âdât-ı mâlûfe üzere ( S. 197 ) vâkî olan tekalifleri tahammül-i takatlerine göre edâ idüb tarafeynin kâr u kesbine gadr ve zarar maaşlarına nev'-i keder ariz olunmamak için iş bu vesika ketb olunub yedlerine vazü def'olundu. Fi 28 Şevvâlü'l-mükerrem sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- Osman Çelebi bin el-Hac Mehmed
- (...) Ali bin Muzaffer
- Ali Dede bin Gazi
- Kasım Çelebi bin es-Şeyh Ahmed
- Abdi bin Ebubekir

**Sayfa No: 197**

**Belge No: 631**

Mahmiye-i Kayseriye'de Baldöktü Mahallesi'nde vâki' mescid-i şerifin evkâfına hâsbi mütevellî olan Musa ibn-i Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i kavim-i vacibü't-tekrimde hâfizül-kitab Hasan bin İskender nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb evkâf-ı mezbûrede vâkî' bir tarafı mescid-i şerif ve bir tarafı mescidin vakfı olan menzil ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir sofa ve bir tabhane ve bir havluyu müştemil olan menzilin düz der duvarı haraba müşrif olub kabil-i sekene olmamağla bi'l-küllîye umde manende olmağın îcâre tahvil ile âhara istîcâr olunub defterde hâsıl olan mesarif-i vakfa sarf olunmak hayyiz-i vakfa evveli ve âharı olduğunu zeyl-i sahifede muharrerü'l-esâmi olan Müslümanlar ihbâr ve inhâ eyledikleri ecilden hâlâ tevliyet hâssebiyle menzil-i merkûmu (...) ma fi'l-hudûd vekaletü'-hukuk mezbûr (...) elli sekiz esedi kuruşa çıkan seneye değın îcâre-i muaccele ile îcâr idüb her üç senede bir akd-i cedid olunub sabıkın intihâssı la-hakkın intidası olmak üzere îcâre muamele ile tarih-i mezkûreden nihayet bulur vech-i meşruh üzere ikadı mecuz olan fukaha-i (...) alehi'r-rahme rabü'l-enâm akvâl-i şerife üzere (...) huzurube tamamına değın menzil-i mezkûre îcâr ol-dahî vech-i meşruh üzere istîcâr ve kabul eyledi dedikde mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve terkim olundu. Fi 28 Şevvâlü'l-mükerrerem sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- Seyid Abdürrahim Çelebi bin Piri Çelebi
- Osman Çelebi bin el-Hac Mehmed
- el-Hac İbrahim bin Ahmed
- Ahmed bin İbrahim
- Habil bin (...)
- Ömer bin el-Hac Receb
- Desnevan bin Abdullah
- Ali Bekir bin Elhamdi
- Mehmed Çelebi bin el-Hac Veli
- Mustafa bin Abdullah

**Sayfa No: 197**

**Belge No: 632**

Mahmiye-i Kayseriye'de Hisarönünde vâkî' mescid-i şerif evkâfının hâsbi mütevellisi olan işbu hâfizü'l-kitab el-Hac Ahmed bin üstad Murad ve kâl'ada dizdarı Haydar Ağa ve Hidayet Çelebi ve Seyyid Ömer Çelebi ve Seyyid Kasım Çelebi ve Abdi Çelebi ve Ali Çelebi ibni Mahmud Çelebi ve Ahi-zâde Ali Çelebi ve Kök Müsli ve el-Hac Ebu Bekir nâm kimesneler ve cemm'-i gafîr ve cemm'-i kesîr meclis-i şer-i şerif lazımu't-teşrifde takrîr-i kelâm bi-merâm edüb mescid-i mezbûr taşrasının duvarına muttasıl kible tarafında vâkî' bir mikdar arz-ı haline kimesnenin mülkü olmayub yine meclis-i mezbûr yeri tetematından olub ve imam ve müezzinin dahî vazifeleri say-ı kalil olmağın hâlâ bazı ashab-ı cîrân ve erbâb-ı (...) zikr olunan arz-ı haline mescid-i mezbûr (...) vakıf tayin olunmak üzere müsadesi mikdarı dükkan bina etmek murad eyledikleri ecilden canib-i şerden izin verilmek matlubumuzdur dediklerinde tarîk-i âmm'a zarar ve muzayaka-ı halel vâkî' olmamak şartı ile bi-hâssbe'l-müsaede üç bab dükkan bina olunub birinin îcâresi mescid-i mezbûrun imam olanlara ve birinin müezzin olanlara ve birinin Muhâmmediye kıraat edenlere fevk olmak üzere cemaat-i müslimin dua-yı hüsn iğtibar etmeleri ile canib-i şer'den dahî izin verilmeğın. Mâ-hüve'l-vâkî' bi't-taleb ketb ve olundu. Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min Şevvâlü'l-mükerrem li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şühûdü'l-hâl:

- el-Hac Mehmed bin Davud
- Ahmed bin el-Hac Mustafa
- Diğer Ahmed bin Mustafa
- Osman bin (...)
- Mehmed bin Abdi

**Sayfa No: 197**

**Belge No: 633**

Mahmiye-i Kayseriye'de Gülük Mahallesi'nden İmam Musa Halife ve kızı Mislü Sultan Bali ve Mehmed ve Hacı (...) İbrâhim nâm kimesneler ve sairleri meclis-i şer'i şerif'ül lazımu't teşrifde takrîr-i kelâm ve tabir-ani'l-merâm idüb olub mahalle-i mezbûrada

Musa bin Allahverdi nâm-ı kimesne cünun-ı mutabık ile mecnun olub (...) tesviye ve ıslah ider kimesnesi dahî olmamağın hâlâ havasına tabi olub kılıç ve bıçak gibi alt-i cariha ile nefesine ve acize hamle ve kasd emekten hali olmayub Müslümanlar mütezarrız oluruz Musa habs olunmak matlubumuzdur dedikde kendi evinde bağlayub hıfz ve habs olunmaktan izin-birle vâka bi't-taleb ketb ve olundu. Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min Şevvâlü'l-mükerrem sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- Hüseyin Ağa
- Seyid Kasım Çelebi bin Şeyh Ahmed
- Mustafa bin (...)
- Ahmed bin Hasan

**Sayfa No: 197**

**Belge No: 634**

Mahmiye-i Kayseriye'de Hasbek Mahallesi sükkanından el-Hac Yusuf Halife bin el-Hac Ömer meclis-i şer'de hâfizü'l-kitab Ahmed bin Mahmud mahzarında ikrâr edüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı pederim mezbûr el-Hac Ömer mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd âhur ve bir havluyu müstemil mülk menzilimi mezbûr Ahmed otuz sekiz esedi guruşa beyy' ve teslim ol-dahî iştira ve teslim ettikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûru bi't-tamam ahz ve kabz eyledim bade'l-yevm menzil-i mezkûr müekkilemin mülk-i müşterasıdır dedikde gıbbe't-tasdikü'ş-şer'ie ma vaka ketb olundu. Fi Şevval sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- Halife bin Musa (...)
- Halife bin Receb Süleyman
- (.....)
- Hasan bin Ahmed
- Ahmed bin İsmail
- (...) Yusuf
- Ahmed bin Yusuf

**Sayfa No: 198**

**Belge No: 635**

Mahmiye-i Kayseriye'de Gölük Mahallesi'nden Hacı Bayram bin Mahmud meclis-i şer' de Musa bin Himmed nâm kimesne mahzarında ikrâr idüb nahiye-i Çün (?) dağında vâki' bir tarafı benim bağım ve bir tarafı Ali bağı ve bir tarafı Mustafa bağı ve bir tarafı Hacı Kasım bağı ile mahdûd bir kıt'a bağçe mezbûr Musa'ya kırk esedi guruşa beyy' ve teslim oldu. İştira ve kabz ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblayı mezbûr merkûm Musa yedinden ahz ve kabz eyledim dedikde gıbbe't-tasdikü'ş-şer'i ma-vaka kayd -ı şod. Fi 21 Şevval sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- Bahavirdi bin .....
- Hüseyin .....Hacı Hanifi
- Sefer bin el-Hac .....virdi
- Ali bin Yusuf

**Sayfa No: 198**

**Belge No: 636**

Mahmiye-i Kayseriye'de Hacet Mahallesi'nden Hüseyin bin Musa Beşe meclis-i şer' de Şeyhî bin Musa mahzarında ikâr edüb mahalle-i mezbûrda da vâki' bir tarafı Çor-Zade Kasım Efendi mülki ve bir tarafı Halil Çelebi mülki ve bir tarafı Külahçı Hacı Mustafa mülki ve bir tarafı tarîk-i hâss ile mahdûd bir sofa ve bir tabhane ve bir örtme ve bir âhur ve bir havluyu müştamil olan menzil-i müteveffad-ı (boşluk) (...) ırs-i şer'yle bana ve gaibi'l-ani'l-meclis karındaşım Mustafa'ya intikal etmişti. Hâlâ menzil-i mezbûr (...) hisse-i şayia mezbûr Şeyhîye kırk esedi guruş kıymetlü ve bir re's erkek doru katır ile on nakid guruşa beyy ve teslim ol dahî iştira ve tesellüm ettikten sonra sabikü'z-zikr katırı ve on guruşa mezbûrun yedinden ahz eyledim. Bade'l-yevm menzil-i mezbûrdan nısf hisse-i şayiam mezbûrun mülk-i müşterasıdır dedikde gıbbe't-tasdikü'ş-şer'i mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu. Fi 29 Şevvalü'l-mükerrem sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- Hüseyin Mustafa bin Veli
- Seyyid İbrâhim bin el-Hac Hüseyin
- Aziz Ağa bin İbrahim
- Bayram bin Yusuf
- Debbağ sehah Kemâl
- Mehmed bin Ömer
- Osman bin Receb
- Mehmed bin Abdi.

**Sayfa No: 198**

**Belge No: 637**

Mahmiye-i Kayseriye sakinelerinden Kamile bint-i Ebu Bekir nâm hâton meclis-i şer'-i kavim vacibü't-tekrimde mukaddema zevci olan el-Hac Veli bin İlyas mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb tarih-i kitabdan altı ay mukaddem (.....) benden boşanan ve bade'l-yevm seni zevciyete kabul eylemem deyü beni red etmekle ben dahî ol zamandan berü selef emmim el-Hac Sefer'in evinde sâkin oldum hâlâ suâl olunub takrîri tahrir ve zimmetinde mütefevva ve ma' kud-ün-aleyh kendi verese bin akçe mihr-i muaccelemi ve birleşen ve bir sahan ve bir tencere bir münakkaş yüzü ve bir dimi döşek ve bir çift yasdık ve mihr-i muaccelimi alıvermek matlubumuzdur dedikde gıbbe's-suâl cevabında nefsü'l-emrimde mezbûreyi altı ay mukaddem benden boşansın ve seni zevciyete kabul eylemem demiştim ve zimmetinde ise beş yüz akçe mihr-i muaccele ve birleşen ve bir sahan ve bir tencere bir münakkaş yüzü ve bir dimi döşek ve bir çift yasdık ve mihr-i muaccelimi verdiğimin (...) deyü makarar olup (...) itiraf üzere olan meblağ-ı mezbûr beş yüz akçe mihr-i müeccelimi ve mihr-i muaccelemler olan eşya-yı mezkûreyi mezbûreye eda etmekle mezbûr dahî ilzâm olunub mâ vaka kayd. Fi 2 Zilkade sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- (.....)
- Seyyid Abdi Salih bin İbrahim
- Seyit Hasan Çelebi bin Hüseyin Mustafa
- Ahmet bin Mehmet
- Abdi bin (...)

**Sayfa No: 198**

**Belge No: 638**

Mahmiye-i Kayseriye'de Taceddin Mahallesi sakinelerinden Emine bint-i Abdullah nâm hâtun meclis-i şer'i tarafından âti'z-zikri ikrâra vekil olub mezbûra marifet-i şer'iyye ile izan olan el-Hac Bayram bin Halil Efendi ve Seyyid Hüseyin Çelebi zimmetinde şahâdetleri huzur-ı halinde vekaleti sâbit olan Hacı Osman Beşe ibn-i Malkoç nâm racil meclis-i şer'-i kavim-i vacibü't-tekrimde hafiz'ül hazel kitab indinde kazâ-i İslamiyede olan es-Seyyid Hüseyin Efendi bin Hasan Efendi tarafından tasdik-i âti'l-beyâna şahid mezbûran şahâdetleri ile vekaleti sâbite olan Molla Ali bin Muzaffer mahallinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müvekkilem mezbûre Emine Hâtun'un silk-i mülkine münselik olub mahmiye-i mezbûre esbâkından suk-i tulide vâkî' bir tarafı Gökçeli vakfı ve bir tarafı Gazi Mustafa ve Ali dükkanı ve bir tarafı gör ciheti ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve birine muttasıl iki bab bezzaz dükkanının bundan on iki sehinden iki sehim ve birinin yine ol verib (...) yirmi dört sehmi altı sehmi hisse-i şayiasını sarfında icab ve kabulü hav-i beyy'i bab-ı kâti ile ( **S. 199** ) Hüseyin Efendi ile yüz yigirmi kıt'a bedeli guraşa beyy ve teslim onlar dahî iştira ve kabz ve tesellüm ettiklerinden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz yigirmi yedi esedi guraşa ve müşârün-ileyh Hüseyin Efendi yedlerinde tamamen ahz u kabz eyledi. Bade'l-yevm zikrolunan dükkanı vech-i meşruh üzere iki sehim birinden ve dört sehim birinden hisse-i şayiamı müşârün-ileyh Hüseyin Efendi'nin mülk-i müşterasıdır. Keyfe mâ yeşâ' ve yektar mutasarrıf olsun. Gibbe't-tasdikü's-şer'i ma-vaka kayd fi'l-yevmi's-sani Zilkade sene 1509.

Şühûdü'l-hâl:

- Mehmed Efendi bin Abdüsselam
- Bekir zade (...)
- Seyyid Receb Çelebi bin Veli
- Kara Osman bin Veli Paşa
- Seyyid Ömer Çelebi bin Hâfız (.....)
- Seyyid Abbas Çelebi bin (....)
- Seyyid Kasım bin Şeyh Ahmed
- Abdi bin (...)

**Sayfa No: 199**

**Belge No: 639**

Medine-i Kayseriye'ye tâbi' Argıncık nâm karye sipahileri işbu hâfızül-kitab Abdullah Çavuş ve Ali Ağa asaleten ve Abdülfettah Ağa bin Hüseyin ve tarafından vekil-i sâbit'ül vekalesi olan karındaşı Hızır vekaleten mahfil-i kazâ-i celilü'l-kadirde karye-i mezbûradan Abdurrahim bin el-Hac Hamza nâm kimesne üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Abdurrahim'in karındaşı olub Cezire-i Girid'de vefat eden Mustafa Beşe'nin karye-i mezbûre toprağında olan Haydar Bey Köşkü nâm mevziinde vâki' inde'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûm'l-hudûd çiftliği olan on sekiz kıt'a tarlaların ve Çındır Viranı nâm mezrada vâkî' tarlaları hisse-i şayiası ve kanûn-u kadim üzere tapu ve müstihkak (?) olmuşken hâlâ mezbûr Abdurrahim kendi tefviz etmediğinden maada âhara tefviz etmeğe dahî mani olur. Hâlâ üzerine varulub ber- mûceb-i kanun zikrolunan çiftlik tarlaları ve mezbûr tarlaları takdim olunub müteveffa-i mezbûrun hissesine teslim olunması matlubumuzdur dediklerinde canib-i şer'iden Mevlana Mustafa Çelebi bin Ali'ye irsal olunub zeyl-i kitabda mesturu'l-esâmi olan Müslümanlar ile mevazi-i mezkûreye varub her birinin hudûd ve rûsumunu müşahede ve muayene ve merkûm Abdurrahim vech-i muhaber üzere taksim ve tevzi ve müteveffa-yı mezbûrun hissesi mezbûrun ağalara teslim eyleyeceğine ve ol dahî makarer ve teshil olduğunu Mevlana-yı mezbûr mahallinde tahrir ve badehu meclis-i şer'ide vuku üzere (...) vermeğin ma hüvel vâkî' bi't-taleb ketb olundu. Fi 28 min Şevvalül mükerrerem sene 1059.



Şühûdü'l-hâl:

- Fahrül mukteza Abdülbadi Efendi
- Fahrirül (...) Ali Efendi ve (...)
- Hüseyin bin Veli
- Ahmed bin Mehmed

**Sayfa No: 199**

**Belge No: 640**

Edirne Pare kazâsına tâbi'Cafer Efendi nâm karyeden Gülistan bint-i Mehmed nâm hâtun meclis-i şer'e gelüb takrîr-i kelâm edüb zevcim İsmail bin Fettah nâm kimesne Medine-i Kayseriye'de vâkî' Tekke önünde ecel isabet edüb bi-emr-illâh tealî vefat eyledi. Üzerine varılıb tahrir olunub vefk olunmasına matlubumdur dedikte savb-ı şeride Mevlana Mustafa Efendi (...) ve Kayseriyye mütesellimi İsmail Ağa tarafından Mehmed nâm kimesne irsâl olunub zeyl-i kitabda isimleri mestur olan müslimin ile müteveffa-i mezbûrun üzerine varub nazar eylediklerinde eser-i cerahatten asla bir şeyi olmayub (...) vefat eylediğini muayene ve müşahede eylediklerini ve mezbûr Gülisten'in ahali-i mahalliyeden mezbûrden bir ferd de husus-ı mezbûra müteallik o (...) da'vâ ve nizaim yoktur dedikte Mevlana mezbûr inhâ ve takrîr etmek ve mahüve'l- vâkî' bi't-taleb ketb olundu. Fil yevmi salis min Zilkade -i şerif sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- Ali Çelebi bin Durmuş Paşa
- Mehmed Paşa bin Abdullah
- el-Hac Mehmed bin Duran
- Ahmed bin el-Hac Musa

**Sayfa No: 199**

**Belge No: 641**

Kasaba-i Elbistan sükkânından es-Seyyid Abdülcabbar Efendi bin es-Seyyid İbrahim Çelebi mahfil-i kazâda Medine-i Kayseriye sakinlerinden iken vefat eden Hacı Abdülkerim efendinin sulbi oğlu Abdullah nâm sagirine savb-ı şer'den (...) nazırı ve

kebire kızı fahrü'l-müceddidâne Zahide Hâtun taraflarından vekil-i isabetü'l-vekalesi zevci fahrü'l-müderrisin Abdülkerim Çelebi bin Ali Bey mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffa-i mezbûr Hacı Abdülkerim efendi mukaddema mahruse-i İstanbul'da bana bir defa bir kıt'a elli riyali gurus ve bir defa on üç riyali gurus ceman altmış üç riyali kuruş edasına ben dahî istidane ve ahz edüb kable'l-istifa vefat etmeleri üzerine mezbûr tarafından merkûm Abdülkerim Çelebi'nin gayib-i ani'l-meclis karındaşı İbrâhim ve müteveffa-i mezbûrun abd-i memluki Handan gelib meblağ-ı mezkûru taleb eylediklerinde yigirmi altı riyali gurus nakid ve her endazesi dörder riyali gurus olmak üzere on altı riyali gurusâ dört endaze Üskübi çuka ve sekiz riyali gurusâ iki cedid berdesi ve bir kilim ve bir çuval nakd ve eşyası ceman elli riyali gurus mezbûran İbrâhim ve Handan'a teslim edüp zimmetinde on üç sipali gurus ( S. 200 ) baki kalmışken bâdehu mezbûr İbrâhim meblağ-ı mezkûr yigirmi altı gurusu izar etmekle mezbûr Abdülkerim Çelebi münazaatı hasebiyle sene-i sabıka meblağ-ı mezkûru tekrar benden taleb eyledikte ben dahî on beş riyali gurus nakid verüb elli gurusdan zimeti ibrâ edüb marü'z-zikr on üç riyali gurus mukabilinde bir gümüşlü kılınc rehn vaz' etmiştim. Hâlâ zikr olunan kılıncı talb eylediğimde teslimden imtina eder. Suâl olsun dediğinde gıbbe's-suâl mezbûr Abdülkerim Çelebi cevabında fi-nakil merkûm Abdülcabbar Efendi zimmetinin evvela meblağ-ı mezkûru kadar ancak mezbûran İbrâhim ve Handan varub taleb eylediklerinde nakd akçe vermeyüb ve gayri mezkûreyi dahî ziyade kıymet takrîr olunmakla verese-i mezbûre kabul etmeyüb merkûm Abdülcabbar Efendiden meblağ-ı mezkûrun noksanını taleb eylediğimde beyynimizde münazaat vakı' olmağın muslihiddin tavassutuyla eşya-i mezkûreden gayri on beş riyali gurus ve on üç buçuk riyali gurus gıymetli bir gümüşlü kılıç üzerine elli gurus mukabilinde inşa-yı akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i mezbûru kabul sulh olan kılıcı murassaya ve nakdi on beş gurusu mezbûr Abdülcabbar Efendi yedinden deyn-i merkûm mukabil-i ahz ve kabz eyledim zimmetinde on üç gurusu baki kalmıştır dedikte inde'l-inkâr merkûm Abdülkerim Çelebi'nin takrîrine mutabıka beyyine taleb olundukta udûl-i müsliminden fahrü'l-kudât es-Seyyid Mehmed Efendi bin es-Seyyid Ömer Efendi, es-Seyyid İsmail Efendi bin Süleyman Efendiler şahâdet-i meclis-i şeri haziran gıbbe'l-istişhâdi's-şer'î fi'l-nakil müdde-i mezbûr Abdülcabbar Efendi merkûm Abdülkerim Çelebi ile husus-ı mezbûrda niza eylediklerinden muslihun tavassut etmeğın meblağ-ı mezbûr elli gurus mukabilesinde minval-i muharrer üzere olub eşya-yı mezkûreyi ve kılıcı meblağ-ı mezbûr on beş gurus bedel-i sulh akd-i

mezbûrda def' ve teslim edüb baki zimmetinde on üç guruş kaldığı zeyli bu vech üzere şahidleriz şahâdet dahî ederiz deyü eda-i şahâdet-i şeriye ettiklerinde şahâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olduktan sonra müdde-i mezbûr dahî da'vâsından men ve baki kalan on üç riyalı guruş edaya tenbih birle ma- vaka' kayd-ı şod. Fi 3 Zilkade sene tisa ve işrun ve ilka.

Şühûdü'l-hâl:

- Münkazâ (?) Seyyid Ali Efendi bin Muslihiddin Efendi
- Seyyid Mustafa Çelebi bin Seyyid (...) Çelebi
- (...) Abdullah
- Hüseyin bin Kavk Veli
- Muhzır bin Abdi
- Dehan bin Mehmed
- Ali bin Ahmet
- İbrâhim bin Hüseyin
- Seyyid Mehmed

**Sayfa No: 200**

**Belge No: 642**

Medine-i Kayseriye'de vâki Sınıkçı Mahallesi'nden Sarı Artun nâm zımmi meclis-i şeri kavm-i vacibü'l-takrîrde mahalle-i mezbûradan Hâsser veled-i Serkiyan ve Manuk veled-i Serkiyan ve veled-i Kirkor ve Hadrese veled-i Karakoç ve Serkis veled-i Karagöz ve Mahalle-i Selim'den Koçan veled-i Sefer ve Yakob veled-i Muten ve Kaya veled-i Uğurlu ve Munaser veled-i Serkan ve Sefer veled-i ve Kirkor ve zât'ı nâm zımmiler ve sairleri Baserhim muvacehesinde üzerlerine ve takrîr-i kelâm edüb üç seneden beri mahallat-ı mezbûratdan-ı zımmileri tarafından vekalet edüb vâkî' olan (...) için (...) himmet (...) elli esedi guruş gâibetü'l ani'l-meclis İbrâhim Beyden alınan altmış esedi guruş mezbûre zımmilerden alınan yetmiş esedi guruş ile yüz seksen esedi guruş benim vesikam ile alınıb mezbûr Kirkor deyni olmağla hâlâ erbâbından talep etmekte mezkûrlara suâl olunub erbâbına iza ve benim zimmetimi ibrâ olunması matlubumdur gibbe's-suâl mezbûran zımmiler cevaplarında filhakika vech-i muhid

üzere mezbûr himmetten elli guruş ve İbrâhim beyyden altmış guruş ve ahali-i Mahalleden yetmiş guruş alınub ceman yüzseksen guruş alınub hâssad-ı fahre harc ve cerf olundu. Artun'un vekaleti edecekleri ve mezbûr İbrâhim Bey'e kendimiz edâ eyledik de vahid-i mahalliyeye dahî kendinimiz edâ eddikde merkûm Artun'un bu hususda alakası yoktur. Muradı aklı baliğ etmek için bizden tekrar talep eylediklerinde nukudu mir-i merkûm (...) ahz ve kabz olduğunu maada da'vâsı (...) olmağın taarruzdan men'-i birle mâ-vâki' bi't-taleb kayd-ı şod. Fi 3 Zilkade sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- (...) Hüseyin el müderris
- Surespaşa bin Yusuf Paşa
- Hüseyin Zaiki Ahmedi
- Ali bin Mehmed
- Abdi bin Mehmed

**Sayfa No: 200**

**Belge No: 643**

Medine-i Kayseriye'de Hasanlı Mahallesi'nde hâfızül-kitab Himmet bin Hasan nâm kimesne mahfil-i kazâdan Sıbkı Mahallesi'nden Manuk veled-i Serkis ve veled-i Kirkor nâm zımmiler muvacehesinde üzerlerine da'vâ' ve takrîr-i kelâm edüb tarih-i kitabdan yiğirmi bir ay mukaddem mezbûrunan Manuk (...) kefil-i bi'l-mâl olub (...) otuz sekiz esedi guruş alıvermişler idi. Hâlâ suâl olunub takrîrleri tahrir olunması matlubumuzdur dedikte gibbe's-suâl mezbûran zımmiler cevablarında fil hakika tarih-i mezbûrda merkûm Artun müdde-i mezbûr Himmet'ten meblağ-ı mezkûru iştirat ve ahz eylediklerinde biz dahî kefil-i bi'l-mâl olmuştuk. Lakin meblağ-ı mezbûru merkûm Himmet'den eda etmek üzere mezbûr Artun'a bi't-tamam def' teslim eylediği ve yedlerinde (...) merkûm Artun cevabında fi nefsil mir-i meblağ-ı mezkûr otuz sekiz esedi guruş merkûm Himmet'e eda etmek üzere mezbûran Manuk ve sairleri yedlerinden meblağ-ı mezkûru bit-tamam ahz u kabz eyledim deyü mukırrır ve muterif olmağın istitra mücebince meblağ-ı mezkûru müdde-i mezbûr Himmet edaya mübtedir vâkî' kıldı. Fi 12 Zilkade mekul sene 1055.

**Sayfa No: 201**

**Belge No: 644**

Bura Mihail ve zan elimi tutub mezbûr ayanpençe ile yumruk ile darb eyledi. Suâl olunub mûceb-i şeri icra olunmak matlubumuzdur dedikte gıbbe's-suâl mezbûrun zımmiler husus-u merkûmu her biri inkâr ile cevap verildiği müdde-i mezbûrun da'vâsına mutabık beyyine talep olundukta (...) beyyine ahz ve kabz olmağın mezbûr zımmiler istihâlâk (?) olundukta her biri (...) ve hakkı suâl hilaf-ı (...) yemin müdde-i mezbûr ve tasdik-i men'i birle mâ vaka bi't-taleb ketb olundu. Fi 21 Şevval'ül-mükerrem sene tis'a ve'lişrîn ve elf.

Şühûdü'l-hâl:

- Saim Çelebi bin Şeyh Ahmet
- Hâfız Çelebi
- Mahmud bin Abbas
- Muhammed Ali bin Mehmed

**Sayfa No: 201**

**Belge No: 645**

Medine-i Kayseriye'de Şarkıyan Mahallesi'nden Arslan ve Uğurlu veled-i Anasdas nâm zımmiler mahfil-i kazâda (...) iş bu sahib'ül-kitab Mürim Şebib nâm nasrâniye muvacehesinde öteden berü da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb Mihail-i merkûm babamızın (...) olub mahalle-i mezbûrda vâkî' bir tarafı bizim mülkümüz bir tarafı Şateriv mülkü ve bir tarafı devlet mülkü ve bir tarafı tarîk-i hâss ile mahdûd konağı (...) serleri mezbûr (...) müstaal zabt ve tasarruf edüb müdde-i şeriye talep eylediğim tamim ve teslimat itina ider suâl olunsun dedikte gıbbe's-suâl mezbûr Mirim cevabında babamız Alaki merkûmun hal-i huzurunda iki sene mukaddem menzil-i merkûmdan (...) sebep-i sahiha-i şerileriyle bana (...) ve teslim edüb ben dahî ol (...) inhâb ve kabz ve teslim ettim idi dedikte emr-i (...) mezbûr mürettim takrîr mevâkî'-i sebep talep olundukta Simon veled-i (...) meclis-i şer-i şerife havan olub şahâdet-i şeri filhakika mülaki merkûm Anasdas (...) tarih-i mezbûrda münezzel merkûm badettahliyeüşşeriye bizim hukukumuz fıkrası mezbûra diye esb-i sahiha ile (...) teslim ol dahî inhâb ve kabz ve teslim etti biz bu hususa şahitleriz şahâdet dahî ederiz deyü edayı şahadetleri ile

Mihailden (...) iddia-i şahâdet-i şeriye eylediklerinde (...) şahâdetleri makbul olmağla merkûm Arslan (...) taarruzdan men'i birle mâ-hüvel vaka bi't-taleb ketb ve terkîm olunur. Tahriren fi'l yevmil sâni ve'l-işrîn min şehr-i Şevvâlû'l-mükerrem.

Şühûdü'l-hâl:

- (...)
- Ahmed bin Mehmed
- (.....)
- Ali bin Mehmed
- Hasan bin Mustafa

**Sayfa No: 201**

**Belge No: 646**

Medine-i Kayserye'de Kapanlı Mahallesi sükkânından iken vefat eden Derviş Bekir oğlu Mehmed Çelebi'nin (.....) varisi olan Hâfız Abdullah nâm kimesne meclis-i şeri kavmi vacibü't-tekrimde müteveffa-i mezbûr ki abdi maiyeti olan işbu hâfızül-kitab el-Hac Yusuf bin Abdullah muhzırında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb müteveffa-i merkûm Çelebi'nin hali hakkında vükela-i akıl sohbetinde mahalle-i mezbûrede vâkî' bir tarafı el-Hac Hamza mülkü bir tarafı Abdurrahman halife mülkü ve bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı tarîk-i hâss ile mahdûd bir ev ve bir sâyegah ve bir âhur ve bir havluya müştemil menzil-i merkûm el-Hac Yusuf badettahliye-i şeriye heyet-i sahiha-i şeriye ile hibe ve temlik ve teslim edüp merkûm El-hac Yusuf dahî ittihab kabz ve temlik ve teslim eyledi idi. Münezzel merkûm mülkü mevsu kayıt ve (.....) olub benim alaka ve medhalim yoktur dedikte gıbbe's-tastik şer'i ma vaka' bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmil ve'l-işrîn Şevvâlû'l-mükerrem sene tis'a ve hamsin ve elf.

Şühûdü'l-hâl:

- Abdullah Efendi bin Veli
- Murad Beşe bin Abdullah
- Bekir bin Mehmed Çavuş
- Mahmud bin Kadir Kulu

- Yusuf bin (.....)
- Ali bin Hasan
- (.....)
- Mehmed Ali Çelebi bin el-Hac (...)

**Sayfa No: 201**

**Belge No: 647**

Mahmiye-i Kayseriye'de Kapanlı Mahallesi sükkanından el-Hac Yusuf bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şeri kavmi vacibüt-takrîrde hâfızül-kitab el-Hac Mehmed bin Musa muhzırında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb silki mülkü sarihimde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâkî' bir tarafı el-Hac Mehmed mülkü ve bir tarafı Abdurrahman halife mülkü ve bir tarafı Cafer mülkü ve bir tarafı tarîk-i hâss ile mahdûd bir ev ile ve bir sâyegah ve bir âhur ve bir holünden müştamil mülkü menzirim tarafından icab-ı kabulü hav-i beyy'i bab-ı sahihi kıt'a ile mezbûr el-Hac Mehmed'e buradan bir kıt'a esedi guruşa beyy' ve teslim ol dahî işтира ve kabz ve teslim eyledim. Bade'l-yevm menzil-i mezbûru merkûm el-Hac Mehmed yedinde bi't-tamam ahz ve kabz eyledim. Badel yevm mezbûr merkûm elhac Mehmed'in mülkü müşterasıdır. Keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrif olsun dedikde gıbbe't-tasfîkû's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahriren fil yevmi'l ve'l işrîn Şevvâlü'l-mükerrem li sene tis'a ve hamsin ve elf.

**Sayfa No: 202**

**Belge No: 648**

Mahmiye-i Kayseriyede Kışıkapa Mahallesi'nde mürd olan Miyas nâm-ı zımminin veraseti zevce-i metrûkesi Kadem bint-i Allahverdi nâm-ı nasrâniyeye ve sulb-i kebir oğulları Hızır Bali ve Mihal nâm zımmilere ve sulbiye-i kebir kızları Elena ve Sofya nâm-ı Nasrâniyelere münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Elena meclis-i şer'en sahibü'l-kitab mezbûran Hızır Bali ve Mihal muvacehelerinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb babam mürd-ü merhumun metrûkatından ve mukaddema halike olan anâm Şahana nâm-ı nasrâniyenin metrûkatından olub mahalle-i mezbûrada vâkî' lede'l-ahali ve'l-cîrân malumu'l-hudûd menzilinden nahiye-i Haymanada vâkî' inde'l-ahali ve'l-cîrân malumu'l-hudûd bir kıt'a bağçelerinden ve tecemmülathane ve nukudlarından (...) mal itlak olunub eşyasından hisse-i irsiyyem

mukabelesinde ala tarîku't-tâharüc-i şer'î elli kıt'a esedi gurus nakdi karındaşlarım mezbûran Hızır Bali ve Mihal yedlerinden ahz-u kabz edüb babam ve anamın mirâslarına müteâllik âmme-i deâvî ve mutalabattan mezbûranın zimmetlerini icra-i âmm kat'a iltizamıyla ibrâ ve ıskâd eyledim dedikte gibbe't-tasdîki's-şer'i mâ-hüve'l-vâki'u bi't-taleb ketb olundu. Fil -yevmi's-sâni ve'l-işrîn min Şevvâlü'l-mükerrem sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- Seyid Selman Çelebi (.....)
- Bekir Bey bin Ahmed Çavuş
- Veli Bey bin Ali Bey
- Yusuf Beşe bin Abdullah
- Ahmed Beşe bin Abdullah

**Sayfa No: 202**

**Belge No: 649**

Mahmiye-i Kayseriyede Kiçikapu Mahallesi'nde mürd olan Miyas nâm-ı zımminin veraseti zevce-i metrûkesi Kadem bint-i Allahverdi nâm-ı nasrâniyeye ve sulb-i kebir oğulları Hızır Bali ve Mihal nâm zımmilere ve sulbiye-i kebir kızları Elena ve Sofya nâm-ı Nasrâniyelere münhâssıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûre Elena meclis-i şer'en sahibü'l-kitab mezbûran Hızır Bali ve Mihal muvacehelerinde ikrâr-ı takrîr-i kelâm edüb babam mürd-ü merhumun metrûkatından olub mahalle-i mezbûrede vâkî' lede'l-ahali ve'l-cîrân malumu'l-hudud menzilinden nahiye-i Haymanada inde'l-ahali ve'l-cîrân malumu'l-hudûd bir kıt'a bağçelerinden ve tecemmülathane ve nukudlarından vâsi' mal itlak olunub eşyasından hisse-i irsiyem mukabelesinde ala tarîku't-tâharüc-i şer'î elli kıt'a esedi gurus nakdi karındaşlarım mezbûran Hızır Bali ve Mihal yedlerinden ahz-u kabz edüb babam ve anâmın mirâslarına müteâllik âmme-i deâvî ve mutalabattan karındaşım mezbûranın zimmetlerini icra-i âmm kat'a iltizamıyla ibrâ ve ıskâd eyledim dedikte gibbe't-tasdîki's-şer'i mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fi 22 min Şevvâlü'l-mükerrem sene 1059.



**Sayfa No: 202**

**Belge No: 650**

Konaklar Mahallesi'nde Seyyid Ömer Ali Bali şeyh meclis-i şer'en Seyyid Mahmud Çelebi ibn-i Ali mahzarında ikrâr edüb Mahalle-i mezbûrda vâkî' bir taraf Seyyid Ömer'in mülkü ve bir tarafı tarîk-i (...) müteveffa Ramazan Halife ve bir tarafı Seyyid Ali Kaya Çelebi mülkü ile ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir sofa ve bir tabhane ve bir havluyu müştamil olan menzilimi mezbûr Mehmed Çelebiye altmış yedi guruşa beyy' edüp kabz ve temin ve teslim-i mübayaa eyledim dedikte gıbbe't-tasdîkü'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l- hamis ve'l-işrin (.....)

Şühûdü'l-hâl:

- Abdülkerim Çelebi bin Ali Bey
- Seyyid Hasan Çelebi Osman Şeyh
- Seyyid Ahmed bin Mehmed
- Seyyid Mehmed Çelebi
- Hasan Çelebi Şeyh Metin
- Ali Ağa (....)
- Osman (.....)
- (.....)
- vegayruhum

**Sayfa No: 202**

**Belge No: 651**

Mahmiye-i Kayseriye sükkanından Seyyid Numan Musa(?) İbn-i Mehmed şer-i şerifte sahib'ül-kitab Hürmüz veled-i Dad nâm-ı zımmi muvacehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb silk-i mülk-i sarihimde münselik olub Kiçikapu Mahallesi'nden vâkî'' bir tarafı kara Kıraç zımmi mülkü bir tarafı Agob zımmi mülkü ve bir tarafı Halise zımmi mülkü ve bir tarafı tarîk-i amm ile mahdûd bir sofa ve bir tabhane ve bir havluya müştamil mülk menzilim tarafından icab ve kavli havi beyy-i bat-ı sahih-i şer' ile merkûm

Hürmüze iki yüz yetmiş esedi guruş ile (.....) malum ve (...) meclis-i mübayaada müzayaka olan bir kıt'a'(.....) beyy' ve teslim ol-dahî istitra ve kabz ve teslim ettikten sonra semeni olan meblağ-i mezkûri merkûm Hürmüz yedinden tamamen ahz ve kabz eyledim. Bade'l-yevm menzil-i mezkûr merkûm Hürmüzün mülk-ü müşterasıdır. Keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve terkîm olundu. Fi 22 Şevval sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- (...) Efendi (...)
- Süleyman Ağa (.....)
- Nuhzade el-Hac Mustafa
- Hacı Abdurrahim bin Mustafa
- Seyyid Mustafa bin Seyyid Şaban
- Seyid Halife bin İbrâhim
- Seyyid Hüseyin bin Şeyh Himmet
- Kasım bin Receb
- Mehmed bin Bayram
- Abdulgaffar bin Abdullah
- Ahmed bin Mehmed.

**Sayfa No: 202**

**Belge No: 652**

Medine-i Kayseriye sükkanından Mehmed Dede ibn-i Cafer nâm kimesne meclis-i şer-i şerif-ül-lazımü't-şerifde menzil-i âtiyü'l-zikr vâzı'ü'l-yed olan iş bu hâfizül-kitab Ayşe bint-i Musa nâm hâtun mahzarında ikrâr-ı şer'i ve takrîr-i kelâm edüb bundan akdem vefat eden emmim (.....) ve badehu vefat eden mezbûrun sulbiye kızları Zahide ve ve Raziye nâm hâtunla ( Belgenin devamı bulunmamaktadır. )

**Sayfa No: 203**

**Belge No: 653**

Mahmiye-i Kayseriye'de vâkî' merhum Bayram Paşa'nın bina eylediği Mevlevi hanenin şeyhi ve evkâfına müteveli olan Fahrü'l-Meşayihü'l-Kerim Ramazan tarafından vekil-i sâbit olan Seyyid Kasım Çelebi meclis-i şer-i şerif-ül-lazımü't-teşrifde iş bu ashabü'l-kitab Haçadar veled-i Karabit ve Bedros veled-i Şahîn ve Mığırđıç veled-i Beğendi ve Yagob veled-i Kayser ve Sinan veled-i Fani ve İsa veled-i Karabit ve Gökgöz ve Doğan oğlu nâm zimmiler muvacehesinde takrîr-i kelâm edüb evkâf-ı mezbûreden Penbeciler çarşısında vâkî' dükkanından beynimizde malum dokuz bab-ı dükkanları her birisinde elli üçer akçe îcâre olmak üzere tarih-i kitab'dan sene tamamına değin (.....) mezbûrenin her birine birer dükkan îcâr edüb onlar dahî vech-i meşrûh üzere istîcâr edilir dedikde inne'l-tasdik-i şer'i mâ-hüve'l-vâki' hıfzü'l-ahval ketb olundu. Fi gurre-i Zilka'de sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- Osman Çelebi bin el-Hac Mehmed
- Seyid Çelebi bin Hacı Musa
- İsmail bin Halil
- (...) Ali bin Mutaf

**Sayfa No: 203**

**Belge No: 654**

Mahmiye-i Kayseriye'de Köse Danişmendlü Mahallesi sükkanından Mehmed Çelebi ibn-i Süleyman bey nâm-ı racil meclis-i şer'an hâfizül-kitab sulbi kebir oğlu Ali ve sulbiye-i kebir kızları Abida ve Rabia ve Afife mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb mahalle-i mezbûrada vâkî' bir tarafı mescid-i şerif ve bir tarafı merhum el-Hac Abdi Bey kızı mülkü ve bir tarafı merhum Ağa verasesi mülkü ve bir tarafı tarîk-i hâss ile mahdûd bir sofa ve bir tabhane ve bir sayegah ve dahîliyesi ve bir havlu haricesi nısf havlu ve Talas nâm karyede vâkî' mülkü Emine nâm hâton bağçesi bir tarafı Karacalı bağçesi ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve bir kıt'a' bağçesi tarafeyninden icâb ve kabulü hav-i bab-ı sahih-i şer'i ile mezbûran Ahmed ve Abide ve Rabiye ve Afife'ye safka-i vahide ale's-seviye yüz elli kıt'a esedi guruşa beyy' ve teslim onlar dahî istirad-ı

kabz-u teslim ettiklerinden sonra semeni olan meblağ--i mezkûr yüz elli esedi guruşun her birinin zimmetlerini ibrâ-i âmm kat'a ilzamıyla ibrâ ve ıskât eyledim. Bade'l- yevm-i zikr olunan menzil-i bağçe-i mezbûrenin ale's-seviye mülkü müşteralarındır. Keyfe mâ yeşâ' ve yâhtâr-mutasarrıf olsunlar dedikte gibbe't- tasdik'ül şer'i ma vaka' kayd- şod. Fi 10 Zilka'de sene 1059.

Şühûdü'l-hâl:

- es-Seyyid Abdülhamid Efendi
- Veli Efendi el-Hac Hasan
- Seyyid Ali Efendi bin Muslihiddin Efendi
- Seyyid İsmail Efendi bin Süleyman Efendi
- Çorakzade Kasım Efendi
- Muhammed Çelebi bin el-Hac (...)
- Kasım Çelebi bin Şeyh Ahmed
- Osman Çelebi bin Muhâmmmed Efendi
- Muhâmmmed Halife bin Yunus Halife
- Bayezid Paşalı ibn'ül el-Hac Bayram.

**Sayfa No: 203**

**Belge No: 655**

Medine-i Kayseriye'de Köse Danişmendlü Mahallesi'nde sakin Mehmed Çelebi bin Süleyman Bey nâm racil mahfil-i kazâda hâfız'ül kitab sulbi kebir oğlu Mustafa ve sulbiye-i kebir kızı Ayşe mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb silk-i mülk-ü sarhimde münselik olub Mahalle-i mezbûrda da vâkî' bir taraf-ı mescid-i şerif ve bir tarafı Abdi Beyy kızı mülkü ve bir tarafı merhum Halil Ağa veresesı mülkü ve bir tarafı tarîk-i hâss ile mahdûd bir bağçe ve bir tahtalı âhur ve nısfı havlu ile müştemil mülkü menzili tarafından icab ve kavı-i havi beyy-i bat-ı sahih-i şer'i ile mezbûran Mustafa ve Ayşe'ye ale's-seviye elli kıt'a esedi guruşa beyy' ve teslim eyledi ol dahî kabz ve teslim ettiklerinden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûrun her birinin zimmetlerini ibrâ-i âmm ve kat'-ı nizâ'la ibrâ ve ıskât eyledim. Bade'l-yevm zikr olunan menzil mezbûranın

ale's-seviye mülkü müşterasıdır dedikte gıbbe's-tasdîkü'ş-şer'î mâ vaka kayd- şod. Fi 10 Zilka'de sene 1059.

**Sayfa No: 203**

**Belge No: 656**

Mahmiye-i Kayseriye'de Köse Danişmendlü Mahallesi'n sükkânından Mehmed Çelebi bin Süleyman Bey nâm racil mahfil-i şeriatgararda hâfizül-kitab sulbi kebir oğlu Mustafa Çelebi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb Talas nâm karye ve gayriden depecikler nâm mevkiinde vâkî' bir tarafı Sefer bin Bektaş tarlası ve iki tarafı Müftü zade vereseşi tarlası ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd tahminen on beş keyl tohum istiab eder bir kıt'a' mülk tarlayı oğlu mezbûr Mustafa Çelebiye hibe-i sahîha-i şer'i ile hibe ve temlik ve teslim edüb ol-dahî meclis-i hibeden itab ve kabz ve temlik ve tesellüm eyledi. Bade'l-yevm zıkr olunan tarla oğlum mezbûr Mustafa'nın mülkü mevhubudur. Keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte gıbbe't-tasdîkü'ş-şer'i mâ-vâka' kayd-şod. Fi 10 Zilka'de sene 1059.

**Sayfa No: 203**

**Belge No: 657**

Mahmiye-i Kayseriye'de Köse Danişmendlü Mahallesi sükkânından Mehmed Çelebi ibn-i Süleyman Bey nâm racil meclis-i şer'de sulbi kebir oğlu olub muhallefât-ı âti'yül-beyânda vaz'ı-yed olan hâfizül-kitab Mustafa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Mustafa'nın validesi ve benim zevcem iken vefat eden Emine bint-i Ayşe nâm hârunun muhallefâtından olub karye-i Talas'da vâkî' bir tarafı benim bağçem ve bir tarafı müftü zade Musli Efendi vereseşi bağçesi ve bir tarafı Karacalı bağçesi ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a' bağçeden ve yine karye-i mezbûrda da vâkî' iki taraf-ı benim bağçem ve bir tarafı Güllü oğlu bağı ve bir tarafı Karlıca bağçesi ile ve bir tarafı Dedem Hoca bağçesi demekle ma'rûf bir kıt'a' bağçe ve nahiye-i Çayda vâkî' bir tarafı Miri Ali bağı ve bir tarafı Ali Bali bağı ve bir tarafı İzace nâm zımmi bağı ve bir tarafı Hamdi Bey tarlasına mahdûd bir kıt'a' bağdan ırs-i şer'i ile bana intikal eyleyüb hissemi mezbûr Mustafa Çelebi vâzü'l-yed oğlu cihetinden kendüden taleb eylediğimde edadan istina eder suâl olsun dedikte gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa Çelebi cevabında validem müteveffa-yı mezbûre tarih-i kitabdan üç sene mukaddem hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatte zıkr-i mürur eden iki kıt'a' bağçelerini hibe-i sahihi

şer'îye ile bana hibe ve temlik edüb ben dahî ittihad ve kabz ve temlik edüb ve nahiye-i mezbûrda vâkî' olan bağımı dahî gaibeti'l-ani'l-meclis hemşirem Ayşe ile bana iştirak-i sevi üzere otuz kıt'a' esedi guruşa beyy' ve semeni olan meblağ-ı mezkûrdan zimmetimizi ( S. 204 ) ibrâ ve ıskât eyledi dedikde eserü'l-inkâr mezbûr Mustafa Çelebi'den takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Bâyezid Beşe ve Ali ibn-i el-Hac Bayram nâm kimesneler li-ecli'ş-şahâde meclis-i şer'a hâzırân olub gibbe'ş-şahâdetü'ş-şer'î fi'l-hakîka maktûl-i mezbûr Emine Hâtun tarih-i kitâbdan üç sene mukaddem hâl-i hayatında karye-i mezbûrede zikri mürûr iden iki kıt'a bağcelerini Mustafa Çelebi'ye hibe-i sahîha-i şer'îyye ile hibe ve temlik ol dahî ittihad ve temellük ettikten sonra nâhiye-i mezbûrede vâkî' olan bağını dahî mezbûr Mustafa Çelebi ile gâibetü ani'l-meclis sadriye kızı mezbûre Ayşe'ye iştirâk-i soy üzere otuz esedî kuruşa beyy' ve teslîm onlar dahî iştirâ ve kabz ve tesellüm ettiklerinden sonra semeninden zimmetlerini ibrâ ve ıskât eyledi idi. Biz bu husûsa şahidleriz şahâdet dahî ideriz deyü edâ-i şahâdet-i şer'îyye etdiklerinde şahâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkî'a olmağın müdde'î-i mezbûr ta'arruzdan men'-i birle mâ vaka'a kayd şod. Fî Zilka'de sene 1059.

Şuhûdü'l-hâl: Es-sâbikûn.

**Sayfa No: 204**

**Belge No: 658**

Mahmiye-i Kayseriye'de Köse Danişmendli Mahallesi sâkinlerinde Mehmed Süleyman bin Süleyman Bey nâm racil meclis-i şer'-i şerîfde lâzümü't-teşrifde zevce-i menkuhâssı Fatıma bint-i Abdullah nâm racil tarafından tasdik-i âtiyü'l-beyyân nehc-i şer'î üzere vekâleti sâbite olan sadrı oğlu Mustafa Çelebi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem recm olub vefât iden Emine bint-i Mehmed nâm hâtun hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatte iken silk-i mülkünde menzilin olub kârgâh nâm mezbûre vâkî' bir tarafı Osman Bağrı ve bir tarafı Kuyumcu Ömer Beşe veresesi bağrı ve bir tarafı zimmî Yasef bağrı ve bir tarafı tarîk-i hâss ile mahdûd bir kıt'a bağını târih-i kitâbdan üç sene mukaddem hibe-i sahîha-i şer'îyye ile bana hibe ve temlik ve ben dahî ittihad ve kabz ve temlik eylemişdim hâlâ zikr-i mezbûr bağımı zevce-i mezbûre Fatıma Hâtun'a hibe ve temlik ve teslîm eyledim dedikde gibbe't-tasdikü'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî 10 Zilka'de sene 1059.

Şuhûdü'l-hâl: Es-sâbikûn.

**Sayfa No: 204**

**Belge No: 659**

Mahmiye-i Kayseriye'de Hamiyet an (...) Şeyh Ömer Bağcevânı Mahallesi sükkânından işbu sâhibü'l-kitâb Hasan Hüseyin ibn-i el-Hac Bâli nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfde lâzîmü't-teşrifde mahalle-i mezbûrenin hâne-i avâızları vakfı olan nükuda mütevellî olan Hazret-i Osman ve ahali-i mahalleden İsmail bin Halil ve el-Hac Ahmed bin Şems ve Mehmed bin Mustafa ve sâirleri mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb hüsn-ül hayat deynimiz ile yirmi kıt'a' esedî kuruş mâ-beynimizden ifrâz ve ihrâc idüb alâ-mezheb-i (...) nukud-vakf ve hâsr ve teslim eylediğimizden sonra şöyle şart eylediği beyy'-i mezkûr sene-be-sene onu on iki hesabı üzere istirbâh olunub hâsıl olan raf' ve nüması mütevellî yedinden mahalle-i mezbûrenin hâne-i adedine (.....) harc ve sarf olunub biz sağ oldukça bizden ve ba'dehû evlâd-ı zükûrdan mahalle-i mezbûrda vâkî' hane-i avarızdan ve nüzul icab eden akar ve emlakımızdan harac talep olunmaya deyü şart eyledik dediklerinde ve cema'at-i mezbûr dahî husûs-ı merkûmu tasdîk ve kabûl etmeğin mâ-vaka'a. Fî 10 Zilka'de sene 1059.

Şuhûdü'l-hâl:

- Fahr'ül (...) Halife el-Hac Yusuf
- es-seyyid Kâsım Çelebi bin Ahmed Şeyh
- Hanefî bin Osman
- Mustafa bin Müseddim

**Sayfa No: 204**

**Belge No: 660**

Mahmiye-i Kayseriye'de Dede Mescid Mahallesi'nden Kara Osman bin Veli Beşe meclis-i şer'-de sâhibü'l-kitâb Hater veled-i Corcod nâm zımmî muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb tarîh-i kitâbdan huzûruna mukaddem mezbûr Hater'e yetmiş esedî kuruş virüb on sene üzerine onu on iki hesâbı üzere devr-i şer'î olunduktan sonra gâib-i ani'l-meclis karındaşı Sefer ile oğlu Mihayel nâm zımmîle kefil bi'l-mâl olmuşlar idi. Hâlâ meblağ-ı mezkûru merkûm Hater'den talep eylediğimde ikrâr etmeğin

beynimizde muslihûn tavassut idüb otuz beş esedî nakd kuruş ile otuz yedi esedî kuruş kıymetlü bir re's siyah made katır mâ nişâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-ı mezbûru kabul ve belel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr otuz beş esedî kuruş ile otuz yedi esedî kuruş kıymetli bir re's made katır ahz ve kabz idüb husûs-ı mezbûra müte'allik cem'-i da'vâdan mezbûr Hater'in ve gâibân-ı mezbûrânın zimmetlerini ibrâ ve ıskât eyledim ba'de'l-yevm benden asâleten ve vekâleten da'vâ ve nizâ' sâdır olursa lede'l-hükkâm mesmû'a ve makbûle olunmasın dedikde gıbbe't-tasfîkû's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî 13 Zilka'de sene 1059.

Şuhûdü'l-hâl:

- Seyyid Ömer Çelebi bin Mustafa
- Seyyid Kasım Çelebi bin Şeyh Ahmed
- Osman Çelebi bin el-Hac Mehmed
- Abdi (....)

Hasan Güher Efendi hazretleri sa'âdetle geldiklerinden sonra kabul olunan hac ve sicillâtıdır.

**Sayfa No: 205**

**Belge No: 661**

Medîne-i Kayseriye sükkânından olub İmâret Hüseyin Çavuş mahfil-i şerî'at-i garat saftan ibari Beğendikli nâm karyeden olub hâlâ medîne-i mezbûrede Depecik Mahallesi sükkânından işbu hâfizü'l-kitâb Hanefî bin el-Hac Osman'ı ve Abdülkâdir bin el-Hac Yusuf ve Osman ve İbrahim ibn-i el-Hac Yusuf ve Ebüsselâm ve Himmət ibn-i Hüseyin ve Yunus bin Musa Dede ve Hasan bin Ahmed ve Ali bin Hasan ve Allahverdi ibn-i el-Hac Mehmed ve Halil ve Mustafa ibn-i Receb ve Hüseyin ve Hasan ibn-i el-Hac Bâlî nâm kimesneler mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb cemâ'at-i mezbûre Abamak karye-i merkûmeden olub ra'ıyyet-i ve ra'ıyyetim oğullarından iken hâlâ resm-i ra'ıyyet taleb eylediğimde edâdan imtinâ' iderler suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûrlar cevâblarında fi'l-hakîka bizim meskatdânımız karye-i mezbûredendir lakin Macar vilâyet-i şerhi Mehmed Efendi tahrîr-i cedîde sulhan Kâsım Dede'nin mahalle-i mezbûrede bina eylediği zâviyelik hizmetine kayd ve tahrîr itmeğın sa'âdetlü padişâh-ı âlişân-ı cellallâhu zıllihû hazretleri dahî hâne-i avârizdan ve rüsûm-ı ra'ıyyetden ve sâir



tekâlif-i örfiyeden bizi mu'âf ve müselleme eyledi deyü bin elli sekiz Zilkadesi tarihi ile hurufi takrîrlerine mutâbık emr-i şerîf-i âlişân ibrâz eylediklerinde bi'l-muvâcehe kıraat ve mûcibince mezbûr Hüseyin Çavuş taarruzdan men'-i birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'r-râbi' min Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Abdi bin Ebî Nas
- Ali bin Mehmed
- Hasan bin Mustafa
- Mazhar bin Mehmed
- Kasım Çelebi bin Şeyh Ahmed
- Osman Çelebi bin el-Hac Mehmed
- Ali bin Sefer.

**Sayfa No: 205**

**Belge No: 662**

Medîne-i Kayseriye'de Kalenderhâne Mahallesi'nden Ebu Bekir ibn-i Diyedi Meclis-i şer'-i şerîfde es-Seyyid Mehmed Çelebi mahzarında edâ-yı takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre taşrasında şehir yerlerinden Dikilitaş dimekle ma'rûf mevki'de vâki' iki tarafı el-Hac Mustafa Dede tarlaları ile ve bir tarafı Seyyid Hüseyin Efendi tarlasıyla ve bir taraf-ı tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a mülk tarlamı ve yine Kuru Kenarı nâm mevki'de vâki' bir tarafı Sarı Babaz ve Şeyh Abdürrahim Efendi veresesi tarlası ve bir tarafı el-Hac Ebüsselem tarlası ve bir tarafı çayır ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a mülk tarlamı zikr olunan iki kıt'a tarlalarını zaka'a-i vâhideden mezbûr Seyyid Ahmed Çelebi'ye altmış kıt'a esedî kuruşa beyy'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile beyy' ve teslim ve ol dahî iştirâ ve kabz ve tesellüm ettikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûrî müşterî-i mezbûr yedinden tamâmen ahz ve kabz eyledim dedikte gıbbe't-tasdîkü'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve terkîm olundu. Fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Fahrü'l-kuzât Seyyid Ali Efendi ibn-i Şah Mehmed Efendi
- Ömer Çelebi bin Safer
- Seyyid Abdürrahim Çelebi bin Pir Mehmed Çelebi
- Ahûhu es-Seyyid Abdüssettâr Çelebi
- İbrahim Çelebi bin Abdülkerim
- Seyyid Bekir Çelebi bin Mehmed
- Bazarbaşı Molla Ali
- Ali Çelebi bin el-Hac (.....)
- Şaban bin Abdülbâkî
- Hasan bin Mustafa.

**Sayfa No: 205**

**Belge No: 663**

Medîne-i Ayntab'dan fahrü'l-akrân Laçın Ağa ibn-i Abdullah tarafından sulh-i âti'yül-beyân ikrâra Mahmud Ağa ibn-i el-Hac Musa ve Kenan bin Abdullah şahâdetleri ile hasm-i şer'î câhid mahzarında vekâleti sâbite olan el-Hac Mustafa Ağa ibn-i Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'î şerîf-i vâcibü's-şerîfde medîne-i Kayseriye'de Yenice Mahallesi sükkânından işbu hâfizü'l-kitâb İskender ve Ayşe ve Meryem nâm kimesneler mahzarından ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûrân İskender ve Ayşe'nin li-eb karındaşı ve mezbûre Meryem'in sadrı oğlu olub Mahmiye-i Kütahya'da maktûl olan Davud Ağa nâm kimesne müvekkil-i müşârün-ileyh Laçın Ağa'nın medîne-i Ayntab'da evi kethüdâsı yedinde bir katar katırımı ile bir derbendi zırhımı fuzûlen alub kendi mesârifine harc ve sarf idüb kable'l-îfâ maktûl olmağın müvekkil-i müşârün-ileyh Laçın Ağa maktûl-i mezbûrun muhalledâtına vâzı'ü'l-yed olan verese-i mezkûre eşyâ-i mezbûreyi henüz hâkimde da'vâ ve e iyân (?) eyleyüb semen-i misliyyesini ta'yîn sadedinde iken ( **S. 206** ) münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şodîde vâkı'a olmuş idi. El-hâletü'l-hâzihî beyynlerine muslihûn tevassut idüb eşyâ-i mezkûrenin semeni mukâbelesinde altmış esedî kuruşa akd-i sulh inşâ eylediklerinde müşârün-ileyh Laçın Ağa'dan sulh-i mezkûru ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûru

verese-i mezbûre yedinden tamâmen ahz ve kabz idüb husûs-ı mesfûre müte'allik da'vâ ve nizâ'dan zimmetlerini ibrâ-yı âmm kâtı'ü'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledi gibbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb olundu. Fî gurre-i Zilka'detü's-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Fahrü'l-kuzât Seyyid Hüseyin Efendi bin Hasan Efendi
- Fahrü'l-Meşayihül-kerîm Ahmed ibn-i Bekir Salih Mehmed Efendi
- Abdullah Efendi
- Mehmed Çelebi bin Şeyh Mehmed Efendi,
- Mustafa bin Müstedam.

**Sayfa No: 206**

**Belge No: 664**

Mahmiye-i Kayseriye'de Karabit Mahallesi'nden Sâye Hâtun bint-i Bağcı nâm nasrâniye mahfil-i şerîat-ı garrâda bundan akdem Mahalle-i mezbûreden olub hâlik olan Uğurlu veled-i Kirkor nâm zımmînin metrûkâtına vâzı'atü'l-yed olan zevce-i metrûkesi Kadem bint-i Karagöz nâm nasrâniye muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan beş sene mukaddem merkûm Uğurlu'ya ta'mîr ve termîm için üç çift altın küpe ve beyy' etmek için yirmi iki dirhem gümüş virüb kable't-teslîm hâlik olub zimmetinde bâkî olmağın hâla metrûkaından talep eylediğimde mezbûre Kadem edâdan imtinâ' ider suâl olunub alıverilmesi matlûbumdur dedikte gibbe's-suâl ve akîbetü'l-inkâr mezbûre Saye Hâtun'dan takrîrine muvâfık beyyine talep olundukda Malkoç veled-i Sabyan ve Kirkor veled-i nâm zımmîler li-ecli's-şahâde meclis-i şer'a hâzırân olub gibbe's-şahâdetü's-şer'î fi'l-hakîka mezbûre Sâye Hâtun târih-i merkûmda mezbûr Uğurlu'ya ta'mîr ve termîm için üç çift altın küpe ve beyy' etmek için yirmi iki dirhem gümüş bizim muvâcehemizde verdi ikimiz bu husûsa şahidlerimiz şahâdet dahî ideriz deyü edâ-yı şahâdet-i şer'iyye eylediklerinde şahâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a oldukdan sonra medîne-i mezbûre eşyâ-i mezkûru hâlik-i merkûmdan sağlandıkda ahz ve kabz veya âhara havâle ve vücuh-ı şer'iyyeden bir vechen zimmetini ibrâ etmekliğine istihlâk olundukda mezbûre Sâye âlâ vekî'l-mes'ul halfün billahillezi enzele'l-İncil

âle'l-İsa aleyhisselâm itmegın eşyâ-i mezkûreyi edâya tenbîh-i birle mâ vaka'a kayd-şod. Fî 24 Zılka'de sene 1059.

Şuhûdü'l-hâl:

- İsmail Beşe bin (...)
- Ali bin Mehmed
- Hasan bin Mustafa.

**Sayfa No: 206**

**Belge No: 665**

Güzerli nâm karyeden olub mukaddemâ vefat eden Mahmud Fakih ibn-i İbrahim Fakih nâm kimesnenin verasesi zevce-i metrûkesi Ümmügülsüm bint-i Hızır Bali ve sulbiye kızı Sara (...) ve li-ebeveyn karındaşı Zade nâm Hâtunlara münhâssır olduğu mütehakkik olduktan sonra mezbûre Zahide mahfil-i şer'i kazâda merkûme Ümmügülsüm mahzarında üzerlerine da'va ve takrîr-i kelâm edüb karındaşım müteveffa-yı mezbûrun muhallefâtından olub karyede mezbûre vâkî' bir tarafı Aldas bin Nazar ve bir tarafı Ahmed (...) ve bir tarafı Köse Mustafa mülki ile mahdûd bir sofa ve bir tabhane ve iki havlu ve bir samanlık ve bir havluya müştemil mülk menzilimi bir re's inek ve birleşen ve üç sahan ve bir tabe ve iki fırın ve bir tebsi ve iki (...) mezbûre Ümmügülsümün muhallefâtından idüb ırs-i şer'iyile bana intikâl edib hisse-i irsiyyemi taleb eyledimde edâdan imtinâ eder suâl olunub alıverilmesi matlubumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Ümmügülsüm cevabında tarihi kitabdan sekiz ay mukaddem zevcim müteveffa-i mezbûr Mahmud hal-i hayatında kemâl-i sıhhâtinde iken zimmetinde mütekarrir ve ma' kud-un-aleyh olur beynimizde mikdarı malum olan mihr-i müeccelimi kendiye hibe ol-dahî ittihab eyledikten sonra menzil-i merkûmu ve eşya-yı mezkûru bizim huzurumuzdazevcesi Ümmügülsüm tefviz temlik ve teslim eyledi ve teslim biz bu hususa şâhidleriz şahâdet dahî ederiz deyû edâ-yı şahâdet şer'i eylediklerinden şahâdetleri hâyıyız-i kabûle vâkıa olmağın müdde-i mezbûre taarruzdan men'birle mâ-hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu. Fi 9 Zilkâ'de sene 1059.

Şuhûdü'l-hâl:

- (...) bin Mustafa
- Ali bin (...)
- (...)
- Abdülbaki bin (...)
- Abdi bin Mahzur

**Sayfa No: 207**

**Belge No: 666**

Medîne-i Kayseriye'de Tus Mahallesi sükkânından iken vefât iden Abdi Çelebi ibn-i el-Hac Yakub'un verâseti sulbî kebîr oğulları Abdülkâdir ve İbrahim ve kebîre kızları Esmâ ve Şâhide ve Havvâ ve Sâliha'ya ve zevce-i metrûkesi Ayşe bint-i Hasan Efendi nâm Hâtuna münhâssıra olduğu zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûrân Abdülkâdir ve İbrahim asaleten mezbûrât Esmâ ve Şâhide ve Havvâ ve Sâliha ve Ayşe taraflarından ikrâr-ı âtiyü'z-zikr mezbûrâmı ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan Ahmed bin Yusuf Bila Müslim bin el-Hac Ahmed şahâdetleri ile vekâleti sâbite olan Hâtib Mehmed Çelebi ibn-i Abdülhey Efendi vekâleten meclis-i şerîf-i kavm-i vâcibü't-tekrîmde işbu hâfız-ı hâzel'-kitâb Mustafa bin Osman nâm kimesne mahzarında asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr işbu muhallefâtından olub Mahalle-i mezbûrede vâki' iken bizim mülkümüz ve bir tarafı İsmâil Ağa mülkü ile ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd olub bit tabhâne ve bir mikdar bağçe yerini müştamil menzil müteveffâ-yı mezbûrdan irs-i şer' ile bize ve müvekkilât-ı mezbûreteye intikâl eylemişidi. Hâlâ zikr olunan menzili ve bağçe yerini tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî beyy'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Mustafa'ya kırk beş kıt'a esedî kuruşa beyy' ve teslîm idüb ol dahî iştirâ ve kabz ve teslîm ettikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûru mezbûr Mustafa yedinden tamâmen ahz ve kabz eyledi. Ba'de'l-yevm menzil-i merkûm mezbûr Mustafa'nın mülk-i müştêrâsıdır. Keyfe-mâ yeşâ-mutasarrîf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve terkîm olundu. Fi'l-yevmi's-sâlis aşara min şehri-i Zilka'detü'ş-şerîfe li-seneti tis'a ve hamsîn ve elf. Fî hicreti lehü'l-izz ü ve'ş-şeref aleyhi efdalü't-tahiyetü ve ekmelü's-selâm.

Şuhûdü'l-hâl:

- Fahrü'l-kuzât Mustafa Efendi ibn-i Hasan Efendi
- Seyyid Ahmed Çelebi
- Ahmed bin el-Hac Hasan
- Yusuf bin Abdi
- (...) Ömer
- Yusuf Kethüdâ
- Seyyid Kasım Çelebi ve gayruhum.

**Sayfa No: 207**

**Belge No: 667**

Mahmiye-i Kayseriyede Aydoğdu Mahallesi'nde Yosef veled-i Minnet nâm-ı zımmi meclis-i şariat'da sahibü'l-kitab Mıgırdıç veled-i Haçer nâm zımmi muvacehesinde üzerlerine da'vâ' ve takrîr-i kelâm edüb tarih-i kitab gecesini akşam nâmazından evvel Kethüda Mahallesi'nde kendi kaptanı kurbunda ki bila-vech-i şer'i bıçak ile sağ uyluğumu urub darb ve mecruh eyledi suâl olunub müceb-i şer'isi icra olunmak matlubumuzdur dedikde gıbbe's-suâl merkûm Mıgırdıç cevabında müdde-i mezbûr tarihîn mezkûrda menzilin üzerine gelüb benden hamr taleb edüb ben dahî vermediğimde kendi kendisi bıçak ile sağ uyluğumu urub darb ve mecruh eyledi deyü kendü urduğunu münker olıcak müdde-i mezbûrada da'vâsına mutabık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyniden bi'l-külliyeye aciz ve kahir oldukdan sonra merkûm Mıgırdıç cevabında müdde-i mezbûr kendi kendine vurduğuna beyyyine taleb olundukda udûl-ü ricalde Mustafa bin Abdullah ve el-Hac İsa bin Abdi nâm kimesneler li-ecli's-şahâde meclis-i şer'de hazırân olub gıbbe'l-istişhâdi's-şer'î fi'l-hakîka müdde-i mezbûr Yasef vakt-i mezkûrede mezbûr Mıgırdıç'ın üzerine gelüb hamr taleb eddikde ol-dahî vermediğinde bizim huzurumuzda kendi kendisi bıçak ile sağ uyluğunu vurub darb ve mecruh eyledi. Biz bu hususa şâhidleriz şahâdet dahî ederiz deyû her biri edâ-yı şahâdet-i şer'îyye eylediklerinde şahâdetleri hîn-i kabûlde vâkî' olmağın müdde-i mezbûr muarızdan men' birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Tahriren fi yevmi'l-hamis aşer min Zilkâ'deti's-Şerife li sene tisa' hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Seyit Kasım Ahmed Çelebi bin Şeyh
- Abdi (.....)
- Mirza ibn-i Mehmed
- Mahmud bin Abbas ve gayruhum.

**Sayfa No: 207**

**Belge No: 668**

Süleymanlu-yı kebîr kazâsına tâbi' Büyüklü nâm karyeden hâfîzü'l-kitâb el-Hac Ferhad bin Gülâbi nâm kimesne mahfil-i kazâda celilü'l-kadre Hüseyin bin Emir mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan altı sene mukaddem mezbûr Hüseyin'in âmmesi kızı olan Esmâ bint-i İbrahim nâm bikri gâibetü'l-ani'l-meclis ve ilm Ramazan'a tezviciini murad eylediğimde mezbûr Hüseyin vâsita olub yolluk nâmında benden kırk esedî kuruş nakd ve bir re's inek alub mezbûreyi tezvici eylediğimizden sonra mezbûr Ramazan mersûme Esmâ'ya vâsıl olmağın ba'de't-te'cîlü'ş-şer'î beyynleri tefrîk olunmağın hâlâ mezbûr Hüseyin'e mürâca'at idüb meblağ-ı mezkûrî taleb eylediğimde edâdan imtinâ' ider suâl olunub aliverilmesi matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâbında fi'l-hakîka târih-i merkûmdan vecd-i muharrer üzere mezbûr Hacı Ferhad'dan yolluk nâm ile yirmi sekiz kuruşluk ba'azı eşyâ ve nakd ve bir re's inek alub kabz idüb mes'uvârî (?) hibe teslîm eyledim ziyade almadım deyü inkâr etmeğın mezbûr El-Hac Ferhad'dan takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Nurullah bin Davud ve Hüda bin Şahbende nâm kimesneler li-ecli'ş-şahâde meclis-i şer'a hâzırân olub gıbbe'l-iştihâdü'ş-şer'î fi'l-hakîka tarih-i mezkûrda mezbûr Hüseyin vech-i muharrer üzere merkûm el-Hac Ferhad yedinden yolluk nâmında bizim huzûrumuzda kırk esedî kuruş nakd ve bir re's inek ahz ve kabz eyledi idi biz bu husûsa şâhizleriz şahâdet dahî iderüz deyü her biri şahâdet-i şer'iyye eylediklerinden riâyet-i şer'aitü'l-kabul şahâdetleri makbûle olmağın mezbûr Hüseyin meblağ-ı mezkûr edâsıyla ilzâm olunub mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve terkîm olundu. Fi'l-yevmi'l-hâmis aşara min şehr-i Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Seyyid Kâsım Çelebi bin Şeyh Ahmed
- Ahmed bin Mehmed
- Ramazan bin Mahmud ve gayruhum
- Alâ Mir Kemâl (...) asitane Abdullah (....)

**Sayfa No: 207**

**Belge No: 669**

Mahrûsa-i İstanbul'da sâkin olub sekbânlardan on ikinci odanın odabaşı olan hâfızül-kitâb Mehmed Beşe bin İbrahim nâm racûlden meşhûdün-bih âti'yül-beyân ve vech-i üzere sahîha-i şer'iyeye ile mesbûk iştihâd-ı şer'î sudûrundan sonra mahrûsa-i ( S. 208 ) merkûmede Molla Fenâri Mahallesi'nde sâkin udûl-i müslimînden Mehmed Efendi bin Mehmed el-kâtib ve Mehmet Beşe bin Ahmedü'r-racil edâ-yı şahâdet-i şer'iyeye idüb mahalle-i merkûme sâkinlerinden olub bundan akdem Girid seferinde fevt olan Receb Subaşı ve Abdülmelik verâseti zevce-i metrûkesi Sâliha Hâtun yine Abdullah ile sulbiye kebîre kızları Fatıma Hâtun ve Ayşe Hâtun'a münhâssıra olmağın merkûmân Sâliha Hâtun ve Fatıma Hâtun ve Ayşe Hâtun müteveffâ-ı merkûmun terekesinden olub Kayseriye kazâsına tâbi' Talas nâm karyede vâki' on altı sehim itibâr olunan malûmu'l-hudûd bağ ve bağçe ve menzil ve (...) malûmedan her biri hisse-i şer'iyelerini ahz ve kabz ve kendülere îsâle ve (.....) müteveffak olduğu umur-ı şer'iyenin küllisine ve lâzım gelir ise hükkâm-ı kirâm hazretlerine meraci ve muhâdara bizim huzûrumuzda merkûm Mehmed Beşe'yi tevkîl ve kâim-makâm nasb ve ta'yîn eylediler bu husûsa şâhidleriz şahâdet dahî ideriz deyü edâ-yı şahâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gibbe't-ta'dîl şahâdetleri makbûle oldukdan sonra merkûm Mehmed Beşe dahî vekâlet-i merkûmeyi kabûl eylemeğın işbu (....) gibbe't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Hüseyin Ağa bin Bekir.....
- Feridun bin Abdullah
- Halil Efendi el-kâtib
- İsmail Çelebi el-kâtib.



**Sayfa No: 208**

**Belge No: 670**

Süleymanlu-yı kebîr kazâsına tâbi‘ Büyüklü karyeden el-Hacı Ferhad bin Gülâbi nâm kimesne mahfel-i kazâda iş bu sâhibü'l-vesîka Hüseyin ibn-i Emir mahzarında üzerine davâ ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan altı sene mukaddem gâib-i ani'l-meclis olan oğlumuz Ramazan Esmâ bint-i İbrahim nâm kimesne bikri bâliğa tezvîc eylediğim hinde mezbûr Hüseyin beyynimizde vâsita olub mezbûr Esmâ'nın nakutları on dört deyü beynimizde bir sof cinsi malum bazı metâ‘ ve bir mikdar nakd ceman kırk esedi kuruşluk iş bu eşyâ ve bir re's inek alub ba'dehû mezbûr Esmâ ve oğlum merkûm Ramazan ile ikrârı ve ittihâdı olmamak mezbûre ile muhâla‘a olmağın hâlâ mezbûr Hüseyin'e mürâcaat idüb eşyâ-i mezkûre taleb eylediğimde edâdan imtinâ‘ ider suâl olunub şer‘le aliverilmesi matlûbumdur dedikte gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâbında fi'l-hakîka târih-i mezkûrda mezbûr Hacı Ferhad ve bazı eşyâ ve nakd cem'an yirmi sekiz kuruş ve bir re's inek mezbûre Esmâ'nın mesarifine harc ve sarf etmek için babasına teslîm ile deyü vermiş idi. Ben dahî mürasele hesabıyla kabz idüb merkûm İbrâhim'e teslîm eyledim bu babda elimde fetva-yı şerîfe vardır münhâssır olunub muahharan icrâ olunmak ve muâmele ve bu takrîrine mutâbık fetvâ-yı şerîfe ibrâz idüb ... Zeyd Hîndi tezvîc esnâsında mihr-i müecceli mukâbelesinde Hînd'in dayısı Muâmmar (...) ile (...) kırk kuruşluk eşyâ irsâl idüb Hînd'in pederi zikr olunan meblağ Hînd'in mesârifine sarf idüb tezvîc eylediğimde yedi sekiz sene sonra tatlîk eyledikte merkûm Zeyd zikr olunan kırk kuruşluk eşyâyı (...) ve taleb idüb almağa kadir olurmu ? El-cevab olmaz deyü buyrulmağın mezbûr el-Hac Ferhad mezbûr Hüseyin'e taarruzdan men'-i birle mâ hüve'l vâki‘ bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Hüseyin Bey bin (...)
- Ahmed Çelebi bin Hacı Musa
- Abdî muhzırân
- Ramazan bin Mahmud ve gayruhum.

**Sayfa No: 208****Belge No: 671**

Yirmi (...) olub Avcı cemaâti kethüdası olan Habib Beğ bin Süleyman nâm kimesne meclis-i şer'-î şerîf-i lâzîmü't-teşrifde cemaat-i mezbûreden iş bu ashâb-ı kiram Musa bin Aydoğmuş ve Mehmed ve Ömer bin Mehmed ve Mehmed bin Karabaş ve Zülfikar bin Çomar nâm kimesneler mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb yirmi dokuz senesinde mahsub olmak üzere mezbûranın zimmetlerine edâsı lâzım gelen âdât-ı ağnâm (...) vesair resimlerini kethüdalığım hâssebiyle canib-i miri için mezbûrların yedinden ahz ve kabz edüb rûsum-ı miriye müteallik zimmetlerinde bir akçe baki kalmadı.dedikde gibbe't-tasdiki's-şer'î mâ-hüve'l vakî bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâdis aşara min şehr-i Zilka'detü's-şerîfe li-seneti tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Abdi bin (...) Samim
- Tahan bin Mahmud
- Ali bin Mehmed
- Ahmed bin Mehmed
- ve gayruhum

**Sayfa No: 209****Belge No: 672**

Mahrûsa-i İstanbul'da Molla Fenâri Mahallesi'nde olub Girid seferinde fevt olan Receb çorbacı bin Abdülmelik'in zevce-i metrûkesi Fatıma Hâtun bint-i Abdullah ve sulbiye kebîre kızları Fatıma ve Ayşe nâm hâtunlara taraflarından husûs-i âti'yül-beyân ikrâra vekil vekîl-i sâbit olmaları olan Mehmed Beşe bin İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'de medîne-i Kayseriye Talas nâm karyede vâki' menzil-i âti'yül-beyâna vâzı'ü'l-yed olan Güllü bint-i Devlet nâm nasrâniye tarafından hâssm-ı şer'î cahid mahzarında vekâleti sâbite olan zevci Beğler veled-i Arzıman nâm zımmî muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûmun muhallelâtından olub karye-i mezbûrede vâki' inde'l-ahali ve'l-cîrân malûmetü'l-hudûd üç kıt'a bağm nısf menzilini ve bir kıt'a mülk tarlasını müvekkile-i mezbûre zabt ve tasarruf ider idi hâlâ vekâletim hâssebiyle zikr olunan üç bağı ve nısf menzili ve bir kıt'a tarlayı mezbûre Güllü yedinden ahz ve kabz

eyledim husûs-ı mezbûre müteallik müvekkile-i mezbûre ile vech-i meşrûhıçün davâ ve nizâ‘ım kalmamıştır dedikde gıbbe‘t-tasdîkü‘ş-şer‘î mâ-vaka‘a bi‘t-taleb ketb ve terkîm olundu. Fi‘l-yevmi‘s-sâdis aşara min Zilkadetü‘ş-şerîfe li-sene tis‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl:

- Osman bin Ömer Beşe
- Mehmed Beşe bin Hasan
- Serdar Süleyman Ağa
- Bazarbaşı Molla Ali
- Mehmed bin (.....) ve gayruhum.

**Sayfa No: 209**

**Belge No: 673**

Sebeb-i tahrîr-i nakli Ve bâ‘is-i tastîr-i hitâb-ı Hilmi oldur ki Mahmiye-i İstanbul‘da Odabaşı Mahallesi sâkinlerinden fahrü‘l-kuzât Ni‘metullah Efendi bin el-Hac Ahmed nâm kimesneden vech-i âtî üzere da‘vâ-yı sahîha-i şer‘yye ile işbu iştihad-ı şer‘i sudûrundan sonra udûl-i müslimînden olub mahmiye-i mezbûrede Mahmud Paşa Mahallesi sâkinlerinden İskender bin Receb Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed Efendi bin es-Seyyid Ahmed Efendi ve Mustafa Efendi bin el-Hac Ebu Bekir el-Hac Ömer nâm kimesneler kefil ve tahvîl içün mahal-i cerh ve ta‘dîl hâzırân olub şöyle edâ-yı şahâdet-i şer‘iyye eylediler ki fi‘l-asıl medîne-i Kayseriye sâkinlerinden olub İstanbul‘da medâris-i semân‘ın birinde fevt olub muhallefâtı Kayseriye‘de verâseti yedinde mazbût olan es-Şeyh İbrâhim Tennuri evlâdından es-Seyyid Abdullah Efendi ibn-i es-Seyyid İbrâhim hâl-i hayâtında müsteşhid-i mezbûre hüccet-i dîn-i şer‘îden iki yüz kırk beş esedî kuruş deyni olub meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde Kayseriye‘de Ahi İsa Mahallesi‘nde vâki‘ iki taraftan tarîk-i hâs ve bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan bazen kendi mülki ve bazen Derviş Mehmed Efendi mülkü ile mahdûd menzili rehîn-i makbûzdur deyü kirâren huzûrumuzda ikrâr eyledi hâlâ meblağ-ı mezbûru müteveffâ-yı mezbûrun veresesinden müsteşhid-i mezbûr içün hak talep ve ahz vardır biz bu husûsa şâhideleriz şahâdet dahî ideriz deyü her biri edâ-yı şahâdet-i şer‘iyye eylediklerinde eser-i ri‘âyet-i şerâitü‘l-kabûl şahâdetleri makbûle olmağın meblağ-ı mezbûru müteveffâ-yı mezbûr hâl-i huyûnetinde ahz ve kabz ve hibe veya vücûh-ı şer‘iyyeden bir vechle zimmetini ibrâ etmediğine müsteşhid-i mezbûra yemîn teklîf olundukda ol

dahî alâ vefkî's-suâle yemîn billâhî'l-aliyyi'l-azîm eyledikten sonra mezbûr Ni'metullah Efendi meblağ-ı mezbûru müteveffâ-yı mezbûrun veresesinden da'vâ ve talebe ve ahz ve kabza ve kendiye îsâle ve îsâl-i mütevakkıf olduğu umûrun cümlesine işbu nâkilü'l-kitâb Osman Efendi bin Ali Bey tarafından vekîl ve nâib nasb ve ta'yîn eyledikte ol dahî vekâlet-i mezbûru kabûl ve merâsimini edâya müte'ahhid olmağın hakikat-ı hal ve hakikat-i mekâl gibbe'l-beyân suâl nakl-i Kayseriye'de icrâ-yı ahkâm-ı şer'îyye eden umdetü'l-mevâliyü'l-kirâm zîde fazluhû (.....) Efendi hazretlerinin nâdî-i münîflerine ve sâirü'l-usûl ve nüvvâbdan buna muhâtab vasıl olan Efendilerin huzûrlarına inhâ olundu. Lede'l-vusul oldur ki telakkî bi'l-kabûl ve amel-i bi'l-medlûl buyruldu. Abdullah el-melik el-halil celilü'l-kamil (...) olalar. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' min Şevvalü'l-kirâm li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Mehmed Efendi bin Ebî Bekir
- Ali bin Murad.

**Sayfa No: 209**

**Belge No: 674**

Mahrûsa-i İstanbul'da Odabaşı Mahlalesi sükkânından fahrü'l-kuzât Ni'metullah Efendi bin el-Hac Ahmed tarafından husûs-ı âtî'yül-beyân vekîl olub hâssm-i şer'î cahid (kesik) Mehmed Efendi bin Ebu Bekir ve Ali bin Murad nâm kimesneler şahâdetleri ile vekâleti sâbite olan fahrü'l-müderrişîn Osman Efendi alâ meclis-i şerîf-i garrâda medîne-i Kayseriye'de sâkin iken bundan akdem vefât iden es-Seyyid Abdullah ( **S. 210**) Efendi'nin verâseti kebîre kızları Şerîfe ve Afife'ye ve sulbî sağîr oğlu es-Seyyid Ahmed'e münhâssıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umuruna savb-ı şer'den mansûb vasî ve mezbûre Şerîfe tarafından nehc-i şer'î üzere vekâleti sâbite olan zevci es-Seyyid İsmâil Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i müşârün-ileyh Nimetullah Efendi'nin müteveffâ-yı mezbûr Abdullah Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden iki yüz kırk beş esedî kuruş hakkı olduğunu şuhûd ve udûl ile merkûm İsmail Efendi mahzarında isbât idüb edâsına hükm-i şer'î lâ-hak olmuşıdi. Hâlâ müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtından sağîr-i mezbûr ile mezbûre Şerîfe'nin hisselerine isâbet eden emvâlden otuz dokuz esedî kuruş nakd ve otuz bir esedî kuruş hediyeli biri mahallî ve biri sade iki klâm-ı şerif ve otuz üç

esedî kuruşa müsavi otuz aded ayaklı sahan ve yirmi beş esedî kuruşa ve bir orta acem keçesi ve yirmi iki esedî kuruşa ve bir iskelet delki kafası gürgeni...ve bir yeşil ferâce ve on sedî kuruşa ve biri acem ve biri uşak iki seccâde ve dokuz esedî kuruşa duran fağfûrî tabak ve on bir esedî kuruşa tekâlifîyye ve mübâdî yaldızlı üzengisi ile bir serme livanız zikr olunan eşyâ cem'an yüz seksen esedî kuruşu vekâlet-i mahalliyem hâssebiyle mezbûr İsmail Efendi yedinden ahz ve kabz eyledim ve mezbûre Afife hissesine isâbet eden altmış beş esedî kuruş bâkî kalmıştır dedikde gıbbe't-tasdîk kayd-şod. Tahrîren fî 18 Zilkade sene 1059.

Şuhûdü'l-hâl:

- es-Seyyid Abdülhamid Efendi
- Umdetü'l-kuzât İsmail Efendi
- Fahrü'l-kuzât Ebû Bekir Efendi
- Fahrü'l-kuzât es-Seyyid Nasuh Efendi
- el-Hac Halil Efendi
- Seyyid Şeyh Ali
- ve gayruhum.

**Sayfa No: 210**

**Belge No: 675**

Medîne-i Kayseriye'de Seyyid Gazi Mahallesi sâkinelerinden Emine bint-i Ramazan nâm hâtun meclis-i şer'-i kavîm-i vâcibü'l-tekrîmde hâfîzü'l-kitâb Mehmed Beşe bin Seydâ mahzarından ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb Mahalle-i mezbûrede vâki' olub bir tarafı Sutbâb (?) Ali mülki ve bir tarafı Baldökü hanı duvarı ve bir tarafı tarîk-i hâss ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir sofa ve iki tabhâne ve bir örtme ve bir ahûr ve bir havluyu müştemil olan mülk menzilin nısf-ı şâyi'i benim ve nısf-ı âharı kız karındaşım Fatıma'nın olub hâlâ zikr olunan nısf-ı şâyi' hesâbı beyy'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûre Mehmed Beşe'ye elli kıt'a esedî kuruşa beyy' ve teslîm ol dahî iştirâ ve kabz ve tesellüm eyledikten sonra semenin olan meblağ-ı mezbûr elli esedî kuruşu mezbûr Mehmed Beşe yedinden tamâmen ahz ve kabz eyledim menzil-i mersûmdan hisse-i şâyi'a-i mesfûremiz Mehmed Beşe'nin mülk-i müştêrâsıdır. Keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî'l-yevmi't-tâsi' aşara min Zilkadetü'ş-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Fahrü'l-müderrişîn Musa Halîfe el-imam
- Yusuf Ağa kethüdâ
- diğeri Yusuf Bey Abdullah
- Şâhid Bey
- el-Hacı Halil bin el-Hacı Abdullah
- el-Hac İbrahim
- Ömer Dede bin Muhtar
- ve gayruhum mine'l-hüzzâr.

**Sayfa No: 210**

**Belge No: 676**

Mahmiye-i Kayseriye kal'ası sükkanından olub bundan akdem vefat eden el-Hac Abdüsselam bin Abdurrahman Efendinin verasesi zevce-i matrukesi Hâdîce bint-i Cafer nâm hâtuna sulbî sagîr oğulları Abdurrahman Çelebi ve Abdülrahim Çelebi ve Abdülkerim Çelebi ve Abdülbaki ve sagîr oğlu Abdulfettah ve kebire kızları (...) ve Âtiye nâm hâtonlara münhâssıra olduğı şer'an zâhir ve mütebeyyin oldukdan sonra mezbûran Abdurrahman ve Abdüsselam ve Abdülrahim ve Abdülbaki'nin her biri kendisi tarafından asale ve sagîr-i mezbûr Abdulfettah tarafından vasi-imensubu olub mezbûr Abdülrahim Çelebi vesaye ve merkûmât Hâtîce ve (...) ve Âtiye taraflarından ikrârını beyyan üzere mezbûrası mağfiret-i şer' ile arifan olan şahâdetleri ile hâssm-ı şer'i hased-i mahzarında vekaleti sâbit olduktan sonra merkûm Abdülrahim Çelebi vekaleti meclis-i şer'i kavm-i ( **sayfa 211** ) vâcibü't-tekrîmde işbu hâfızül-kitâb İsmail Dede bin Mehmed mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb (...) mezbûr düyûn-ı kesîre meşîyyesi olub lakin Belbaşı nâm mevki'de vâki' bir tarafı Köse Ahmed Bağı ve bir tarafı Kara Abdülhalim bağı ve bire tarafı Abraham nâm zimmî bağı ve bir taraf-ı tarîk-i âmmla mahdûd bir kıt'a bağından gayrı deynine vefâ eder menkûlâtı olmayub beyy' lâzım gelemeğın zikr olunan bağı tarih-i kitâbdan dört sene mukaddem suk-i Sultânî'de nice müzayede ve tâlbine arz ve nida olub regabet-i nâs münkatı'a oldukdan sonra mezbûr İsmail Dede'nin üzerinde yüz yetmiş beş kıt'a esedî kuruşda karar idüb ziyâde ile taleb olunmayub tarih-i mezkûr semen-i mezkûr dahî (...) îcâr ile semen-i misli olduğı mütehakkık olmağın sâlifü'z-zikr bağı beyy'i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr

İsmâil Dede'ye yüz yetmiş beş kıt'a esedî kuruşa beyy'-i teslîm ol dahî iştirâ ve kabz ve tesellüm ettikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûmu mezbûr İsmail Dede yedinden tamâmen ahz ve kabz eyledik ba'de'l-yevm zikr olunan bağı mezbûr İsmail Dede'nin mülk-i müşterâsıdır. Keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâdis aşara min Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- (...) Mehmed Efendi
- El-Hacı Ahmed bin Murad
- Hasan Dede bin Ali
- El-Hacı Seydi bin Mehmed
- Hüseyin Fakih bin Mehmed
- ve gayruhum.

(.....)

**Sayfa No: 211**

**Belge No: 677**

Mahmiye-i Kayseriye'de Rumiyan Mahallesi sâkinelerinden Nazli bint-i Bahono nâm nasrâniye tarafından bey'-i âti'yüz-zikr ikrâra Kirkor veled-i Burak ve Azer veled-i Sefer nâm zımmîler şahâdetleri ile vekâleti sâbite olan zevci Yasef veled-i Mihayel nâm zımmî meclis-i şerî'at-ı garrâda müvekkile-i mezbûrenin li-ebeveyn karındaşı olan işbu bâ'isü'l-kitâb Sofya nâm nasrâniye muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mukaddemâ mürd olan baldızı mezbûr Yasef'in metrûkâtından olub karye-i Talas'da vâki' bir tarafı İbrâhim bin Hasan mülkü ve bir tarafı Vâsıl nâm zımmî mülkü ve bir tarafı Bavuccu nâm zımmî mülkü ve bir tarafı Hacı ile mahdûd tabhâne ve bir örtme ve havluyu müştemil menzilden izn-i şer'le müvekkile-i mezbûreye intikâl eden nısf hisse-i şer'iyyesinin tarafından îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Sofya'ya dokuz kıt'a esedî kuruşa beyy' ve teslîm ettikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûrun dokuz kıt'a esedî kuruşu mezbûre Sofya yedinden tamâmen ahz ve kabz eyledi ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr merkûm Sofya'nın mülk-i müşterâsıdır. Keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki'

bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi't-tâsi' aşara min Zilka'detü'ş-şerîfe sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- (...) bin Bekir
- Ramazan bin Kürd
- Mahmdu bin İlyas
- Ahmed bin Mehmed
- ve gayruhum.

(.....)

**Sayfa No: 211**

**Belge No: 678**

(.....) Medîne-i Kayseriye'ye tâbi Talas nâm karyeden olub mahrûsa-i İstanbul'da Molla Fenârî Mahallesi sâkinlerinden iken vefât iden Receb Corbacı nâm kimesnenin hâssren vârisleri olan sulbiye kızları Ayşe ve Fatıma nâm hâatunlar taraflarından muhallefât-ı âti'yül-beyânı zabta ve lede'l-hace âharı tevkile vekil olan Mehmed Beşe bin Ebu Bekir nâm kimesne raciül meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü'ş-şerîfde hâfız (.....) bin Abdülhey mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüb müteveffâ-yı mezbûre müvekkilân-ı mezbûretâna intikâl idüb karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Çafertzân Ahmed Beşe mülkü ve iki tarafı Remzi uzun mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd büyût mikdarı müştemil olan menzilden bir sofa müstakilen maadasının nısf-ı şâyi'i ve yine karye-i mezbûrun kurbünde vâki' iki tarafı zımmî Temrez bağı ve bir tarafı Ali (.....) bağı ve bir tarafı tarîk-i âmmle mahdûd iki kıt'a bağ ve yine mahmiye-i mezbûre kurbünde vâki' bir tarafı Ahmed Çelebi menzili ve bir tarafı Endon keşiş bağı ve bir tarafı (.....) kefer ve bir tarafı tarîk-i âmmiyle mahdûd bir kıt'a bağce (.....) şehrinde bâkî bir tarafı Arzıman tarlası ve bir tarafı vakf ( S. 212 ) tarla ve bir tarafı hayak ve bir tarafı tarîk-i âmmle mahdûd bir kıt'a mülk menziline zikr olunan menâzili ve bağce ve bağları ve tarla zabt ve rabt ve ahzi tevkîl-i taslîta vekîl ve mesâ'ı (.....) olduğum hâssebiyle (.....) ikârâtını ba'de'l-yevm zabt ve menâfi' ve (.....) müvekkilân-ı mezbûretâna îsâle mezbûr Süleyman bin Süleyman vekîl nasb ve ta'yîn eyledim dedikde ol dahî vekâlete mezbûru kabûl ve hizmet-i lâzımesin edâya ta'ahhüd etmeğın



mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin aşara min şehri-i Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Fahrü'l-işbâh Borazancı bin Sefer
- Mehmed Beşe bin Hasan
- Osman Çelebi
- Molla Mehmed bin Sencan
- Muhzırbaşı Abdi
- Osman Beşe bin Memi Beşe
- Bazarbaşı Molla Ali
- İbrahim bin Hüseyin
- ve gayruhum.

(.....)

**Sayfa No: 212**

**Belge No: 679**

Medine-i Kayseriye sükkanından fahr-ül-kuzât es-Seyid Mehmed Efendi ve Seyid Ömer Çelebi ibn-i Ömer Efendi meclis-i şer'ân sâhibü'l-kitâb (?) es-Seyid İsmail Efendi ibn-i Süleyman Efendi mahzarında takrîr-i kelâm edib karısı mezbûra mahzarında es-Seyid Ali Efendi Bey vakf-ı evvelat olan (...) ref'i mümayiş-i ve zabt-ı îcâreden mezbûr İsmail Efendi ile benim de vakf-i mezbûra müteallikince tetkif ve ( silik ) takiyye ve tevkif için benimde rıza ve etkamım ile evkâfımız olub mir-i mezbûr Enva Efendi (...) vâkî' bir tarafı mezbûr İsmail Efendi zab'eylediği dükkanı ve bir tarîk-i zımmi mezbûrların sakin olduğu ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd olan bazez dükkanı ve yine (...) vâkî' bir tarafı Halil Ağa dükkanı ve bir tarafı Mahmud dükkanı ve bir tarafı âmm ile mahdûd olan bazez dükkanı ve yine nedine-i mezkûrda mescid vâkî' ve bir tarafı merkûm Said Mahmud Efendi verase-i tarlası ve bir tarafı es-Seyid Mehmed Efendi veraseleri ve bir tarafı ve tarîk-i hâss ile mahdûd tarlası (...) merkûm (...) vâkî' tarafeyn mezbûr İsmail Efendi'nin kabz eylediği (...) bir tarafı Ahmed Çelebi mirası ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd olan (...) zikr olunan (...) vasi kıt'a' ve evkef tarlaları kabz ve (...) mâ hüvel vâka bit-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fi yevmi'l-hamis aşer min Zilkâ'deti'ş-Şerife li sene tisa' hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- (...) es-Seyid Abdülmacid (...)
- Fahrü'l-kuzât Abdülbakı Efendi bin (...) Hâsım Efendi
- el-Hac Hamil Efendi bin el-Hac Mustafa Bey
- (.....)
- İbrahim Çelebi bin İsmail Beşe
- el-Hac Abdi bin Abdullah
- el-Hac Hazel bin Samil
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 212**

**Belge No: 680**

Medine-i Kayseriye'ye tâbi' olan (...) nâm karyeden hâfiz-i hâze'l-kitab Ahmed Beşe bin Halil nâm-ı kimesne (...) sudurundan sonra Ömer Beşe bin Ali ve Hasan Beşe meclis-i şer' de hazıran olub gibbe'l-istişhâdî'ş-şer'i mezbûr Ahmad Beşe Kemâl Çelebi ile olub hâlâ mahruse-i emsali değeri (...) olan (...) mütametlerinde olan emir'ül-hükkam Mahmud Beşe iş bu (...) halis olan (...) meşruh ile malum âlâ tarîkle ( ... ) mezbûr Hasan mamûlden ahz ve kabz (...) husus-u mezbûr tarafından vekil ve (...) bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren (...) Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

**Sayfa No: 212**

**Belge No: 681**

Medine-i Kayseriye'de eski Bazezistan ahalisinden Sami Bekir bundan akdem vefat eden sahib'ül-kitab Veli bin el-Hac Mehmed nâm kimesnenin sulbî oğlu Ferhat sulbiye kızı Mahseti'nin zevci tarafından vekili olub mezbûr (.....) marifeti şera'ye ile ikrâr olan Ahmed bin Hasan, Şaban bin Musa şerayetleri ile mahzarında (.....) mahfil-i kazâda (.....) el-Hac Mehmed mahzarında takrîr ve ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb müteveffa-i mezbûr muhallefâtından bir kara (..... ) ( **S. 213** ) Zabt ve tasarruf eyledi deyü da'vâ eylediğimizde beyynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şodîde vâkı'a olmuşidi el-hâletü'l-hâzihî muslihûn tavassut idüb bizim ile inkâr ve on esedî kuruş üzere yine akd-i sulh inşa eyledikde biz dahî sulh-ı mezbûru kabûl idüb ve bedel-i

sulh olan meblağ-ı mezkûru mezbûr Osman Çelebi yedinden tamâmen ahz ve kabz idüb husûs-ı mezbûre müte'allik âmme-i de'âvîden mezbûr Osman Çelebi'nin zimmetini ibrâ ve ıskât eyledik ba'de'l-yevm bizden bizzât ve bi'l-vâsıta da'vâ ve nizâ' sudûr eder ise lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olmasın dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-işrîn min Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- el-Hac Hasan bin el-Hac İbrâhim
- Mehmed Çelebi bin Kezir
- Seyyid Ali Çelebi bin Seyyid Şeyhî
- İbrâhim bin el-Hac Ahmed
- el-Hac Müslim bin el-Hac Bali Eskici
- el-Hac Sefer bin Ali
- el-Hac Mehmed bin Abdullah
- (.....) el-Hac Ebu Bekir bin Deligöz
- Mustafa bin el-Hac Mirza
- el-Hac İbrahim bin el-Hac Hasan
- Halil bin İbrâhim
- ve gayruhum.

**Sayfa No: 213**

**Belge No: 682**

Medîne-i Kayseriye'ye tâbi' Erkilet nâm karyeden el-Hac Mustafa ve karye-i Boyacı'dan Abdülhalil bin Cum'a ve karye-i Çukur'dan Murad bin İbrâhim ve karye-i Kızcağız'dan Abdülkâdir bin Mustafa ve karye-i Sarı Mehmedlü'den Abdülmuttalib ve karye-i Kaman'dan Hüseyin bin Turgul ve karye-i İyicekaya'dan Mustafa bin Satı ve karye-i Kâhurlu'dan Ahmed bin Mehmed ve karye-i Menzisi'den Abdülbenî ve Ali ve karye-i Kazlı ve Beran'dan Musa ve karye-i (.....) Elhaman veled-i Hoca Bâli ve karye-i (.....) Tomarn bin Zeki veled-i Beldan ve karye-i Kekürü'nden Serkis veled-i Serhoş ve karye-i Kestenir'den Fagob veled-i Mihael ve karye-i (...) Yek veled-i Allahvirdi ve karye-i Muli'dan Hanbeş veled-i Caved ve karye-i Kerkür veled-i Düğüncü ve sâirler

ferâdan akd ve cem‘ meclis-i şer‘de bi’l-fi‘il fenhân defterdârı emîrû’l-ümerâil-kirâm kebîrû’l-küberâi’l-fihâm Murad Paşa hazretleri tarafından dîvân-ı temessükü ile bin elli dokuz senesinde Medîne-i mezbûrede vâki‘ Gevhercle hanesi emîni olan Ali Ağa bin el-Hac Yahya muhzırından ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb sene-i mezbûrede tabcı fermân olunan mîrî gevhercle içün çaşarı müşârün-ileyhîn divân-ı mezkûresi mûcibince üç...mübher-i hâneye tarh ve ta‘yîn olunan on ikişer kantar odun ve (...) mezbûre def‘ ve teslîm idüb mukâbelesinde bir kantar içün dörder akçe ücreti her biri emîrimiz Yorki yedinden tamamen ahz ve kabz idüb zimmetinde bir akçe ve bir habbe kalmamıştır dediklerinde mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Fi’l-yevmi’l-hâdî ve’l-işrîn min Zilka’detü’ş-şerîfe sene-i seb‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl:

- Osman Çelebi bin el-Hac Mehmed
- Bazarbaşı Molla Ali
- Abdi bin Muhzır
- Ramazan bin Mahmud
- Mahmud İyas
- Ali bin Mehmed
- Mehmed bin Hamza,
- Hasan bin Mustafa
- ve gayruhum.

**Sayfa No: 213**

**Belge No: 683**

Medine-i Kayseriye’de eski Bezzazistan Mahallesi’nde sakin iken bundan akdem vefat eden el-Hac Veli bin el-Hac Mehmed nâm kimesnenin sulbî oğlu Veli esaleten ve sulbiye kızı Müsli’nin zevcesi tarafından vekil olub mezbûratın ma’rifet-i şer’iyye ile arifân olan Ahmed bin Hasan Şaban bin Musa şahâdetleri ile hâssm-ı şer’î câhid mahzarında şer’î vekâlet-i sâbite olan minel Seyami bin el-Hac Abdulbakî vekalet-i meclis-i şer’î şerîf vâcibü’l-şerîfle mezbûra ibn-i Veli ve (.....) emmileri olub menzil-i âti’yül-beyân vâz’-ül-yed olduğu şer’an zâhur olan iş bu hâfız’ül-kitâb Osman Çelebi

bin el-Hac Mehmed mahzarında her biri üzerlerine dâ' va ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Osman Çelebi'nin (...) olub bundan akdem vefat eden el-Hac Mehmed'in muhallefâtından olub Mahalle-i mezbûreda vâkî'' bir tarafı el-Hac Hasan mülkü ve bir tarafı Usta Oruç mülkü ve bir tarafı da Bâlî Müslî mülkü ve bir tarafı minel İbrâhim mülkü ile mahdûd olub bir sofa ve bir sahan ve bir örtme ve bir âhur ve bir samanlık ve bir semer ve bir (.....) saye-gâh ve bir havluya müştemil olan mülkü menzil-i mezbûr Osman Çelebi ile babamız merkûm el-Hac Veli'ye intikâl edüb kabl-el (...) babamız mezbûr el-Hac Veli dahî vefat edüb menzil-i mahdûd mezkûrda olan hisse-i şer'aye-i müşayaa mahzarında intikal etmiştik hâlâ mezbûr Osman Çelebi (...) vâzü'l-yed (...) matlubumuzdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Osman Çelebi cevabında babam müteveffa-i mezbûr el-Hac Mehmed tarih-i kitab'dan otuz sene mukaddem menzil-i mahdûd ( S. 214 ) mezkûr hâl-i hayatında ve kemâl-i akl-i sıhhâtinde ba'de tahliyetü'ş-şer'îyet bana hibe ve temlîk ve teslim edüb ben dahî ittihâb ve kabulü teslim eyledim deyü def' ile mukabele edecek gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr mezbûr Osman Çelebi'den def'i mezkûru menvâl-i muharrer üzere vuku'nun beyyine taleb olundukda udûl-ü müsliminden es-Seyid Ali Çelebi bin es-Seyid Musa Çelebi ve el-Hac Hasan bin el-Hac İbrâhim nâm-ı kimesneler li-ecli'ş-şahâde meclis-i şer'a da hazırân olub gıbbe'l-istişhadü'ş-şer'î fi'l-hakika müteveffâ-yı mezbûr el-Hac Mehmed tarih-i mezkûrda hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhâtinde menzil-i mahdûd mezkûr-i bade'l-tahliyat-ı şer'îye mezbûr Osman Çelebi'ye benim huzurumda hibe ve temlîk ve teslim ol-dahî ahz ve kabz teslim eyledi. Andımız bu hususa şahidleriz şahâdet dâhî ederiz deyü edâ-i şahâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâyet'il-kabul şahâdetleri makbûle olmayub mezbûran Veli (.....) muâırızdan men'i birle mâ-vâki' bit-taleb ketb olundu. fi'l-yevmi's-âşer min Zilkâ'deti'ş-Şerife sene hamsîn ve elf.

Şühûdü'l-hâl

- (.....)
- İbrahim bin el-Hac Ahmed
- el-Hac Müslim bin el-Hac Mirliz (?)
- el-Hac Bali Eskici
- el-Hac Ali
- el-Hac Mehmed bin Abdullah

- Kahveci Müsli
- Ee-Hac (...)
- Mustafa bin el-Hac (...)

**Sayfa No: 214**

**Belge No: 684**

Medine-i Kayseriye sakinelerinden Kamile bint-i Ebubekir nâm hâtun meclis-i şer’de zevc-i mutallâka olan el-Hac Veli bin İlyas’ın mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr el-Hac Veli zimmetinde mütekarrir ve ma’kud-un-aleyh olan dört bin akçe mihr-i müeccel ve nafaka iddetimden ve müceb-i sükanasından fariğ olub ve mezbûr el-Hac Veli’den benim (...) olan onsekiz (.....) fari’ olmak üzere muhâlaa-i sâhîh-i şer’î ile muhâlaa edüb birbirimizin zimmetini rûhiyyet-i müteallik hamî dâva ve (.....) mûtalebâtдан ibrâ ve iskât eyledi dedikde mezbûr el-Hac Veli zevcesi mezbûre Kâmile ile menvâl-i muharrer üzere muhâlaa vâzü’l-yed (...) tahkik etmeğin vâki’ül-hal bit-taleb ketb olundu. Tahrîren fî’l-yevmi’l-işrîn şehr-i Zilkâ’deti’ş- şerîfe sene tis’a ve hamsîn ve elf.

Şühûdü’l-hâl

- (...) bin Ee-Hac İbrahim Efendi
- Fahrü’l-kuzât Ni‘metullah Efendi bin el-Hac es-Seyid Abdullah Efendi
- Minel Ali bin Abdülkerim
- (...)
- (...) el-Hac Hasan
- Halil bin (...)
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 214**

**Belge No: 685**

Medine-i Kayseriye de (...) Mahallesi’nde Oruc İbrâhim (...) Depecik Mahallesi’nde Hüseyin bin Ali ve Yiğitbaşı Veli ve el-Hac Abdurrahim ve el-Hac Abdülkadir ve Mirza bin Mustafa ve Hasan bin Seyfullah mahline bağçe (...) ve Osman bin İsmail bin

Halil ve el-Hac Hüseyin nâm-ı kimesneler ve sağırleri meclis-i şer' de hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde mahallat-ı mezbûr sükkânından Hanifi bin el-Hac Osman ve Abdülkadir bin el-Hac Yusuf ve Hasan bin Mehmed ve İbrahim ve Osman ibn-i el-Hac Yusuf ve el-Hac (...) ibn-i Hüseyin ve Ali bin Hasan ve Mustafa ve Halil ibn-i Receb ve Musli Beğ (?) Ve Yusuf bin Musa dede ve Allahverdi ibn-i el-Hac Mehmed ve Hüseyin ve Hasan ibn-i el-Hac Balî nâm-ı kimesne mahzarında mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib taife-i mezbûr mahallelerimizde sakin olurlar iken mahalli-i mezbûrda vâridâ olan (...) ile mâ-edâ etmeden imtinâ' eder suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl halife mezbûra cevablarında fi'l-hakika her birimiz muhallat-ı merkûmede oluruz lakin ferman alınan tahrir-i cedid muharrer-i vilâyet mensubu Mehmed Efendi halifi mahzarında bizi selhadan? şeyh Kasım dede mahline diye (...) etmediği hâlâ yedimizde suret-i defter-i cedid-i hakaniye (...) deyü itiraz eylediklerinde bi'l-muvâcehe tastik ve kırâat olunub (...) muârizadan men' birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve terkim olundu. Fî'l-yevmi'l-işrîn min Zilkâ'deti's- şerîfe sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şühûdü'l-hâl

- Seyid Kasım Çelebi bin el-Hac Mehmed
- Ali Ağa bin Abdullah
- Mehmed Efendi (...)
- Mustafa Çelebi bin Ali
- Abdi bin muhazaran?
- Ramazan bin Mehmed
- Ali bin Mehmed
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 214**

**Belge No: 686**

Medine-i Kayseriye'de vâki' Güherçile karhâne emini olan Fahu'l-akran Ahmed (...) olan Abdürrahman bin el-Hac Mehmed bin el-Hac Sabâti el Hac Musa bin el-Hac es-Seyyid Ali ve Şeyh Ali bin Şahverdi ve Yusuf bin (...) ve Hüseyin (...) ve Ömer bin el-Hac Osman ve Mehmed bin el-Hac Hasan nâm-ı kimesneler meclis-i şer'-i şerîfde mahzarlarında tâkriri kelâm (..)

elzem ( S. 215 ) edüb Medine-i mezbûrada tabi olunan miri Güherçile kasaba-i mezbûra nakl olunmak istedikde (...) üzere istithâlârı (...) dedikde (...) mezbûr cevaplarında (...) medine-i mezbûradan kasaba-i mezbûraya yüzer akçeye götürürüz dediklerinde hıfzen li'l-makall ketb ve terkim olundu. Fî'l-yevmi's-sâlis vel-işrîn min Zilkâ'detiş-şerîfe sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şühûdü'l-hâl

- Ali bin el-Hac Hasan
- Minel Ali bin Mustafa
- Abdi bin mahzarın
- Ahmed bin Mehmed
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 215**

**Belge No: 687**

Medine-i Kayseriye sükkanından bâisü'l-kitab Simon veled-i Hademi nâm zımmi mahfil-i kazâ-i celil'ül kadirde karye-i Sarımsaklıdan Hüseyin bin Ali (...) nâm-ı kimesne mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb karye-i (...) ile olub dört sehimden bir sehimi benim mülküm ve iki sehimi mezbûr Hüseyin mülkü ve bir sehimi mu'tızan İbrahim Efendi ve kafi olan mezkûr (...) îcâr ve istîcâr olunub ve mezbûr Hüseyin dahî îcâra mezkûra ile (...) kabz etmeğin sekiz senede bana ait olan sekiz mahsulü .kendinden taleb eylediğimde (...) virüb edadan imtina' eder suâl olunub şer'le aliverilmesi matlubumuzdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevabında mazazker değirmeni müdded-i mezkûr kayd edüb edüb ve merkûm Simon'un hissesini dahî vec-i muharrer üzere senede bir (...) îcâr ve kabul eylediğimi ikrâr ve iğtiraf etmediği îcâr-ı mezkûr-u merkûm Simon edâ etmek üzere mezbûr Hüseyin elzam olunmağın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. fî'l-yevmi's-sâlis vel-işrîn min (.....) şerîfe sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şühûdü'l-hâl

- Mustafa Efendi el-Hac Ahmed Reis
- Asan Çelebi bin el-Hac Mehmed



- Abdi (.....)
- Ahmed bin Mehmed
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 215**

**Belge No: 688**

Mahmiye-i Kayseriye’de Gülek Mahallesi sakinelerinden Sultan bint-i Mehmed nâm kimesne hâtun meclis-i şer’-i şerifte şer’âyet (...) mutabık olan Mehmed bin Musa nâm kimesne mahzarında üzerine da’vâ ve takrîr-i kelâm edib mezbûr Mehmed zimmetinde mâkûd-un aleyh olan dörtbin akçe mihr-i müeccelim ve beynimizde evsâf ecnâsi malum mihr-i muaccelim ve kendü mâl-ı mülküm olan bir (...) bağ ve bir seyimluh ve bir hasır bilezik ve bir hasır seyim küpe ve bir (...) seken ve yüzük emsali eşyamı taleb eyledikde edâdan imtina’ eder suâl olunub alıverilmesi matlubumuzdur dedikde gıbbe’s-suâl mezbûr Mehmed cevabında fi (...) mezbûre Sultan’ın zimmetimde mütekarrir ve mâkûd-un aleyh olan mihr-i müacceli (...) lakin mezbûr Sultan mihr-i müeccelinden ve muaccelinden ve diğer alınan eşyasından (...) ferağat olmak üzere mâhalle-i sâhih-i şer’iyye ile hâl olub birbirimizin zimmetini ibrâ ve îskât eyledik dedikde gıbbe’l-îskât ve gıbbe’l-inkâr merkûm Mahmed’den takrîrine muvâffâkına taleb olundukda udûl-ü müslimden Receb halife bin Süleyman halife ve minel Abdürrahim bin nâm kimesneler li-ecli’ş-şahâde meclis-i şer’a hâzırân olub gıbbe’ş-şahâdetü’ş-şer’î fi’l-ha (?) mezbûr Sultan zevci merkûm Mehmed zimmetinden mütekarrir olan dört bin akçe mihr-i müeccelinden ve muaccelinden ve zikr olunan eşyadan (...) ferağat olmak üzere mâhalle-i sâhih-i şer’iyye ile hâl olub birbirimizin zimmeti husus-i merkûm-u mütâlâ (...) eylediler. Biz bu hususa şahidleriz şahâdet dahî ederiz deyû her biri edâ-ı şahâdet-i şer’a eylediklerinden gıbbe’s riâyetü’ş-şerâiti’l-kabûl şahâdetleri hayyiz-i kabulde vâkıa olmayın mezbûre Sultan zevci muârizdan men’i birle mâ-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fi’l-yevmi’l-râbî’ vel-işrîn min Zilkâ’deti’ş- şerîfe sene tis’a ve hamsîn ve elf.

**Şühûdü’l-hâl**

- Osman Çelebi bin el-Hac Mehmed
- Ahmed bin Mehmed

- Hasan bin Mustafa
- Abdi bin Ebubekir
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 215**

**Belge No: 689**

Mahmiye-i Kayseriye'de sakinelerinden Amiyan (?) bint-i Halil nâm hâtuna meclis-i şer'iyet-i (.....) menzil-i âti'yül-beyân vâz'-ül-yed olduğu şer'an zâhir ve müteayyen olan Hasan bin Yasin nâm kimesne mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb bundan akdem vefat eden (....) Sefer nâm kimesnenin muhâllefâtından olub Şeyh Ömer (...) mahlesinde vâki bir tarafı el-Hac Hazar mülkü ve bir tarafı el-Hac Kalender mülkü ve bir tarafı Abdullah dede mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd olan menzil-i hîn-i kısmında mihr-i müeccelim ve semen-i hisse-i irsiyyem mukabelesinde bana tayin ve husus ( **S. 216** ) olunmuşken mezbûr Hasan Ferace (...) edüb zabt-u-rabt eder suâl olub (...) bana teslim olunması matlubumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hasan cevabında menzil-i merkûm tarih-i kitabdan kırk sene mukaddem mahle-i mezbûrda avarizhanelerine (.....) olan Ahmed nâm kimesnenin (....) olub deyn-i mezkûri (...) vefat etmeksiz Mahalle-i mezbûra (...) hane-i avarizlerine mevku ve nakved-i mütevellî olan iş bu hâzırân bi'l-meclis-i Hazer bin Osman menzil-i mezbûri meblağ-i merkûm mukabelesinde müvellî' hasebiyle vekalet için sened idüb bana otuz akçe beyy' edüb ve semeni olan meblağ-ı mezkûri vaz'ül-hâl eyledi deyüb mezbûranın zevci sabikü'z-zikr (?) Sefer'in mülkü olduğunu olduğunu inkâr etmeksizin mezbûra Amiyan'dan takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda bade-l (...) itâni beyyineden âciz ve kâsır olduğundan mââda (...) mezkûrada makud'u-aleyh olan da'vânın men' olmağın mezbûra Ferace muarızdan men' birle mâ-vâki' bi't-tâleb şad olundu. Fi 23 Zi1kâ'de sene 1059.

**Şühûdü'1-hâl**

- Osman (....)
- Hazar bin Ahmed
- İsmail bin Halil
- Bekir bin Hasan

**Sayfa No: 216**

**Belge No: 690**

Mahmiye-i Kayseriye'ye tâbi Yanıyal (?) nâm-ı karyeden hâfız-ı hâze'l-sahîfet-i Veli bin Emir akil nâm kimesne meclis-i şer'-i serîf-i lâzımü't-teşrifde (.....) medine-i mezbûrda müslim olan fahrü'l-emâsili ve'l-akrân İsmail Ağa tarafından Osman Beyin menzil-i mezbûra sakinelerinden iş bu hâzırın bi'l-meclis olan Ese bint-i Hasan nâm Hâtun ile (...) deyü muharrer beni tağrim (?) için mu'had eder hâsseb-i halim karyemiz ahalisinden te'sir ve suâl olsun dedikde karyeden seyid Musa bin İlyas ve Yusuf bin Ömer es-Seyid Mehmed bin Ahmed ve Hüseyin bin Osman ve Yusuf bin Ömer ve İsmail bin Hazar (.....) nâm kimesneler mezbûr Veli kendi halinde vaz' ve vekari (?) ile (.....) mutâlâ' olmadık deyü hüsn-û haline alâ tarîk'it-şahâde haber ve (...) mezbûr Osman Bey tevhidten mâ' birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve terkim olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis' ve'l-işrîn min şehr-i Zilkâ'deti'ş- şerîfe sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şühûdü'l-hâl

- (...) Osman (.....)
- Ali Bey bin Abdullah
- Osman Çelebi bin el-Hac Mehmed
- Mahmud bin Abdi
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 216**

**Belge No: 691**

Medine-i Kayseriye'de sakin Bazazistan Mahallesi sükkanından Mehmed bin Seyhat nâm kimesne meclis-i şeri' kavim-i vacibü't-tekrimde .hâfizü'l-kitab Ferhad bin Zulkadir nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb Mahalle-i mezbûra da vâki olub tarafeyn Abdülhâni bin mülkü ve tarafeyn-i tarîk-i âmm ile mahdûd bir sofa bir taphane ve bir havluya müştemil olan mülk menzilizim tarafından icâb ve kabulü hâvi beyy'-i bat-ı sahihi-i şer' ile mezbûr Ferhad otuz iki kıt'a'esed-i guruş beyy' ve teslim ol-dahî istitra ve kabz ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûrdan yedi esedi guruşu mezbûr Ferhad yedinden ahz ve kabz idüb yirmi beş esedi guruşa semeni tarih-i kitabdan ikiyüz güne değin bi-hal eyledim menzil-i mezbûr

bade'l-yevm-i merkûm Ferhad mülk-ü müşterasıdır. Keyfe mâ yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde kıbbe't-tasdikü'ş-şer'i mâ hüvel vakî bi't-taleb ketb ve terkim olundu. Tahriren fi yevmi'l-sâdis ve'l-işrin fi şehr-i Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şühûdü'l-hâl

- el-Hac Hasan bin el-Hac İbrahim
- el-Hac Bekir bin (.....)
- Ebu (....) bin Ahmed
- Mahsar bin Abdi
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 216**

**Belge No: 692**

Mahmiye-i Kayseriye muhalledâtından Kara Hazar nahiyesine tâbi (....) nâm karye sakinlerinden Osman Bey bin İbrahim Bey nâm kimesne meclis-i şer'iyat-ı merâda hâfiz-ül-kitab Mehmed bin Musa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb mahruse-i İstanbul'da Saluru (?) kayvesinde (?) bir tarafında Veli Beşe mülkü ve bir tarafında Hasan Beşe mülkü ve bir tarafında Mehmed Efendi mülkü ve bir tarafında tarîki hâss ile mahdûd olub (...) ( S. 217 ) oda ve bir havluya müstemil arazisinin merhum İbrâhim Paşa vûkûna mukataa-i asliye-i kadimesi olan mülk-ü menzilimi tarafından icâb ve kabulü hâvi beyy'i bat-ı sahihi şer'i ile merkûm Mehmed Beşe'ye kırk (....) esedi ğuruşa beyy' ve muhalinde (...) tasallut idüb semeni olan meblağ-ı mezkûri yedinden tamamen ahz ve kabz eyledim. Bade'l-yevm menzil-i merkûm mezbûr Mehmed Beşe'nin mülkü müşterasıdır. Keyfe mâ yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde kıbbe't-tasdikü'ş-şer'i mâ hüvel vakî bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l- hamis ve'l-işrin min Zilkâ'deti'ş-şerîfe li sene tisa ve hamsîn ve elf.

Şühûdü'l-hâl

- Hasan Beşe bin Şaban
- Saima bin Receb
- Receb bin Ömer

- Musa Beşe bin Şaban
- Ali Beşe bin Hüdâverdi
- (.....) bin Yusuf
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 217**

**Belge No: 693**

Medine-i Kayseriye'de Eski Bazazistan Mahallesi sükkanından Mehmed bin Mushad (?) nâm kimesne meclis-i şerîf-i kavm-i vâcibü'l-tekrîmde hâfız'ül-hazel kitab (...) nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb silk-i mülk-i sarihimde münselik olub mahalle-i mezbûrede vâkî' iki tarafı Abd (...) bin Hazar halev (?) mülkü ile ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve bir sofa ve bir tabhane ve bir havluya müştemil olan menzili tarafından icâb ve kabulü hâvi beyy'i bat-ı sahihi şer'i ile mezbûr Ferhad (...) kıt'a'esed-i guruş beyy' ve teslim ol-dâhi istitra kabz ve teslim ettikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr otuziki ğuruşa mezbûr Ferkad yedinden tamamen ahz ve kabz eyledim menzil-i mezbûr Bade'l-yevm merkûm Ferhad mülkü müşterasıdır. Keyfe mâ yeşâ' mutasarrıf olsun dediklerinde kıbbe't-tasdikü'ş-şer'i mâ hüvel vakî bi't-taleb ketb ve terkim olundu. Tahriren fi yevmi'l-sadis ve'l işrin min şehr-i Zilkâ'deti'ş-şerife li sene tisa' hamsîn ve elf.

**Şühûdü'l-hâl**

- el-Hac Hasan bin el-Hac İbrâhim
- el-Hac Ebubekir bin (...)
- Ebu el-müslim bin Ahmed
- el-Hac Abdul (...)
- el-Hac Hakkı (...)
- Mustafa Sadık bin Mehmed
- Mahzar Paşa Abdi bin Bekir
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 217**

**Belge No: 694**

(...) meclis-i şer'î şerif ve mahfil-i mûnifi el-ricâl (...) ali-i muhallatı (...) muhallat-ı kayseriyyede mühimmatı menbaş (?) olmağın (...) Mahalli meclis-i şer'ifim hîn-i mukabele bade'l-şekval (?) şer'î (...) sahihi (...) fi el-yevmi'l-sâbâ' ve'l-işrin min şehir-i Zilkâ'deti's-şerife li sene tisa' hamsîn ve elf.

Şühûdü'l-hâl

- ÖmerAğa bin Mehmed
- Abdülkerim dede (....)
- Abdi Reis (....)
- (....) bin Mahmud
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 217**

**Belge No: 695**

Mahruse-i İstanbul'da derkâr asayicileri ocağında bağnel (?) kethüda beği olan iftiharî'l-emâcid ve'l-ekârim olan Mustafa Ağa hazretlerinden (?) olan ebsehir (?) Mehmed beğın babası tarafından beyy'î âti'yül-beyânı ikrâra vekil olub Hasan Beşe bin Abdullah ve Ömer Beşe bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'î lâzım-ü vâcibü'l terkimde Medine-i Kayseriye sükkanından hâfuz'ül-kitab Hasan Beşe bin Ali mahzarında ikrâr ve tâkrîr-i kelâm edüb alim müvekkil mezbûr ebsir (?) mahdur-u kâdim Hasan Beşe yanında emanet târik ile bir re's (...) ayağı (...) dorsa at ve bir re's (...) ve bir samur yahut kablû london (...) ve bir sehim kılıç ve bir sehi (...) ve bir katır ve bir sehim katır kırmızı (....) ve bir sehim semeri buzağa ve bir sehim (...) ve bir altun küpe (...) ve bir sehim fiçı (....) ve bir samanlık ve bir (...) ve bir (...) ve bir tavla ve bir at (...) etmediği hâlâ vekalet-i muhakkim hâssebiyle (...) olduğu üzere eşya-i mezkûrat mezbûr Hasan paşa yedinden ( **S. 218** ) bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledim zimmetinde esba'-i mezkûre (.....) dedikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî'l-yevmi'l-işrin şehir-i Zilkâ'deti's-şerife sene tis'a ve hamsîn ve elf.

## Şühûdü'l-hâl

- (.....)
- (...) Serdar Süleyman Çelebi (...)
- Seyid Ali Çelebi bin Murat
- Abdul (...) Mustafa ibn-i Hüseyin
- el-Hac Mehmed bin el-Hac Hüseyin
- Osman Beşe bin Mehmed Beşe
- Osman Çelebi bin el-Hac Ömer
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 218**

**Belge No: 696**

(.....) bâb-ı şer'den fahrü'l-müderresin (...) bin Ali irsâl olunub ol-dâhi zeyl-i kitabda mesturu'l-esâmi olan müslimin ile mahmiye-i Kayseriye muhallatından Köse Mahallesi'nde sakin iken bundan akdem vefat eden el-Hac Hüseyin Bekir bundan akdem meclis-i şer' eyledikde müteveffa-i mezbûrun zevce-i metrûkesi Emine bint-i (...) nâm Hâtun meclis-i mezbûr (.....) mezbûrun sulbiye kebire kızı Miyas nâm Hâtun mahzarında (...) ve ve takrîr-i kelâm edüb (...) mezbûrun muhalledâtından olub mahalle-i mezbûrada vâki bir taraftan el-Hac Abdurrahman mülkü ve bir (...) ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd olub iki sofa ve iki tabhane ve bir (...) ve bir âhur ve bir oda ve bir samanlık ve bir (...) müştemil olan menzil-i (...) mezbûra Miyas ile benim de zimmetim olan (...) vâki birbirine (...) benim mihr-i müeccelim (...) mûkâbesinden ikrâr (...) bana tayin ve tahsis olub (.....) kabulü kabz ve mezkûre Miyas'a vâki hissesine (...) zimmi (.....) mezbûre (.....) dâvâdan ibrâr (.....) mezbûre Miyas'a (...) bana teslim ederken mutalık (.....) dedik de Miyas (...) mezbûrdan Dâva (...) beyyine talep olundukda udûl-ü müsliminden (...) Müslü bin Mehmed (...) Hazar nâm kimesneden (...) meclis-i şer'de hâzırân olub gibbe'l-istişhâd eş-şer'î fi'l-hakîka (.....) mahdûd mezkûreden kimesne kisvesinden vâki (...) teslim olduk da mezbûr Emine'den mihr-i müecceli (...) mâ-hüve'l-vâkî bi't-taleb ketb olundu. Aşer min Zilkâ'deti'ş-şerife li sene tisa' hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Mustafa bin (....)
- Hüseyi bin Sefer
- Mustafa bin Ali
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 218**

**Belge No: 697**

Medine-i Kayseriye'de Keçeci Mahallesi'nde mürd olan Kirkor veled-i Simon nâm zımminin verasesi sulbiye kebir oğullarından Saçak ve Sergiz nâm zımmi ve sulbiye kebir kız (.....) nâm Sefer mahzarında olduktan sonra mezbûrun (...) olan iş bu (.....) mahalle-i mezbûrda vâkî bir taraftan Kirkor veled-i Simon mülkü ve bir taraftan Burak veled-i Simon mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan tarîk-i hâss ile mahdûd olub bir sofa ve bir tabhane ve bir âhur ve bir (...) ve bir sâyeğâh ve bir (...) ve bir havluya müstemil olan menzil ve nahiye (...) vâki bir taraftan (...) mülkü ve bir taraftan (.....) Bayram mülkü ve bir taraftan (..) ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a bağ (...) Simon babamızdan merkûm Kirkor ile mezbûr (...) babam dahî (...) olub (...) bize intikal etmişken hâlâ mezbûr (...) inşâ' edib suâl olunduktan sonra (...) fi'l hakika (...) merkûm babamız (...) benim babam ve mezbûrların dedesi (...) olan (.....) nâm zımmi olub (...) Kirkor nâm zımmilere ve bana ve sulbiye kebir kız Meyra (.....) mezbûran semeri (?)verdi (...) mezbûr mihr-i (...) vekil olub menzil-i merkûmun (...) ( **S. 219** ) biri bin kırk sekize beyy' olan yirmialtıncı günde beyy'-i bâtt-ı sahih-i şer'î ile kırk sekiz ve yahud kırk mecdiye bana beyy' edib ben dahî (...) üzere iştirâ ve kabz ve tesellüm edüb bir kâla menzil-i mezbûra ile bağ-ı mersûm-u mülkü müşterâm olduğu cihetden müstekala (?) Zabt ederim deyü tarih-i mezkûrede müdde-i mezbûrda naib-i şer'i şerif olan İsmail Efendi bin Mustafa imzasıyla ile mümzât hâtimiyle mahtume ta'rîr-i meşruhun şer'îye ibrâz edib bi'l-muvâcehe feth ve kırâat olundukda (...) mezbûran (...) inkâr ettiklerinde merkûm (...) takrîrine muvâffık beyyine taleb olundukda ûdûl-ü müslimden Köse Danişmentli Mahallesi'nden es-Seyid Ali Çelebi bin es-Seyid Miri Çelebi ve Eski Bazaristan Mahallesi'nde el-Hac Hasan bin el-Hac İbrâhim nâm kimesneler li-ecli'ş-şahâde meclis-i şer''a hâziran olub gibbe't-ül-şahâdet-i şer'i fi'l-hakîka mezbûran Tanrıvirdi ve Kirkor ve Burak (...) ve mezbûr Sâna



mihr-i ve Teyyare taraflarında Ayata zımmi vekaleti menzil-i merkûmdan bağ-ı mersûmdan hisse-i şâye-i şer'ilerini tarih-i mezkûrda murad-ı Meryem huzurumuzda meblağ-ı mezkûr-u kırk bin üçyüz akçeye beyy'-i bâtt-ı sahîh-i şer'i ile beyy' edüb evvel ve âhîri vech-i şûrûh üzere iştirâ eylemiştir. Şer'i huzurumuzda bu vech üzere şâhitler şahâdet dahî edüb (.....) mutabık beyyine edâ-i şahâdet-i şer'iyeye eyledikten sonra şahâdetleri makbule vâkâ olmağın mezbûrun li-ecliyn ve Serkiyn (...) tarafından ber vece tarafından men'i birle birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Tahriren fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min Zilka'detü's-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Hasan Çelebi bin Bekir Bey
- Seyid Süleymn Çelebi bin Murad Han
- Ahmed Çelebi bin Sefer Bey
- Süleyman Çelebi
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 219**

**Belge No: 698**

Mahmiye-i Kayseriye'de Bozatlı Mahallesi'nde Başkâtib el-Hac Himmeh bin el-Hac Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf'ül vâcibü's-şerîfde bi'l-faal medine-i mezbûre subaşı olan Ahmed Bey'in mahzarında takrîr-i kelâm ve tâ'bir-i ani'l-merâm idüb tarih-i kitab gecesi (.....) katırnan sürmüşler deyü mücerred beni ikrâm için mûvâhaza (?) (.....) halî değildir kendisine zevcem Güllü Balat Mehmed nâm halkının keyfi hâlâ mahle-i mezbûrda halinden sûal olunub takrîrleri tahrir ve mezbûr Ahmed Bey tuzdan men' olunmak matlubumdur dedikde iş bu hâzîrun bi'l-meclis olub mahle-i mezbûra imamı Kalender halife ibn-i İsmail ve (....) Hasan bin Hüdâverdi ve Mahmud halife bin el-Hac (.....) ve el-Hac Bâli Bin Sultan ve el-Hac Osman bin Himmeh ve el-Hac Abdülğani bin Arif ve Hasan bin Hüseyin ve Ali bin Musa ve Yusuf bin Hasan ve Yakub bin Hüseyin nâm kimesneler vesâirleri hem Ğaffur mezbûr el-Hac Hamit ve zevcesi kendi hallerinde arzları ile (.....) kimesneler olub alîhâzâlan asıl su-i hallerinde vakf olmadık hayali ve mutediyn adamlardır deyü mezbûranın Hasan hallerini her birisi âlî Tarık (...) ihbâr eylediklerinden mezbûr Ahmed Bey'in taarruzdan men' birle mâ

hüve'l-vâki bi't-taleb ketb olundu. Tahriren fi yevmi'l-samis aşer min Zilkâ'deti'ş-Şerife li sene tisa' hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Ömer Ağa bin Mehmed
- Abdülkerim Dede (...)
- Mir Hazan bin Mahmud
- Abdi bin (...) Bekir
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 219**

**Belge No: 699**

Mahmiye-i Kayseriye'ye tâbi Tomarza nâm karye sakinelerinden Altun bint-i Azer nâm nasrâniye meclis-i şer'âyet garrâdan rûhi bâis'ül Agob veled-i Armân nâm zımmi muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb zevcim mezbûr Agob ramışden (?) âslım şer'i ile mâlûm (...) sükkânından karşı olmak üzere mahalle-i (...) şer'ayye ile (...) olub huzumu mezbûre müteallik dâvâ ve (...) birbirimizin zimmetini ibrâ ve iskât eyledik dedikde mezbûr Agob (...) mezbûri tasdik ve kabul etmeğin mâ vaka' bi't-taleb tesbit olundu. Tahriren fi'l-yevmi's-sâmin vel-işrin min Zilka'detü'ş-şerife li-sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Halife Mehmed el-aman
- Abdülbaki Efendi (.....)
- Mustafa Efendi (...)
- Abdi Bey el-Muhaf
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 219****Belge No: 700**

Mahmiye-i Kayseriyye'de Hacı Abdullah Mahallesi sakinlerinden Sarı Mehmed bin el-Hac Çıracak meclis-i şer'âyet-i garra'da bâis'ül-kitab Mümin bin Hazar mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahle-i mezbûrada vâki bir taraftan İlyas mülkü ve bir tarafı Ali bin (...) ve bir taraftan Abdülhalil mülkü ve bir taraftan eskici Ali mülkü ile mahdûd bir sofa ve bir tabhane ve bir (...) ve bir samanlık ve bir havluya müştemil mülkü menzilimiz tarafından icâb ve kabulü hâvi beyy'-i bat-ı sahihi-i şer' ile mezbûr Yağub yüz altmış kıt'a esedi guruşa beyy' ve teslim ( S.220 ) ol-dahî istitra ve kabz ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz altmış kıt'a esedi guruşa müşteri merkûm Yağub yedinden tamamen ahz ve kabz eyledim bade'l-yevm menzil-i mezkûr mezbûr Yağub mülkü müştrasıdır. Keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkü'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-sâmi' vel-işrin min Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

**Şuhûdü'l-hâl:**

- Abdülhalil Kaya
- Hasan bin Himmet
- Ali bin Hasan
- Mehmed bin İlyas
- Süleyman Çelebi bin el-Hac Ahmed
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 220****Belge No: 701**

Mahmiye-i Kayseriye'de (.....) Mahallesi'nden Sefer veled-i Karaca ve Yagob edzât (?) ve mülkümüz zimmetinde (....) veled-i (...) Kirkor veled-i (...) veled-i Ohan ve münasır Hacer nâm zimmiler ve sâmilere meclis-i şer'âyyet-i garradan Medine-i münevvere-i âli (...) babasından olub yine mahalle-i mezbûra sükkanından ashab'ül-kiram es-Seyid bin (...) veled-i Sultan ve Simon veled-i Hadez ve Nursez (?) Ve Musraf veled-i Otan (...) veled-i Kirkor ve Dadar veled-i Kazâr ve Murad veled-i Yasef

nâm zımmiler (...) muvacehelerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb tâife-i mezbûranın her biri mahle-i mezbûrada sakin olup hâlâ vâki olan avariz-i divaniye vekalif (...) bizim ile maadadan iğtina' ederler suâl olunsun dediklerinde gibbe'l-suâl mezbûran Altan ve Kibela ve Simon ve Nevisez ve Matruk (...) ve Murad cevablarında fi'l-hakika her birimiz mahalle-i mezbûrada sakin oluruz. Lakin her birimiz (...) olmağla bu ana gelince avariz deyü (...) vesair tekalif-i örfiyeden muaf olup üzerimize lazım gelen (...) mezbûr sâbitlerini (...) maada mahmiye-i (...) tahrir (...) olan (...) Mehmed Efendi sakin olduğumuz haneleri hane-i avarize kayd etmeyib ve keyfi mezbûran âyânından olduğumuzu (...) edüb mahle-i mezbûra ahalisisiz mücerrid avariz olandan sakin (...) icab eder yerimiz vardır deyü avariz-i divaneye ve bir tekalif-i örfiye talebiyle halef şer'i (...) ibrâz eylediklerinden emr-i şerif âlişân ve suret-i hakaniyye mezbûran Sefer ve Agob ve Azat ve (...) ve Kirkor (...) ve Handan ve münkasır (...) muvacehesinde (...) karadet olunduka (...) evelliyetine tabi gömürge mukatâsı reayelerinden (...) medine-i münevverde reayası (...) avariz (...) tekalif-i örfiyeden muaf olup üzerlerine edası azım gelen cizyede samancılardan (...) verib ve temurları (...) hâlâ kayseriyye ahalisi ve mahallesi haksız avarizlerde sakin olur (...) avariz icab eder yerler (...) bizim ile maâ tekalif (...) tarafından (...) eyledikleri (...) olup tahrir-i cedid (...) kayd-ı tahrir olunmayan (...) cizye ve (...) keyfi için alımb (...) avariz (...) dahî bizim ile aramızda sakin olmağla avariz veriniz deyü medine-i münevverde ayas (?) Ahırdan (...) yanında emr-ü şerif ve bir mülk bir hasene iftihar avariz (...) agası İbrâhim ağa (...) medine-i (...) ayası hıyn-i tahrirde avarizhanesine kayd ve tahrir olunmakta sakin oldukları mahalle ahalisi mücerrid bizim ile sakin olur (...) vâki olan (...) bizim ile mâ edâ (...) deyü terciiden eyledikleri vâki ise men' ve def' edüb hıyn-i tahrirde avarizhanesine kayd olunmayan defterden mukaddem medine-i (...) defter (...) imtila zimmi mezbûran Sefer ve Yagob ve Anat ve Melkun (...) ve Kirkor (...) münkasır ve hacadan (...) muânzadan men'i birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmil samive'l-işrin min Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Ahmed Bey bin Muharrem Bey
- Ali (...) bin Abdullah
- Mehmed Çelebi bin Veys Çelebi

- Mustafa bin Yusuf
- Sefer bin Daver
- Osman Çelebi bin el-Hac Mehmed
- Molla Ali bin Mazhar
- Vegayruhum

**Sayfa No: 221**

**Belge No: 702**

Akdağ mezrasına tâbi Mennak nâm karyeden hâlâ Medine-i Kayseriye'de Yalman Mahallesi'nde sakin iş bu âshâb'ül-kitâb Bilal bin Ese nâm kimesne meclis-i şer'âyet-i gârrâ'da Musa bin el-Hac Mestan nâm kimesne mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib tarih-i kitâb'dan (.....) sene mukaddem üç guruş kıymetlik bir kilim ve iki guruş kıymetlik bir keçe ve on iki buçuk guruş akdî ta'liye gıbbe's-suâl olunub şer'iyle aliverilmesi matlubumuzdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Musa cevabında fi'l-hakika tarih-i mezkûr ve mezbûr bana semeni on guruş (...) bir cedid kıymeti olub (...) verdim (...) almadım deyü (.....) olmağın mezbûr (...) takrîrine muvaffak beyyine taleb olundukta udûl-i müslimden (...) Musa bin Ahmed nâm kimesneler mâ-ecl-i şahâdet-i meclis-i şeri'de hazıran olub gıbbe't-iştihadü'ş-şer'i fi'l-hakika tarih-i mezkûrda karye-i merkûmeden mezbûr Musa mersûm mebladan on altı guruş (.....) bir cedid gelmeli ve iki guruş kıymetlü bir (.....) ve oniki buçuk guruş birim huzurundan vech olub kabz eyledi.biz bu hususa şahidleriz şahâdet dahî ederiz deyü birbiri eda-yı şahâded-i şer'iyeye eylediklerinde gıbbe'r-reayatü'ş-şeraitü'l-makbul şahâdetleri hayz-i kabulde vâkâ olunması zikr olunan (...) olan (...) mebla'-i merkûmun edâsıyla merkûm el-Hac Musa olub mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. fi'l-yevmil sami ve'l-işrin min Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Hasan bin Ali
- Mustafa bin (.....)
- Abdülhey (.....) el-Mükerrem
- Osman Çelebi bin el-Hac Mehmed

**Sayfa No: 221**

**Belge No: 703**

Medine-i Kayseriyye'de Atıcı Mahallesi'nde iş bu (.....) veled-i.hüdaâvirdi nâm zımmi mâhfil-i kazâda (...) Mahallesi'ne tâbi (...) Ramazan Beşe Bin Ali nâm emmim oğlu mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib meclis-i mezbûrada (...) kendi halinde (...) mezbûr Ramazan Beşe ve iş bu Mehmed bin Himmed (...) soyub ve mezbûr Ramazan Beşe sağ ve sol bazularımı? Hancer ile vurub mecruh iş bu eşyadan (...) evvel her birinden hasıl olmuştur. Sûal olub (.....) olunmak matlubumuzdur dedikde gıbbe's-suâl akıbet'ül-inkâr (...) merkûm Ramazan Beşe'nin keyfiyet-i hâli (...) olundukda Mahalle-i mezbûra imâmesi Mehmed halife ve müezzin Mustafa ve Mehmed bin Ali ve Mustafa bin el-Hac Veli ve Mahmud bin Osman ve İbrâhim (...) bin el-Hac Himmet ve Hasan bin Yusuf ve Himmet bin Keskin nâm kimesneler ve sâirleri hem (...) mezbûr Ramazan Beşe (...) sahib Himmet (...) olub gecede ve gündüzde (...) ve seğaren hav-i olmamağla Müslümanlar ozâ' (?) edvarından mütâdi ve münalim olmuşlardır deyü su-i halini (...) biri âli tarîk-i müşahede-i hayz-i görmeğin mâ hüvel vâkâ (...) bit-taleb mâ hüvel vâkâ (...) bit-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l (...) ve'l-işrîn min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Ömer Beşe bin Abdullah
- Osman Beşe bin Ömer Beşe
- Osman Çelebi bin el-Hac Mehmed
- Hüseyin bin Mustafa

**Sayfa No: 221**

**Belge No: 704**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmî-i sultânî ve tuğrâ-ı garrâ-yı cihanbânî hükmi oldur ki Kıdvetü'l-salihâu'l-sâlikîn şeyh Musa nahçıvanî zîde salâhu mûkâddemâ divân-ı hümayuna arz-u hâl sunub Kayseriyye'de vâki' bir ocak (...) gelince aslâ bir yere kayd olmayub lâkin kendülerinde bir (...) olan şeyh Musa kendisine ve evlâd-ı veled-i yine meşruh olmak üzere zikr olunan (.....) bundan akdem (.....) eylemeksiz menvâl-i meşruh üzere vilayet-i kâzâsı hîn-i arz itmeksizin havâss-ı hümayûna (.....) mülküne

ve (...) mûcebince berât-ı şerîf verilmek fermânım olmağın bin elli sekizer hibenin on sekizinci günü culus-u hümâyûn vâkî' olmağla elinde olan (.....) ricâl etmeyin mahdûd bu berât-ı hümâyûn virdim (...) Kayseride vâkî' bir ocak kazâr-ı hümâyûn havâss-ı hümâyûna ve kimesnenin mülküne ve (...) dahîl olmayıb âlakası yoğsa Şeyh Musa (...) (S. 222) veled-i (...) meşrût olub ma'rûf âhirden kimesne taarruz eylemiyye söylerler. Âlemet-ı şerîfe itimad kılasın. Tahrîren fî'l-yevmi'l (...) Ramazanü'l-mübârek sene tisa' ve hamsin ve elf.

**Sayfa No: 222**

**Belge No: 705**

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm, kebirü'l-küberâi'l-fihâm, zü'l-kadri ve'l-ihtram, sâhibû'l-izz ve'l-ihtişâm, el-muhtassu bi-mezîdi inâyet-i melikü'l-allâm sâbıkan bennaklar bennağı olub hâlâ fermân-ı zikr-i (...) olan Murad nâm akdâ kudâti'l-müslimîn, evlâ vülâti'l-muvahhidîn, mâdinü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselin, hüccet-i hakki ale'l-halki ecmâin, el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-muin; Mevlâna Kayseri 'ye kadısı zîdet fezailühü tevkî-i refî-i hümâyûn vasıl olacak ma'lum ola ki sancağı müddesi nahcivanı nezdinde salaha dersa'adetime gelüb arz-u hâl sunub Kayseriyeden bırakacak kazâ bir halk o sene ve evvela deyine meşrût olmak üzere kendiye tevciye? Olduğunu eline mâhdûd ibrâz-ı şerif verildiğinde (.....) mûceb-i şart-ı vâkf-ı (...) ettirmemiz bâbında emr'i-şerif virmek bir hal (...) ecelden imdi (...) olan beratı mûcebince zabt ettirmesiz emr edüb (...) hükm-ü şerifim verdükde bu bâbdan sâdır olan emrüm üzere emr edüb dahî zikr olunan bir ocak kazâr (.....) olan berat-ı muallisânım mûcebince zab ve tasarruf ettirüb hilâf-ı berât-ı âlişâna ahiri müdahale idermesiz badel-yevm hümâyunumu alındı ibkâ edüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min ( ...) hamsin ve elf.

**Sayfa No: 222**

**Belge No: 706**

Medine-i Kayseriye'de (...) Mahallesi'nde (...) veled-i (...) Veli nâm zımmi mahfil-i kazâda (.....) Mahallesi'nde sakin (.....) Mahmud bin Beşe nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib mahalleyi mezbûrada (...) kendi (...) mezbûr (...) tutub ve üzerinden esbâbını soyub (...) Hasan Ramazan Beşe bin Ali nâm (...) ve sol bazularımı hancer ile vurub cürum edüb iş bu emsuyen (?) Olunan (...)

evvelinden hâssil olmuştur (.....) mezbûre merkûm Mahmud ve bâis olmağın sâbit hali suâl olunduğunda hamâit mezure imamı olan Mahmut halif ve Murat bin Mustafa ve Mehmed bin Ali ve Mustafa bin el-Hac Veli ve Mehmed bin Osman ve İbrâhim bin Gundin (?) Ve Sâbit bin el-Hac Himmet Hasan (...) Himmet Bin Gösgir nâm kimesneler ve sairleri hem muğâyir (...) üzere olmadan (...) cefadab hal olmayub (...) deyü su-i hâlleri âlâ tarîkü'l-şahâde ihbâr vermeğın mâ-hüvel vâkâ muârizdan men'i birle mâ-vâki' bit-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-sâmî' vel-işrîn min Zilkâ'deti's- şerîfe sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şühûdü'l-hâl

- Mustafa (....)
- (....) Efendi Akdem
- Mustafa Kara Ali
- Hasan bin Mustafa
- Sefer bin Hasar

**Sayfa No: 222**

**Belge No: 707**

(.....) bâb-ı şer'den muharrerlerin mevlâ baisinden (...) seferler (...) olub (...) bin Mastur alâsa-i olan bimin (?) ile minâri menzil olan meclisin üzerine varub (...) muhallatından eski Bazaristan Mahallesi'nden bâi'ül-küttab Mahmut (...) nâm kimesne meclis-i mezbûrada bundan âkdem Balat ve Gari (?) Mahallesi'nde sakin iken vefat eden (.....) nâm Hâtunun muhallatından olub meclis-i mezbûrada vâki (....) beşe (...) çelebi (....) ile mahdût bir kıt'a bağçeye vesayid olduğı şer'an sâbit olan Ayşe bint-i Musa nâm kimesne mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffa-yı mezbûrun vâris-i seyyit cihetinden bana (...) mezbûr sâbit zıkr olunan bağçemizi müteveffa-i mezbûrdan alub vasiyet eylediğini ikrâr-ı men (...) ikrârı üzerine inkâr edeceğı müdde-i mezbûrdan muvaffak beyyine talep olundukta udûl-i müslimden el-Hac İbrâhim bin Yusuf ve Ahmed bin el-Hac İbrahim nâm kimesneler li-ecli's-şahâde meclis-i şer'a da hazırân olub gibbe'l-istişhadü's-şer'î fi'l-hakika tarih-i mezbûr Mehmed ve Cafer oğlu ve Cafer Sefer oğlu ve müteveffâd-ı mezbûr Emine (...) Sefer oğlu (...) müsâyiş (...) karındaşları ve babaları (...) biz bu hususa şâhidleriz şahâdet dahî ederiz



deyû her biri edâ-yı şahâdet-i şer'îyye eylediklerinde (...) sâbitü'l- şahâdetleri hayyiz-i kabulde vâkâolmağın zıkr olunan bağçeden (...) olduktan sonra hayyiz-i kabulde vech-i muharrer üzre babamız mezbûr muhallatından tahrir edib bâde'l-yevm-i şerden (...) itmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l (...) min Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

- Mehmed (.....)
- İbrahim Beşe bin Musa
- el-Hac Hasan bin Sefer
- (.....) bin Veli
- (...) Mustafa
- Ali bin Mehmed
- Mehmed bin (...)
- Vegayruhum

**Sayfa No: 223**

**Belge No: 708**

(...) Mahallesi'nden Raci Numan nâm kimesne meclis-i şer'yâtı garrada Artiman veled-i Gürbüz nâm zımmi muvacehelerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Artiman'dan bazı sebeb-i işтира etmek saadetinde iken bana şerâârla (?) hak olur ve takrîr-i icab ider elgaz (.....) ile set eyledi. Su'al olunub mucib-i şer'ayesi ihrâ olunmak matlubumuzdur dedikde gıbbe's-suâl akıbet'ül-inkâr merkûm Reci'den takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda ûdûl-ü halden İsmail bin Ramazan ve Ahmed bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şahâde meclis-i şer''a hâzıran olub gıbbe't-ül-şahâdet-i şer'a fi'l-hakîka mezbûr Artiman bazı esbab-ı beyy' itmek sadetinde iken müdde-i mezkûra bizim huzurumuzda şer'âğârla hak olur tağrir icab ider el-faz kehâsse (?) ile sittim eyledi. Biz bu hususa şâhidleriz şahâdet dahî ederiz deyû her biri edâ-yı şahâdet-i şer'îyye eylediklerinde gıbbe riâyetü'ş-şerâiti'l-kabûl şahâdetleri hayyiz-i kabulde vâkâ olmağın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'l-sâmi ve'l-işrin min Zilkâ'deti'ş-şerîfe sene tis'a ve hamsîn ve elf.

## Şühûdü'l-hâl

- Abdi bin Ebubekir
- Ramazan bin Mahmud
- Hasan bin Mahmud
- Ahmed bin Mehmed
- Ve gayruhum

**Sayfa No: 223**

**Belge No: 709**

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-  
ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hak ale'l-halk-ı ecma'în el-muhtassu bi-mezâdi  
inâyeti'l-meliki'l-mu'în Kayseriye kadısı zîde fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl  
olıcak ma'lûm ola ki iftihârü'l-havâs ve'l-mukarrabîn (...) dâme uluvvuhû südde-i  
sa'âdetime arz gönderüb (.....) mukaddem sette tâbi Kayseriye Mahallesi'nde sakin  
(...) re'âyâsı yoluna gelince avariz (.....) vesair tekâlif-i örfiyeden mu'af olan  
üzerlerine (...) lazım gelen cizye ve (.....)cilerin vûkû virub kasurlarından (.....)  
Kayseriye (.....) ve mahalle halkı (...) şer'i avârizlerinden otuz sekiz ve avâriz-i icab  
iderler (...) tarafından emr olub re'âyâsı hizmete talim (...) mahsulüne arz  
eylediklerinde (...) münevvere re'ayası olub tahrir-i ceride-i katlesine (?) Kayru tahrir  
olmayan re'ayasına (...) alub muharrer ve bir avâriz çaker (...) bizim (...) sakin  
olmağla avâriz (...) Medine-i münevvere re'ayası (...) yanında (...) avârizhanesine  
derhal olmayan (...) mugayyir (.....) hane-i münevvere re'ayası (...) olunmayalar (...)  
emr idüb bu yüzden (...) hükkam'il kirâm (...) mezbûra muğayyir (...) muğayyir  
Medine-i münevvere re'ayası hayyiz-i tahrir avarizhanesine kayd ve tahrir  
olunmamışken sakin olundukları mahalde temayülleri mücerrer ve biz mahal sakin  
olursız (.....) vekayir vaka (.....) men'i ve kayd edüb hayyizi tahrirde avârizhanesine  
kaydolmayan vekalet-i mukayyir-i mihr-i Medine-i münevverde re'ayasız halde (...)  
hümâyûn olacaklar (...) husus-u mezbûr (...) şikayet olunmalu itmeyesiz şöyle bileler  
alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Fi'l-yevmi'l-hamis (.....) tis'a ve hamsîn ve elf.

**Sayfa No: 223**

**Belge No: 710**

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hak ale'l-halk-ı ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Kayseriye kadısı zîde fezâiluhû ( S. 224 ) Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn Hüccetü'l-Hakk ale'l-halkı ecma'în vârisü'l-ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn. el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în. Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâilühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki iftihârü'l-havass ve'l-mukarrebîn Dârüssa'âde ağası olub (silik) şerîfde evkâf nâzırı olan İbrâhim Ağa (silik) hâlâ Dersa'âdetime arz gönderüb haramen-i şerîfeyn evkâfından olub (silik) mukata'alarından gümrükde (silik) dimekle ma'rûf nefsi-i Kayseri'ye (silik) sakın defterlu re'ayasının yüzüne değin üzerlerine edâsı lâzım olan cizye ve İspençe ve bâd-i hevâ ve cürm-i cinâyet ve beytü'l-mâl ve sâyir (silik) Medîne-i münevvere mütevellîsi tarafından zabt olunur iken bir iki seneden Kayseri sancağının (silik) ve sâyir firârlarda toprak sipâhîleri dâhil itmekle evkâf-ı mezbûre mahsûlüne külli zarar olur. Nefs-i Kayseriyye ve Karaman'da sâkin Medîne-i münevvere evkâfının defterlû re'ayâsının cizye ve ispençe ve bâd-i hevâ ve cürm-i cinâyet ve beytü'l-mâl ve bir küllî ve cüz'î mahsullerinde (silik) mucibince vakıf zâbitlerine cem' ve tahsîl itdürülüb Kayseriyye sancağının (silik) ve karalarda toprak sipâhîlerine (silik) itdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâsına i'lâm itmeğin imdi (silik) ve defter mucibince (silik) olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükmi-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûre mukayyed ve kapumdan (silik) sahih ve cedîd defter-i hâkânî sûretine nazar idüb (silik) Medîne-i münevvere evkâfı re'ayâsının cizye ve ispençe ve bâd-i hevâ ve cürm-i cinâyet ve beytü'l-mâl ve sâyir mahsûlâtı evkâf-ı mezbûreye hâsıl kayd olunmağla mütevellîden vakf için ahz ve kabz iderler iken Kayseriyye sancağı (silik) sâyir tımar sipahileri (silik) Deftere dâhil itdikleri vâki' ise men' ve def' idüb defterde mukayyed evkâf-ı mezbûre re'ayâsına ve cizye ve ispençe ve bâd-i hevâ ve cürm-i cinâyet ve bey'ül-mâl ve sâyir mahsûlâta âhardan bir ferdi (silik) itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılasız. Tahrîren fî (silik) şehr-i Ramazânî'l-mübârek sene tis'a ve hamsîn (?)

(aradaki kayıt çok silik olduğu için okunamıyor)

**Sayfa No: 224**

**Belge No: 711**

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmi'l-enbiyâi ve'l-müreselîn hakkı ale'l-halki'l-ecmâ'în el-muhtassu bi-mezâdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Kayseriye kadısı zîde fezâiluhû tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm olaki kazâ-i mezbûrede vâki' olan dört ( silik ) nâm karye ahâlisinin tahminleri olmadığı i'lâm olmağla ( silik ) on iki hâneleri kaldığına (silik) olunmak emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu ( silik) karye-i mezbûre re'ayâsının vâki'(silik) olunan iki hâne için hilâf-ı defter avâriz ve sâyir ( silik) ile îcâreye virmek itdirmeyesin şöyle bilesin (silik) karye-i mezbûrede (silik) idüb alâmet-i şerîfe i'timad kılasın tahrîren fi'l-yevmi'l- (silik) şehr-i Ramâzani'l-mübârek sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye

Sâbık İbrâhim Paşa ed-defterî

**Sayfa No: 225**

**Belge No: 712**

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki nefsi Kayseriyye'de Bozili Mahallesi'nde vâki' Taşçılar Evi demekle ma'rûf vâris-i şer'le intikâl eden mülk menzilizden varup sâkim olmamız bir vechle kâbil olmadığı ecilden (...) bâ'is-i temessüke kırk üç cemâ'at ki yoldan İsmail Paşa'ı müslümânlar huzûrunda tarafımdan vekîl nasb eylemişiz. İnşallâh ta'âlâ varup beyy'-i men yezîd edüp mezâd-ı sultânîde (...) karâr bulup beyy' edüp getirüp bize edâ ve teslîm eyler gibi şartıyla vekâlet-i mezbûrei kabûl edüp temessüke tâlib olmağın tahrîr olunup yedine vaz' ve def' olundu ki min ba'd âharûn kimesne dahl ve ta'arruz eylemeyeler. Tahrîran fî evâhiri şehri Recep el-Mürecceb min (...) Sene 1059. Verede fî 27 Şevval sene 1059.

(...) Hasan H. 83.

(...) Osman ...H. 83 (...)

**Sayfa No: 225**

**Belge No: 713**

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'dinü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâ'i ve'l-murselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în. Mevlânâ (...) kâdîsi zîdet fazâ'iluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûrda vâki' Ali Ca'fer zâviyesinin zâviyedâr olan sulahâ-i kudveti's-sulehâi's-sâlikîn Şeyhî Yusuf zîde salâhuhû südde-i sa'âdetime arz-ı hâl sunup zikr olunan zâviyedârlık üzerinde ve zabt ve tasarrufunda iken Seyyid Mehmed nâm kimesne bir tarîkle alup gadr eyleyüp lâkin hakk bunun olmağla şeyhu'l-islâm iltimâsıyla bundan akdem gerü kendüye ibkâ ve mukarrer kılup sûret-i ru'ûs ve mûcebince emr-i şerîf verilmiş iken merkûm Seyyid Mehmed kâdî-asker tarafından berât ibrâz etmekle zabtına mâni' olduğunu bildirüp inâyet ricâ eylemedeki ecilden Âsitâne-i sa'âdetde mahfûz olan kayda mürâca'at olundukda zâviye-i mezbûre vech-i meşrûh üzre ibkâ ve mukarrer kılınup sûret-i ru'ûs mûcebince emr-i şerîf verilmeyüp bi'l-fi'il üzerinde olmadığı mestûr ve mukayyed bulunmağın zâviye-i mezbûre buna tekrâr kemâ kân zabt etdirülüp bundan sonra bu tarîkle temessüke ibrâz etmekle dahl eder ise mezbûr Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak emrim olmuşdur. Buyurdum ki hükm-i şerîfle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel edüp dahî zikr olunan zâviyedârlığı elinde olan sûret-i ru'ûs ve mukaddemâ verilen emr-i şerîfim mûcebince kemâ kân buna zabt ve tasarruf etdirüp min ba'd merkûm Seyyid Mehmed'i ve âhardan kimesneyi dahl ve ta'arruz etdirmedi. Şöyle ki bundan sonra kanâ'at etmeyüp gerü bir tarîkle temessüke ibrâz etmekle dahl etmek ister ise aslâ (?) müdâhale etdirmeyüp hasmı mezbûr Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr eylesin ki gelüp dîvân-ı hümâyûnumda mürâfa'a olup cevâbı verile şöyle bilesin ki alâmet-i şerîfle i'timâd kılâsız. Tahrîran fî evâ'il-i şehri şevvâli'l-mükerrem sene tis'in ve hamsîn ve elf. Verede fî 18 min Zilkade sene 1059.

**Sayfa No: 225**

**Belge No: 714**

(...)

Tahiyyât-ı sâfiye ithâfıyla inhâ olunur ki Kayseriye kazâsının umûr-i kısmet-i askeriyesi bende (...) sipâriş olunmuşdur. Gerekdir ki kazâ-i mezbûrda düşen mevtâ-yı askeriye

muhallefâtını beyne'l-verese alâ mâ farazallâhu ta'âlâ taksîm ve tevzî' etdikden sonra bu tarafa âid olan resm-i âdiyeyi ahz ve kabz ve bu cânibe irsâl ve îsâl eylesiz (...) tahrîran fî (...) min şevvâli'l-mükerremli-sene tis' ve hamsîn ve elf (...)

**Sayfa No: 225**

**Belge No: 715**

(...) Kayseriyeden Saç Mahallesi'nde mukaddemâ vefât eden el-Hac Ömer'in vârisi zevce-i metrûkeleri Huri ve Emine'ye ve sulbî oğlu el-Hac Hüссâm Efendi ve sulbiye kızları Ayşe ve (...) munhâssıra olup ba'd mezbûr el-Hac Hüссâm Efendi dahî vefât edüp vârisi zevce-i metrûkesi (...) bint-i Yusuf Bey'e (?) ve sulbî oğlu Seyyid Mehmed Ali munhâssıra olduğu şer'an zâhir ve mütahakkık oldukdan sonra mezbûre Ayşe tarafından emr-i ârâyi'l-bâkiye vekîl olup mezbûrun ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan Ali bin (...) ve Ebu'l-müslim bin Halil nâm kimesne ve şahâdetleri ile hâsım mevki'u'l-münâsib olup huzûrunda şer'an ve kâffeten sâbite olamayız ras ki (?) Seydi nâm (...) ve mezbûre Asiye tarafından gönül şâyidân-ı mezbûrân şahâdetleri ile vekâleti sâbite olan Süleyman Mustafa Halebî mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüp müteveffâ-yı mezbûr el-Hac Ömer muhallefâtından olup mahalle-i mezbûrede vâki' inde'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd büyût-i müta'addideyi müştemil olan menzili mezbûr el-Hac Hüссâm Efendi müstakillen üçyüz elli (...) kuruşa beyy' edüp meblağ-i mezbûrdan müvekkillerimizin hisse-i irsiyyelerini (?) kable'l-îfâ müteveffâ olmağla muhallefât-ı vâfiyesinden taleb ve da'vâ eylediklerinden beyynlerinde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şodîde vâkı'a olmuşdu. El-hâletü hâzihi beyynlerine muslihûn tevassut edüp yüz on kıt'a (...) kuruş üzerine akd-i sulh inşpâ eylediklerine mezbûretân Ayşe ve Asiye hâtunun dahî sulh-i mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûru vekîl-i merkûm Mustafa Halebî (...) bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz edüp müteveffâ-yı mezbûrdan mîrâsında müta'allik âmmе-i da'âvî ve (...) mezbûre (...) hâtunun zimmeti îbrâ-yı âmm fakta'a'n-nizâ' (?) îbrâ ve iskât eyledi dediklerinde gibbe't-tasdîki' ş-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-hâdî min zilhicceti' ş-şerîfe sene seb' ve hamsîn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

- (...) Abdurra'ûf Efendi ibni's-selem İbrahim Efendi
- Fahru'l-müderrişîn es-Seyyid (...) Abdullah Efendi

- Fahru'l-müderrişîn (...) Efendi es-Seyyid Abdurrahim Efenid
- Mehmed (...) Ali zâde
- Ve gayruhum.

**Sayfa No: 226**

**Belge No: 716**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı mekân-ı sultânî hükmi oldur ki

Kayseriye'de (.....) nâm karyede vâki' mülk Arsla câmi'-i şerîfinin yevmî iki akçe i vazîfesiyle imam ve hatîb olan es-Seyyid râfi'-i tevkî'-i refî'ü'ş-şân-ı hâkân Kalender edâ-yı hizmet edüb bir vechle kazâdan (.....) îcâb ider hâli yer (...) üzerinde bilâ-sebeb Osmân nâm kimesne alub öZR itmekle va'ka olunub yine mezbûr Kalender yedinde olan berâtı mûcibince ibkâ ve mukırrır kılınmak bâbında inâyet edâ etmeğini sadaka idüb bu berât-ı hümayûn virdim ve buyurdum ki varub mezbûr Kalender kemâkân imâm ve hatîb olub hizmet-i lâzimesini mü'eddî kıldukdan sonra yevmî iki akçe vazîfe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ve devletim (...) göstere şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâhir-i şehri-i Ramazanü'l-mübârek li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye. Vird fî 7 Şevval 1059.

**Sayfa No: 226**

**Belge No: 717**

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hak ale'l-halk ale'l mülk ecma'în vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîde fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûre tâbi' (...) nâm karyeye (...) olub meşâi' (.....) olan (...) ferman-ı vacib'ül hakani kıdvetü's- sülehai's- salikin Mevlana Şeyh Abdülkerim (...) olub vâsıl olunmak icab etmezken mezbûran ve (...) vâki' tekâlif olunduğunu bildirib (...) men' ve vâka' olunmak bâbında (...) rica etmeğin (...) alınmak icab ederse mezbûrân (.....) mezbûr nâm Medine-i Kayseriye'de (.....) idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâhir-i şehri-i Ramazanü'l-mübârek li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı kostantiniyye el-mahrusa. Vird fî 8 Şevvâl sene 1059.

**Sayfa No: 226****Belge No: 718**

Nişân-ı şerîf-i âlişân hükmi oldur ki

Nasuh oğlu Rafî'-i tevkî'-i refî'-i hümayûn Mehmed südde-i sa'âdetime gelüb mahrûsa-i Kayseriye nevâhisinde Yorglu nâm karyede vâki' mescidde bî-berât imâm olub berât-ı şerîfim berilmek bâbında inâyet ricâ etmeğin tevcîh idüb işbu berât-ı şerîf-i sa'âdet-makrûnu virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varub mescid-i mezbûrda ber-vech-i sabî imam olub şol ki ve za'îf hidemât-ı imâmetler bî-kaz ve mer'î ve mü'eddî kılıb vâkıfın rûhu ve benim devletim ömr-i devlet-i ebed-peyvendim ed'âyesine müdâvemet ve iştifâl göstere ol bâbda taraf-ı âhardan ferd mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Alâmât-ı şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâyil-i şehri-i Cemâziyelevvel sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 13 Şevval sene 1059.

**Sayfa No: 227****Belge No: 719**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî hükmi budur ki

Kayseriye'de vâki' Şifâiyye ve Gıyasiye medresesinde müderris ve vakfına mütevellî olan (...) İstanbul'da Hamâmiye medresesinde müderris olub tevliyet-i mezbûrede ol vechle mahlûl olmağın ve yine erbâb-ı istihkâkdan işbu dârende-i fermân-ı hümayûn Mevlânâ Ali her vechle mahall ve lâyük ve müstahak olmağla tevcîh olunub berât-ı hümayûn virilmek bâbında inâyet-i recâ itmeğin vech-i meşrûh üzere sadaka idüb bu berât-ı hümayûnı virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Mevlânâ Ali zikr olunan medresede mütevellî olub hizmet-i lâzumesin mü'eddî kaldıktan sonra vazîfe-i mu'ayyenesiyle mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ve devletimçün du'âya müdâvemet göstere bu bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehri-i Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı kostantiniyye. Vird fî 13 Şevvâlü'l-mükerrem sene 1059.



**Sayfa No: 227**

**Belge No: 720**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihanbânî hükmi oldur ki

Medîne-i Kayseriye’de medfûn olan merhûm Süleymanzâde Seyyid Ahmed nâm Kadılı evkâfının nezâreti vakfiye-i ma‘mûlün-bihâsında yevmî beş akçe ile evlâdının erşodine şart ve ta‘yîn idüb ber-mûceb-i şart vâkîf ve vâkîf-ı mûmâ-ileyhîn erşod olan evlâdında işbu râfi‘-i tevkî‘-i refî‘ü’ş-şân-ı hâkânî es-Seyyid Şeyh Mehmed her vechle mahal ve müstahak olmağın tevcîh olunub berât-ı hümayûn virilmek recâsına kadısı nâibi Mevlânâ Mahmud arz itmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümayûnı virdüm ve buyurdum ki ba‘de’l-yevm varub mezbûr es-Şeyh Mehmed evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere vakf-ı mezbûra nâzır olub hizmet-i lâzimesin mü’eddî kıldıkdan sonra yevmî beş akçe vazîfesine mutasarrıf olub vâkîfın rûhu ve devâm-ı ömr ve devletimçün du‘âya müdâvemet göstere bu bâbda hiç Ahmed mâni‘ ve dâfi‘ olmayub dahl ve ta‘arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehri-Recebü’l-mürecceb li-sene tis‘a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye. Vird 15 Şevvâlü’l-mükerrem sene 1059.

**Sayfa No: 227**

**Belge No: 721**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı hâkânî hükmi oldur ki

Kayseriye kazâsına tâbi‘ Mancun nâm karyede vâki‘ mescid-i şerîfde yevmî bir akçe vazîfe ile mütevellî olan işbu râfi‘-i tevkî‘-i refî‘-i hümayûn Ebu Bekir edâ-i hizmet idüb kusûru ve mûcib-i azli âhardan Sefer ve Mustafa olub mezbûre küllî özr itmekle def‘-i kîr (?) mezbûre kemâkân îfâ ve mevrus kalmak bâbında müceddeden berât-ı şerîfim recâ etmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümayûnı virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr kemâkân mütevellî olub hizmet-i lâzimesin mü’eddî oldukdan sonra yevmî bir akçe vazîfe ile mutasarrıf olub varub vâkîfın rûhiçün ve devâm-ı ömr ve devletimçün du‘âya müdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehri-Ramazanü’l-mübârek li-sene tis‘a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye. Vird fî 3 Şevvâlü’l-mükerrem sene 1059.

**Sayfa No: 228**

**Belge No: 722**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i sultânî ve tuğrâ-yı gurrâ-yı hâkânî hükmi budur ki

Çün ri'âyetü'l-kirâm zümmâ ve zümre-i sâire ve himâyet ve ihtirâm ve fırka-ı ashâb-ı izz ve câh-ı çeşm kerîme devâkiyet-i ma'delet ve müstegâhdan olmağın (...) orta boylu kamer al kaşlu elâ gözlü tevkî'-i refî'ü's-şân-ı şehriyârî ve (...) meşerret-i tâcidârî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Siyâvüş zîde kadruhû südde-i sa'âdetime gelüb elinde ibtidâdan yirmi bin akçe ze'âmete arz olub Kayseriye sancağında Sahra nâhiyesinde Salur nâm karye ve gayrıdan yirmi iki bin dokuz yüz akçe ze'âmete mutasarrıf olan Kayseriye sancağı Alay beğisi Osman fevt olub ze'âmeti mahlûldur dediğinde virilmek bâbında ganîmet ricâ itmeğın ze'âmeti olduğı sancakda sâkin olub alay beğisi bayrağı altında sefer itmek şartıyla tevcîh olunmâ için sene tis'a ve hamsîn ve elf Muharreminin guresinden emr-i şerîfim virildikden sonra tezkire imtizâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan yirmi iki bin dokuz yüz akçe ze'âmeti müteveffâ-yı merkûm mir-alay Osman (...) itdik ve fermân olunan ziyâdesi bedeli mûmâ-ileyh Siyâvüş zîde kadruhûye tevcîh olunub südde-i sa'âdetimde virdüm ki zikr olunur ve beyân-ı iyân kılınır.

(.....)

**Sayfa No: 228**

**Belge No: 723**

Asâkir-i mansurede ber-mûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve mü'eddî kıla ve ze'âmet halkı mûmâ-ileyh subaşısıyla (...) müte'allik nâ-merd mürâcaat-ı mûmâ-ileyh subaşı olub subaşılık müte'allik umûrda mürâcaat mûmâ-ileyh eyleyeler. Ol bâbda hiç ahad mâni' olmaya. Şöyle bileler alâmet-ol şerîfe i'timâd kılalar.

Be-makâm-ı Kostantiniyye. Vird fî 21 Rebiülevvel sene 1059.

**Sayfa No: 228**

**Belge No: 724**

Fahrü'l-ımtisâl (?) Evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hak ale'l-halk-ı ecma'în. Vâris-i mülûkü'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîde fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki zu'amâdan dârende-i fermân-ı hümâyûn vâcibü'l-

iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Siyavüş zîde kadruhû südde-i sa'âdetime gelüb Kayseriye sancağında Kasalor nâm karye ve gayrıdan yirmi iki bin dokuz yüz akçe zeâmete mutâsarraf olan Kayseriye alay beğisi Osman fevt olub zeâmet-i mezbûr kendü (...) olunub berât-ı şerîf virildikde varub fermâ olan berâtı mûcibince zabt ve mutasarrıf itmek bâbında inâyet recâ itmeğın buyurdum ki ze'âmet-i mezbûru mezkûrun ba'demâ olan berâtı mûcibince zabt ve tasarruf idüb âhardan bir ferd dahl ü ta'arruz iddirmeyüb dahl olunmayub tahvîli tarihîne düşen mahsûlünden kimesne nesnesin almışlar olmaya ba'de's-sübût hükm idüb (.....) şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâyil-i Saferü'l-hayr li-sene tis'a ve sittîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye. Vird fî (.....)

**Sayfa No: 228**

**Belge No: 725**

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hak ale'l-halk-ı ecma'în. Vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn. El-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîde fezâiluhû ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlana kadısı zîde fazlulum tevkî-i refî-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm olacak zü'emâdan zâtları Karaman (...) zü'emâdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Siyâvüş zîde kadruhû südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb taht-ı (...) berât istemeğe mutasarrıf olduğu (...) ze'âmetin rüsûm-ı serbestisine dahl olduğunda (...) buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda tahrîrden sonra hisselerden? Bir görmüş olmayalı (.....) ze'âmet resm-i cürm ve kabâhat ve resm-i urûsâne ve kol (...) ( **S. 229** ) ve meşrûme kâsesine ve sâir bâd-ı havâsına beğlerbeğisi ve voyvodaları ve sancak beği adamları ve alay beği ve çeribaşı ve çeri süvarilerinden ve zu'amâ ve erbâb-ı tımar ve (...) muhtasıl emvâl ve sâir iş erlerinden ve gayrıdan muhâsselen bir ferdi dahl ve ta'arruz itdirmeyüb cümlesi mûmâ-ileyhîn ümmîsine ahz ve kabz itdüresin ânın gibi defterlü re'âyâsının birinden cürm-i galat sâdır olub bi-hâsebi's-şer' ve'l-kânûn salb ve siyâset ve yâhud kat'-ı uzva müstehak ola oldukda dahî mücrime günah sâbit ve hükm-i kadı lâhık olub hüccet-i şer'iyye virildikten sonra mücrime günah sâdır olduğu mahalde şer'le lâzım gelen siyâsete me'mûr olmağla mûmâ-ileyhîn adamı ma'rifetiyle icrâ itdürüb tarih-i kazâyâ alub gitmekle komayub ve bedel-i siyâset deyü bir akçe ve bir habbelerin almayalar ve aldırması ve şimdiye değin rüsûm-i serbestesinden nesnesin dahî almışlar ise ba'de's-sübût hükm idüb girü

aliviresiz min-ba'ad şer'-i şerîf ve kânûna emr-i hümâyûna muhâlif kimesneye iş eydirmeyesin şöyle ki ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümâyûnı adamı elinde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâyil-i şehr-i Saferü'l-hayr li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye. Vird 14 şehr-i Rebiülevvel sene 1059.

**Sayfa No: 229**

**Belge No: 726**

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hak ale'l-halk-ı ecma'în el-muhtassu bi-mezâdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîde fezâiluhû kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm umdetü'l-küberâi'l-fihâm zülkadr-i ve'l-ihtirâm el-muhtassu bi-mezâdi inâyeti'l-meliki'l-allâm Kayseriye sancağı beği dâme izzuhû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm livâ-i mezbûrede olan kadılar zîde fazlulum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân yeniçeri serdârı zîde kadruhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm olaki bin elli dokuz senesine mahrûb olmak üzere sefer-i hümâyûnum mühimmâtıçün küllî lağımcı lâzım olmağla zikr olunan kadılıklardan ziyâde iskâ (?) Olmak üzere iki yüz nefer lağımcıyı her bir nefere beş bin akçe ücretleri ile ihrâc idüb ve her on neferine bir usta (?) Ve yiğitbaşı ta'yîn olunub isimleri ve kefilî ve karyeleri ile defter olunub sicil-i mahfûz kayd olundukdan sonra da ta'accül Dersa'âdetime irsâl itdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim ile dergâh-ı mu'allam çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrâhim ve Mustafa zîde kadruhû (.....) hükm-i şerîfim ile vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî kat'â ârâm ve tevakkuf eylemeyüb zikr olunan lağımcıları vech-i meşrûh üzere ücretleri ile ber-vech-i ta'cîl ihrâc ve Dersa'âdetime irsâl ve teslîm itdirilmekte ikdâm ve ihtimâm eyleyesiz ve ücretleri için lâzım gelen on yük akçenin altı yükü akçesi Karaman eyâletinin bin elli dokuz bedel-i nezli malından ve yüz otuz sekiz bin yedi yüz elli akçesi Adana'nın tarih-i mezbûrun bedel-i nezli malından ve yüz bin akçesi Maraş'ın tarih-i merkûm bedel-i nezlinden ve yüz altmış bir bin iki yüz elli akçesi Malâtiyye'nin tarih-i mezbûrun bedel-i nezlinden malından virdürüb kimesnenin bir akçe virmeyesin alıvirmeyesiz ve işbu hükm-i şerîfimin sûreti zuhûruna hüccet yazub akçe virenlere viresiz ki (.....) muhâsebede deynlerine mahsûb itdirirler şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Fî'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn şehr-i Saferü'l-hayr. Tis'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye. Vird 2.. şehr-i Rebiülevvel sene 1059.

**Sayfa No: 229**

**Belge No: 727**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı Ahmedî hükmi budur ki

Mahmiye-i Kayseriye'de vâki' Hacı Şah Ali Mescid-i şerîfinde yevmî bir akçe vazîfe ile mü'ezzin olan işbu râfi'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Hacı Hasan südde-i sa'âdetime gelüb cülûs-ı hümâyûn gazab-makrûnum vâki' olmağla berâtı tecdîd olunmasın recâ itmeğın üzerinde ise müceddeden bu berât-ı hümâyûn sa'âdet-makrûnu virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varub mescid-i mezbûrda mü'ezzin olub hizmet-i lâzimesi edâ eyledikten sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı devletim ediyyesine müdâvemet ve istif'âl göstere ve ol bâbda hiç ahad mâni' olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Zilka'adetü's-şerîfe li-sene semâniye ve hamsîn ve elf.

Vird fî 28 min Şehr-i Rebiülevvel sene 1059.

**Sayfa No: 230**

**Belge No: 728**

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hak ale'l-halk-ı ecma'în vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîde fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûre tâbi' Taşkıncık nâm Mahalle sâkinlerinden Musa bin Mustafa ve Musa bin Abdi ve Ahmed nâm kimesne hâlâ Dersa''âdetime arz-ı hâl sunub biz mukaddemâ Garibeş nâm karyede sâkin olub lâkin karye-i mezbûre harâb olmağla kalkub mahalle-i mezbûrede sâkin olmakdan hâla muharrer (...) hîn-i tahrîrde mahalle-i mezbûre avâriz hânesine kayd itmekle üzerimize edâsı lâzım gelen avâriz ve sâir (...) me'mûr olunanlardan ahalisi gayrıya virüb kusûrumuz yoğiken avâriz cem'a me'mûr olanlar mücerred celb-i mâl için siz mukaddemâ karye-i mezbûreden gitmeyesiz ol karyenin hânesi vardır deyü bahâne idüb bizden taleb eyleyüb zulm ve ta'addî iderler men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîf recâ iderler dedikleri ecilden hazîne-i âmiremde mahfûz olan mevkûfât tefterlerine nazar olundukda mezbûrları (...) hîn-i tahrîrde Mahalle-i mezbûrede avâriz hânesine kayd eyledüğü mestûr ve mukayyed bulunmağın hilâf-ı şer'-i şerîf olunmayalar ve deyü

emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî göresin fi'l-vâki' mezbûrlar mahalle-i mezbûrda sâkin olmaları ile muharrer cedîd hîn-i tahrîrde oturdukları mahallede avâriz hânesine kayd eylemekle üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve sâir tekâliflerin mahalle-i mezbûre ahâlisi ile tahrîr-i cedîd defterleri mûcibince ma'an virüb edâ iderler imiş ve karye-i mezbûrede alakâları yoğiken avâriz cem'ine me'mûr olanlar mücerred biz mukaddemâ karye-i mezbûreden gitmez imişsiz deyü ol karyenin hanesin bunlardan taleb eyledikleri vâki' ise ve karye-i merkûmede alakâları yoğise men' ve def' iyleyüb mezbûrları avâriz cem'ine me'mûr olanlar hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr-i hümayûn kimesneye dahl ü ta'arruz ve rencîde itdirmeyesiz şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min şehri-i Rebiülevvel li-sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 230**

**Belge No: 729**

Kıdvetü'l-kudâti ve'l-hükkâm, mâdinü'l-fazlı ve'l-keîâm, eyalet-i anadolu'nun sağ ve orta kolunda vâki olan zîde fazlühû-tevkî-i refî-i hümayûn vâsil olacak mâlûm ola ki bu sene-i mübarekde Kaffar Han üzerlerine ( silik ) ziyadesiyle şerifim muhakkak olmağla taht-ı kazâ'mızda vakî ( silik) sakin ve mümkün (.....) tabiyyesinde sefer-i hümayuna mâ'mur olanlar sefere (.....) kadim südde-i sa'âdetime gelüb elinde ibtidâdan mâ'mur (...) mevcut bu sahâlârın (...) miktarlarında (...) Mustafa nâm mücerred (...) irsâl olunmak (.....) taht-ı kazâdan tâbi' kıraatnâmı (.....) muhallatı da tenbiye-i şarkiyetten (...) birlerinden gelub serdarlarıyla (.....) kâbil olub (.....) ve sagah olmadık (...) âle'l ta'mil suretlerinden Musa'ya ve zikr olunan (.....) vâki (...) vasıl oldukda (...) edüb (...) müşârün-ileyh sefer olunmuştur bundan sonra (...) ve elkayad (?) (...) tarafından (...) olunmak babında fermen-ı alişânım (.....) Ve sadır buldukda bu babdan sadır olan ferman-ı (...) müşârün-ileyh tarafından (...) mektub amil edib benim (.....) ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümayûnı adamı elinde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi evâyil-i şehri-i Saferü'l-hayr li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye. (.....)

**Sayfa No: 231**

**Belge No: 730**

Berat-ı şerif-i hüsn-ü hak-ı şer'i tahvili babası Mustafa Efendi'nin (...) Osmandan

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı hâkânî hükmi budur ki

Çün ri'âyet zümre-i sipâh ve şemme-i kerîme nazîfet ve setgâhdır kalenderlik Mustafa oğlu Kara çatık kaşlı kara gözlü tahmînen on iki yaşında olan râfi'-i tevkî'-i meserret mekâli şehriyârî Hasan südde-i sa'âdetime gelüb Kayseriye sancağında Sahra nâhiyesinde Venek nâm karyede ve gayrıdan on iki bin akçe tımara mutasarrıf olan babası mezbûr Mustafa fevt olub tımarı mahlûl oldukda altı bin akçesi kendüye altı akçesi karındaşı Osman Girid seferinde tevcîh olunub tezkire itdirüb ve berât itdirmeyin karındaş mezbûr Osman dahî fevt olduğun bildirüb babası tımarı kendüye virilmek bâbında inâyet recâ itmeğın mezbûr müteveffâ-yı mezbûrun sahîh sulbî oğlu olub ibrâz eyledüğü berât bilâ-şübhe babası berâtı olub tımarı olduğu sancakda sâkin olub alay beğisi bayrağı altında sefer işmek şartıyla tevcîh olunmağıçün sene tis'a ve hamsîn ve elf Muharreminin evâsıtında emr-i şerîfim virildikden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânın olunmağın zikr olunan on iki bin akçe tımar müteveffâ-yı mezbûr babası Mustafa ve karındaşı Osman tahvîllerinden merkûm Hasan'a tevcîh olunub virdüğü zikr olunur.

Nâhiye-i Sahrâ der-livâ-i Kayseriye.

(.....) (.....) (.....)

5000 (.....)

2500 (.....)

2000 2200 2800 1000 2000

(.....) (.....) (.....) (.....)

2500 (.....) (.....) 600

5000 1000

2500

**Sayfa No: 231**

**Belge No: 731**

Ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şol ki vezâif-i hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre ve as âkir-i mansûredir ber-mûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mü'eddî kala ol bâbda hic ferd mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî 18 şehr-i Muharremü'l-harâm.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

Vird el-yevm (.....) 1059

**Sayfa No: 231**

**Belge No: 732**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmî-i sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı hâkânî hükmi budur ki

Kayseriye sancağı mütesellimi Osman zîde kadruhû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb livâ-i mezbûrdan Sahra nâhiyesinde Salur nâm karye ve gayrıdan yirmi iki bin dokuz yüz akçe ze'âmete mutasarrıf olan yine livâ-i mezbûre alay beğisi Osman Girid seferinde şehîd olub ze'âmeti mahlûl olmağla kara gözlü açık kaşlu kısa boylu râfi'i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî maskatı için müteveffâ-yı merkûmun sahîh sulbî oğlu olub ibrâz eylediği berât bî-şübhe babası beratı olduğuna livâ-i mezbûrun a'yân ve ve nice mu'temedün-aleyh şahâdetleriyle babası ze'âmetinde kânûn üzere (.....) kadısına arz itmeğin tımarı olduğu sancakda sâkin olub olub seferde alay beğisi bayrağı altında işmek yine (...) bu makûle ammimzâdelerinden tımarı virile (...) kânunu üzere tevcîh olunmağıçün sene seb'a ve hamsîn ve elf Saferinin yirmi birinci gününde emr-i şerîfim viridikden sonra tezkiresi virilmek fermânım olmağın zikr olunan beş bin akçe tımar vech-i meşrûh üzere mutasarrıfı babası Osman tahvîlinden mezbûr Mustafa'ya tevcîh olunub virdim ki zikr olunur.

( Çok silik olduğu için okunmuyor )



**Sayfa No: 232**

**Belge No: 733**

Berât-ı şerif Hasan tahvîlinden babası Osman'a (.....)

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı hâkânî Hükmi budur ki

Kayseriye sancağı mütesellimi Osman zîde kadruhû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda Sahrâ nâhiyesi Salur nâm karye ve gayrıdan yirmi iki bin dokuz yüz akçe ze'âmete mutasarrıf olan livâ-i mezbûr alay beğisi Osman Girid seferinde ağûr-ı hümâyûnda şehîd olub ze'âmeti mahlûl olmağla kısa boylu elâ gözlü açık kaşlı olan râfi'-i tevkî'-i refî'ü-ş-şân-ı hâkânî Hasan için müteveffâ-yı merkûmenin sahîh sulbî oğlu olub ibrâz eylediği berât bilâ-şübhe babası berâtı olduğuna livâ-i mezbûrun nice mu'temedün-aleyh kimesneleri şahâdet itmeleriyle babası ze'âmetinde kânûnı üzere virilmek recâsına arz itmeğin tımarı olduğu sancakda sâkin olub seferde alay beğisi bayrağı altında işmek şartıyla ve bu makûle za'imzâde (.....) tımar virilmeye gelmiş ise izin üzere tevcîh olmağıçün sene tis'a ve hamsîn ve elf Saferinin yirmi birinci gününde hükmi şerîfim virildikten sonra tezkiresi virilmek fermânım olmağın zikr olunan dört bin akçe tımar vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yı merkûm babası Osman tahvîlinden mezbûr Hasan'a tevcîh olunub lâıyk görüb virmeğe zikr olundu.

( Belge çok silik olduğu için okunamıştır. )

**Sayfa No: 232**

**Belge No: 734**

Buyurdum ki ba'de'l-yevm (...) olub tasarruf kılıb şol ki vezâif hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve sâir meşkûr asâkir-i mansûre cerîd bir mektûb defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve mü'eddî kılalar ol bad'dan Cem'i âhad mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' ve min şehri Safer sene 1059.

**Sayfa No: 232**

**Belge No: 735**

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zülkadri ve'l-ıhtirâm sâhibü'l-ızz ve'l-ıhtişâm el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-allâm Karaman sancağı dâme ikbâluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârendegân-ı hümâyûn Mustafa ve

Hasan nâm kardaşlar südde-i sa'âdetime gelüb Kayseriye sancağında Avah nâhiyesinde mâlum karyede (...) sekiz akçe temayür (...) babaları tarafından kendüleri tevci olunub berât ittirüb (...) sabî olub sefer işmeğe kâdir olmayub işbu sene-i mübâreke me'mûr oldukları Girid seferine cebelü (...) bende inâyet recâ etmeleriyle kanûn üzere cebelüleri işbu renk emri olmuşdur buyurdum ki mezkûrlar sabî olub sefer işmeğe iktidârları olmamağla işbu sene-i mübâreke me'mûr oldukları (.....) üzere cebelüleri eşdirüb sancağı askeri ile vâki' olan hidemât-ı tımara (.....) bulunmadı deyü tımarlarna âharı dahl ve ta'arruz itdirmeyesin ve ze'âmete dahî (...) kayd ve işâret eylesiz tımarların âhardan (..) ihtimâli olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebiülevvel li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa. Vird fî 13 min şehr-i Rebiülevvel sene 1059.

**Sayfa No: 232**

**Belge No: 736**

Mefâhirü'l-kudât ve'l-hükkâm mâdinü'l-fezâil ve'l-keâm Kayseriye sancağında vâki olan kadılar zîded fezailühüm tevkî-i refî-i hümayûn vasıl olacak ma'lum ola ki; bundan akdem sefer olmadıkca re'ayadan (...) seferlere vâki oldukda ihtişamıyla (?) Mühimmâtçı ve sefer mâ'muru olan âsâkir asâkir-i nefer-mü'essirim (.....) tabir olunmadığını takdir (...) sakın olunmakla kâdim olunmak mezbûr (...) âsâkir-i asâkir-i nefer-mü'essirim (.....) vesair mühimmatı için (...) seneden berü (.....) olunmağla re'aya'ya (.....) hümayun sa'adet-i merkûma vâki olunmağla (...) re'aya'ya (...) sakın musabaka üzere alınmayub ( **S. 233** ) hâtırına terahhumen livâ-i mezbûrda vâki' beş yüz on üç buçuk avâriz hânelerinin bin elli dokuz senesine mahsûb olmak üzere her bir hânelerinden mîrî için üçer yüz akçe bedel-i nezl cem' ve tahsîl itdürmek bâbinad fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî sefer-i mezkûra me'mûr olan asâkir-i nefer-mü'essirim hayları ve sâir mühimmât-ı sefer için livâ-i mezbûrda taht-ı kazâlarımızda vâki' olmikdâr avâriz hânelerinin târih-i mezbûre mahsûb olmak üzere her bir hânelerinden üçer yüz akçe bedel-i nezleri irsâl olunan mühürlü nişanlı mevkûfât defteri sûreti mücebince mübâşir-i mezkûra cem' ve tahsîl itdürüb hilâf-ı emr ve defter bir ferde ta'allül ve inâd ve muhâlefet itdirmeyesiz ve hânelerinin kendi var ise izn-ı kadı ve a'yân ve (...) ma'rifetleriyle şöyle hesâb olunub deftere kesr ve noksan gelmemek üzere tevzî' ve tahsîl ittiresiz ve hîn-i tahrîrde avâriz hânesine tahrîr olunub

lakın mürûr-ı eyyâm ile âhara intikâl eyleyen yerlerin avâızların kânun ve defter mûcebince mutasarrıf olanların bedel-i nezlerin karyesi ahalisine alıviresiz ve mübâşir-i mûmâ-ileyhîn vech-i meşrûhiçün ancak hane başına yalnız Bekir müşîr (...) aldurum ve mübâşir dahî kana'at idüb bundan ziyâde kâtibe ve sarrâfiye ve tefâvüt ve kesr-i müzâyede nâmıyla ve mahkeme harc bahâsıyla bir akçe ve bir habbe almayub ve aldurmayasız ve zikr olunan bedel-i nüzül akçeleri yine minvâl üzere cem' olunur fermân-ı şerîfînden ziyâde re'âyâ ta'addî ve tecâvüz olunub sirran ve alenen adamlar gönderilüb yerlerinde tafahhus olunsa gerekdir şöyle ki fermânım bundan ziyâde akçe alınub re'âyâ ta'addî ve tecâvüz oluna ve gayr-ı ma'lûm-ı hümâyûnum olan ecdâd-ı izâmım enârallâhu ta'âlâ (.....) hümâyûnum ervâh-ı şerîfeleri için siz ki kadılsız azl ile (.....) ve mübâşirlerin (...) te'hîr-i muhkem haklarında gönderilmiş (...) bu zamanı sâir zamana kıyâs eylemeyesiz ana göre her biriniz basîret ve intibâh üzere olub fermânımdan ziyâde olmakdan varılmakdan ve kesr ve defterden begâsı ihtirâz eylesiz ve hîn-i tahsilde altundan kuruş bahâsıyla re'âyâ tacîz eylemeyüb kuruş bulunduğu yerde seksener akçeye kuruş alub bulunmadığı takdîr vech-i âtî bir dirhem hâlisü'l-ayar akçe aldırub fermânımdan ziyâde bir akçe ve bir habbe almayub ve aldurmayasız ve elinde altundan ve kuruş alınur deyü re'âyâ (...) ve tecâvüzlerine (...) ve cezîre-i mezbûre kal (...) te'âlâ ekserî feth ve memâlik-i İslâmiye'ye ( ....) inşaallah el-meliki'l-intâc (.....) feth olunmak üzere der-ba'de (...) re'âyâdan nüzül nâmıyla nesne alınmamağın re'âyâyâ tefehhüm itirdesiz ki mezbûr devâm-ı devletim ve kıyâm-ı izzet-i şevketim ed'ıyyesine bi'l-kadr ve'l-ikbâlîmi müdâvemet ve iştigâl üzere olalar şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız. Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' aşara şehri Zilhicetü'ş-şerîfe sene semâniye ve hamsîn ve elf. Kayd fî 13 Rebiülâhir sene 1059.

(.....)

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 233**

**Belge No: 737**

Berât-ı şerif Şeyh Mehmed zîde selgeldi

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı hâkânî hükmi oldur ki

Kayseriye’de asûde olan Kutbu’l-ârifîn Seyyid Şeyh İbrâhim et-tenûrî Nurullah merkadehû evlâdından işbu râfi’-i tevkî’-i refî’ü’ş-şân-ı hâkânî kıdvetü’s-sâdât ve’l-eşrâf Seyyid Şeyh Mehmed zîde siyâdetühû süddet-i sa’âdetime gelüb bunun Şeyh Mehmed seccâde-nişîn iken fevt olub mutasarrıf olduğu Selgeldi zâviyesi mahlûl oldukda sene semân ve hamsîn ve elf Saferü’l-muzafferinin evâyilinde buna tevcîh olunub berât-ı şerîfim virilüb bi’l-fi’il üzerinde ve tasarrufunda olub hâliyâ taht-ı sa’âdet-baht-ı Süleymânî ve oranın serîn-i şevket sâhib-kırânı üzere celvîr-i hümâyûn izzet-i makerrum (?) vâki’ olmağla umûmen tecdîd-i berât fermânım olmağla eline virilen berât-ı şerîf tecdîd olunmasın recâ itmeğın berât-ı sâbıkı mücebinece tecdîd olunmasın emr idüb ve müceddeden tevcîh olunub bu berât (...) âyât-ı meserret gâyâtı virdüm ki mezbûr ba’de’l-yevm varub gelüb sâbık üzere zâviye-i mezbûre Şeyh seccâde-nişân olub hizmet-i lâzımesin mü’eddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu’ayyenesine mutasarrıf olub min-ba’d icâbından ve âhardan bir ferd mâni’ ve sâir tarafından ve sâirden temessükât ibrâz idenleri dahl ve ta’arruz ve hâricden hiç ahad mâni’ ve müzâhim ve münâzı’ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i’timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Şevvâlü’l-mükerrrem li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-muharraf.

Vird fî 13 Şehr-i Rebiülâhir sene tis’a ve hamsîn ve elf.

**Sayfa No: 233**

**Belge No: 738**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmî-i sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı hâkânî hükmi oldur ki

Kayseriye’de vâki’Çeşme-i kebîr evkâfına mütevellî olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn es-Seyyid Ali’nin mûcib-i azli yoğiken üzerinde bî-vechi bilâ-sebeb budur Hamza nâm seyyâ ve Abdî nâm yeniçeri birer tarîkle (.....) gadr itmekle raf’ olunub kîr ve mezbûre kemâkân buna takarrür kılınmak bâbından müceddeden berât-ı şerîfim recâ itmeğın üzerinde olmağla âfiyet idüb bu berât-ı hümâyûnı virdüm ve buyurdum ki vardukda mezkûr kemâkân mütevellî olub hizmet-i lâzımesini mü’eddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm ömr ve devletimçün du’âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i’timâd kılalar. Tahrîren fî evâyil-i şehr-i Zilkadetü’ş-şerîfe li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

Vird fî 16 Rebiülâhir sene 1059.

**Sayfa No: 234**

**Belge No: 739**

Emir'ül-ümera el-kirâm-ı kebir el'küberail-fehhâm zülkadri vel-ihirâm sâhibü'l-izzü ve'l-ihitşâm, el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-Meliki'l-âla Karaman beylerbeyisi ( boşluk) dâme ikbâlehu tevki'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki elinde işbu on bin akçe tımar emri olan orta boylu açuk kaşlu ela gözli dârende-i fermân hümâyün Yusuf südde-i sa'âdetime gelüb Kayseriyye sancağında Karaman nâhiyesinde Mersin nâm karyeden üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Ahmed fevt olub tımarı mahlûldür tımarın kendüye virilmek bâbında inâyet ricâ itmeğın (silik) virmek emrim olmuşdur. Buyurdum ki göresin mezkûrun elinde ol mikdâr tımar emri virib mezbûr fevt olub tımarlı olduğı sancakda sakın olub alay beğisi bayrağı arlında sefere işmek şartıyla mezbûra tevcîh idüb (bozuk) Şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî (.....)

Be-makâm-ı Kostantıniyye

Kayıd fî 19 Rebiu'l-âhir sene 1059

(Aradaki kayıt çok silik olduğı için okunâmiyor)

**Sayfa No: 234**

**Belge No: 740**

(silik) livâ-i Kayseriyyeye tâbi' Hisarlı ve Kızılviran ve Gemerek nâm karye ve sâğır mezra'lardan ber-emr-i şerîf-i âl-i şân ile mutasarrıf olduğumuz on üç bin dokuz yüz akçe ze'âmetimiz ki bin elli dokuz senesinde vâki' (silik) ve târih-i kitâbdan sene tamamına varınca (silik) cürm-i cinâyet ve sâyir bâd-i hevâsı ve resm-i tapusu (kesik) ve sâyir rüsûm-ı örfiye ve sükûk-ı şer'iyye ve sene-i âtiyede vâki' olacak mahsûlden ve sene-i mezbûrede tahrir (...) mahsulümüzün baş tarafı (.....) Mustafa ağaya ikimizin müruruna karşı bir sehim akçe beyy' olunmuştur. Badel-yevm zikr olunan (silik) Mustafa Ağa virirse alub bu sene tamamına ekin ve ağaç olan (.....) olacak mahsul ahz ve kabz edüb .....olmaya zikr olunan ikimizin kıt'asına sâyir rüsûm-ı (.....) mezbûr Mustafa .....müteallik ber-veche taleb olunmaya tahriren fî ( bozuk)

**Sayfa No: 234**

**Belge No: 741**

(Belge çok silik olduğu için okunamamıştır)

**Sayfa No: 234**

**Belge No: 742**

Bârat-i şerif Osman Halife-i Hümayun

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı hâkânî hükmi oldur ki

Kayseriye tevâbi'inden Mancun nâm karyede vâki' merhum Melik Arslan binâ eylediği câmi'-i şerîfde yevmî iki akçe ile imam ve hatîb olan el-Hac Üveys nâm kimesne pîr-i fânî olub edâ-i hizmete iktidârı olmayub cemâ'âtî dahî kendüden istikrâh itmek ile birağub mahlûlünden işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Mevlânâ Osman Halîfe Sâlih ve mütediyyin ve muhtarı ve cemâ'at olub her vechle mahall ve müstahak olmağın ve Halîfe-i mezbûre ile tevcîh olunub berât-ı hümayûn recâsına kadısı akzâ kuzâtü'l-müslimîn Mevlânâ Abdülmecid zîde kadruhû arz itmeğın mezbûre sadaka idüb bu berât-ı hümayûnı virdüm ve buyurdum ki varub anda câmi'-i şerîfde Mevlânâ-yı mezbûr Osman Halîfe imam ve hatîb olub hizmet-i lâzimesin mü'eddî ve mer'î kıldıkdan sonra yevmî iki akçe ile mutasarrıf vâkıfın rûhîçün ve velîm ömrüm ve devletiçün du'âya müdâvemet ve mülâzemet göstere ol bâbda efrâd-ı efrîdeden hiç ahad mâni' ve dâfi' olmayub aslâ kimesne dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehri Zilhiccetü's-şerîfe li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

Vird fî 22 Rebiülâhir sene 1059.

**Sayfa No: 235**

**Belge No: 743**

(.....)

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı hâkânî hükmi oldur ki

Çün i'ânet-i zümre-i sipâh ve hicâbet-i fırka-i ashâb-ı (...) ve câh-şeyme-i (.....) basdet ve setgâh olduğu muhîf erbâb-ı basiret intibâh değildir binâen alâ zâlik dergâh-ı mu'allama kapucılardan tutduğu bölükde yevmî üzere beşer akçe ulûfeye mutasarrıf olan orta boylu kara gözlü kara kaşlı râfi'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı şehriyârî ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Abdullah zîde kadruhû südde-i sa'âdetime gelüb Kayseriye sancağında Sahra nâhiyesinde (...) nâm karye ve gayrıdan on üç bin dokuz yüz akçe tımara mutasarrıf olan Siyavüş âhar ze'âmet alub tımarı mezbûru mahlûl olduğunu bildirüb kendiye virilmek bâbında inâyet recâ itmeğın ulûfesi hazîneye kalmak şartıyla virilmeğe fermânım olub ve tımarı olduğu sancakda sâkin olmak ve alay beğisi bayrağı altında sefer işmek şartı üzere tevcîh olunmağıçün sene tis'a ve hamsîn ve elf Rebiülevvelîsinin evâsıtında hükmi-i şerîfim virildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olunmağın zıkr olunan on üç bin dokuz yüz akçe tımar ber-vech-i meşrûh üzere ve âhar dirliğe çıkan Siyavüş tahvîlinden ulûfesi bedeli noksanıyla ber-vech-i tekmi'l on beş bin akçe üzere merkûm Mustafa Abdullah tevcîh olunub virdim ki zıkr olunur . Salar tab'a ( Çok silik olduğu için sonraki kısımlar okunamadı. )

**Sayfa No: 236**

**Belge No: 744**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi budur ki

Kayseriye'de Mancun nâm karyede Melik Arslan Câmi'-i şerîfnde yevmî iki akçe ile imam hatîb olan Reis Halîfe rızâsıyla sulbî oğlu olan işbu râfi'-i tevkî'i hümâyûn Kalender'e ferâğat idüb mezbûr dahî her vechle mahall ve müstehak olmağın tevcîh olunub berât-ı şerîf virilmek bâbında inâyet ricâ etmesi (.....) sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnı virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr babası yerine imam hatîb olub hizmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî iki akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr-i devletim için du'âya müdâvemet göstere. Şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehri-i Rebiülâhir li-sene tis'a ve hamsîn ve elf. Vird fî 13 Cemâziyelevvelî sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 236**

**Belge No: 745**

( Belge çok silik olduğu için okunamamıştır. )

**Sayfa No: 236**

**Belge No: 746**

( Belge çok silik olduğu için okunamamıştır. )

**Sayfa No: 237**

**Belge No: 747**

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Konya mütesellimi zîde mecduhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki hâliyâ Gürci Nebînâm bağı ve Hanımı bazı eşkiyâ ile cem'iyet idüb gelüb Konya karşısında Büyük Çayır nâm Mahalle nezd-i kârîde Konya Kal'asına vekil olmak arzusunda olduğu mesmû'-ı hümâyûnum olmuştur. İmdi ol Ma'kûn Dağı (...) ile mine'l-vücûh satu bazar olunub makâmı bulduğuna kal'aya girdüğüne rızâ-yı hümâyûnum olmamağla Konya kal'asın lâıyk-i din-i devletim olan vech üzere muhkem hıfz ü hırâset eyleyüb ve aslâ kal'ada taşra mezkûre ve yanında olan eşkiyâya pürseşte verilmemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur ve sen ki sadâket ve (...) i'timâd-ı hümâyûnum olmağla bu husûsda sana nâzikâne tekvît ve tahrîr ve nakîb olduğumdan hakkında mezîd-i inâyet-ı pâdişâhânem vücûda getirilüb hâssaten kal'a kâide-i mülûkânemden mâlikâne (.....) mevrûsü'l-behçet inâyet insân idüb ile gönderilmiştir. vasıl buldukda inâyet ve ihsânım olan kal'a-i (.....) envâ'-ı ta'zîm ve eğer emr-im vardukda tevkîr ve ihtirâm ile istikbâl idüb alub gidüb dahî Konya kal'asını sâbit-i dîn-i devletim olan vech üzere muhkem hıfz ve (.....) eyleyib asıl kal'adan taşra mezkûre ve yanında olan eşkiyâsına bir nesne virmeşüb ve satu pazar itdirmeyüb mu'âmele itdirmeyesin. El-hâsıl Konya kal'asın gereği gibi hıfz hırâset eyledikde vakt ve sarf ve gayret (...) eyleyesin. şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâyil-i Cemâziyelevvelî sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

Vird fi 21? Cemâziyelevvelî sene mezbûr

Mutâbık (.....)



(.....)

**Sayfa No: 237**

**Belge No: 748**

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Konya mütesellimi olan zîde kadruhû ba'de's-selâm zinhâr (...) oldur ki isyân üzere Gürci Nebi cem'iyet ile Büyük Çayır nâm mahalle nüzûl idüb kal'aya girmek sevdasında olduğu mesmû'umuz olmağın hususunda lâıyk-i dîn ve devlet ve nice hizmet me'mûl olduğundan gayrı sevâne hareketin istimâ' olunmağa def' ü raf' ve izâlesi bâbında ihtimâm olunub ba'dehû Gürci Nebi (.....) hademe ve iştiyâha zahîre makûlesinden bir şey ve sâir eşyâdan bir nesne virilmeyüb ve çarşu bazara ve (...) ve kurâ önündeki kal'aya uğratmayub gereği gibi hıfz ü hırâset eyleyesin ve kendüne (...) âhar iklimde olan mütesellimlere emr-i şerîf gönderilmişdir ber-mûcib-i emr-i âlî tarafından mektûbların yazub yanına da'vet (.....) üzere hareket eylemeleri için tenbîh-i hümayûn sâdır olmuşdur ona göre ma'lûmun olub mu'accelen iktizâ eder ise yanına gönderüb hizmet-i (.....) sa'y-i mevrûf olmamağın ( S. 238 ) ve hâliyâ sana hil'at-ı fâhire irsâl olunmuşdur ve bu maslahatdan husûli senden me'mûldür şöyle ki emr idüb ahsen-i hâl ile ele getirüb cem'iyetle perişân ve mukazzen (?) gelesin me'mûlünde ziyâde ri'âyet olunub refiklerinde ile (.....) eyâleti mânende bir eyâlet ile (.....) şekl hâtırda olmayasın efendini Anadolu eyâleti iş virmeğe sebep olub adevet ile senin ki muhâssilü'l-harâm olmana kudret ve kuvvet virmişdir. Ona göre varub yazuya getirüb mezbûru bi-ey-i vech-i kân ele getirüb cem'iyet önünde virüb (...) eyleme ki ikdâmı tâm eylemeyesin ve's-selâm.

Bi-imzâ-yı hazret-i Sadr-ı a'zâm.

**Sayfa No: 238**

**Belge No: 749**

(.....)

(.....) Karaman eyâletinde vâki' olan sancak beğleri mütesellimleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bin iki yüz mülk (?) ve mütesellim adamlarınız ile hâzır ve âmâde olub (.....) muhkem hıfz ü hırâset idüb Karaman Beğler Beğisi müteselliminden mektûb ile bir mühim hizmet (.....) olunub lâzım gelür ise mektûb ile ââmlar olub fermân olunan husûslardan dikkat olunan (.....) hizmet eylemeleri bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu

bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere amel idüb (.....) sancağınızda yarar cenk ve harbe (silik) ve bahâdır getirenler ile olduğunuza (silik) muhkem hıfz ü hırâset idüb Karaman Beğler Beğisi mütesellimi tarafından mektûb ile (silik) muktezâsı üzere amel idüb husûs-ı mezbûra dikkat ve ihtimâm idüb fermân olduğu hizmete bezl-i makdûr ve say bi'l-mahsûr idüb ihmâl ve müsâheleden ihtirâz üzere olası ve (silik) mütesellimi mûmâ-ileyhimin hakkınızda (silik) mektûbuna muhâlefetden hazer eylesin. Şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî şeyr-i Cemâziyelevvelî. Sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 238**

**Belge No: 750**

İzzet (silik) mütesellim (...) huzûrlarına der-da'vet âfitâb ve gurûr ittihâfıyla inhâ olunur ki bizim hizmet için taraf-ı saltanat-ı aliyyeden emr-i şerîf ve mûcibince sa'âdetlü sâhib-i devlet sadr-ı a'zâm hazretlerinin mektûb-ı şerîfi vârid olub ona binâen tarafımızdan mektûb tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdur. (...) gerekdir ki mazmûn-ı emr-i şerîf (...) hıfz ve harâset idüb hâlî komayub ve (...) kendünüz yarar ve tevâna (...) bir iki yüz mikdarı adamlarınız ile kalkub sür'at ve isti'câl ile mahmiye-i Konya bayırına gelüb nüzûl idesiz ki lâyıq-ı dîn ve devlet olan hizmet-i hümayûna bezl-i makdûr oluna ve bu bâbda sâdır olan bâ-emr-i şerîfe sûreti irsâl olunmuşdur. Ona göre âmâl olub intibâ' üzere olası bâkî hamiyete izzet-bâd.

Min El-muhib (...) mîr-i mîrân-ı Karaman kal'a

**Sayfa No: 238**

**Belge No: 751**

( Belge çok silik olduğu için okunamamıştır )

**Sayfa No: 238**

**Belge No: 752**

( Belge çok silik olduğu için okunamamıştır )

**Sayfa No: 239**

**Belge No: 753**

Emrim üzere amel oluna dahl olunmaya

Sûret-i hatt-ı şerîfdir.

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hucetü'l-hakk ale'l-halk-ı ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezâdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû ve kıdvetü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlânâ Yelas kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki bi'l-fi'il Dârü's-sa'âdetim emekdârı olan iftihârü'l-havâs ve'l-mukarrabîn İbrâhim Ağa dâme (...) südde-i sa'âdetime arz gönderüb nâzır olduğu hizmeti (...) evkâflarından Yelas kazâsında vâki' Kelkebir'da olan ve nâm vakf karyeler re'âyâsına âhardan dahl olunmada iken Beğlerbeği (...) ve sancakbeyyi subaşılardı ve sâir ehl-i örf tâifesi evkâf-ı mezbûrede re'âyâsının üzerlerine konub minnet ve (...) arpa ve saman ve koyun ve kuzusu ve sâir me'kûlâtların aldıklarından (...) selâmiye ve (...) bahâ ve (...) nâmiyla küllî akçelerin alub (.....) eylemeleri ile re'âyâ tâkat getürmeyüb bu (...) olmaları muhakkak olduğunu bildirüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim (...) i'lâm eylediği ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle ve (...) vakf-ı mezbûr ve (...) vardukda husûs-ı mezbûre mukayyed olub göresin i'lâm olunduğu gibi ise eyyâm-ı addet-encâmlara? evkâf-ı mezbûre re'âyâsına bu vechle zulm olunduğuna kat'an rızâ-yı şerîfim yokdur. Mezbûrlara muhkem tenbîh ve tenkîd eylesin ki re'âyâsının üzerlerine konmayub ve minnet (?) Ve (.....) arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve sâir me'kûlâtları ve selâmiye ve kaftan bahâ ve na't bahâ nâmiyla bir akçe virmeyeler ben bilâ-emr-i şerîf almaları ve aldurmayub ve bu vechle zulm ve ta'addi etmeyeler ve (...) satub men' ve def' eyleyüb meşrû'-ı şerîf ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesne (...) ettirmeyesin (...) olmayanları yazub bildirüb tekrar emrüm (...) eylemeyesiz şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın. Tahrîren fî evâhir-i şehri-i Zilka'detü's-şerîfe li-sene hamse ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

Vird fî 3 Cemâziyelâhir sene 1059.

**Sayfa No: 239**

**Belge No: 754**

(.....)

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı mülûkâne ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı hâkânî hükmi oldur ki İftihârü'l-havâss ve'l-mukarrabîn muhtârü'l-fadli ve'l-mütemekkîn mu'temedü'l(...) es-selâtîni bi'l-fasl ve dârü's-sa'âdetim (.....) olub Haremeyn-i şerîfeyn evkâfı nâzırı olan İbrâhim Ağa dâme uluvvuhû arz gönderüb Kelkid'de vâki' Haremeyn-i şerîfeyn evkâfı tevelliyetini bin elli dokuz senesi Saferinin yirmi yedinci gününde vâki' mart evvelinden mevâcib âhar (.....) mâ'adâ senesinde üç yük akçeye Süleyman nâm kimesneye der-uhde ve zabtıçün berât-ı şerîf vermiş ki merkûm Süleyman fevt olmağın üslûb-ı sâbıka üzere senesin üç yük akçeye târih-i mezbûreden (.....) üzere zıkr olunan tevliyet işbu dârende-i tevkî'-i refî'-i sa'âdet sakk-ı hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân dergâh-ı âlî çavuşlarından Zülkadir (.....) olunub berât-ı şerîf verilmek ve gelene i'lâm eylemek hakkında (...) inâyetlü pâdişâhım zuhûra getirüb ağa-yı müşârün-ileyhîn arz mûcibince müteveffâ olan min ba'd Süleyman (.....) târih-i mezbûrdan zabt eylemek üzere mütevellî (.....) eyleyüb sene-i mezbûre Saferinin on beşinci gününde bu berât-ı hümayûn virdüm ve buyurdum ki mezbûr Zülkadir varub evkâf-ı mezbûre müteveffâ olup şöyle ki vezâif-i hidemât-ı (...) kıldıkdan sonra tevliyet-i mezbûre bu âna vekîli minvâl üzere zabt olunagelmış ibn-i mezbûr dahî ol minvâl üzere zabt eyleyüb dah ve âhardan kimesne mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî 18 Saferü'l-hayr li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî Cemâziyelâhire sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 240**

**Belge No: 755**

(.....) tahrîr-i sûret budur ki Haremeynü'ş-şerîfeyn evkâfında Kelkeras tevliyetini cânibinde olup Muş sancağında vâki'(...) ve sâir tevâbi'i karyeleri ve Kayseriye sancağı ve tevâbi'i berâkendesini olgeldüğü işbu sâhibü't-temessük karındaşımız Mehmed Çelebi'nin birâderleri Dergâh-ı Alî bevabelerinden Ali (...) Ahmed Beyy'e ber-vech-i iştirâk işbu (.....) elli dokuz senesi martı ibtidâsından bir sene tamâm değîn sekiz yüz

riyâl kuruş der-uhde olunub zikr olunan sekiz yüz kuruşu esitâne-i sa'âdetde ber-vech-i (...) mezbûr Mehmed Çelebi yedinde (...) hesabıyla vakf-ı şerîfeün ahz ve kabz olunub evkâf-ı mezbûrun Haremeynü'ş-şerîfeyn fakviyesina ta'yîn olunan akçesi için Dârü's-sa'adeden şöyle hazînesine teslîm olunub zikr olunup kazâlarda vâki' olan çobanların ....ve ispence ve aş'âr-ı şer'îyye ve rusûm-ı örfiye ve (...) ve kaçgun ve beytü'l-mâl-ı âmme ve hâssa ve resm-i tûy-ı zemîn ve (.....) olıgelgüğü üzere zabt eyleyüb karye-i mezbûre ahalileri mezbûrları üzerlerine kâbız bilüb bi-hâssebi'ş-şer'-i şerîf her emürlerin mürâcaat giderlerine idüb (...) tasarrufuna taraf-ı âhardan kimesne dahl ü ta'arruz eylememek için yedlerine (.....) Tahrîren fi'l-yevmi'l-işrîn min şehr-i Saferü'l-hayr. Sene 1059.

Vird fî 4 Cemâziyelâhire.

**Sayfa No: 240**

**Belge No: 756**

Der-beyyân-ı sahrâ der-livâ-i Kayseriye

(.....) Muslihiddin bazarcı sehm üç bir sehimden nisf hisse-i asl (.....) ve nisf-ı âhar sehim ve beş sehm Hacı Çelebi (...)

Veled-i Musa Veled-i Musa birader (...)

veled-i Mehmed veled-i Şah kulu

Veled-i (silik) veled-i Sencan

Çalabvirdi Çalabvirdi

Pîr İsa Ali

Ya'kûb(...)birader

(silik) (silik)

Musa Birader

Mürsel Birader

Hüseyin Birader

Davud birader

Piri birader

(silik)

Musa birader

Mürsel Birader

Davud birader

Musa birader

Hasan

Dönmez

Ruhsar birader

(silik)

Beğler birader

(silik)

(silik)

Mustafa birader

Ali veled-i...

Uğur veled-i Mustafa

Yusuf veled-i Cafer Bali

Çalab veled-i Çalabvirdi

(.....)

Resm-i ganem 300

Nısf öşr-i kovan 50

Nısf öşr-i bostan ve bennân 62,5

Kendem? Keyl 350 bahâ 2350 kuruş

(.....)

Nısf öşr-i bâğ ve bağce (....)100

Nısf birer hâne (.....) 35

Nısf birer hâne (.....) 162

(silik)

**Sayfa No: 241**

**Belge No: 756'nın devamı**

(...) 6000

Kendem (?) 350 kîl 2350 kuruş

Şa'ir 350 kîl bahâ 1750

Nısf öşr-i kovan 50

Nısf öşr-i bostan 63,5

Nısf öşr-i bâğ ve bağce 100

Nısf birer hâne bir bâb 13,5

Nısf birer hâne 2 bâb 35

Yekûn 3350

Sûret-i cedîd be-fasl-ı Sultânî budur ki nakl olundu. Tahrîren fî evâyil-i Saferü'l-hayr li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

**Sayfa No: 241**

**Belge No: 757**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hucetü'l-hak ale'l-halk-ı ecma'în. Vârisü'l-ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn. El-muhtassu bi-mezâdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki erbâb-ı tımardan dârende-i fermân-ı hümâyûn Seyyid İbrahim nâm kimesne südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğı tımarı karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi' Mâhzemîn nâm karyenin defter-i cedîd-i hâkânîde (...) istiklâ buna hâsıl yazılmağla (...) olub âhardan dahl olunmak îcâb etmez iken hâlâ sancak beğı tarafından nısf (...) sancak (...) kayd olmuştur deyü bunun zıkr olunan karyesinin defterlü re'âyâsın hilâf-ı şer' ve kânûn zincire urub cürm nâmına küllî akçelerin alub zulm ve ta'addî eylediklerin bildirüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda husûs-ı mezbûra takayyüd ve tarafında südde-i sa'adetten ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i (...) hâkânî taleb idüb göresin karye-i mezbûre

Nısf-1 (...) defterden sancak beğlerine hâsıl yazılmış olmayub fi'l-vâki' müstekala defterin kendüye hâsıl yazılmış iken hâlâ sancak beği tarafından hilâf-1 şer' ve kânûn re'âyâyı zenicre urub zulm ve ta'addî eyledikler vâki' ise men' ve def' idüb min ba'd hilâf-1 şer' ve kânûn ve (...) emr ü defter-i mezbûrları ol vechle dahl ü ta'arruz itdirmeyüb husûs-1 mezbûr için tekrâr emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâhir-i şehri Rebiülâhir li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-1 Kostantiniyye.

Vird fî sâbi' Cemâziyelevvelî sene 1059.

**Sayfa No: 241**

**Belge No: 758**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hucetü'l-hak ale'l-halk-1 ecma'în. Vârisü'l-ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn. El-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûre tâbi' Keçimirengöz nâm karyeden dâr-1 (...) fermân-1 hümâyûn (...) v v v nâm zımmîler dergâh-1 mu'allâma arz-ı hâl idüb yine kazâ-i mezbûre tâbi' bunların Laleyle nâm mevzi'de Alaca ve Tahya ve Karakaya nâm Mahallerde tasarruflarında yedlerinde olub zira'at ve harâset idüb hâsıl olan terekelerin evlerine getürdikleri mahalde kadîmden Ağırnas nâm karye kurbünde olan mahalde mürûr idegelmişler iken ve mezbûr karye ahalisinden zarar ve ta'addîleri yoğiken mücerred bunların ta'cîz için biz sizi ol yoldan geçürtmezüz deyü dahl idüb rencide etmeleri ile şer'-1 şerîfe varub gördükde zâtları kadîmde mürûr ve (...) idegeldikleri yolları olub zarar ve ta'addîler olmaduğı sicil ve ketb olunub fasl-1 husûmet ve kat'-1 nizâ' olunmuş iken (...) itmekden hâlî olmadıklarını ve bu bâbda hüccet-i şer'iyeleri olduğun bildürüb kadîmden olıgeldiği üzere amel olunub men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle varduklarında bu bâbda tamâm mukayyed olub (...) muvâcehesinde hak üzere (...) ve sıhhatlerine nazar idüb göresin arz olunduğu üzere ol mezkûr Agarnâs ( S. 242 ) (...) karye (...) kadîmden zirâat ve (...) olunduğu öşr ve resm alıgelen berâtdan olmayub fi'l-vâki' bunların kadîmden mezbûr ve (...) idegeldiklerini yolları iken biz sizden ol yoldan yürütmezüz deyü rencide etmeleriyle şer'-i şerîfe varulub görüldükde bunların zararları olmayub tarîk-i âmm olduğı müceller?ve hüccet olunduğı fasl-1



husûmet ve kat‘-ı nizâ‘ olunmuş iken yine kanaat itmeyüb ol vechle rencîde iderler ise ol hucet mazmûnu muvaffak-ı (?) şer‘-i şerîf olub alâ (...) sâbit ve zâhir olduktan sonra bu makûle bir def‘a şer‘le görölüb fasl olunan (silik) istimâ‘ı memnû‘dur men‘ ve def‘ idüb şer‘-i şerîf ve hüccet-i şer‘iyye ve kadîmden olıgelen (...) muhâlefet kimesneye eser itdirmeyesin. Kaziyede medhali olmayanları def‘ itdürmeyüb isimlerini yazub bildirüb hususu mezbûr rencîde tekrâr emr-i şerîfim varmağa muhtâc eylemeyesin. Şöyle bilesin (...) bunların elinde (...) ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Tahrîren fî evâhir-i min Cemâziyelâhire li-sene tis‘a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 10 Cemâziyelâhir sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye. El-mahrûsa.

**Sayfa No: 242**

**Belge No: 759**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki Kayseriye’de (silik) vakfından yevmî iki akçe ile eyyâm-ı ma‘lûmede cüz’-i şerîf tilâvet eden işbu tevki‘-i refî‘i sa‘âdet-ı hâkânî fahr-i sâdât es-Seyyid Abdülvehhâb zîde (...) mutasarrıf olub (...) hümâyûnum varmağla berât-ı cedîd ricâ eylemeğın üzerinde ise (...) berât-ı hümâyûnım vardım ve buyurdum ki kemâkân hizmet-i lâzimesin mü’eddî kılmağın (...) gibi (...) mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı devletimçün du‘âya müdâvemet göstere. Şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalalar. Tahrîren fî evâyil-i Rebiülevvel li-sene tis‘a ve hamsîn ve elf. Vird fî 16 Cemâziyelâhir.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 242**

**Belge No: 760**

( Belge çok silik olduğu için okunamamıştır.)

**Sayfa No: 242**

**Belge No: 761**

( Belge çok silik olduğu için okunamamıştır.)

**Sayfa No: 242**

**Belge No: 762**

Kayseriye kazâsına tâbi‘(silik) nâm karyenin yirmi bin akçe tımarına mutasarrıf olan (silik) nâm kimesneler (silik) firâr idüb tımarı mezbûr mîrîye âid ve râfi‘(silik) bir sene tahsîl (silik) tahsîl zimmet için Kenan Beğ mübâşir olunub irsâl itmişdir. (silik) gereği gibi vech-i meşrûh (silik) mîrîye âid ve râfi‘ olan mahsûlâtı mahalli tahsîl itdirüb (silik) şöyle bilüb mûcib-i tezkire ile âmil olasın. Fî 1059.

Vird fî 16 Cemâziyelevvel sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 243**

**Belge No: 763**

Akdâ kudâtü’l-müslimîn evlâ vülâtü’l-muvahhidîn ma‘denü’l-fazl ve’l-yakîn vârisü’l-ulûmi’l-enbiyâi ve’l-mürselîn. Hücetü’l-Hakk ale’l-halkı ecma‘în el-muhtass bi-mezîdi inâyeti’l-meliki’l-mu‘în Mevlânâ Kayseriye Kadısı zîdet fezâiluhû hazîme-i Karaman’dan tezkire-i devlet varıcak ma‘lûm ola ki hâliyâ taht-ı kazâlarda vâki‘(.....) nâhiyesinde Ömerler nâm karyeden ve gayrıdan üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Mustafa nâm (.....) Karaman (.....) olunan Girid seferinden fevt olmağın tımarı mahlûl olmağla taraf-ı mîrîden zabt olunması lâzım olmağla bu yolda tezkiresi tahrîr ve tarafımızdan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Kenan Ağa gönderilmişdir vardukda gerekdir ki vech-i meşrûh üzere kazâ-i mezbûrda vâki‘(.....) nâhiyesinde Ömerler nâm karyeden ve gayrıdan üç bin akçe tımara âid olan öşrin (...) şer‘ ve’l-kânûn (...) ta‘şîr ettiren âhardan bir ferd müdâhale etdirmeyesin. Mûcib-i tezkire ile zabt itdiresin. Tahrîren fî evâyil-i Cemâziyelâhire li-sene seb‘a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 16 Cemâziyelâhire sene 1059.

Medîne-i Nigde el-mahmiye.

**Sayfa No: 243**

**Belge No: 764**

Ber-vech-i arpalık Ayntab eyâletine mutasarrıf iken merhûm olan Halil Paşa’nın metrûkâtını kabza ve Asitâne-i Sa‘âdet’e îsâle me’mûr olan Hasan Ağa merhûm-ı

müşârün-ileyhîn irslerinin nafakalarına ve sâir muhallefâtının levâzım-ı (.....) için bir mikdar meblağa ihtiyâcı olmağla medîne-i Kayseriye'ye dâhil oldukda sâbika (.....) muhâfızı olan sa'âdetlü vezîr-i mükerrem Musa Paşa hazretlerinin izn ve icâzetleri ile sevk-i sultânîlere beyy' eylediği eşyânın defteridir ki zikr olunur. Vukû tahrîr fi'l-yevmi'r-râbi' aşara min Cemâziyelâhire li-sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Kırmızı yetmiş (silik) çuka zirâ' 21036 kuruş 7105 (.....)

Bir pasdu mâi çuka 61 zira 6377

Laciverd london çuka 110 zirâ' 1990 (.....)

Beyyaz demi (....) 655 kıymet

**Sayfa No: 243**

**Belge No: 765**

(.....)

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb minhüm mihrâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümerrid bityâni'd-devlet ve'l-ikbâl müşîr-i erkân-ı sa'âdeti ve'l-iclâl el-muhavvifü ve bi-zavku'l-avâtifi -melikü'l-eâli Sivas eyâetine mutasarrıfı olan vezirim Ebşir Mustafa Pâşâ edâme'llâhu te'âlâ iclâluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâliyâ Gürci Nebi yanlarında olan eşkiyâ ile fermân-ı hümâyûnuma itâ'at ve inkiyâd itmeyüb isyân ve tuğyân üzere olub cem'iyetleri dağılub haklarından gelinmek mühimmât-i dîn-i devletimden olmağla Niğde sancağı beyyi ve Kastamonu Paşası ve Çorum ve Kangiri mütesellimleri ve bi'l-fi'il Anadolu eyâletine mutasarrıf olan düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Mehmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû ve dahî Karahisar-ı sâhib ve Hamid Beyleri cümle eyâletde ve sancaklarında olan dergâh-ı mu'allam yeniçeri ve korcu ve ortak ve müteferrika ve çavuş ve kâtib ve tımar sipâhisi ve bi'l-cümle hizb kâdir il erleri ve kendi yarar adamları ile senin yanına varub vech ve münâsib gördüğün üzere şakî-i mezbûrun ve yanında olan eşkiyânın hakkından gelmekde bezl- makdûr ideler deyü her birine mü'ekked ve müşodded evâmîr-i aliyyem ile mukaddem adamlar gönderilmiştir ve cümlesine sen serdâr ve ser-asker ta'yîn olunub bu hizmet-i zîr-i hâtimenin itmâm-ı bi-avnillâhi te'âlâ senin zimmet-i himmetine havâle olunub uğûr-ı hümâyûnda senden küllî hizmet me'mûl-i hümâyûnumdur bir ân tevaffuk eylemeyüb eyâletinde gerek müteferrika ve çavuş ve kâtib ve tımar sipâhisi ve yeniçeri ve korucu

ve cebeci ve tuğcı ve etrâk ve sâir hizb ve harbe kâdir il erleri ve (...) heman kalkub (... ) üzerlerine (...) makul gördürüle ve bir saat mukaddem Gürci Nebi'nin üzerine varub zikr olunan ( S. 244 ) eşkiyânın (... ) izâlelerinde cân ve baş ile makdûrunu sarf idüb (...) hümâyûnuma kadîmden idegeldiğın üzere hizmetde bulunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere amel idüb dahî işbu emr-i şerîfim sana vâsıl olduğu (..) olan yarar ve güzîde yiğitlerin ve mükemmel (... ) ve eyâletinde olan mutasarrıf ve çavuş ve kâtib ve za'îm ve tımâr sipâhisi ve yeniçeri ve korucu ve tuğcı ve cebeci ve acem oğlanı ve bu cümlelerin uzakları serdarlarıyla ve mütesellimler yarar adamlarıyla ve dahî hizb ve harbe kâdir olan erleriyle hemen kalkub yanına varmağa takdîr olunan vezir ve (...) ve sancak beğlerine dahî adam gönderüb ve sen kendün (...) her birinden münâsib görünürse varub (... ) vech-i kân zikr olunan eşkiyânın (... ) dağıtub def' ve izâleleri bâbında makdûrunu sarf eyleye sen ki bu hizmeti bu hizmetleri birine müşâbih olmayub aksâ-i âmâlin (...) şâhânem ile akrânın mâbeyninde serfirâz bölüğü (...) idüb ana göre makdûrunu sarf eyleyesin ve bölük halkından dahî her kim Gürci Nebi'nin yanına varmayub ve bu emr-i şerîfim sana varduktan sonra Gürci Nebi'de virmeüyüb senin yanına varub ve seninle Gürci Nebi eşkiyâsının def' ve (...) hizmetinde bulunan (...) kemâkân kullarım olub ol makûlelerden bir (...) rüzyân iriştirdiğine aslâ rızâ-yı hümâyûnum yokdur o makûleleri fermân-i şerîfimden haberdâr idüb yanına getürdesin ve yanında gelmeği mümkün olmayanlar olur (...) üzere mütenebbih eyleyesin ammâ Gürci Nebi ile fermân-ı hümâyûnuma adem-i itâ'at üzere olan kullarım degildir ve mukâbele defâtirlerinden (...) çalınmak fermânım olmuşdur bölükde alakaları kalmamışdır ve şer'an katl olunmalarına fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyye verilmişdir ana göre emr-i şerîfimin icrâsında bezl-i mukadder ve (... ) mevfür eyleyüb bu hizmet-i hümâyûnumu hayr ile itmâma iriştiresin ve (...) sâir bölük halkı kullarımdan bir ferd zarar itmeyüb ve rencide itdirülmesin ve (...) hümâyûnum bölük üzerinedir (...) idinüb rızâ-yı hümâyûnum üzere Gürci Nebi'yi ve yanında olan eşkiyânın haklarından gelüb Devlet-i Aliyye'ye himet eyleyesin (...) hayr idüb eserim (...) olasin. Şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız. Tahrîren fî evâhir-i Cemâziyelevvelî li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 16 Cemâziyelâhire sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 244**

**Belge No: 766**

(.....) vâki' olan kâdılar zîde fazluhum mefâhirü'l-kudât ve'l-akrân livâ-i mezbûr mütesellimi ve kethüdâyeri ve yeniçeri serdârları ve sâir il erleri zîde kadruhüm arz ve i'lâm olunur ki hâliyâ emr-i şerîf-i âlişânım vürûd idüb (...) ve mütesellimler ve müteferrik ve çavuş ve kâtib ve bölükbaşları ve yeniçeri ve korucu ve cebeci ve tuğ ve acemi oğlanı ve bu cümlelerin serdârları ve sâir il erleri bi'l-umûm üzere bizim ile Gürce Nebi üzerine me'mûr olmağla sûret (...) adamlarıyla kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali Ağa zîde kadruhû ta'yîn (...) gerekdir ki sen ki mütesellim-i mezbûrsun bir saat tevakkuf itmeyüb dahî güzîde adamların ve sancağında vâki' müteferrik ve çavuş ve yeniçeri ve tımar ve cebeci ve korucu ve acem oğlanı ve il erleri ve sâir yan (...) kâdir olan a'yân-ı vilâyetle mükemmel (...) ve güzîde adamların alub bir saat ol gelüb bize mülâkî olasın ki fermân-ı âlişân-ı (...) ve tahîrden ve ihmâl ve müsâhamahadan ve hilâf-ı emr-i şerîf ve (...) be-gâyet ihtiraz idesin. Acele üzere gelüb bire mülâkî olasız. Şöyle bilesiz mûcib-i mektûb ile âmîl olasız.

Vird fi't-târihi'l-mezkûr.

**Sayfa No: 245**

**Belge No: 767**

Sebeb-i tahrîr tevkî'i refî'-i hümayûn oldur ki

Tarsus sancağında ve nâhiyesinde Şahînci tımarlarından ve Yeni Yegerce nâm mezra'adan işbu sekiz yüz akçe hisseye mutasarrıf olan Osman fevt idüb hissesi mahlûl ve hizmeti hâlî olmağın emekdârlardan Ya'kûb oğlu dârende-i tevkî'-i refî'-i hümayûn Mahmud gelüb (...) Doğancı olmağla hisse-i mezbûre kendiye verilmek ricâ etmeğın tımar-ı mezbûrdan beş yüz akçe hissesi mezkûr Mahmud'a verilmek emrim olmağın zikr olunan beş yüz akçe tımar müteveffâ-yı mezbûr Osman tahvîlinden şahîni getirebilmeğe hizmetiçün mahal ve müstehak olan Ya'kûb oğlu mezkûr Mahmud tevcîh olunub iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim bi'l-fi'il (...) olan İshak dâme mecduhû tezkiresi mûcibince virmeğe zikr olunur. Mezra'a-i Diyarbekir der (...) ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub (...) şöyle vezâif-i hidemât-ı şâhîni getürmesiyle veresi kusûrlar mer'î 1490/500 ve mü'eddî kıla ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya. Şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis

min Şehr-i Cemâziyelevvelî sene tis'a ve hamsîn ve elf. Vird fî 17 Cemâziyelâhire sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye. El-mahrûsa.

**Sayfa No: 245**

**Belge No: 768**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn Hüccetü'l-Hakk ale'l-halkı ecma'în vârisü'l-ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn. el-muhtass bi-mezâdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în. Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâilühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak kazâ-i mezbûrda Şehr kethüdâsı olan Osman nâm kimesne südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bundan akdem asâkir ahzine me'mûr olan İbrâhim Paşa bin elli senesinde kazâ-i mezbûre geldikde kazâ-i mezbûr ahâlisi mâbeynimizde akçesini tevzî' itmem lâzım gelen eşyâyı senin elinde alınub ba'dehû yine senin elinle sahhâbına (...) ideyim deyü her biri kavlı ve birbirlerine kefil olmalarıyla bu dahî ahâli-i Vedin rızâların ma'rifetleriyle âhar kimesnelerden aldıkları akçe ile mezbûr İbrâhm Paşa'ya birkaç câvir ve bazı Şeyler (...) virilüb ba'dehû mezbûr İbrâhim Bey katlı olunmala zikr olunan câdir ve hediye verilen (...) akçesini ashâbına bundan talep idüb bu dahî kavlleri üzerine ahâli-i vilâyetde (...) tevzî' olunur iken istedikde virmekde (...) eylemeleriyle kendüye (...) olduğu ve bu bâbda da'vâsına muvâfık Őeyhü'l-islâm'dan fetvâ-yı Şerîfe virildikde bildirüb mûcibince benimle görücek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eyledi Şer'le görülmek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i Şerîfimle vusûl buldukda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî husûs-ı mezbûr bir def'-i Şer'le görüleb faslı olmuş hal ise tamâm hakk ve adl üzere (...) ve bu bâbda olan fetvâ-yı Őerîfeye nazar idüb göresin arz olunduğu üzere olub fetvâ-yı Şerîfe da'vâsı muvâfık ise ol bâbda (...) Şer'-i kavîm ve da'vâsına muvâfık fetvâ-yı Şerîfe mûcibince amel idüb Şer'le (...) olan hatta cüz'i (...) hediye tevcîh iden mezbûrlardan ba'de's-sübût hükm idüb alıvirüb (...) ve inâd itdirmeyesin Şer'-i Şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyesin (.....) ve inâd üzere olanları yazub bildirüb ve bu husûsiçün tekrar emrim varmalu eylemeyesin. Şöyle bilesin alâmet-i Şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâsıt-ı Şehr-i Rebiülevvel sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 245**

**Belge No: 769**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn Hücetü'l-Hakk ale'l-halkı ecma'în vârisü'l-ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn. el-muhtass bi-mezâdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în. Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâilühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûrda vâki' kasablar tâifesinin şeyhler olan (...) ve sâirleri südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bunlar (...) vâki' oldukları üzere mühimmâda ve sâir tekâlif vâki' oldukda virüb edâ etdiklerinden mâ'adâ kazâ-i mezbûrun et müzâyakası zamanlarında bulunub küsûrlarını (...) eyyâm-ı sayfa âhardan bazı kimesneler kasablığa mübâşeret idüb ve eyyâm-ı (...) ve müzâyaka zamanında iktizâ etmeleriyle bunları kâr ve (...) mâni' olub ta'addî üzere olmalarıyla mukaddemâ ahvâllerin şer'le görüldükde cânib-i şer'den ellerine hücet-i şer'iyye hücet-i şer'iyye verilmişken kanâ'at itmeyüb yine ol hücete mugâyir ta'addî üzere oldukların bildirüb ellerinde olan hücet-i şer'iyyeleri mûcibince amel olunub men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda tevârüd olan emrim üzere amel idüb sen dahî husûs-ı mezbûr hak ve adl üzere mukayyed ve ellerinde olan hücet-i şer'iyye (...) nazar idüb göresin arz olunduğu üzere ise ve ellerinde olan hücet-i şer'iyyenin mazmûnı muvâfık-ı şer' olub alâ vechi'l (...) sâbit olur ise ol bâbda muktezâ-yı emr-i şer'-i kavîm ve ellerinde olan hücet-i şer'iyyeleri ( S. 246 ) (silik) amel idüb min ba'd şer'-i şerîfe ve hücet-i şer'-i şerîfe (silik) muhâlif mezbûrları bir vechle (silik) itdürmeyüb men' ve def' eylesin tekrâr emrim varmalu eylemeyesin. Şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâyil-i şehr-i Rebiülâhir sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

Vird fî 21 Cemâziyelâhire sene 1059.

**Sayfa No: 246**

**Belge No: 770**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi budur ki

Kayseriye'de (silik) nâm karyede vâki merkûm Melik Arslan (silik) Câmi'-i şerîfinde yevmî iki akçe ile imam hatîb olan (silik) hümâyûn Mevlânâ Osman edâ ve hizmet-i

lâzimesin görüb (silik) Reis merkûmdan Kalender bazı kimesneler birer tarikle alub gadr etdiği raf' olub (silik) berât-ı şerîf mûcibince mukarrer kılınmak bâbından inâyet ricâ etmeğin sadaka virüb (silik) virdüm ve buyurdum ki varub yine kemâkân mezbûr Ali câmi'-i şerîfde imam ve hatîb olub (silik) kılsın ve yevmî iki akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve (silik) göstere. Ol bâbda âhardan bir ferd mâni' ve dâfi' olmayalar. Şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâyil-i şehri-i Cemâziyelâhiri li-sene tis'a hamsîn ve elf.

Vird fî 24 Cemâziyelâhir sene-i mezbûr.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 246**

**Belge No: 771**

( Belge çok silik olduğu için okunamamıştır.)

**Sayfa No: 246**

**Belge No: 772**

(Belgenin 246. Sayfadaki başlangıç kısmı çok silik olduğu için okunamamıştır.)

( **S. 247** ) Eşkiyâyı başına cem' ve her birine sipahi bayrağı da viren sipah cem'iyeti nâmıyla (.....) mübâşeret etmekle kütüb-i şer'iyeden ekâvil-i sahîha ve ittifâk-ı ulemâ-yı kirâm ile (...) için fetvâ-yı şerîfe virilüb kâtillerin helâl olduğuna müttetikun aleyh olmağla izâlelerin Asitâne-i Sa'âdetimden düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahhak nizâmü'l-âlem vezîrim Mehmed Paşa edâ mellâhu te'âlâ iclâlehü dergâh-ı malum yeniçerilerin ve der-devlet-medârımda ubûdiyet ve sadâkat üzere olan sipâh kullarım ve sâir asâkir-i zafer-meşerrim ile ta'yîn ve ser-asker nasb ve bi-avnillâhi te'âlâ Üsküdar'dan hareket üzere olduğundan mâ'adâ ol cânibden dahî düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem Sivas eyâletine mutasarrıf vezîrim İbşir Mustafa Paşa edâmallahu iclâlehü Anadolu ve Haleb ve Mar'aş beglerbegileri ve sancakların ve müteferrika ve çavuş ve kâtib ve cümle sancak beglerin ve ol vilâyetlerde sâkin dergâh-ı mu'allam yeniçerileri ile üzerlerine süvâr ve ser-asker ta'yîn olunub ve bu cümle ile yerinden hareket ve bi-inâyetillâhi te'âlâ izâle ve (...) niyeti ile azîmet etmeğin siz ki kethüdâ-yerlerimsiz sipah kullarım da istitâh-ı müşîri'l-erkânıma itâ'at ve sadâkaet ve ubûdiyet sâbit-i kadem olub evlerinde ve çiftliklerinde olan kullarım kaldırub ber-vech-i



ta'cîl müşârün-ileyh İbşir Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun üzerine varub mülâkî olub vech ü münâsib göründüğü üzere dîn ü devlete ihânet idüb isyân üzere şakî'-i mezbûrun cem'iyetin dağıtub kulluk gayretin yerine getürüb uğûr-ı hümayûnumda bu büyük hizmetde bulunmanız bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vasıl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere amel idüb dahî zikr olunan Mahallerde sâkin olub evlerinde ve çiftliklerinde olan sipâh kullarım ile ber-vech-i ta'cîl kalkub sür'at-i tâm ile müşârün-ileyh vezîrim İbşir Paşa'nın üzerine ve yanına varub mülâkî olub ve ma'an eşkiyâ-i mezbûrun raf' ve izâlesi hizmetine mütevecchi ve revân olub vech ü münâsib gördüğü üzere dîn ü devletim uğrunda kulluğa lâyık hizmetde bulunmağa bezl-i makdûr eylemeğe du'â-i hayr icâbet eserime mazhar olmağa ikdâm-ı tâm ve (.....) kelâm eylesin ve'l-hâsıl sipâh kullarımın ekseriyâ hamam-i hümayûnda neşv ü nemâ bulunmuş ve... ni'metim ile perverde olmuş kullarım olmağa bu def'a her birinden murâd-ı hümayûnum üzere üzere hizmet (...) hümayûnumdur göreyim sizi fermân-ı hümayûnuma ne yüzden itâ'at ve hizmet-i hümayûnuma ne vechle bezl-i kudret idesiz ve bu bâbda ağalarınız tarafından dahî mektûblar gönderilmişdir mûcibiyle amel eylesiniz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cemâziyelâhire li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 29 Cemâziyelâhire sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye. El-mahrûsa.

(.....)

**Sayfa No: 247**

**Belge No: 773**

Mefâhirü'l-kudât ve'l-akrân (...) Bolı ve Kastamoni ve (...) ve Afyon Karahisarı ve Hamid ve Teke ve (...) Tire ve Burusa ve (...) ve Çorum ve Kayserü ve bi'l-cümle Anadolu ve Sivas eyâletinde ve sancaklarında ve kadılıklarında vâki' olan kethüdâyerleri zîde kadruhum ba'de't-tahiyetü'l-İslâm ve inhâ-i i'lâm olunur ki hâlâ Abdülbenî dedikleri şakî yanına bunca eşkiyâ ve sekbânı (...) cem' idüb birkaç yoldaşları dahî zor-darb (.....) ile ahz idüb ve sipâh (...) baş kaldırub yoldaşları ve ocağın arz ve nâmusun berbâd etmeğe (..) etmekle zorla ahz olunan yoldaşların dahî fırsat buldukça karar idüb ocağın (...) yerlerine getürmeleriyle merkûm şakînin üzerine emr-i şerîf-i pâdişâhî ve hükm ( S. 248 ) şer'-i şerîf ve kitâb ile bu cânibden üzerlerine

serasker ta'yîn olunmağla siz dahî ol taraflardan dahî vezîr-i (...) nazîr sa'âdetlü İbşir Paşa ve Anadolu (...) izzetlü Mehmed Paşa hazretleri ta'yîn olunmağla siz dahî gayret-i dîn ü devlet ve siyânet arz-ı saltanat ve ocağı ve ocağının ırzını himâyet idüb ni'met-i pâdişâhîn hükmün birine (...) her biriniz taht-ı zabtınızda olan cümle sipah yoldaşları ile mükemmel (...) harb ile müşârün-ileyhimâ hazretlerinin yanına (...) varub mülâkî olub hizmet-i dîn ü devlet yolundasız bu bâbda ihmâl ve (...) etmeyüb ve itdirmeyüb mektûb vardukda (...) bir vechle hâssâra'at idüb varub me'mûr olduğunuz müşârün-ileyhimâyâ (...) olub hizmetinde bulunasız (...) ziyâde hazer idüb (...) yerine getüresiz ve's-selâm.

Vird fî 29 Cemâziyelâhire sene 1059.

(.....)

(.) Mehmet Ağa Kethüdası (...)

Sefer Mehmed Ağa Kethüdası İbn-i (...)

Sefer Hamid Ağa (...)

**Sayfa No: 248**

**Belge No: 774**

Kayseriye'de (...) varub gelince yol üzerinde olan kadılar bir hâliyâ bir mühim ve müstacil (...) itmiştir. Gerekdir ki mezbûre menzil tavarları virüb emin ve sâlim bir yere (...)

28 (...) 1059.

**Sayfa No: 248**

**Belge No: 775**

(.....)

(.....)

(.....) umûr-ı kısmet-i askeriyesi (...) olunmuşdur gerekdir ki (...) askerîyi görüb (...) askerden vefât edenlerin muhallelâtını (...) gördüğü üzere bir teftîş ve tefahhus idüb zimmetinde (...) itmeyüb bu tarafa irsâlini himmet idesiz ve's-selâm.

Tahrîren li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 8 Şehr-i Recebü'l-mürecceb sene-i mezbûr.

**Sayfa No: 248**

**Belge No: 776**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi budur ki

Kayseriye'de vâki bir (...) vakfının yevmî dört akçe vazîfe ile mütevellîsi olan işbu tevkî-i tefî-i (...) üzere hizmet idüb (.....) mezbûr Ebu Bekir ibni (...) bu berât-ı hümayûnum virdim ve buyurdum ki varub mezbûr Osman hizmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî dört akçe vazîfesine (...) merhûm ve devâm-ı ömr-i devletimçün du'âya müdâvemet göstere şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 8 Şehr-i Recebü'l-mürecceb sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 248**

**Belge No: 777**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi budur ki

Kayseriye'de vâki'(...) zâviyesinin zâviyedârlığı bundan akdem Kayseriye kazâsı cizyesinden yevmî bir akçe ile mutasarrıf olub (...) yevmî yedi akçe cizye-mânde olmağla sâir mahallede zâviyesi tevcîh olunan işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i şehriyârî derviş Mustafa zâviyesi (...) bir vechle (...) îcâb eder hâli yoğiken üzerinde ber-vech-i ( **S. 249**) ve bilâ-sebeb-i Kâsım nâm kimesne hâlât-ı inhâ bir tarîk ile alub (...) etmekle raf' olunub giru mezbûr Derviş Mustafa zîde salâhihû ibkâ ve mukarrer kılınub mâliye tarafından berât virilüb mûcibince (...) asker tarafından (...) berât-ı şerîfim ricâ etmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümayûnu virdüm ve buyurdum ki varub kemâkân zâviyedâr olub hizmet-i lâzimesin mü'ddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr-i devletimçün du'âya müdâvemet göstere bu bâbda hiç âhad mâni' ve dâfi' olmayalar. Şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalalar. Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Cemâziyelâhir. Li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 12 Şehr-i Recebü'l-ferd sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 249**

**Belge No: 778**

Düstûr-i mukerrem, müşîr-i müfehham, nizâmü 'l-âlem, müdebbiru ümûri'l-cumhûri bi'l-fikri's sâkib, mutemmimu mehâmmil-enâmi bi'r-ra'yi's-sâib, mümehhidü bünyanü'd-devleti ve'l-ikbâl, müşîr-i erkânî's-saâdeti ve'l-iclâl, el-mahfûfu bi-sunûfi'l-avâtifi'l-melikü'l-eâli, Sivas Eyâletine mutasarrıf olan vezîrim edâmallâhu te'âlâ iclâlehû ve akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-ikelâm vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în. Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâilühû tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Kayseriye'de vâki' Sazgeldi zâviyesi zâviyedârı olan (...) Mustafa zîde takvâhu südde-i sa'âdetime gelüb arz-ı hâl sunub zikr olunan zâviye Mehmed nâm kimesnenin üzerinde olmağla fevt olub mahlûlünden bin elli sekiz Cemâziyelevvelîsinde askerî tarafından bana tevcîh olunub elime berât-ı şerîf verildikten sonra Kayseriye kazâsı cizyesinden mutasarrıf olduğum yevmî yedi buçuk akçe vazîfem hazîne-mânde olmak üzere (...) bin elli sekiz Şevvalinin dokuzuncu gününden tekrâr tevcîh olunub elime mâliye tarafından berât-ı şerîf verilmekle varub zabt ü tasarruf eylemek istedikde Mehmed ve Kasım nâm kimesneler dîvân-ı hümayûn tarafından ve mûcibince askeri cânibinden zâviye-i mezbûremde tevcîh olunmuşdur deyü berât ibrâz eylemeleri ile tahvîl ve tarihime düşen müteveli-i mezbûrlar ahz ve kabz idüb bana küllî hizmet olmuşdur tahvîl ve tarihime düşen mahsûl bana aliverilmek bâbında emr-i şerîf ricâ ederim deyü bildirmeğın hazîne-i âmiremde (...) olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukda zikr olunan...mezbûrun (...) Mustafa zîde (.....) Kayseriye hazînesinden mutasarrıf olduğü yevmî yedi buçuk akçe vazîfesi mukâbilinde müteveffâ-i merkûm Mehmed mahlûlünden tevcîh olunub berât-ı şerîfim verildiği tastîr ve mukayyed bulunmağın imdi askeri tarafından ve mâliye hânesinden mezbûra tevcîh olunmağla elinde olan berât-ı şerîfim mûcibince tahvîl ve tarihime düşen mahsûlü her ne ise şer' ve kânûn hâssebiyle aliverilmek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî zâviye-i mezbûr vazîfesi mukâbelesinde müteveffâ-yı merkûm mahlûlünden askerî ve mâliye taraflarından mezbûr (...) Mustafa'ya tevcîh olunmağla kemâkân zabt ü tasarruf itdürüb ve tahvîl ve tarihine düşen mahsûlü her ne ise şer' ve kânun hâssebiyle ve berât

mûcibince alıvirüb fermân-ı şerîfime muhâlif kimesneye ta'allül ve nizâ' itdirmeyesin ve bi'l-cümle zâviye-i mezbûrda merkûm (...) Mustafa'nın üzerinde olmağla kemâkân zabt ve tasarruf ve mahsûlde dahî tamâmen alıvirilüb âharı kat'an dahl ve ta'arruz itdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' min Cemâziyelâhire li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fi 12 Recebü'l-mürecceb sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 250**

**Belge No: 779**

der-hane (...) evkâf Hüseyin Beğ bi-kabz Arslan Ali el-müteveffa ba-vefatü'l- mezbûr sene seba ve hamsin ve elf

Îcâre-i bağçe hisesesi Meblağ 4040	Îcâre-i (...) Meblağ 3540	Îcâre-i (...) Meblağ 6450
Îcâre-i (...) Meblağ 875	Îcâre-i Selahaddin Hamamı hissesi Meblağ 6084	Îcâre-i -i Debbağ hanede hisse Meblağ 3192
Îcâre-i -i dükkan-i celile Meblağ 920	Îcâre-i (...) Meblağ 481	Îcâre-i dükkan Hüseyin min sene Meblağ 480
Îcâre-i dükkan Mehmed min sene Meblağ 480	Îcâre-i dükkan Ahmed min sene Meblağ 480	Îcâre-i dükkan mütesellim zade sene Meblağ 480
Îcâre-i Osman min sene Meblağ 480	Îcâre-i dükkan Osman min Meblağ 480	Îcâre-i Köse min sene Meblağ 460
Îcâre-i Sur Beğ min sene Meblağ 1036	Îcâre-i dükkan kasım Beğ min sene Meblağ 480	Îcâre-i dükkan Mustafa ve Hasan min sene Meblağ 900

Yekun Ceman der ibrâ ve  
min sene ü'l-mezbûr

Yirmi yedi bin yedi yüz bir  
akçedir

(...) bera-yı vazife ehl-i vezaif min gurre (...) el-Muharrem li-sene seba ve hamsin ve elf

Vazife-i (...)	vazife-i (...)imaret	vazife-i (...)
min yevm 3	min yevm8	min yevm 3
Vazife-i kâtib min yevm 1	vazife-i hâtib min yevm2	vazife-i imam min yevm 1
Vazife-i (...) Min yevm 1	Vazife-i Nazır (...) Min yevm 4	Vazife-i Nazır Mustafa Min yevm 5
Vazife-i Hacı Mehmed Min yevm 6	Vazife-i Bevvab-ı Cami' Min yevm 3	Vazife-i Bevvab-ı İmaret Min yevm 1
Vazife-i (...) Yekun fi mah Meblağ 1800	vazife-i ehl-i vezaif fi sene Meblağ 21600	Min yevm Meblağ 30

Senede yirmi bir bin altıyüz akçe

(...) bera-yı bir tab (...) Selahaddin ve rah ve ab bağçe ve bağ hane ve çeşma fi gurre-i Muharrem yevm li-sene-Ii mezbûr

(...) Hamamı

Köşkü önünde cay (...)

Meblağ 1443

Meblağ 598

(...) senesinde evkâf-i mezbûre harc ve sarf edildiği akçe için Hacı beğe verilen meblağ

(...) meblağ Debbağ hane meblağ 430 Hane kayd 359

Cami-i şerif meblağ 360

Ceman masraf meblağ 8140

Der-beyyan-ı Evkâf-ı Hüseyin Beğ (...) Arslan Ali ba vefatü'l-mezbûr furre- i Muharrem li-sene seman ve hamsin ve elf

İcare-i debbağhane Min sene Meblağ 3196	Îcâre-i dükkan Halil Beğ Min sene Meblağ 960	Îcâre-i (...) Min sene Meblağ 480
Îcâre-i dükkan (...) zâde Min sene Meblağ 480	Îcâre-i dükkan Hüseyin Min sene Meblağ 480	Îcâre-i (...) Şeyh-Min sene Meblağ 480
Îcâre-i (...) Osman Min sene Meblağ 480	Îcâre-i dükkan Halil Beğ Min sene Meblağ 960	Îcâre-i (...) Min sene Meblağ 840
İcare-i Köse Min sene Meblağ 420	Îcâre-i dükkan Musa Beğ Min sene Meblağ 1536	Îcâre-i (...) Min sene Meblağ 480
İcare-i dükkan Mustafa Beğ Min sene Meblağ 900	İcare-i dükkan Süleyman Beğ Min sene Meblağ 900	Îcâre-i (...) dükkan Min sene Meblağ 600

Ceman (...) sene-i mezbûr

31671 senede (...) yüz yetmiş bir akçe

( S.251 ) El-ihraaat bera-yı vazife ehl-i vezaif fi gurre-i Muharrem li-sene seman ve hamsin ve elf

Vazife-i (...) Efendi Min yevm 1	Vazife-i Şeyh İmaret Min yevm 3	Vazife-i Kâtib Min yevm 3
Vazife-i Hâtib Min yevm 1	Vazife-i İmam Min yevm 2	Vazife-i Müezzîn Min yevm 1
Vazife-i Nazır Selahaddin Efendi Min yevm 4	Vazife-i Nazır Matbah Mehmed Min yevm 5	Vazife-i (...) Mustafa Min yevm 5
Vazife-i Hacı Mehmed Min yevm 6	Vazife-i Bevvab-ı Cami' Min yevm 2	Vazife-i Bevvab-i İmaret Min yevm 1
Vazife-i Mirab-i Çeşme Min yevm 5	Min yevm 1 Vazife-i i Mirab-i Hamam	Min yevm 4 Vazife-i (...)
Vazife-i (...) Min yevm 11		

Vazife-i ehl-i vezaif

Ceman min yevm 600

Fi mah 180

Fi sene 31600 senede yirmi bir bin altı yüz akçedir.

El-İhracaat bera-yı tekke ve (...) Hamam-ı Selahaddin ve (...) bağçe ve bağhane çeşme fi gurre-i muharremü'l-mezbûr li-seneü'l-mezbûr

Mah-ı Ramazanın altıncı gününden Yevm-i'l ayn'da tekkeye Abdulhay(?)da tekkeye harc

Gayet Zilhicceye Tekke harcı

Meblağ 4110	Meblağ 330	Meblağ 330
Cami-i şerife (...) Meblağ 70	Cami-i şerife yevm Meblağ 36	Kazgan kalay Meblağ 30
Tekke duvarı meremmeti Meblağ 115	Bağçe duvarı meremmeti Meblağ 300	Debbağhane meremmeti Meblağ 100
Türbe duvarı meremmeti Meblağ 30	Ali Cafer (...) meremmeti Meblağ 2	Kürtler önünde hendek (...) Meblağ 48
(...) ve selahaddin hamamı fi sene Meblağ 1150		

Sene-i esbâkının masrafı için vakfın deynine verildi

Yekun: 2640

Der-beyyan-ı Evkâf-ı Hüseyin Beğ (...) Arslan Ali ba vefatü'l-mezbûr furre- i Muharrem li-sene seman ve hamsin ve elf

İcare -i büyük bahçe Meblağ 6000	İcare-i -i küçük bahçe Meblağ 2000	İcare-i Malikane karye-i VekseMeblağ 2450
Vazife-i Mirab-i Çeşme Min yevm 5	Vazife-i i Mirab-i Hamam Min yevm 1	Vazife-i (...) Min yevm 4
Vazife-i (...) Min yevm 11	Vazife-i ehl-i vezaif Ceman min yevm 600	İcare -i İncesu ve (...) ve Hisartepe Meblağ 6084



İcare-i -i Selahaddin hamamı Meblağ 6084	Îcâre-i Hüseyin Beğ Hamamı Meblağ 10000	Îcâre -i Debbağhane fi sene Meblağ 3196
Îcâre-i -i dükkan-1 Halil min sene Meblağ 960	Îcâre-i dükkan-1 Ahmed min sene Meblağ 480	Îcâre -i dükkan-1 Hüseyin min sene Meblağ 480
Îcâre-i -i dükkan-1 Ahmed min Meblağ 840	Îcâre-i dükkan-1 Şeyhzâde min sene Meblağ 480	Îcâre-i dükkan-1 Şeyhzâde min sene Meblağ 480
İcare-i dükkan-1 Osman min sene Meblağ 480	Îcâre-i Köse min sene Meblağ 480	Îcâre-i dükkan-1 Musa Beğ min sene Meblağ 1530
Meblağ 480 İcare-i dükkan-1 Kasım Beğ min sene	Îcâre-i dükkan-1 Mustafa Beğ min sene Meblağ 900	Meblağ 100 Îcâre-i dükkan-1 Süleyman Beğ min sene
Îcâre-i bedesten (...) dükkan min sene Meblağ 300		

Yekun: (...) 39681

El-ihraaat bera-yı vazife ehl-i vezaif fi gurre-i Muharrem li-seneü'l-mezbûr

Vazife-i Kameti Efendi Min yevm 1	Vazife-i Şeyh İmaret Min yevm 3	Vazife-i Kâtib Min yevm 3
Vazife-i Hâtib Min yevm 1	Vazife-i İmam Min yevm 2	Vazife-i Müezzîn Min yevm 1
Vazife-i Nazır Selahaddin Min yevm 4	Vazife-i Nazır Mustafa Min yevm 5	Vazife-i Nazır Matbah Mehmed Min yevm 3
Vazife-i Hacı Mehmed Min yevm 2	Vazife-i Bevvab-ı Cami' Min yevm 2	Vazife-i Mirab-i Çeşme Min yevm 54
Vazife-i i Mirab-i Hamam Min yevm3	Vazife-i Fıraş Min yevm 1	Vazife-i (...) Min yevm 4

(...) şerifenin yirmi iki bin yüz kırk akçedir.

Ceman vezaif-i ehl-i vezaif min yevm 612

Min mah meblağ 1845 min sene 2214

( S. 252 )(.....) berây-ı meremmât mûmâmeyn (?) der (...) bağçe ve çeşme ve bağ kad  
(.....) Min Muharremü'l-harâm (...)

**Sayfa No: 252**

**Belge No: 780**

(...) tekiyye (...) meblağ 5 (..) 20

Rukiyye (...) meblağ 1200

(.....) Hüseyin Beyy (.. ) meblağ 1300

Câmi'-i şerîfe meblağ 60

câmi'-i şerîf mum meblağ 360

rağât-ı câmi'-i şerîf meblağ 600

Câmi' birlik meblağ (...)0

tekiyyeye kapu meblağ 100

tekiyye duvar (..) meblağ 110

(...) kenif ve meremmât 10 bağçe duvarı

meblağ 300

meremmât (...) 100

(...) meblağ 330

battal olan meblağ 560

yevm-i âşîrdan çorba ve bir aş (...) tekiyyeye harc olunan meblağ 10160 15466

(...) Süleyman (...) halife-i el-mükerrem

(....) akdem inhâ olunur ki karye-i mezbûreden bin beş yüz akçe tımara fazîletlü Abdülmecid Efendi oğlu Seyyid Osman Çavuş ile İbrâhim Çavuş beyynlerinde i'lâm olmağın tahrîr ve irsâl olundu (...) karye-i mezbûrenin Haremeynlerini ta'sîr ve tımar-ı mezkûra âid olan öşrü kendi (...) idüb Osman Çavuş mûmâ-ileyh İbrâhim Çavuş ile (...) vekîli ile merkûma şer' olub fasl olunmadıkça tarafeynden birine vermeyesiz ve's-selâm. Fî 29 Recebü'l-mürecceb sene 1059.

**Sayfa No: 252**

**Belge No: 781**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki

(.....) elâ gözlü açuk kaşlu kır sakallu râfi'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Abdullah südde-i sa'âdetime gelüb Kayseriye Sancağında Sahrâ nâhiyesinde Ormancık nâm karye ve gayrıdan üç bin akçe tımara berât-ı şerîfle mutasarrıf olup ve üç seneden beri emr-i şerîfimle (...) olduğundan gayrı (...) zimmetinde olup, (...) hümâyûnumda hizmetleri

sebk edüb tımar-ı mezbûr ocağı tımarı olub sefere me'mûr olduğun (...) Mehmed nâm kimesne bunun için sefere geldi deyü (...) alub özür eyledik (...) berâtı mûcibince ibtidâ o tarihinden ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında (...) şartıyla ibkâ ve mukarrer olmak fermânım olub fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere tımara (..) merkûm Abdullah'ın elinden olan berâtı mûcibince ibkâ ve mukarrer ve kemâkân zabt ve tasarruf (...) mezbûr Mehmed'in ve her âhardan birimizi dahl ve ta'arruz ettirmeyesin ve dahl idüb berâtım mûcibince tahvîl ve tarihine düşen mahsûlden cezâ ve değıl nesne (?) sen dahî almış ise (...) alıviresin deyü tis'a ve semânîn ve elf Cemâziyelevvelinin evâyilinde hükmi-i şerîfim virildikde tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan üç bin akçe tımara vech-i meşrûh üzere sancağında sâkin olub ve alaybegisi bayrağı altında sefer etmek şartıyla merkûm Abdullah mukarrer kılınub südde-i sa'âdetimden virmeğ (...)

(...) virmeğe ba'de'l-yevm alub tasarruf kılıb (.....)

hidemât-ı mîrîde mevkûre asâkir-i müslimdir (....) defter-i hâkânî mukayyedir mer'î ve mü'eddî kıla. Ol bâbda efrâd-ı efrîdeden bir ferd zâyî' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî şehri-i Cemâziyelâhire li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 5 Şehr-i Şa'bânü'l-mu'azzam sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 253**

**Belge No: 782**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i sultânî hükmi oldur ki

İşbu râfi'-i tevkî'-i refî'ü'ş-şân-ı hâkânî Ali nâm kimesnelere südde-i sa'âdetime gelüb Kayseriye'de vâki' müteveffâ el-Hac Ahmed Paşa Câmi'inin imâretinde yevmî beş akçe vazîfe işçi ve şâkirdlik hizmetinde olan Mustafa fevt olub yeri mahlûl olmağla kendüye verilmek bâbında inâyet recâ etmeğın tevcîh olunub bu berât-ı âyât-ı sa'âdet ve (...) virdüm ve buyurdum ki mezkûr ba'de'l-yevm imâret-i mezbûrede işçi ve şâkird olub şol ki vezâif-i imâret-i mezbûredir (...) kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devlet-ebed-mü'ebbedim ed'iyyesine müdâvemet ve isti'mâl üzere ola ol bâbda efrâd-ı efrîdeden hiç ferd mâni' ve dâfi' olmayub ve dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâyil-i şehri-i Recebü'l-mürecceb li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 13 Ramazanü'l-mübârek sene-i mezbûr.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 253**

**Belge No: 783**

Hazret-i Mevlânâ-yı şerî'at (.....) el-âlimü'l-hâkim be-kazâ-i Kayseriye (...) zîde fazlühü ilâ yevmi'l-va'di ve'l-cevâbı (...) tahıyyât sâfiyât ve öZR-i teslîmât ittihâz ve ihdâ kılındıktan sonra inhâ ve i'lâm (...) olunan budur ki hâliyâ taht-ı hükûmet-i (...) vâki' olan yeniçeri serdârı fevt olub yerine sâbıkan serdâr olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân yirmi ikinci cema'âtinden Süleyman nâm yoldaş serdâr nasb ve ta'yîn olunmağın işbu mektûb-ı mü'eddî meşhûre tahrîr olunub irsâl (...) kılındı. İmdi vusûl mezbûru serdârlık umûrunda istihdâm buyurub âharı dahî ve ta'arruz itdirmeyesiz ve ol cânibde vâki' olan yeniçeri ve acemi oğlan ve topçu ve cebeci merkûmu üzerlerine süvâr bilüb mutî' ve müstefâd ve şer'-i şerîfe itâ'at ve in'ikâd üzere olalar vezâif-i mezbûrede fevt olub mîrîye âid ve râci' olan metrûkâtı merkûm ahz ve sevk-ı sultânîde (...) itdürmeyüb hâsıl olan nükûdu müfredât-ı defter ile mahzâ ve muhattem bu cânibe irsâl itdiresiz ve levend tâifersinden burma estaryolkalu ve (...) ve yağmurluk giyüb görür (...) taşıyub yeniçeri ve acemi oğlanı topçu ve cebeci nâmında ve şeklinde gezüb fukarâyâ zulm ve ta'addî eden eşkiyâları mûmâ-ileyh ahz ve zabt ve ma'rifet-i şer'-i şerle haklarından geldüresin ki sâir mûcib-i ibret ve sebep-i nasîhat vâki' ola ve lâkin hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i kânûn-ı münîf bir ferdi rencîde itdürmemek bâbında sa'y-i cemîl derî' buyrulmaya bâkî hemîşe ve rescâre-i şerî'ât (...) tahrîren fî evâhir-i şehr-i şa'bân sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 17 Ramazanü'l-mübârek.

**Sayfa No: 253**

**Belge No: 784**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-keâm vârisü'l-ülümü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în. Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâilühü ve kıdvetü'l-kudâtü'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlânâ (...) kadısı zîdet fazlühü tevkî-i refî'-i hümayûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki hâliyâ taht-ı kazâınızda vâki' olan yeniçeri serdârı fevt idüb yerine sâbıkâ serdâr olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân yirmi ikinci cema'atden Süleyman zîde kadruhü serdâr nasb ve ta'yîn olunmağla mezbûru serdârlık

umûrunda istihdâm idüb âharı dahl ü ta'arruz itdirmeyesin ve ol cânibde vâki' olan yeniçeri ve acemi oğlan ve tobcu ve cebeci mezbûru üzerlerine süvâr bilüb mutî' ve müstefâd ve şer'-i şerî'ate itâ'at ve in'ikâd üzere olalar ve tavâif-i mezbûreden fevt olub mîrîye âid ve râci' olan metrûkâtı mezbûra ahz ve fûruhat itdürmeyüb hâsıl olan.mûcibince mürûr. ( Belge burada bitmektedir )

**Sayfa No: 254**

**Belge No: 785**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi budur ki

(...) Kayseriye mahallâtından Süleyman Mahallesi'nde vâki' merhûme Şahzâde Hâtun binâ eylediği meşid-i şerîfde yevmî bir akçe ile imam olan halife-i Bayrâmiyyeden Mevlânâ es-Şeyh Abdullah fevt olub yeri mahlûl olmağın yerine sulbî oğlu işbu râfi'-i tevkî'-i refî' Sa'âdetü's-şân-ı hâkân İbrahim her vechle lâyık ve mahall ve müstahak olmağın tevcîh olunub berât-ı hümayûnum verilmek bâbında (...) .inâyet mühekkim (?) mezbûru imâmet (...) olmaya tâim (...) nasb olunmak üzere mezbûr İbrâhim babası mahlûlünden sadaka olub bu berât-ı hümayûn virdim ve buyurdum ki varub babası (...) istihkâk (....) olunca imam olub hizmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı için du'âya müdâvemet göstere bu bâbda âhardan kimesne mâni' ve dâfi' olmaya böyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılarlar. Tahrîren fî evâhir-i şehri Recebü'l-ferd li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 31 Ramazan sene-i mezbûr.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 254**

**Belge No: 786**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-keâm vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în. Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâilühü tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Kayseriye'ye tâbi' Müzmin nâm karye sâkinlerinden Ali Şahkulu ve Mustafa Şahkulu Mehmed Şahkulu ve Gözli'de Şahkulu nâm kimesneler südde-i sa'âdetime gelüb biz Sipahzâde iken (...) cedîd (....)

mezbûreden avâriz hânesine kayd ve tahrîr eyledikde bize mühürlü (.....) defteri sûreti virildiği mûcibince bir sene üzerimize edâsı lâzım gelen avâriz ve bir tekâlifimizi tahrîr-i cedîd mûcibince edâ idüb kusûrumuz bu (...) Karaman defterdârı olanlar mücerred mâl için (...) virir idiniz deyü tahrîr-i cedîd defterine muhâlif tekrâr (.....) birle taleb idüb içinde ve remîde eylemeniz (...) mühürlü nişânlu tahrîr-i cedîd defteri sûretine muhâlif içinde (.....) bâbında emr-i şerîfim virmek ricâ eyledikleri ecilden imdi tahrîr-i cedîd defteri mûcibince amel olunmam emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb (...) mezbûru avârizhanesine kayd ve tahrîr olduklarına yedlllerine mühürlü nişanlu mevkûfât defteri sûreti verilmek mûcibince avârizların edâ eylediklerinden sonra tahrîr-i cedîd defterine muhâlif görülecek tahvîl ile rencîde ve rencide itdirmeyüb husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe ve ba‘dehû hükm-i hümâyûnumu karye-i mezbûre ahâlisinin ellerinde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Tahrîren fi‘l-yevmi‘l-işrîn Zilhiccetü‘ş-şerîfe sene tis‘a ve hamsîn ve elf.

Vird fi 31 Ramazan sene-i mezbûr.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 254**

**Belge No: 787**

Akdâ kudâtü‘l-müslimîn evlâ vülâtü‘l-muvahhidîn ma‘denü‘l-fazl ve‘l-keâm vârisü‘l-ulûmü‘l-enbiyâi ve‘l-mürselîn hüccetü‘l-hakk ale‘l-halk ecma‘în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti‘l-meliki‘l-mu‘în. Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâilühû tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki (...) olduğu mekân (...) tâifesinden (...) ocağından (...) fermân-ı hümâyûn Muhyiddin ve karındaşları sancak (...) sâir akrabâsı (...) arz-ı hâli olub kazâ-i mezbûr (...) ve andan (.....) ve andan yokuş başında olan mukabberdir ve andan (...) karyesine giden tarîka ve andan Kızıl Ağıl andan Kefeli Dağına andan Aksu Boğazına andan mezkûr Yünsaran nâm mevzi‘a müntehî olan münhâssır ve müstakil mer‘î bunların gayrı (...) ve müstakil (..) alup âhardan kimesnenin alâkası yoğiken yine cebel-i mezkûrda vâki‘ nâhiye-i Kral’dan Serelmakrub (?) demekle ma‘rûf yurd yerleri ve Karabeslü nâm-ı diğêr Tohori yurdları ve (...) ve Bin Yurd ( Belge burada bitmektedir ).

**Sayfa No: 255**

**Belge No: 788**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki

Kazâ-i Kayseriye muzâfâtından Karakaya'da medfûn es-Seyyid Halil ve evlâdına meşrûta olub ber-mûceb-i şart vâkıf-ı evkâf-ı mezbûr Yeger yevmî dört akçe ile mütevellî olan işbu râfi'-i tevkî'-i refi'-i hâkânî Mevlânâ es-Seyyid Mehmed her vechle mahal ve (...) olmağın berât-ı hümâyûn ile tevcîh olunub ber-mûcibince üzerinde olub bi'l-fi'il mutasarrıfken cülûs-ı hümâyûnum vâki' olub hâlâ Dersa'âdet'imden tecdîd-i berât-ı hümâyûn ricâ etmeğın üzerinde ve tasarrufunda ise mezbûre sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn-ı (...) virdim ve buyurdum ki varub ondan meşrûtiyet üzere vakf-ı mezbûr Mevlânâ-yı merkûm es-Seyyid Mehmed kemâkân mütevellî olub hizmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere vazîfe-i mu'ayyenesiyle mutasarrıf olub vâkıfın (...) devâm-ı ömr-i devletim için du'âya müdâvemet ve mülâzemet göstere ol bâbda efrâd-ı efrîdeden hiç ahad mâni' ve dahîl olmaya şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın. Tahrîren fi'l-yevmi'l-âşir şehri-i Cemâziyelâhire li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fi 10 Şa'bânü'l-mu'azzam.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 255**

**Belge No: 789**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki

Kayseriye'de Asûde olan kutbu'l-ârifîn Seyyid Şeyh İbrâhim Altendîri Nurullah merkara evlâdından râfi'-i tevkî'-i refi'ü'ş-şân-ı hâkânî kıldvetü's-salâtü'l-kirâm Seyyid Şeyh Mehmed zîdet seyyâratüne her vechle mahal ve müstehak olduğı ecilden Sazgeldi zâviyesi babası Şeyh Mehmed Mahallesi'nden tevcîh olunub berât-ı hümâyûn virilüb mûcibince mutasarrıf olub edâ-i hizmet üzere iken hilâf (...) bir tarikle Gönci Mustafa ve bazı kimesneler alub öZR itmekle ref' olunub yine mezbûr es-Seyyid Şeyh Mehmed yedinde olan berâtı mûcibince ibkâ ve mukarrer kılınub müceddeden berât-ı

şerîfim ricâ etmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnu virdüm ve buyurdum ki varub kemâkân zâviyedâr olub hizmet-i lâzımesin mü'eddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbıka üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletimçün du'âya müdâvemet göstere bu bâbda hiç ahad mâni' ve müzâhim olmayub dahl ü ta'arruz kılmaya. Şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i Şa'bân. Li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 1.. Şa'bân sene-i mezbûr.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 255**

**Belge No: 790**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki

(...) Âli-i alâ makâm-ı südde-i seyyit-i's-sa'âdet intizâmım ve mukassam erzâk ashâb-ı istihkâk olmağla herkes misâli tûl (.....) ve ber-murâd olmak hüsn-ü şâyân ve....mülûkânemde olmak Kayseriye'de vâki' Ali Ca'fer zâviyesinin Şeyhi olan işbu râfi'-i tevkî'-i refî'ü'ş-şân-ı hâkânî kıdvetü's-sulehâ ve's-sâlikîn umdetü'l-a'niyâ ve'l-vastaffî Şeyh Yusuf (...) hizmetinde kusûru ve azlı îcâb ider husûsu yoğiken kuzâtdan Şah oğlu Seyyid Mehmed nâm kimesne zâviye-i mezbûre-i bir tarîkle Ca'fer oğluna berât itdirüb mezbûra gadr etmekle raf' olunub zâviye-i mezbûre girû merkûm Şeyh Yusuf zîde takvâhûya askeri tarafından berât ile ibkâ ve mukarrer kılınmağın mücibince mâliyeden dahî berât verilmek için bin elli dokuz Cemâziyelâhîrinin yirmi ikinci günü tarihli müverrah müzmî sûret-i ru'ûs-ı hümayûnumu verilmekle hazîne-i âmirem defterinde mahalline kayd olunub müceddeden bu berât-ı sa'âdet eyyâmını virdüm ve buyurdum ki min ba'del mezbûr Şeyh Yusuf zâviye-i mezbûrede kemâkân Şeyh olub (...) hidemât-ı meşîhatdir mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra bundan akdem zâviye-i mezbûreye mutasarrıf olagelmişler ise bu dahî ol emrile ta'yîn olunan vazîfesini her ne ise evkâf mahsûlünden alub mutasarrıf olan bu bâbda taraf-ı âhardan hiç (...) mâni' ve dâfi' olmayub dahl ü ta'arruz kılmayalar. Şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî'l-yevmi's-sâmin min şehr-i Recebü'l-mürecceb li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 20 Şa'bânü'l-mu'azzam sene-i mezbûr.



Bâ-nişân-ı İsmâil ed-defterî

Bâ-nişân-ı Mehmed ed-defterî

Bâ-nişân-ı Ahmed ed-defterî

**Sayfa No: 256**

**Belge No: 791**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki

Kayseriye kazâsında vâki' Ali Ca'fer zâviyesinde vazîfe-i mu'ayyenesiyle Şeyh ve mütevellî olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn kıdvetü's-sâdâti'l-kirâm es-Seyyid Mehmed zidet siyadet eda-yı hizmet idüb kusuru ve azli îcâb ider hali yoğiken âhardan Yusuf ve bazı kimesneler bir tarikle alub gadr etmekle ref' olunub girü kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında istid'â-yı inâyet itmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyurdum ki berât-ı mezbûr Seyyid Mehmed zidet siyadet Şeyh ve mütevellî olub hizmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesiyle mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı devletimçün du'âya müdâvemet göstere kimse mâni' ve dâfi' olmaya. Şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehri Recebü'l-mürecceb li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 3 Şaban sene-i mezbûr.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 256**

**Belge No: 792**

Kazâ-i Kayseriye der-livâ-i Uğurlu

Hane-ha-i avârız der-kazâ-i mezbûre

Ber-mûceb-i defter-i hazîne tahrîr-i cedîd Mevlânâ Mehmed Şerhî

Mahalle-i Şeyh Ömer Bahçevani tâbi' mezbûr Yalnız üç hanedir

Mahalle-i Selman tâbi' mezbûr yalnız beş buçuk ve rub ve sümün hanedir

Suret-i defter-i mevkufatdır ki vech-i meşrûh üzere mahallinden nakl olundu tahrîren fî 8 Receb sene 1059.

**Sayfa No: 256**

**Belge No: 793**

Kazâ-i Kayseriye der-livâ-i (.....)

An hane-ha-i avarız kasaba-i mezbûr ber-mûceb-i hazîne âmire der-tahrîr-i cedîd  
Mevlâna Mehmed Şerhî

Mahalle-i Selman hane nim, rub ve sümün

(.....) kazâ-i mezbûre ve sâir (...) 5105 (..)

El-bâkî

Min-hane-ha-i avarız Mahalle-i mezbûrda hâne 2.5 sümün 1 rub 1

Yalnız iki buçuk verubve sümün hane

(....)

**Sayfa No: 256**

**Belge No: 794**

Kayseriye de vâkî Şeyh Mehmed türbesinde yevmi bir akçe ile türbedar olan Sefer fevt olub mahlul olmağın (...) tevki-irefi-i nişan-ı hakani İsmail her cihetle mahal ve müstehak olmağm tevcih olunub berât-ı hümâyûn verilmek ricasma kadısı Mevlânâ Ahmed - zîde fazlühû - arz itmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki: varub mezbûr müteveffa-yı mezbûr yerine türbedar olub hizmet-i lazimesin müeddî kıldıkdan sonra yevmi bir akçe vazife ile mutasarrıf olub vakıfın ruhu için ve devam-ı ömr ve devletim için duaya müdavemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerîfe îtimâd kılalar Tahrîr fi evail-i Şehr-i Rebiyûlahir li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Be-makam-ı

Kostantiniyye

Vurude fi yevmi'ltisami şehr-i Ramazan sene 1055

**Sayfa No: 257**

**Belge No: 795**

Emr-i şerif kürekçi

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în. El-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye ve tevâbi'i kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Hakk sübhânehû ve te'âlâ hazretlerinin uluvv-i inâyetine tevekkül ve server-i enbiyâ aleyhi efdalü's-salâtü's-selâmın mu'cizâne kesîretü'l-berekâtına tevessül idüb inşâallahü'l-melikü'l-fettâh ol bahâr-ı sa'd-ı iftitâhda deryâ yüzüne çıkacak donanma-yı hümâyûnum gemilerine küllî küreci lâzım ve mühim olmağın kazâ-i mezbûrdan vâki' beş yüz on buçuk avârizhânesinin bin elli dokuz senesine mahsûb olmak üzere her on hânelerinden bir nefer kürekçi ihrâc ve nabin ile nevrûzda getürüb tersâne-i âmireye teslîm itdürmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle bi'l-fi'il vezîr-i a'zâmım el-Hac Mehmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû vâcibü'r-re'âyâlarından Kırk Kiliseli Mustafa zîde kadruhû vardukda bir ân vesâatde te'hîr ve tevkif eylemeyüb kazâ-i mezbûrede vâki' ol mikdar avârizhânesinin târih-i mezbûre mahsûb olmak üzere her on hânesinden bir nefer kürekçi ihrâc eyleyüb naibinle tersâne-i âmirede nevrûzda denize gönderüb teslîm itdirüb kânûn-ı kadîm üzere tersâne-i âmire emîminden mühürlü temessük aldurub ol temessüki dîvân-ı hümâyûnumda mevkûfât defterlerine kayd itdürüb kat'-ı alâka eyleye ve kürekçi ihrâcında tamâm-ı ihtimâm idüb güçlü ve kuvvetlü ve tüvânâ adamlar yazub alîl ve marîz ve sabî ve mecnûn ve küreğe yaramaz kimesneler yazmayasız ve yazılan kürekçilerin bedelleri her bir nefer için üçer bin akçe tahsîl idüb içinden yüz altışar akçesin ihrâc idüb harc-ı râhları ellerine virüb mâ'adâsın kiseleyüb ve mühürleyüb ba'dehû re'îsleri huzûrunda gemilere ta'yîn olunduklarında kendü ellerine teslîm oluna ve nâibine tenbîh eylesin ki ihrâc olunan kürekçileri menâzil ve merâhilde ve kasaba ve karyelerde gereği gibi hıfz ü hırâset idüb karar ve kimesneye zulm ve ta'addî itdürmeye ve kürekçileri teslîm eyledikten sonra tevakkuf idüb gemiler yüklendikten sonra temessük ala ki o zamana değin firâr idübb fevt olanların yerine âhar kürekçi dutub itmâm-ı hizmet eyleye inşâallâhu te'âlâ bu sene donanma-yı hümâyûnum gemileri sâir senelerden mukaddem çıkmak fermânım olmuşdur kürekçileri zaman-ı merkûma değin gönderüb teslîm ve tersâne itdiresin ve tersâne harcı ve mesârifi için

her bir hâneden on beşer akçe alub ziyâde almakdan ve avk ve te'hîrden ve fermân-ı şerîfe muhâlif ta'addî ve tecâvüzden ziyâde ihtiyâr idüb vech-i meşrûh üzere olan emrimi yerine getüresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis şehri Ramazanü'l-mübârek li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Bâ-nişân-ı hümâyûn (...) ed-defterî

Vird fi 18 Zilkade sene 1058.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 257**

**Belge No: 796**

Mefâhirü'l-kudât'ül ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fazâil ve'l-hükkâm Kayseriye ve Sivas Sancaklarında vâki' olan kadılar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i üm vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bin elli dokuz senesine mahsûb olmak üzere bu sene-i mübâreke donanma-yı hümâyûnum gemileri için taht-ı kazânızda vâki' avârızhânesinden irsâl olunan evâmir-i şerîfim mûcibince ihrâcî fermânım olan kürekçilerin ihrâcına düstûr-ı mükerrerem müşir-i efham bi'l-fi'il vezîr-i a'zâm El-Hac Mehmed başa edâ mellâhu te'âlâ iclâlehûnun vâcibü'r-ri'âyelerinde kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kırk Kiliseli Mustafa zîde kadruhû mübâşir ta'yîn olunmağla siyaneti sâbık mûcibince kendünün vech-i ma'âşîçün her bir hâneden on beşer akçe virile ziyâde virilmeye ve zikr olunan kürekçiler nevrûzun otuz gün mukaddem tersâne-i âmireme teslîm olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mezkûr vardukda ( S. 258 ) bu bâbda sâire üzerinden emrim üzere amel idüb dahî kat'â emirlerim ve tevakkuf eylemeyüb zikr olunan kürekçileri irsâl olunan evâmir-i şerîfem ve mevkûfât defterine mûcibince ihrâc ve zamân-ı mezkûre değîn teslîm-i tersâne itdiresiz mübâşir-i mezkûrun vech-i ma'âşîçün her bir hâneden vech-i meşruh üzere on beşer akçe aldırub ziyâde bir akçe virmeyeler ve aldirmayasız şöyle ki zikr olunan kürekçileri zaman-ı mezkûre değîn teslîm-i tersâne olmaya (...) âhara virülür ve sen ki mübâşirsın dirliğîn kat' olunur bilmiş olasın alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi'l-aşr şehri Şevvâl sene 1058.

Kayd fi 30 Zilkadetü'ş-şerîfe sene 1058.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 258**

**Belge No: 797**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki

Derviş Mustafa Bey Kayseriye keferesi cizyesinden yevmî bir buçuk akçe vazîfe alub hâlâ Kayseriye'de Sazgeldi zâviyesinde zaviyedar Mehmed fevt olub zaviyedarlığı mahlul olmağın mustasarrıf olduğu yedi buçuk akçe vazîfesini hazîne-manend idüb mukabelesinde zaviye-i mezbûra tevcih olmak rica itmeğın vech-i meşruh üzere tevci olub berat-ı şerif verilmek fermân-ı şerîf-i âlişânım olmağın işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü'-ş-şân-ı hâkânî Derviş Mustafa zîde kadruhû yedinde inâyet-i pâdişâhânem vücûda getirüb kendi arz-ı hâli mûcibince müteveffâ Mehmed yerine bin elli sekiz senesini on dokuzuncu gününde bila-ta'yîn zâviyedâr nasb idüb bu berât-ı sa'âdet-âyât-ı behcet-âyâtı numayanı .virdim buyurdum ki müşârün-ileyh Derviş Mustafa varub hizmet-i meri ve müedda kıldıkdan sonra vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan vazîfesin mevkufat-ı mezkûr mahsûlünden alub mutasarrıf ola ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' ve müzâhim olmayub dahl vetarruz kılmaya şöyle ki alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Bâ-nişân-ı İsmail ed-defterî

Kayd fi 22 Zilkadetü'ş-şerîfe sene 1059.

**Sayfa No: 258**

**Belge No: 798**

Akdâ kudâti'l-müslimîn, evlâ vülâti'l- muvahhidîn, madenü'l-fazlî ve'l-yakîn, vâris-i ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn, hüccetü'l-hakkı ale'l-hâlkı ecmaîn, el-muhtassu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-muîn mevlana-i Kayseriye Kadısı zidet fezailuhu tevkî'-i refi'-i hümayün vasil olucak, malum ola ki kazâ-i mezbûre tabi Darsiyak ve (..) karye ahali südde-i saadetime arz u hal sunub bunların cürm ve cinayet ve bad-ı hava defter-i cedid-i hakanide (...) tamamen sipahilerine hâssıl (...) âhardan dahl ve tarruz olunmaz iken Kayseriyye Sancağı beylerbeğisi gelüb (...) nâmiyla külli ve cüzi akçelerin alub hilaf-ı şer-i şerife teaddi ve tecavüz eylediklerin bildirüb men ve dafi olunmak babında hükm-i hümayunum eyledikleri buyurdum ki hükm-i şerifimle varduklarında mukayyed olub göresin ilam olunduğu gibi ise eyyam-i adaletimde reayaya bir vecihle zulm ve taaddi olunduğun kat'a rıza-yı şerifim yoktur. Min-ba'd şer-i şerif (...) muhalif

mirliva subaşuların dahl ve taarruz ettirmeyesin bir akçe ve bir habbe aldırmaıub men ve defi buyurub memnu olmayanları yazub bildirsin tekrar bir daha emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe îtimâd kılasın.

Tahrîren fî (...)

Be-makam-ı Kostantiniyye

Kayd fi 25 Zilkade sene1058.

**Sayfa No: 258**

**Belge No: 799**

(silik) mahfuzda zıkr-i hükm-ü ve hükümetleri (kesik) asakiriye hanelere bir sene (silik) olunub (silik) tahrir ve şekl olunmuştur (...) askeriyeden mülkât-ı tarafı şerriyeden tahrir ve tayin (...) şerif üzere taksim olunmak babında takdir ve nizadan (.....).

Vird fi 21 Zilkade 1059.

**Sayfa No: 259**

**Belge No: 800**

Dimekle ma'rûf yurdlara nice sene bir kimesne sâir almayub hâlî ve mu'attal kalmağla bunlar yetmiş seksen seneden beri ve istiklâl üzere zabt ü tasarruf iderlerken hâliyâ bazı kimesneler ol yurdu yerleri mukaddemâ bizim idüb ve ol mer'ada dahî bizim da'vârımız yürür idi deyü dahl ve tevahhil eylediklerin ve bu bâbda hüccetleri olduğun bildirüb hüccet-i şer'iyeye ve temessükleri mûcibince amel olunub men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle varduklarında bu bâbda tamâm mukayyed olub hâssmı muvâcehesinde hak üzere tefahhus ve hüccet ve temessüklerine nazar idüb göresin ol mer'a da mahsûs ve müstakil mer'a olub kadîmden ol dahl iden kimesnelerin da'vârların mezkûr mer'ada bunları da'vârları ile ma'an yürüye gelmiş olmayub fi'l-vâki' kadîmden bunların da'vârların müstakilen yürüyüb otundan ve suyundan intifâ' idüb ve zıkr olunan yurd yerlerin dahî bunlar ol mikdar zamanından beru zabt idüb âharı alâkası yoğiken hâliyâ ol kimesneler ol vechle dahl ü ta'arruz eyledikleri vâki' ise câiz değildir vech-i meşrûh üzere olan mer'a ve yurd yerlerin müstakillen bunlara zabt ve tasarruf itdirüb şer'-i şerîf ve hüccet-i şer'iyeye ve temessüklerine ve kadîmden olgelen ve emr-i hümâyûnuna muhâlif kimesneye iş itdirmeyesin kaziyede medhal olmayan dahl itdirmeyüb eslemiyanı ism ve resmiyle

yazub Asitane-i sa'âdetime arz eyleyesin bu husûs için tekrâr şikâyet olub bir emr-i şerîfim dahî varmalu eylemeyesin. Şöyle bilesin ve ba'dehû manzûr bu hükm-i hümayunumuz bunların ellerinde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî şehri Recebü'l-mürecceb sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 23 Şehr-i Ramazanü'l-mübârek sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 259**

**Belge No: 801**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki

Çün avâtıf-ı aliyye-i şâhânehû ve avârif-i seniyye-i pâdişâhânem ibâd-ı inâyet-ı mu'tâdımdan müstehak irtifa-şah itila ve mekân olmaları bâbında mebzûl ve masrûf ba'id (.....) binâen alâ zâlik saray-ı atîk teberdârlarından olub ulûfesinin Kayseriye keferesi cizyesi mahsûlünden almak üzere tekâ'üd ihtiyâr iden işbu râfi'-i tevkî'-i refî'ü-şân-ı hâkânî ve nâkil yerlîğ belliğ mekremet ünvân-ı tâcidârî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Yusuf Ahmed zîde kadruhû emekdâr ve mahal-i müstehak olmağın kıdvedü'l-emâsil ve'l-a'yân yaya mukabelecisi İsmail zîde kadruhû der-kenârî mûcibince bin elli dokuz muharremü'l-harâmının ikinci gününden ibtidâen yevmî yedi buçuk akçe ulûfe ta'yîn idüb bu berât-ı hümayun-sa'âdet-âyât-ı behcet-âyâtı virdüm ve buyurdum ki mezbûr varub vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan yevmî yedi buçuk akçe ulûfesin Kayseriye keferesi cizyesi mahsûlünden cemine me'mûr olanlardan ber-vech-i tekaüd alub mutasarrıf olub devâm-ı ömr ü devlet-i ebed-mü'ebbedim ed'iiyesine bi'l-övr ve'lesâl müdâvemet ve istikâl göstere ol bâbda efrâd-ı efrîdeden hiçbir ferd mâni' ve dâfi' olmayub dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılarlar. Tahrîren fî'l-yevmi'r-râbi' şehri Muharremü'l-harâm li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 28 Şehr-i Ramazan sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 260**

**Belge No: 802**

Akdâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûra tâbi' Hasan ce ve Kızılviran.ve yol Hasan nâm karyeler ahâlileri dîvân-ı hümâyûnuma gelüb arz-ı hâli sunub defter-i cedîd-i hâkânîde mukayyed sahîncibaşı re'âyâsından olmağla avâriz ve sâir tekâlif-i örfiye taleb olunagelmeyüb ve hâliyâ tahrîr olunan avârizhânesine kayd olmamağın hilâf-ı defter rencide olmamyu bildirdikleri ecilden hazîne-i âmiremde mahfûz olan mevkûfât defterlerine nazar olundukda Kayseriye kazâlarına tâbi' İslamlu nâhiyesinde zikr olunan karyeler avârizhânesi defterine dâhil olmamağın imdi kanûn ve defter mûcibince amel olunmak emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî zikr olunan karyeler avârizhânesi defterine dâhil olmamağla min bâ'd hilâf-ı kânûn ve defter avâriz ve sâir tekâlife talebiyle rencide itdürmeysesiz şöyle bilesiz ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümâyûnum ellerinde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi'l-âşir şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 3 (...) sene 1058.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 260**

**Belge No: 803 (Belge çok silik )**

(silik) ve bess-i selâmetihî seyyidü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn mahmiye-i Kayseriye'de sâkin es-Seyyid Mehmed Efendi (kesik) âfiyât ve letâfi izzet (silik) ve âkibât-ı ittihâf ve ihdâsından sonra (...) mezbûrada sakın ve mütemekkin olan sahib'ül-kiram (silik) varub merci' ve mu'ayyer zâtları mühim olmağın karyemizden Ebubekir (silik) nasb ve ta'yîn olmuşdur me'mûrdur ki anda fahat-i nesîle meşhûr olub (.....) ve tevcî olan kulların ile (...).



**Sayfa No: 260****Belge No: 804**

Akdâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû hazîne-i Karaman'dan tekrar dîvân varıcak ma'lûm ola ki bu sene eyâlet-i Karaman'da zımında altı katar miri deve olub Asitâne-i sa'âdet'e bârut-ı siyâh tahmil idüb amel manende olan dokuz katar mîrî deve kalmışdır deyü bu sene yine eyâlet-i Karaman'da (...) mukarrer ve müstağîn bunda kalan dokuz katar deve göndermişdir merhum Yusuf vardukda gerekdir beher katarda bir İstanbuli arpa bir kantar saman virüb mîrîden tâyin sürüldüğü üzere beher keyl arpaya on sekiz akçe ve beher katarın samanın altışar akçe vire yürüdüğü günde defter idüb sene-i mezbûr üzere akçesi (...) tahrîren Zilkadetü's-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min Zilkade sene 1058.

(.....)

(.....).

**Sayfa No: 260****Belge No: 805**

( Belge çok silik olduğu için okunamamıştır ).

**Sayfa No: 261****Belge No: 806**

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf oldur ki Yeni-il hâsslarından Zamantü perâkendesinin elli sekiz senesine mahsûb olmak üzere hâric-ez-defter resm-i çiftleri ve resm-i binnâkları ve âdet-i ağnâmları ve cizyeleri işbu râfi'-i mektûb Kazâncık şeyhim olan fahrü's-sa'dât şeyhim Murad zîde takvânın oğlu Seyyid Mustafa cizye der-uhde olunub ve resm-i mîrîye ber-vech-i nisbeti cânîb-i hâsır-ı şerîfe merkûm Mustafa Çelebi yedinden alınub kabz olunmuşdur olıgeldiği üzere cem' ve tahsîl için ve tekrâr taleb olunmak için işbu tezkire tahrîr olunub eline tezkire virildi. Tahrîren fî evâyil-i Şehr-i Cemâziyelâhir sene 1058.

Vird fî gurre-i Zilhiccetü'ş-şerîfe.

(.....)

(.....)

**Sayfa No: 261**

**Belge No: 807**

Tahiyyât-ı lâyika ittihâfiyla inhâ olunur ki (...) hâssa erbâbından olub emânet ve sadâketinize kemâl-i itimâdımız olmağın sol kol tarafımızdan atlı kassâmı ta'yîn olunmuşsunuzdur gerekdir ki zikr olunan kolda yedinize virilen mûmza ve mahtum defterde mezkûr olan mevâd-ı asakirîyeyi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-garîzâtî'ş-şer'îyye taksîmden sonra rusûm-ı mu'tâdeyi ahz ve kabz idesiz ve vâki' olan kazâlardan her kangısına varub dâhil olursanız tâife-i askeriyeden vefât edenlerin muhallefâtını siz tahrîr idüb nehc-i şer'î üzere göresiz ve kassâm ve nasb olanlar bu âna gelince eyverdegârı mevâddan kabz itdikleri mahsûli taleb ve ahz eyleyesiz ve gördükleri mevâdda eğer gadr ve tasaddîleri mukarrer ise ol makûle mevâdı ber-nehc-i istikâmet tekrâr tahrîr eyleyesiz ve kazât ve kasabâtdan bazıları kassâm nasb olunmamış iken fuzuli gördükleri mevâd var ise anı dahî tekrâr tahrîr idüb kabz itdikleri mahsûli mezbûrlardan taleb ve ahz eyleyesiz ve kassâm olanlar mahsûl gönderilmiştir deyü virmede ta'allül iderler ise vusûlüne bu taraftan temessük ibrâz etmedikce i'timâd itmeyüb her ne ki kabz etmişler ise mahalleri teftîş ve tefahhus idüb müfred eyleye bu tarafa i'lâm eyleyesiz ve bi'l-cümle zikr olunan kavle vâki' olan umûr-ı kısmet-i askeriye umumen size tefvîz olunmuşdur nasb olunan kassâmlardan bazılarının ta'addîler ve öZR ve taksîrleri zâhir olur ise anları ma'zûn eyleyüb yerlerine birer münâsib kimesneleri kassâm nasb idesiz ve bazı kazâtda kassâm nasb olunub hâlî dururlar ise o makûle mahallerde dahî ukûl ve münâsib kimesneleri kassâm nasb idüb umûr-ı kısmet-i askeriye ile fevka'l-umûr ve tekayyüd-i tâm ve dikkat ve ihtimâm eyleyeysiz ve's-selâm. Hurre fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min Şevvâlü'l-mükerrem li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Vird fî 3 Zilhicce sene 1058.

**Sayfa No: 261**

**Belge No: 808**

Akdâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûra tâbi' Dârendegâh-ı fermân-ı hümâyûn nefsi Kayseriye'de v v v nâm karyeler ahâlisi dergâh-ı mu'allaa adam gönderüb atdan ve ağacdan ve dıvardan düşüb ve suya düşüb gark olub ve ateşin ihrâk-ı bi'n-nâr olanlardan ve yıldırım urub helak olanlardan bu makûlelerden öşri diyet alınmak memnû' iken mîr-i mîrân voyvoda ve mir-liva ve subaşları ve adamları ve sâir ehl-i örf tâifesi karyelerine varduklarında bunlardan ol vechle öşri diyet nâmına akçe taleb idüb dahl ve ta'addîl eyleyüb ve bu bâbda da'vâlarına muvâfık Şeyhülislâmdan fetvâları olduğunu bildirüb bu hatîme-i amel olunub hilâf-ı şer' ve kânûn olı vechle dahl olunmayub men' ve def' olunmak bâbında emri şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfim varduklarından hak üzere göresin az olunduğu üzere ateşe düşüb ihrak-ı bi'n-nâr olub suda gark olan ve üzerine duvar yıkılıb ve kayadan ve atdan ve ağacdan düşüb ve yıldırım urub helâk olub bu makûlelerden öşürin alınmak memnû'dur min-ba'ad öşri diyet nâmına bir akçe ve bir habbe almayalar ve aldirmayub men' ve def' eylesin hilâf-ı şer' ve kânûn fetvâya ve mugâyir-i emri hümâyûn kimesneye bir iş itdirmeyesin hak üzere olub kaziyede medhali olmayanları dahl itdirmeyüb ve müslümanları bir ism ve resmiyle yazub Asitâne-i sa'âdetime arz eylesin bu husûs için tekrâr şikâyet olunub emri âhar varmalu eylemeyesin. Şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâyil-i şehr-i Ramazanü'l-mübârek sene-i seb'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 3 Zilhiccetü'ş-şerîfe sene 1058.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 262****Belge No: 809**

Emrin fetvâlarıdır

Bir karyede suya gark olub yâhud âteşe düşüb yâhud üzerine duvar yıkılıub bi-emrullâh helâk olanlar için ehl-i örf ahâli-i karyenizde kan olub deyü öşr-i diyet alınmaya kâdir olur mı beyân buyrula. El-cevâb olmaz. Ketebetü'l-âmm Abdürrahim.

**Sayfa No: 262****Belge No: 810**

Bir Mahallede zımmî olub mülk evinin damından kendü san'ı ile düşüb bi-emrillâhi te'âlâ fevt oldukda veresei kimesneden dem ve diyet talep etmezler iken ehl-i örf zikr olunan Mahalle ahâlisinden yâhud etrâfda olan mahallât ahâlisinden öşr ve diyet almaya kâdir olur mı beyân oluna. El-cevâb olmaz. Ketebe (...) Mehmed Abdulrahim.

**Sayfa No: 262****Belge No: 811**

Bir Mahallede zımmî Agob mülk evinin damında san'ı ile düşüb bi-emrillâhi te'âlâ helâk olduklarında veresei kimesneden dem ve diyet talep etmezler iken ehl-i örf ahâlisinden öşr-i diyet talebine kâdir olunsun beyân oluna. El-cevâb olmaz.

**Sayfa No: 262****Belge No: 812**

Akdâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bi'l-fi'il Kayseriye sancağı mütesellimi olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Osman südde-i sa'âdetime arz-ı hâl sunub livâ-i mezbûrun bundan akdem mütesellimi olan nâm kimesne şer-i şerîfe itâ'at itmeyüb re'âyâyâ zulm ve gadr üzere olmağla def' olunub ve bu müstakîm (...) ve fukarâyâ infa' olmağla mütesellim nasb ve ta'yîn olunub merhûm ve mağfûrun leh babam Hüdâvendigâr tâbe-serâhu zamânında emr-i şerîf virildiğın bildirüb hâlâ ol emr-i şerîfi getirüb tecdîd olunmak bâbında inâyet ricâ eylediği ecilden bu bâbda virilen emr-i şerîf mûcibince

amel olunması emrim olmuştur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb hâzır-ı mûmâ-ileyh Osman mukaddemâ ve hâlâ virilen emri şerîfime mümanaat ve liva-i mezbûr mütesellim kimesne âharı dahl ü ta'arruz itdürmeysin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâyil şehri Zilkadetü'ş-şerîfe sene semân ve hamsîn ve elf.

Vird fî 3 Zilhiccetü'ş-şerîfe sene 1058.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 262**

**Belge No: 813**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki

Düstur-ı râfi'-i tevkî'-ı refi'ü'ş-şân-ı hâkânî Hacı Himmet südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb mahmiye-i Kayseriye'de câmi'-i kebirede vakt-i sabah Bayram Paşa rûhiçün yevmî iki akçe vazîfe eczâ-yı hulul olub kendüsi hüccet-i şerîfe görüb yerine Ahmed nâm kimesneye (...) idüb bu hüccet-i şerîfinden gelmedin mezzbûr Ahmed fevt olmağla Abdulvehhâb nâm kimesne Ahmed'in üzerine olmak mülâhazasıyla olub gadr itmekleyine usul-i sabık üzere ibkâ olunub berât-ı şerîfim virilmek ircâ eyledüğü ecilden bu nişân-ı hümayûn-ı izzet-makrûnu virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm câmi'-i mezbûrda vazîfe-i mezkûre ile eczâhân olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan yevmî iki akçe vazîfesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve benim devâm-ı devletim ed'iyyesine müdâvemet göstere ol bâbda hiç ferd mân'î ve müzâhim olmayub dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Zilkadetü'ş-şerîfe sene aşara ve hamsîn ve elf.

Vird fî 23 Zilhiccetü'ş-şerîfe sene semân ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 263**

**Belge No: 814**

Hazret-i Mevlânâ şerî'at-nisâbü'l-hâkimü'l-âlim kazâ-i Kayseriye zîde fazluhû el-yevm el-va'd el-cevâb dürer-i tahiyyât-ı sâfiyât ve gavr-ı tesellimât ve âfiyet ittihâf ve ihdâ kıldıkdan sonra inhâ ve i'lâm membâne (?) olunan budur ki hâliyâ taht-ı hükûmet-i

şî'ârınızda vâki' olan yeniçeri serdârı raf' olunub yerine üslûb-ı sâbık üzere kırk altıncı cema'âtinde Osman nâm yoldaş serdârı nasb ve ta'yîn olunmağın işbu maktul dört beşçün tahrîr olunub irsâl-i an-huzûr-ı şerîfleri kılındı lede'l-vusûl mezbûru serdârlık umûrunda istihdâm buyurdık darb dahl ü ta'arruz itdirmeyesiz ve ol cânibde vâki' olan yeniçeri ve acemi oğlanı ve topcu ve cebeci mezbûru üzerlerine serdâr bilüb bundan taşra ve erlerin hâric ve zam' itmeyüb kat' ve mu'tâd ve şer'-i şerîfe itâ'at ve inkiyâd üzere olalar ve tavâif-i mezbûreden fevt olub yerine âid ve râci' olan metrûkâtı merkûme ahz ve kabz ve ma'rifet-i şer'le sevk-i sultânîde fûruht itdirmeyüb hâzır olan nükudu müfredat defteriyle mahzâ ve muhtedim bu cânibe irsâl itdiyesiz ve lâkin hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kânûn-ı münîf bir ferd rencîde ve remîde itdirmeyesiz bâkî hemişe der- (...) şeriat (...) tahrîren fî evâyil-i şehri-i Zilka'de sene semân ve hamsîn ve elf.

Vird fî 3 Zilhiccetü'ş-şerîfe sene 1058.

Tahrir hükm-ü suretidir.

**Sayfa No: 263**

**Belge No: 815**

(.....)

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i muvahham nazzâmü'l-âlem müdebbir-i umuri'l-cumhur es-sâkıb mütemmim-i mühâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâyil (.....) ed-devlet ve'l-ikbâl neşîr-i erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahkûk bi-sıdk-ı avâtıfû'l-kemâlû'l-a'lâ. Karaman eyâletine mutasarrıf olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye Sancağı alaybeğisi Osman zîde kadruhû ordu-yı hümâyûnuna mektûb gönderüb livâ-i mezbûrede Karataş nâhiyesinde İncesubaşı nâm karye ve gayrıdan üç bin akçe tımara mutasarrıf olan İsa geçen sene me'mûr olduğu Girid cezâresi seferine gelmeyüb ve kânûn üzere cülûsa hâzır olmayub bir vechle edâ-i hizmet eylemeyüb tımarı mahlûl oldukda Behcet nâm kimesneye virilüb ol dahî tahvîl itdirüb henüz berât itdürmeden fevt olub tımarı mahlûl olmağın elinde ibtidâdan üç bin akçe tımara emr olan açık kaşlu yalın yüzlü orta boylu esmerü'l-elvân dârende-i fermân-ı hümâyûn-ı âlîye virilmek bâbında inâyet ricâ eylemeğın ibtidâsı alunub buyurdum ki göresiz mezbûr İsa sefere gelmeyüb bu cülûsa hazır edâ-i hizmet itmeyüb Behcet'e virilüb Behcet dahî fevt olub

tımarı mezbûr mahlûl ise sefer-i mezbûra gelmeyen İsa ve müteveffâ-yı merkûma tımarı tahvîlinden mezkûr Ali'ye sancağında sâkin ve alaybegisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla tevcîh idüb tezkiresin viresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn şehri Ramazanü'l-mübârek sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 28 Zilhiccetü'ş-şerîfe sene semân ve hamsîn ve elf.

(.....)

**Sayfa No: 264**

**Belge No: 816**

İzzetlü karındaşım Seyyid Abdülbâkî Çelebi huzûr-ı şerîflerine dürer-i ed'iyeye vâfiri ve gurer-i (...) tekasüre (...) sonra muhibbâne olunan oldur ki: Kayseriye'de olan Kapan ve Dekakin ve Müncusun nâm karyede olan hisse için mektub-ı şerifiniz gelüb adamınız Bâli Bey yediyle olub zikr olunan Kapan ve Dekakin ve Müncusun nâm karyede olan hisse-i udûl üzere bin akçeye virüb minvâl-i meşrûh üzere tezkire yazılıb adamın Bali Bey'e virilmeyüb vakf için sekiz bin akçesi alınub bâki vakfa on bin akçe almal iki bin akçe baki kalub bâki kalan iki bin akçeyi bin elli dokuz Muharreminde irsâl eylemek kavli ile temessük tahrîr olunub mezbûr Bali Bey'e verilmişdir. Tezkire vusûlünde vakf-ı mezbûre bir kimesne dahl ve alaka itmeye Bâkî ve's-selâm.

Bu bâbda hamle câiz nâmına Adevi bin yüz akçe gitmişdir. Şöyle ma'lûm-ı şerîf oluna.

**Sayfa No: 264**

**Belge No: 817**

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtrâm sâhbü'l-izzü ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'la Karaman Beğlerbeğisi akdame ikbalihu akudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâ-i ve'l-mürselin hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în. Medîne-i Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî-i refî-, hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Asitane-i sa'âdetimde bi'l-fi'il çavuşbaşılık hizmetinde olan iftihârü'l-emâcid ve'l-kelâm (...) Abdülfettah dâme abduhûnun nefsi Kayseriye sâkinlerinden İsmail nâm kimesne zimmetinde bin beş yüz kuruş hakkı olub taleb itdiginde virmede ta'allül eyledüğün bildirüb hâliyâ tarafınızdan mühürlü mektûbu

zeyle irsâl olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Süleyman zîde kadruhû vardukda bi't-tamâm tahsîl itdirülüb ve irsâl ve îsâl olmak bâbında hükm-i hümayûnum ircâ etmeniz bi't-tamâm şer'an aliverilmesi emrim olmuştur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emr-i celîlü'l-kadrim üzere amel dahî mumaileyh Abdulfettâh dâme mecduhûnun mezkûr İsmail üzerinde zimmetinde bin beş yüz kuruş hakkı bi't-tamâm ba'de's-sübût hükm idüb alıvirüb min ba'ad inad ve muhalefet itdürmeyüb (.....) mezbûrun tarafından (...) alıvirilüb (...) eyleyesin hilâf-ı şer'-i şerîf bir ferd ta'allül ve inâd itdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zilkadetü'ş-şerîfe li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Vird fî 5 Muharremü'l-harâm sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 264**

**Belge No: 818**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki

Kayseriye'de vâki' merhûm Seyyid Battal Gazi binâ eylediği câmi'-i şerîfde yevmî bir akçe ile hatîb ve şeyh olan işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i hâkânî olan Kasım bi'l-fiil berât-ı hümayûnum ile mutasarrıf iken cülûs-ı hümayûndan vâki' olmağın Dersa'âdetimden berât-ı cedîd ricâ itmeğın üzerinde ise sadaka idüb bu berât-ı hümayûn virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr kemâkân hatîb ve şeyh olub hizmet-i lâzimesini mü'eddî kıldıkdan sonra yevmi bir akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devletim ve ömr-i devletimçün du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalalar. Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şevval sene semân ve hamsîn ve elf.

Vird fî gurre-i şehr-i Muharremü'l-harâm sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 265**

**Belge No: 819**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki



Kayseriye sancağında Malya nâhiyesinde Üftâd (?) nâm karye ve gayrıdan iki bin iki yüz akçe tımara mutasarrıf olan Abdülbâki fevt olub tımarı mahlûl oldukda Abdürrezzâk'a virilüb mezbûr Abdürrezzâk dahî mîr-i mîrân tezkiresiyle mutasarrıfken fevt olub tımarı mahlûl olmağla elinde ibtidâdan üç bin akçe tımara emri olan orta boylu ve çatık kaşlı elâ gözlü râfi'-i tevkî'-i refî'ü'-ş-şân-ı hâkânî Mustafa tımarı bulunduğu sancakda sâkin olub alaybegisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla tevcîh olunmağın sene seb'a ve hamsîn ve elf Zilhiccesinin yedinci gününden hükm-i şerîfim verilmeğın tımarı-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yı mezbûrlardan tahvillerinde noksanıyla ber-vech-i temessük üç bin akçelik zimmetleri üzere mezbûr Mustafa'ya tevcîh olunub düstûr-ı mükerrem müşir-i muvahham nizâmü'l-âlem Girid cezâresinde asker-i İslâm'a serdâr olan vezîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tezkiresi mûcibince virdüm ki zıkr olunub beyyân ve ityân kılınır. Karye-i Üftâd tâbi' Malya 3300 kuruş der-karye-i Taleb tâbi Göstere 900 kuruş(.....) yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâif-i hizmet-i mezbûre-i v...ve asâkir-i mensûre ber-mûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve mü'eddî kılalar ol bâbda hiç ahad mâni' olmaya şöyle bile alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî 13 şehr-i Zilhiccetü's-şerîfe sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 7 Şehr-i Muharremü'l-harâm sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

Haffaf nâm Kasım'dan

**Sayfa No: 265**

**Belge No: 820**

Akdâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zide fezalihu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kudât-ı mezbûrede ... sulehâ ve kıdvetü's-sulehâ-i sâlihîn Derviş Kâsım zide salâhuhû südde-i sa'âdetime arz-ı hâl sunub hâliyâ Depecik Mahallesi'nde binâ eylediği zâviyenin on beş nefer fukarâsı olmağla zâviye-i mezbûre hizmetinde olub hizmetleri mukâbelesinde muharrer (...) üzerlerine avârızhanesi yazılıb tekâlif-i örfiyyeden mu'âf olmak üzere tahrîr idüb ber-vech-i meşrûh üzere tekâlf-i örfiye talebiyle rencîde olunduğundan mâ'adâ âharlarına defter-i âmirede

mahfûz olan defter-i mevkûfâta nazar olundukda mahalle-i mezbûrede vâki' mezbûr Derviş Kâsım cema'âtinden Abdülkâdir Hacı Yusuf ve İbrâhim Hacı Yusuf ve Hasan Mehmed ve Yunus Musa ve Ali Hasan ve Allahverdi ve Hacı Mehmed ve san'ı Hacı Osman ve Mustafa zimmet ve (...) ve Osman Hacı Yusuf ve Behcet Hüseyin Hüseyin ve Ebu's-selem Hüseyin ve Receb ve Mustafa ve Hüseyin Hacı Bali ve Hüseyin nâm on beş nefer kimesneleri Mevlânâ Şerhi müceddeden tahrîr eylediği ve (...) mevkûf (...) üzerlerine hâne tahrîr olunduğı mestûr bulunmağın hâlân defter rencîde olunmayalar deyü merhum ve mağfûrun leh babam Hüdavendigâr tâbe-serâhu zamanında Maliye tarafından emr-i şerîf verilmişki resm-i ra'iyet talebiyle rencîde oludukların bildirüb ol emr-i şerîf getürüb (...) hümâyûnum tarafından tahrîr olunmak bâbında hükm-m hümâyûnum ricâ eylediği ecilden zikr olunan on beş nefer kimesne zâviye-i merkûmenin dervişleri olmağın kendüler ve oğulları rüsûm-ı ra'iyet talebiyle rencîde olunmamaları bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcibince amel idüb zikr olunan derviş nefer kimesneleri zâviyenin dervişleri ve sofileri olub vech-i meşrûh üzere avârizhânelerine ve tekâlif-i örfiyyelerini mu'âf olub ol vechle dahl ve rencîde olunmamalarıçün mukaddemâ maliye tarafından emr-i şerîf virilmişki min ba'd şer'-i şerîf ve evâmir-i şerîfime mugâyir mezbûrlar ve oğulların avâriz-ı dîvâniye ve tekâlif-i örfiye ve rüsûm-ı ra'iyet talebiyle rencîde ve remîde ( S. 266 ) rencîde itdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâyil şehr-i Zilka'detü's-şerîfe sene semân ve hamsîn ve elf.

Vird fî gurre-i şehr-i Muharremü'l-harâm li-sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 266**

**Belge No: 821**

Akdâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki iftihârü'l-havâs ve'l-(kesik) Dârü's-sa'âdetim ağası olub Haremeynü's-şerîfeyn evkâfı nâzırı olan İbrâhim Ağa dâme uluvvuhu südde-i sa'âdetime arz gönderüb Haremeynü's-şerîfeyn evkâfından gönüllü cibâyetlerinde Kayseriye cibâyeti tevâbi'inden Karasu nâm vakf karye Haremeynü's-şerîfeyn vakfi

evâilinden beru degirmen hakkı ve çift hakkı cânib-i vakıfdan alınub kimesne dahl eylemez iken Mirlivâ tarafından müdâhale olunub mahsûl-i vakfa gadr olmağın vakf evvelinden beru (kesik) vakfa viregeldikleri degirmen ve çift hakların vakfa virüb Mirlivâ tarafından müdâhale olunmamak bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâsına i'lâm eylemeğın ber-vech-i meşrûh üzere olmağın emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî göresin fi'l-vâki' zikr olunan Karasu nâm vakf karye Haremeynü'ş-şerîfeyn vakfı vakf-ı evvelinden beru degirmen hakkı ve çift hakkı cânib-i vakfından alınub kimesne müdâhale eylemez iken hâlâ Mirlivâ tarafından müdâhale olunub mahsûl-i vakfa gadr eyledikleri vâki' ise men' ve def' idüb vakf-ı evvelinden beru cânib-i vakfa viregeldikleri degirmen ve çift hakların vakfa virdirüb Mirlivâ tarafından bi-vech sadaka ittürmeysin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın .tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene semâniye ve hamsîn ve elf.

Vird fi 9 Şehr-i Muharremü'l-harâm sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 266**

**Belge No: 822**

Bir vakf karye re'âyâsından olan Zeyd ol karyeden kalkub varub bir âhar karyede mutavattın ve anda (...) emlaka mutasarrıf olsa hâlâ anın ahâlisi Zeyd'den emlâkının tahammülüne göre avâriz istediklerinde Zeyd mücerredîn âhar karyeden gelürim deyüb vermeğe kâdir olur mı buyurub müsab olalar el-cevâb olmaz.

Abdulrahim

El-muhzır (...)

**Sayfa No: 266**

**Belge No: 823**

Akdâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Kayseriye'de sâkin taifesi hâlâ der sa'âdetime adam ve arz-ı hâl gönderüb Haremeynü'ş-şerîfeyn re'âyâsından bazı kimesneler gelüb

Mahalleimizde sâkin olub avâriz alınmak îcâb ider virir ve tasarruf iderler iken mücerred bizi avârizhânesine kayd eylemişdir Haremeyn (...) deyü vâki' olan avâriz ve sâir tekâlifi bizimle maan virmemekle (silik) dahî avâriz ve sâir tekâlifi bizden alınub bu vechle gadr olur avâriz alınmak îcâb ider onlar virirler tasarruf iderler vâki' olan avâriz ve sâir tekâlifi bizimle ma'an edâ eylemeleri bâbında emr-i şerîf virilmek ideriz deyü bildirdikleri eciden buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda vakf-ı mezbûre mukayyed olub göresin fi'l-vâki' bunları Mahallesi'ne gelüb (kesik) re'âyâsındandır deyü tasarruflarında olan evler ve yerlerin vâki' olan avâriz ve sâir tekâliflerin bunlar ile ma'an virmekte ta'allül eyledikleri vâki' ise fi'l-hakîka avâriz olunmak îcâb ider evler ve yerlerin ( S. 267 ) (silik) ise men' ve def' idüb ol mikdarla avâriz olunmak îcâb ider ve evler ve yerler tasarruf idenlere vâki' olan avâriz ve sâir tekâlif emr ve defter mûcibince ma'an edâ itdürüb hilâf-ı emr ve defter kimesneye ol vechle ta'allül ve nizâ' itdürmeyesn husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmak eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' min şehr-i Zilhiccetü'ş-şerîfe sene semâniye ve hamsîn ve elf.

Vird fi 13 Şehr-i Muharremü'l-harâm sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 267**

**Belge No: 824**

Akdâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i erbâbü'l-ikbâl umdetü'l-emâcid (.....) ve'l-a'mâl el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-in'âdı hazîne-i âmiremden Rum hâssı defterdârı dâme uluvvühû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Kayseriye cizyesinen vazîfeye mutasarrıf olan re'âyâ (.....) tâifesi südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bin elli sekiz senesinde cizye-i mezbûrede malını (...) ücretlerinden virmek fermân olmağın müstahak olduğumuz vazîfeleri Karaman cizyesine havâle olunub lakin Karaman cizyesinin dahî sene-i mezbûre hali barut mühemmâtına mu'în ve sarf olmağla Rum hazînesinin atîk ve cedîd malından virilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ itdikleri eciden imdi emr-i sâbık üzere virilmek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb harac Kayseriye cizyesinden ellerinde cedîd beratları

olanların berâtları mûcibince müstahak oldukları bin elli sekiz senesi vazîfelerin Rum cizyesinin atîk ve cedîd malından virdirüb tamâm virildiği berâtları sûretlerine zahrına hüccet ittiresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min şehr-i Zilkadetü'ş-şerîfe li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fi 15 Şehr-i Muharrem 1059.

**Sayfa No: 267**

**Belge No: 825**

Akdâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû ve kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm umdetü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve ikdâm el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâm Kayseriye Sancakbegi dâme ızzuhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kudâtdan dârendegân-ı fermân-ı vâcibü'l-a'yân kıdvetü'l-kudât ve'l-hükkâm seyyid Nuh ve Abdurrauf zîde fezâiluhumâ ve müderrisinden Mevlânâ Ahmed ve Hacı Ali nâm kimesneler ile nâm hâtun südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bundan akdem düstûr-ı mükerrerem ve müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim İbrâhim edâmellâhu te'âlâ iclâlehû asâkir ihrâcına taht-ı kazâna varub dâhil oldukda kazâ-i mezbûrede şehr kethüdâları olan ulemâ nâm kimesne ile Kerkür oğlu Çalışa nâm zimmî müşârün-ileyhe hedâyâlıçün deyü üç çadır nâmuslu ve otak çadırlı on sekiz hazîne bir mükemmel otak Müslümanlar huzûrunda yüz yirmi bin akçeye beyy' idüb mezbûrlardan şer'le meblağ-ı mezbûru celb eyledikde virmeyüb ta'allül eyler mal-i murâfi' şer' olub görüldükde ikrâr etmeleriyle sicil ve hüccet olunmuşiken virilmekte ta'allül ve inâd eylediklerin bildirüb ellerinde olan hüccet-i şer'iyeleri mûcibince amel olunub cezâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle varduklarında ihzâr-ı hakkı katılıb husûs-ı mezbûr ( S. 268 ) mukaddemâ bir def'-i şer'le görölüb fasl olmayub on beş kimesne etmiş değil ise tamâm hak ve adl üzere teftîş ve tefahhus ve hüccet-i şer'iyelerine nazar idüb göresiz arz olunduğu üzere olub ve ol hüccetin mazmunu muvâfık-ı şer' olub alâ-vech-i âti tam ve zâhir olur ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle amel idüb dahî ba'de's-sübût-ı şer'le müteveccih olan ol mikdar hakların hak iden mezbûrların hükm idüb ashâb-ı hukûka bî-kusûr alvirüb aslâ ta'allül ve inâd ve muhâlefet itdürmeyesiz şer'-i şerîf ve hüccet-i şer'iyeye ve emr-i hümâyûnuma muhâlif iş ittirmeyesin medhali olmayanları dahl

itdürmeyüb eslsmeyüb inâd üzere ve muhallelât üzere olanları ism ve resmleri ile yazub südde-i sa'âdetime arz eyleyesiz husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet etmelü bir dahî emr-i şerîfim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâsıt-ı Şevvâlü'l-mükerrem li-sene tis'a hamsîn ve elf.

Vird fî 1(..) şehri Muharrem sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 268**

**Belge No: 826**

Nâhiye-i Karataş der-livâ-i Kayseriye

(...) Ali (...) el-müteveffâ

Karye-i (...) tâbi' Karataş 3576

Karye-i Sürtme tabi-i Karataş 618

(...) tabi Venk tabi-i mezbûr 3194

Cem'an 5000

**Sayfa No: 268**

**Belge No: 827**

Kıdvetü'l-emasil ve'l-ekarim Kayseriye sancağı alaybeğisi Osman zîde kadruhû orduyı hümayûnuma mektûb gönderüb liva-i mezbûr Karataş nâhiyesinde Sürtme nâm karye ve gayrıdan (.....) akçe tımara mutasarrıf olan Osman veft olub tımarı mahlul ve mukaddema yararlılığı arz olundukda ibtidadan ...akçe emr-i şerîf virilen elâ gözlü çatuk kaşlu tamam kad olan (...) Ali için virmek bâbında inâyet ricâsına arz eylemeğın ibtidâsı alınub tımarı olduğu sancakda sâkin olub alay begisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla noksanı düşenden tekmîl olunmak (...) yevmiye olunmayub sene semâniye ve hamsîn ve elf Recebinin on dokuzuncu günü tarihi ile hükm-i şerîfim virüb emr-i şerîfe zikr olunan (.....) tımar vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yı merkûm (...) tahvîlinden isrâ müstahak olduğu emr-i şerîf bedelinden muktezâsıyla ber-vech-i tekmîl (...) üzere mezkûr Aliye tevcih olunub berât-ı âlişân için tezkire virildi. Tahrîren fî 18.

Kayd fi 18 Muharremü'l-haram li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

**Sayfa No: 268**

**Belge No: 828**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki

İşbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i sa'âdet-nişân-ı hâkânî Mevlânâ Mustafa südde-i sa'âdetime gelüb mahmiye-i Kayseriye muzâfâtından Tavas nâm karyede vâki' câmi'-i şerîfde yevmî bir akçe ile imâm ve hatîb olub edâ-yı hizmet idüb cülûs-ı hümâyûnum vâki' olmağla tecdîd-i berât olunmak bâbında inâyet recâ etmeğın tevcîh idüb bu nişân-ı hümâyûnu virdüm ve buyurdum ki varub imam ve hatîb olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr devletimçün du'âya müdâvemet ve iştikâ göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehri-i Şevvâlü'l-mükerrrem li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Kayd fî 28 Muharremü'l-harâm.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 268**

**Belge No: 829**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû ve mefâhirü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fazl ve'l-keâm livâ-i mezbûrda vâki' olan kadılar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki livâ-i mezbûr mütesellimi olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İsmail zîde kadruhû südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb livâ-i mezbûra ber-vech-i arpalık mutasarrıf olan emîrü'l-ümerâi'l-kirâm Dilaver dâme ikbâlühû kendi tarafından mektûb ile mütesellim tayin idüb âhardan Osman nâm kimesne emr ile mütesellim oldum deyü bais olduğunu bildirüb hükm-i hümâyûnum recâ eylediği ecilden müşârün-ileyh tarafından virilen temessük mûcibince zabt itdirmek emrim idüb buyurdum ki ma'mûr oldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî müşârün-ileyhîn ( S. 269 ) (...) mûcibince livâ-i mezbûr mütesellimliğın buna zabt ve tasarruf itdürüb mezbûr Osman'ı min ba'd müdâhale itdürmeyesın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın. Tahrîren fî evâyil-i şehri-i Muharremü'l-harâm. Sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 28 Muharremü'l-harâm.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 269**

**Belge No: 830**

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ. Karaman eyâletine mutasarrıf olan dâme ikbâluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki (...) ve tımaran Dârende-i fermân-ı hümâyûn Seyyid Mustafa ordu-yı hümâyûnuma gelüb Kayseriye sancağında mutasarrıf olduğı tımarının berâtı mûcibince noksanı olduğunu bildirüb yine livâ-i mezbûrdan İslamlu nâhiyesinde Fahzemîn nâm karye ve gayrıdan iki bin beş yüz akçe hisse-i tımara mutasarrıf olan Abdülganî fevt olub tımarı mahlûl oldukda Asitane-i sa'âdet tarafından Seyyid Şeyh İbrâhim'e virilüb berât-ı pâdişâhî ile mutasarrıf üzere iken me'mûr olduğı Girid cezâresi seferine gelmeyüb hisse-i mezbûre ol vechle mahlûl oldukda Seyyid Ali'ye virilüb tahvîl hükmü ile ol dahî mutasarrıf üzere iken fevt olub hisse-i mezbûr her vechle mahlûl olmağın berâtı mûcibince olan noksanı için kendüye virilmek bâbında inâyet recâ etmeğın buyurdum ki göresin mezbûr Abdülganî fevt oldukda hisse-i mezbûr Seyyid Şeyh İbrahim'e virilüb berât-ı şerîfimle mutasarrıf üzere iken me'mûr olduğı Girid seferine gelmeyüb ol vechle hisse-i mezbûr mahlûl oldukda Ali'ye virilüb tahvîl hükmi ile mutasarrıf üzere iken ol dahî fevt olub hisse-i mezbûr her vechle mahlûl ise ve merkûm berâtı mûcibince noksanı olub kılıç ilhâkı lâzım gelmez ise tımarı ol dahî sancakda sâkin olub alaybegisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla müteveffâ-yı mezbûr Abdülganî ve Seyyid Şeyh İbrahim ve Seyyid Ali tahvîllerinde merkûm Seyyid Mustafa'ya berâtı mûcibince olan noksançün hisse-i mezbûru tevcîh idüb tezkiresin viresin. Şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cemâziyelevvel li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Kad-vasale'l-beyyân fi'l-yevmi's-sâmin min şehr-i Muharremü'l-harâm sene 1059.

**Sayfa No: 269**

**Belge No: 831**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi ve sultân-ı cihan-sitân-ı sultânî hükmi oldur ki Cülûs-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnum vâki' olmağla umûmen tecdîd-i berât fermân-ı âlişânım



olmağın müteveffâ vezîr-i a‘zamım sâbık Bayram Paşa’nın müceddeden binâ eylediği Kayseriye’de Mevlevîhâne’de Kayseriye keferesi cizyesinden mesnevi-hân yevmî yirmi akçe mesnevi kıraat eyleyen ve du‘âcıya üç akçe ve imâmete üç akçe ve mü‘ezzine ve na‘athâna beş akçe aşcıbaşına üç akçe ve şâkirdana iki akçe ve neyzen başıya dört akçe ve şâkirdine iki akçe ve kudûm-ı hibe iki akçe ve meydan kayyimine ve bahâ-i şem‘ ve hâssriçün dört akçe ki cümle elli akçe ta‘yîn olunur mukaddemâ berât-ı şerîf virilmekle hâlâ ol berât-ı südde-i sa‘âdetime gönderüb tecdîdin recâ eyledikleri ecilden haklarında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem halvet getirüb bin elli sekiz Recebinin on sekizinci günden müceddeden bu berât-ı sa‘âdet-âyâtı virdüm ve buyurdum ki zıkr olunan Mevlevîhâne fukarâsı ta‘yîn olunan yevmî elli iki akçe vazîfelerin üslûb-ı sâbık üzere olan Kayseriye keferesi cizyesinden cem‘ine me‘mûr olanlardan sâl be-sâl olub (...) mutasarrıflar olub devâm-ı devletim ed‘iyyesine müdâvemet ve iştigâl üzere olalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fi’l-yevmi’l-işrîn şehr-i Zilhiccetü’ş-şerîfe sene semân ve hamsîn ve elf.

Vasale’l-beyyân fî gurre-i Muharremü’l-harâm sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 270**

**Belge No: 832**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmî ve sultân-ı cihan-sitân-ı sultânî hükmi oldur ki

Mahrûsa-i Kayseriye muzâfâtından Bağcekaya nâm karyede vâki‘ merhûm el-Hac Mirza binâ eylediği câmi‘-i şerîfde yevmî bir akçe ile imâm ve hatîb olan işbu râfi‘-i tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn Mevlânâ Hüseyin babası ferâğından mutasarrıf olub ve edâ-i hizmetinde kusûru yoğiken âhardan Ömer nâm kimesne babası mahlûlünden bir tarîk ile kendüye berât itdürüb küllî gadr itmeğın def‘ olunub giru mezbûr Hüseyin’e ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında berât-ı şerîfim virilmek recâsına kadısı akdâ kudâtü’l-müslimîn Mevlânâ Abdülmecid zîdet fezâiluhû arz itmeğın ihtiyâr ile ferâğı muhakkak ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnu virdüm ve buyurdum ki varub anda mezbûr Hüseyin kemâkân imâm ve hatîb olub hizmet-i lâzimesin mer‘î ve mü’eddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçeye mutasarrıf olub ve devâm-ı devletimçün du‘âya müdâvemet göstere bu bâbda kimse mâni‘ olmaya. Hurrîre fî evâhir-i Zilkadetü’ş-şerîfe sene semân ve hamsîn ve elf.

Vird fî gurre-i Saferü'l-hayr.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 270**

**Belge No: 833**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâliyâ Girid cezîresi seferine me'mûr olan asâkir-i nusret measarım serdâr-ı sipehsalarım olan düstûr-ı mükerrerem müşîr-i muvahham nizzamü'l-âlam vezîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû ile ma'an ol cezirede (...) kıldıkda kalan asâkir-i İslâmiye harclığı tedârik olunmak lâzım olunmağın inşâallâhu te'âlâ nevrûzdan on beş gün mukaddem müşârün-ileyh vezîr ve serdârım edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun yanında mevcûd bulunmak üzere her sancağına harclığı irsâl olunmağla Kayseriye sancağında Karataş nâhiyesinde Sarube nâm karye ve gayrıdan on bin akçe tımara mutasarrıf olan Mehmed ve yine livâ-i mezbûrda Komaz nâhiyesinde Nere nâm karye ve gayrıdan on bin beş yüz akçe tımara mutasarrıf olan Ali ta'yîn olunub gösterilmiştir geçen sene sefer-i mezbûrda şehîd olub bi-emrillâhi te'âlâ fevt olanların sağîr oğullarına virilen zemâmiyet ve tımarların kânun üzere yarar cebelülerin ve bir sene-i mezbûrede sefere gelüb hizmetleri varmaları tamâm olan cebelü tâifesinin yerlerine gelecek sene seferi için yarar cebelüleri fermân olduğu üzere serdârım Hüseyin Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun yanında mevcûd bulunmaları bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda sen ki kâdısın bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere amel idüb bir ân ve bir saat tevakkuf ve te'hîr eylemeyüb taht-ı kazânızda vâki' kasabât ve kurâ mecma'-ı nâs olan Mahallerde ve bazarlarda muhkem tenbîh ve nidâ itdüresiz ki müşârün-ileyh vezîrim ve serdarım Hüseyin Paşa edâmallâhu iclâlehûnun maan (...) olan asakir-i islamın sefere harçlıkları mu'accelen tedârik olunduktan sonra eğer harçlıkçı tâifesidir ve eğer vech-i meşrûha celbi olanların kânun üzere yarar cebelülerde fermân olduğu üzere Girid cezîrsi seferinde mevcûd ve müşârün-ileyh serdâr Hüseyin Paşa edâmallâhu iclâlehûnun yanında hizmetinde bulunan ihmâl vemesafe da'vet ve te'hîrden be-gâyet ihtirâz eyleyesinkim şöyle ki sen ki ihmâlin ile asâkir-i islamın harçlıkları mael tedarik olmayub sefere me'mûr olan sabilerin kânun üzere yarar cebelüleri fermân

olunduğu üzere hizmetde bulunmayub sefer-i hümâyûnun avkına bâ'is olasın ber-vech kadr ve cevâbınız mesmû'-ı hümâyûnum olmayub muttarid itâb olursuz bilmiş olasız ki harçlıkçı nakl olunan sipâhilersiz nakl olunduğunuz üzere kışlakda olan asâkir-i İslâmla harçlıkçı mu'accelen tedârik idüb sancağımızda olan cebelü (...)sen ki nevrûzdan on beş gün mukaddem müşârün-ileyh serdârınız yanında ahz-i hizmetinde bulunmayasız dirliksiz olunmağla kurtulmayub kendünüzün eşod-ukubet ile hakkınızda gelünüb ve emvâl ve erzâkınız mîrîye olunmak mukarrerdir ana göre mütenebbîh ve âgâh olasız. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâyil-i şehr-i Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Vird fî 3 min Saferü'l-hayr.

Kandiye.

**Sayfa No: 270**

**Belge No: 834**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tezkire vâsıl olıcak ma'lûm ola ki taht-ı kazânızda vâki' Cırlavuk mukâta'ası Ali dedeye şerîf-i âlişân ile bin elli dört ve eli beş senesi vazîfesin sâliyâne itdürüb mukâta'a-i mezbûrun merkûm Ali Dede'nin vech-i meşrûh üzere iki sene vazîfesine mahsûb olur zabt için mezkûr tezkiresine hesap olmağın işbu tezkire tahrîr olunub virilmişdir ve gerektirki mezbûre mukâta'a-i mezkûrdan âid ve râfi' olan hukûk rüsûm ahz ve kabzittürüb âhardan bir ferdi dahl itdürmeyesin. Tahrîren fî evâyil-i Muharrem sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 7 Saferü'l-hayr sene 1059.

Nigde el-mahmiye.

**Sayfa No: 271**

**Belge No: 835**

Sen ki Dereköylü Musa'sın inhâ olunur ki varaka-i Usta piri vardukda bin elli dokuz senesinde üzerinize edâsı lâzım mahallât mart rüsûmun virüb ve sâir tezkire hıfz idesiz âhardan kimesne dahl itmeye ve's-selâm. Hurrîre fî 7 min Saferü'l-hayr li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

**Sayfa No: 271**

**Belge No: 836**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halkı ecma'în vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârendegân-ı fermân-ı hümâyûn Mahzemîn nâm karye ahâlisinden südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb Güldede ve İbrâhim ve Mustafa ve Hüseyin ve Mehmed nâm kimesneler karye-i mezbûre der-sâkin olub tasarruflarında avâriz ve tekâlif idenlerin ve yerleri olduğundan bâ'is bundan akdem bin elli senesinde fermân olunan tahrîr-i cedîdde karye-i mezbûrede hazine yazılmışlar iken hâlâ mezbûrlar mücerred sipâhizâdeyüz deyûlar şerîf ile fermân olunan avâriz ve sâir tekâlifi kânun ve nizâm üzere bunlar ile ma'an edâ eylemekde ta'allül ve tereddüd eylediklerin bildürüb emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle varduklarında husûs-ı mezbûre hâssmâ muvâcehesinde ana göre vecle takayyüd ve ihtimâm eyleyüb göresiz fi'l-vâki' mezbûrlar tarih-i mezkûrda fermân olunan tahrîr-i cedîdde karye-i mezbûrede hâneye yazılı (...) mâ'adâ zikr olunan karye toprağından bi'l-fi'il tasarruflarında avâriz ve tekâlif îcâb ider emlak ve yerleri var ise emr-i şerîfimle fermân olunan avâriz ve sâir tekâlif kânûn-ı kadîm üzere a'lâ ve evsât üzere i'tibârıyla tahammüllerine göre bunlar ile ma'an edâ itdirüb min ba'd hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir-i emr-i hümâyûn-ı mezbûrları mücerred sipâhizâdeyüz deyü ber-vech-i ta'allül ve tereddüd itdürmeyüb tekrâr emrim varmalu eylemeyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Zilhicce li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Vird fî 7 Saferü'l-hayr li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 271**

**Belge No: 837**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halkı ecma'în vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûrede sâkin debbağ tâifesinden El-Hac

Ahmed ve Musa ve sâir nâm kimesneler südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bunlar mu'tâdları üzere seheri kalkub kendü kâr ve kesbil itmekle katarları ile dükkanlarına gidüb kimesneye zarar ve tavzîl olmayub ve bi-hâssebi'ş-şer'-i şerîf üzerlerine nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken mirlivâ mirlivâ damları ve subaşları bunları tutub hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde itdikden hâlî oldukları bildirüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükmi-i şerîfim vusûl buldukda husûs-ı mezbûra mukayyed olub göresiz arz olunduğu üzere kânûn-ı kadîmden mu'tâdları üzere seherî kalkub kendü kâr ve kesbânı etmeğe katarları dükkanlarına gidüb kimesneye zarar ve ta'dîlleri olmayub mâdâmeki şuhûd-ı adl olmaya şer'an üzerlerine nesne sâbit ve zâhir olmay bunları ol vechle mirlivâ ve subaşlarına ve adamlarına rencîde ve remîde itdürmeyüb men' ve def' eylesin min ba'ad şer'-i şerîfe ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimseye iş itdirmeyesin hak üzere olub husûsa medhali olmayanı dahl itdirmeyesin isimlerini yazub bildirüb bu husûs için tekrar şikâyet olunub bir dahî emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâsıt-ı Zilhiccetü'ş-şerîfe li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Kayd fî 14 Saferü'l-hayr sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 272**

**Belge No: 838**

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki sa'âdetlü efendimiz sâhib-i devlet Dilaver Paşa hazretlerin ber-vech-i arpalık mutasarrıf oldukları Kayseriye sancağı hâsılarından olub nefsi-i şehirde vâki' ihtisâb bin eli dokuz senesinde mâh-ı Rebiülevvelin guresinden mâh-ı Zilkade'nin âhiline varıncaya mukâta'at ber-vech-i iştirâk cebeci Mustafa Beşe ve Ali Beşe'den yüz yüzlü esedî kuruşa virilüb ve dokuz yüz esedî kuruşa tamamen peşîn almağla ihtisab-ı mezbûru tarih-i mezkûr gününden mâh-i mezbûrun evâhiline varınca zabt eylemek bâbında işbu tezkire tahrîr ve yedlerine virildi tarîk-i âhardan kimesne mâni' olmaya. Tahrîren fî't-târihi'l-mezbûr.

Vird fî 13 Saferü'l-hayr sene 1059.

**Sayfa No: 272**

**Belge No: 839**

Düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem mezîd-i umûru'l-cumhûr (.....) fehâmü'l-enâm (.....) müşîr erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûf be-sunûf-ı avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ. Karaman eyâletine mutasarrıf olan vezîrim Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Nigde sancağı alaybegisi kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhû ordu-yı hümâyûnuma mektûb livâ-i mezbûrda Dolu nâhiyesine İsmet nâm karye ve gayrıdan dört bin iki yüz akçe tımara mutasarrıf olan Sinan bin elli yedi senesinde Girid cezîresi seferine (...) cebelü gelib tımar-ı mezbûr mahlûl oldukda sefer-i hümâyûnumda serdâr-ı zafer-şi'ârım olan düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafından livâ-i mezbûrda hisse tımarı mutasarrıf olan Dârende-i fermân mûcibince Kılıç ve Başkalem olmak üzere tevcîh olunub tezkire itdirüb sefer-i hümâyûnumda olan ruznâmçede mezbûr Sinan'ın kaydın bozdurub yine mezbûr üzerinde ve leyl ve nehâr sancağı askeriyle Kandiye gelmesi muhâsara ve muhârebesinde ve meterisve sâir hidemât-ı hümâyûnumda mevcûd olub her vechle hak sar'î olub mezbûr Sinan bey bin elli sekiz senesine hakkı me'mûr olduğı sefer-i mezbûra gelmeyüb kendü hava ve hevesinde olub tımar-ı mezbûr merkûm Mustafa elinde olan tezkiresi mûcibince bekâ ve mukarrer ve mücedded ve tevcîh kılınmak bâbında inâyet recâsına arz etmeğın imdi bu makûle ze'âmet ve tımar kusûru nizâ' üzere olub gelinmelerin min ba'd da'vâ ve nizâ'ları istimâ' olunmak üzere ze'âmet ve tımarları kendü hakları olduğı takdîrce alınub sefer-i hümâyûnumda mevcûd olan hâssımlarına kat'î mukarrer ve müceddeden tevcîh olunmak bâbında bin elli yedi Ramazanü'l-mübârek guresinden fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere amel idüb tımar-ı mezbûr merkûm Sinan'ın sefer-i mezbûra gelmediğinden elinde olan tezkiresi mûcibince mezbûr Mustafa'ya kemâkân zabt ve tasarruf itdirüb min ba'ad merkûm Sinan'ı dahl ve ta'arruz itdirmeyüb ve dahl olunub tahvîl tarihîne düşen mahsûlden nesnesin dahî almış ise ba'de sübût hükm idüb giru bî-kusûr alıvirüb ve mezbûr Sinan kanâ'at itmeyüb tekrâr şikâyet ibrâz idüb dahl ve nizâ' iderlerse tarafeynin temessüklerin der-kise idüb serdâr-ı sipehsalarım edâmallâhu te'âlâ iclâlehûya havâle eylesin ki huzûrumuza gelüb murâfa'a olub cevâbı virile

şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâhir-i şehri Cemâziyelâhir sene semân ve hamsîn ve elf.

Vasale'l-beyyân fi'l (...) min şehri Saferü'l-hayr sene 1059.

Serîr-i sahrâ-yı Kandiye.

**Sayfa No: 272**

**Belge No: 840**

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki Haremeynü'ş-şerîfeyn evkâfından olub Kayseriye'de ve Kırşheri'nde ve Sivas ve Nigde ve Aksaray'da ve Ürgüb'de vâki' olan Haremeyn puşelerinin işbu bin elli dokuz senesi martı ibtidâsından bir sene tamâmına değin dergâh-ı âlî sipâhîlerinden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Süleyman Bey'e der-uhde olunmuşdur mezbûr Süleyman Beyy dahî kabûl itmeğın mezkûrun yerine işbu tezkire tahrîr olunub mezbûrun yedine vaz' olunduğu zıkr olunan kazâlarda vâki' olan Haremeyn puşelerinin üzerlerine edâsı lâzım olan harâclarının bir mezbûre mahsub olmak üzere için mezbûrun yedine tezkiresi virildi. Tahrîren fî gurre-i Şehri Muharremü'l-haram li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 15 Saferü'l-hayr sene 1059.

**Sayfa No: 273**

**Belge No: 841**

Ser-(...) için emr-i şerîf-i vakf-ı Ahmed Paşa

Emîrü'l-ümerâi'l-kirâm kebîrü'l-küberâi'l-fihâm zülkadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Karaman Beğlerbeğisi dâme ikbâluhû ve akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în. Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Kayseriye'de vâki' müteveffâ Hacı Ahmed Paşa binâ eylediği câmi'-i şerîfin evkâfına meşrûtiyet üzere bi'l-fi' il mütevellîsi olan Mahmud südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb vakf-ı mûmâ-ileyhîn kazâ-i mezbûrda vâki' Cebel-i Erciş nâhiyesinde Tomarza nâm karye ve gayrıdan karyelerinin mülknâme-i hümâyûn ve sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî mûcibince min külli'l-vücûh serbest olmağla kadîmi ma'mûlünbih senevî için olan mezâri'i ve tellâl ve hanal (?) ve

inhâdan eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresi ve re'âyâsının harac ve ispenç ve katbûye (?) hâne ve rüsûm-ı (...)ve âda'vât-ı ağnâm voyvoda ve kaçgun ve ilm-i rüsûm-ı örfiyyesi vakf için zabt ve kabz olunub min ba'ad ihnâ ve amel ve mübâşirîn ahvâl ve gayrıdan mahsûben hiçbir ferd mâni' ve müzâhim olmaya deyü mülknâme-i hümâyûnumda mestûr ve mukayyed olmağla defter-i cedîd-i hâkânîye dahî kayd olunub mülknâme ile sûret-i deftere muhâlif âhardan müdâhale ve mu'ârafa olunmamak üzere mâliye ve divân-ı hümâyûnum tarafından dahî evâmîr-i şerîfe virilüb ma-teaddimden bu âna değîn mülknâme ve sûret mücibince amel olunub hâricden dahl olunmaz iken hâliyâ şer' ve kânûn ve defter ve mâliye tarafından virilen emr-i şerîf ve mülknâme-i hümâyûn ve kadîmden olgelen muhâlif mîr-i mîrân ve sancakbegi adamları ve subaşlıları voyvoda ve gühercile kârhânesine hizmet itmeleri ve gayrılar bir tarikle karyelerine ve re'âyâsına dahl idüb ve (...) ve meccânen yem vermek ve arpa ve saman ve koyun ve (...) ve bal ve yağ vürûd-ı selâmiye nâmıyla akçe talep idüb gadr ve re'âyâsına ta'addî vetecâvüzden hâlî olmadıkların bildirüb men' ve def' olunub rüsûm-ı serbestisine hâricden dahl ve ta'arruz olunmamak bâbında mukaddemâ merhûm Hüdâvendigâr tâbe-serâhû zamanında virilen emr-i şerîf tecdîd olunmak bâbında inâyet recâ itmeğîn mücibince tecdîd olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda husûs-ı mezbûrun mukayyed olub göresiz arz olunduğu üzere ise ve kadîm-i mezbûrun karyeleri re'âyâsını mağrûrû'l-kalem min külli'l-vücûh serbest olmağla mülknâme-i hümâyûn ve sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî ve mâliye tarafından ellerine virilen emr-i şerîf mücibince a'şâr-ı şer'iyye ve rüsûm-ı örfiye ve ispenç ve kapudan kuzu ve resm-i çift ve petak (?) ve nerîrhâne ve boyahâne ve resm-i esbâb ve resm-i Horodan ve sâir bâd-ı hoşa mîr-i mîrân ve mirlivâ adamları voyvoda ve subaşlıları ve imnâ ve amel ve mübâşirîn ve kârhânegilerin ve sâir iş erlerinde ve gayrıdan bir ferdi bilâ-emr-i şerîf dahl ve ta'arruz itdürmeyüb ve vakfın zâbitlerine vakf için ahz ve kabz itdürüb vürûd-ı selâmiye ve eslâf nâmıyla hilâf-ı şer' ve kânûn akçe talep ve ta'addî itdürmeyüb men' ve def' eylesin ve dahl olunub şimdiye değîn rüsûm-ı serbestesinde kimesne nesnelere almışlar ise ba'de's-sübût hükm idüb vakf için müşârün-ileyhîn vekîline alıvirüb min ba'ad hilâf-ı şer' ve kânûn ve mülknâme-i hümâyûn vücûd-ı defter-i cedîd-i hâkâna ve mukaddemâ ve hâlâ virilen emr-i şerîfime muhâlif kimesneye iş itdirmeyesin inâd üzere olanları yazub bildirüb husûs-ı mezbûr için emr-i âhar varmalu eylemeyesin şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız. Tahrîren fî evâhir-i şehri Muharremü'l-harâm li-sene tis'a ve hamsîn ve elf.



Vird fî 18 Saferü'l-hayr sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 274**

**Belge No: 842**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi ve sultân-ı cihan-sitân-ı sultânî hükmi oldur ki

Kayseriye sancağında İslamlu nâhiyesinde Ağceil nâm karye ve gayrıdan dokuz bin iki yüz akçe tımara mutasarrıf olan Mehmed fevt olub tımarı mahlûl oldukda yine livâ-i mezbûrda Kenarırmak nâhiyesinde İmâret nâm karye ve gayrıdan bin iki yüz akçe hissesi elinde ibtidâsından on bin akçe tımara emri olan kara gözlü kara kaşlı orta boylu râfi'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî sene seb'a ve hamsîn ve elf Cemâziyelevvelîsinin on beşinci gününden düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem Girid Seferi'nde asâkir-i İslâm serdâr olan vezîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafından tevcîhe tezkire virilmeyüb bu âna değîn Kandiye Kal'ası muhâsarasında (...) naklinde ve vâki' olan muhârebe ve hizmetlü ve sancağı askeriyle mevcûd ve tımarına müdâhale îcâb itmez iken âhardan diğêr Mehmed nâm hakkı dahî tımar mezbûru Asitâne-i sa'âdetimden üslûb-ı berât itdürüb terfikle mahsûlün kabz eylemekle gadr idüb lâkin mezbûr diğêr Mehmed bin elli yedi ve bin elli sekiz senelerinde sefere gelmeyüb ve hizmetlerde mevcûd bulunmayub tımarı mezbûr nizâ'lusı ve hakkı olmakla mezbûrun gelmedüğinden dahî tarih-i mezbûda elinde olan tezkire ve hüccetce kemâkân ibkâ ve mukarrer olmak recâsına Kayseriye sancağı alaybegisi Osman zîde kadruhû arz itmeğîn imdi bu makûle ze'âmet ve tımar husûsunda nizâ' üzere olub sefere gelmeyenlerin ve bir tarikle seferden kalanların kendülerinin hakları olduğı takdîrce dahî seferde hizmetinde mevcûd bulunan hâssmlarına kat'î mukarrer kılınub min ba'ad da'vâ ve nizâ'ı istimâ' olunmamak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmağîn tımar-ı mezbûru fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere mezbûr Mehmed'in elinde olan tezkire mûcibince mezbûr Mehmed'in sefere gelmedüğinden dahî ibkâ ve mukarrer ve müceddeden tevcîh idüb min ba'ad Asitâne-i Sa'âdetim tarafından olub berât itdürmeyüb sefere gelmeyen diğêr Mehmed'i ve taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz itdürmeyesiz ve tımar-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere Mehmed'in sefere geldüğinden ibkâ ve mukarrer ve müceddeden tevcîh idüb temessükât ibrâz idenlerin temessükâtları ellerinden alub kiseleyüb mühürleyüb cezîre-i mezbûrede müşârün-ileyh serdâr-ı zafer-şî'ârıma havâle eylesin ki müşârün-ileyh huzûrunda mürâfaa olub cevâbları virile ve tımarı olduğı

sancakda sâkin olub alaybegisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla müceddeden ibkâ ve mukarrer ve tevcîh olmağıçün sene semân ve hamsîn ve elf Rebiülâhirinin evâhirinde hükm-i şerîfim virilmeğın elinde tezkiresi mûcibince tımar-ı mezbûrı Asitâne-i Sa'âdetimden olub sefere gelmeyen diğır Mehmed tahvîlinden ve müteveffâ-yı merkûm Mehmed tahvîllerinde ibtidâsı bedelinden noksanıyla ber-vech-i tekâmîl on bin akçelik üzere mezbûr Mehmed'e tevcîh olunub düstûr-ı mûkerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müşârün-ileyh serdârım edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tezkiresi mûcibince verdüm ki zıkr olunur.

(silik) İmâret tâbi 261

(....)380

(silik) 3000

(....) tâbi' mezbûr 6300

Ba'de'l-yevm kıymet yedinde olub tasarruf kılub şol ki

(.....) 3300

(silik) 2800

(silik) ve buyurdum ki (.....)

(silik) 600

(silik) 3500

(silik) 3500

(....) 10000

(...) 600

(...) 9000

(....) 300

(...) mâni' ve dâfi' ve râfi' ve münâzı' ve müzâhim olunmaya şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 275**

**Belge No: 843**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki

Râfi'-i tevkî'-i refi'ü'ş-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-sulehâi's-sâlikîn Mevlânâ Ömer zîde enfâsehû südde-i sa'âdetime gelüb Kayseriye kazâsına tâbi Akçakaya karye nâm karyede vâki' câmi'-i şerîfde yevmî bir ake ile imam ve hatîb olub edâ-yı hizmet idüb âhardan dahl olunmamak îcâb etmez iken mukaddemâ Mahmud nâm kimesne gadr itmekle ref' olunub müceddeden buna berât-ı şerîf virilmiş iken haliya Hüseyin nâm kimesne dahl itmekle müceddeden berât-ı sâbık mûcibince ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâ itmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnu virdüm ve buyurdum ki varub yine mezbûr vazîfe câmi'-i şerîfde üslûb-ı sâbık üzere imâm ve hatîb olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe vazîfeye mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletim ed'ıyyesine müdâvemet üzere ola ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi evâhir-i Zilhiccetü'ş-şerîfe li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Kad vasale'l-beyyân fi'l-yevmi't-tâsi' min Saferü'l-hayr.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

Nâhiye-i (...) der-livâ-i Kayseriye

Der-siyâk tâbi' Kurmaz 9320

(.....) tâbi' mezbûr 1580

11000            3000

(...) tâbi' mezbûr 200

Yekûn 3200

Agrıldı tâbi' mezbûr 13600

(.....) Göstere 3000

(....) hâric (....) tâbi' mezbûr 1000

5000            3000

(...) sahrâ-yı mîrî 213

Serbeste tâbi' (...) 207

Yekûn 6731 6000

15320

6500

1120

**Sayfa No: 275**

**Belge No: 844**

Kıdvettü'l-emâsil ve'l-akrân Kayseriye sancağı alaybeğisi Osman zîde kadruhû ordu-yı hümâyûna mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda Kurmaz nâhiyesinde Dersiyak nâm karye ve gayrıdan (...) akçe tımara mutasarrıf olan Ali fevt olub tımarı mahlûl olmağın elâ gözlü açık kaşlı orta boylu mezkûr Hüseyin için müteveffâ-yı mezbûrun sahîh sulb oğlu olub ve ibrâz eylediği berât bilâ-şübhe babası berâtı olduğuna livâ-i mezbûrdan iki za'm ve on nefer erbâb-ı tımar şahâdet eylediklerin bildirüb yetimler mezbûr merhameten kânûnlarından ziyâdesiyle mezkûr evirilmek bâbında inâyet recâsına arz itmeğın tımarları olduğu sancakda sâkin olub alaybegisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla merhameten kânunlarından ziyâdesiyle tevcîh olunmağıçün sene semân ve hamsîn ve elf Şa'bânü'l-mu'azzamının yirmi altıncı günü tarihli hükm-i şerîf verilmek ber-mûceb-i emr-i âlî zikr olunan sâl akeç tımar vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yı mezbûr babası tahvîlinden müstahak oldukları ve fermân olunan ziyâdesi mezkûr Hüseyin'e tevcîh olunub berât-ı âlişânım için tezkire virildi. Tahrîren fî şehri Ramazanü'l-mübârek li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Vird fî 7 Rebiülevvel

Sahrâ-yı Kal'a-i Kandiye.

**Sayfa No: 276**

**Belge No: 845**

Hane ha-i Lağımciyan-ı miri ki (..) sefer-i Girid ba-emr-i şerif tayin şod (..) firar mûceb-i defter-i müfredat fi ha vilayet-i Kayseriyye Mezkûr bölükden nefsi Kayseriyyede Gürcü Mahallesi sakinlerinden olub kefilî Eslem Paşa

Mahallesidir. Ali Mezkûr Mehmed bölüğündendir tavattun-ı nefsi-i Kayseriyyede Yenice Mahallesi sakinlerinden olup kefilî Taceddin Mahallesidir. Sadık Mezkûr bölükden nefsi-i Kayseriyyede (...) karyesi sakinlerinden olup kefilî dahî karye-i mezbûrdur. Hasan Ömer Mezbûr Hüseyin Ömer bölüğünden olup Kayseriyyede Harput Mahallesi sakinlerinden olup kefilîahali-i Mahalledir. Ali Sefer Mezkûr Veli Ali bölüğünden olup Kayseriyyede Mükremin Mahallesi sakinlerindedir kefilî (...). Ahmed (...) Mezkûr Hacı Veli Yahya bölüğünden olup Kayseriyyede Hisayunlu Mahallesi sakinlerinden olup kefilî dahî Tavukçu Mahallesidir. Kulu Nali Mezbûr bölük Darsiyak karyesi sakinlerindedir. Kefilî dahîahali-i karyedir. Mehmed Halil Mezbûr bölük nefsi-i Kayseriyyede Tabaklu Mahallesi sakinlerindedir. Kefilî ahali-i Mahalledir. Nasuh Mustafa Mezbûr Molla Ali Mustafa bölüğünden olup Kayseriyyede Yenice Mahallesi sakinlerindedir. Kefilî ahali-i Mahalledir. Aydın Petri Menbur bölükten Kayseri'de Kızılviran karyesi sakinlerinden kefilî Şhreküstü Mahallesi ahalisidir. (..) Yahya Mezbûr Hasan Ali bölüğünden olup Kayseri'de Kürtler Mahallesi sakinlerinden kefilî dahî ahali-i Mahalledir. Deli Hasan Mezbûr Hasan Ali bölüğünden olup Kayseri'de Kebeilyas Mahallesi sakinlerindedir. Kefilî Şhreküstü Mahallesi ahalisidir. Mustafa Hasan Mezbûr Deli Bekir bölüğünden nefsi-i Kayseriyyede Argıcık sakinlerinden kefilî Hisayunlu Mahallesidir. Ali Mustafa Mezbûr Deli Bekir oğlu bölüğünden olup Kayseriyyeden Argıcık sakinlerindedir. Kefilî Gürcü Mahallesidir. Mustafa Cafer Mezbûr Deli Bekir oğlu bölüğünden olup Kayseriyyeden Argıcık sakinlerindedir. Kefilî Hisayunlu Mahallesidir. Şodddalnebi Hasan Mezbûr Satır Mustafa bölüğünden olup nefsi-i Kayseriyyeden Hunad Mahallesi sakinlerindedir. Kefilî ahali-i Mahalledir. Derviş Hasan Mezbûr Satır Mustafa bölüğünden olup Kayseriyyede Hunad Mahallesi sakinlerindedir. Kefilî ahali-i Mahalledir. Mahmud İsmail Mezbûr Satır Mustafa bölüğünden olup Kayseriyyede Hisayunlu Mahallesi sakinlerindedir. Kefilî Mermerli Mahallesidir. Ramazan Bogur Mezbûr Satır Mustafa bölüğünden olup Kayseriyyede Kalenderhane Mahallesi sakinlerindedir. Kefilî ahali-i Mahalledir. Mehmed (.....) Mezbûr (...) Kayseriyyede Tabaklu Mahallesi sakinlerindedir. Kefilî Hacı Abdullah Mahallesidir. Abdulnebi Hanefi Mezbûr Deli Ali bölüğünden olup Kayseriyyede Battal Bekir karyesi sakinlerindedir. Kefilî Depecik Mahallesidir. Habib Pehlivan ( S. 277 ) Mezbûr Sayebali bölüğünden olup Kayseriyyede Mükremin Mahallesi'nde sakindir kefilî ahali-i mahalidir (....) Mezbûr Abdulkerim Süleyman bölüğünden olup

Kayseriyede Kapanlı Mahallesi sakinlerilerindendir kefilî Hâssbek Mahallesi ahalisidir. Ramazan Adullah Mezbûr Sefer ( ..) bölüğündendir olup Kayseriyede Selman Mahallesi sakinlerinden Şehreküstü Mahallesi kefilidir. Bali (....) Mezbûr Abdulkerim Selman bölüğünden olup (...) karyesi sakinlerindendir kefilî ahali-i karye-i mezbûrdur.

Yekunu (...)

Tahriren fi'l-yevmi'l-sadis sene1059

Vurude fi (....)

**Sayfa No: 277**

**Belge No: 846**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în. el-muhtassu bi-mezâdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Girid seferi meremmâtı için bin elli sekiz senesinde vilâyet-i Kayseriye'de cânib-i mîrîden beş bin akçe ücret ile ihrâcî fermân olan lağımçıdan yirmi beş nüfûs mahall-i me'mûra varmayub firâr eylediklerin bi'l-fi'l mi'mâr başı olan Kâsım zîde mecduhû defter virmekle zikr olunan yirmi beş nefer lağımçılar edâ-i hizmet eylemeyüb firâr eyledikleri ecilden mîrîden aldıkları ücretleri kendülerden kendüleri mevcûd değil ise ma'rifet-i şer'le küfelasından taleb ve tahsîl ve teslîm-i hazîne itdirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle ebna-yı sipahiyandan Mehmed Ağa kulum vardukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim üzere amel idüb dahî vilâyet-i mezbûre lağımçılarından olup mübâşir-i merkûmun eline virilen mühürlü nişanlı defter mûcibince firâr iden yirmi beş nefer lağımçılar mîrîden ne mikdar akçe ücret almışlar ise kendülerden ve kendüleri mevcûd değil ise küfelasından ma'rifet-i şer'le mübâşir-i merkûma celb ve tahsîl ve ahz ü kabz itdirüb zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe bâkî kodurmayasın ve hâsıl olan akçeyi kiseleyüb ve mühürleyüb ve defteri ile ma'an ber-vech-i ta'cîl Asitâne-i sa'âdetime irsâl ve îsâl ve teslîm-i hazîne itdikle ikdâm-ı tâm ve ihtimâm-ı mâlâ kelâm idüb avk ve te'hîrden ve ihmâl ve müsâhaleden ziyâde ihtirâz ve ictinâb idüb vech-i meşrûh üzere olan emri yerine getüresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahriren fi'l-yevmi's-sâdis min Muharrem. Sene 1059.

Vird fî 3 Rebiülevvel sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 277**

**Belge No: 847**

Tahiyyât-ı lâıyıkı ittihâkla inhâ olunur ki Kayseriye kazâsının umûr-ı kısmet-i askeriyesi tefvîz olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i mezbûrda râfi‘ olan mevâd-ı askeriyeyi tahrîr ve beyne’l-verese bi’l-farziyyeti’ş-şer‘iyye taksîm idüb hâsıl olan rûsûm-ı mu‘tâdeyi mu‘temedün aleyh ile umûr taraf irsâl idesiz ve’s-selâm fî gurre-i cemâziyelevvelî li-sene tis‘a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 29 mâh-ı mezbûr.

**Sayfa No: 278**

**Belge No: 848**

Akdâ kudâtü’l-müslimîn evlâ vülâtü’l-muvahhidîn ma‘denü’l-fazl ve’l-yakîn vârisü’l-ulûmü’l-enbiyâi ve’l-mürselîn hüccetü’l-hak ale’l-halk ecma‘în el-muhtassu bi-mezâdi inâyeti’l-meliki’l-mu‘în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû kıdvetü’l-kudât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-keîâm Mevlana Yahyalu kadısı zide fezalihu tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki bin elli dokuz senesinde türlü mukâta‘a yapmış olan Yusuf zîde kadruhû südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl sunub medîne-i mezbûreye tâbi‘ olan karye-i mezbûrda Karşe nâm karye bu ana gelince mukâta‘a-i mezbûru zabt eyleyen voyvodalar zabt idüb ve karye-i mezbûrenin maktû‘anın ziyâde tahammüli var iken karye-i mezbûre ahalisi bizim karye maktuen ihrâz itmişdir deyü maktû‘ı olan senede on bin akçeden ziyâde bir akçe virmezüz deyü re‘âyâ bir tarîk ile ve defter olub mâl-ı mukâta‘aya gadr olduğun ve ziyâde tahammülü olduğunı görüb karye-i mezbûre kadîmden voyvodaları zabt idegeldikleri üzere Develü hâssı ile maan kendüye zabt itdirilmek bâbında emr-i şerîfim virilmek recâ eyledüğü ecilden kadîmden olageldüğü üzere ma‘an zabt itdirilmek emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî karye-i mezbûre Develü mukâta‘ası hâsılından olub ma‘an zabt olunan gemeğin kadîmden olıgeldiği üzere ma‘an emîn-i merkûma zabt ve şer‘imiz itdiresiz ve karye-i mezbûrenin maktuları (...) a‘şâr-ı rûsûm olmayub noksanı (...) olmağla vâki‘ olan mahsûlâtın ve sâir (...) hukûk ve rusumlarını olan merkûma sâir karyeler gibi mîrî için ahz ve kabz idüb karye-i mezbûre re‘âyâsının hâlâ

şer‘ ve kânûnsuzların ihtifâ eylemeyüb mâl-i mîrî kimesne noksan (silik) begâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılarsız.

Tahrîren fi‘l-yevmi‘t-tâsi‘ ve‘l-işrîn min şehr-i Muharremü‘l-harâm li-sene tis‘a ve hamsîn ve elf.

Vird el-beyyân fi‘l-yevmi‘l-hâmis min şehr-i Rebiülevvel sene 1059.

**Sayfa No: 278**

**Belge No: 849**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi‘i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihansitân-ı sultânî hükmi oldur ki

Elâ gözlü çatuk kaşlı orta boylu râfi‘-i tevkî‘-i refi‘ü‘ş-şân-ı hâkânî Mehmed gelüb yarar olub Girid ceziresinde hizmetde bulunduğundan ibtidâdan üç bin akçe tımara emri-i şerîf virilüb ve Kayseriye sancağında Sahra Nahiyesinde Argınık nâm karye ve gayrıdan üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Abdullah iki seneden beri vâkî‘ olan Girid cezîresi seferinden firâr idüb tımar-ı mezbûr ol vechle mahlûl idüğünden kendüye virilmek recâ eylemeğın tevcîh olunmak için sene tis‘a ve hamsîn ve elf Ramazan-ı müarekenin on beşinde Girid cezîresinde asâkir-i İslâmiye serdâr olan düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü‘l-âlem vezîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te‘âlâ iclâlehû tarafından tahvîl hükmü verilüb mûcibince Asitâne-i sa‘âdetden berât almak emri olmağın zikr olunan üç bin akçe tımar firâr iden mezbûr Abdullah tahvilindedir sancağında sâkin olub alaybegisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla mezkûr Mehmed’e tevcîh olunub virdim ki zikr olunur ve buyurdum ki ba‘de‘l-yevm yedinde tasarruf kılınub şöyle vezâif cezîre-i mezbûfd mesâ‘î (...) asâkir-i mansûredir bermûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer‘î ve mü‘eddî kıla ol bâbda hiç ahad mâni‘ ve dâfi‘ ve râfi‘ ve müzâhim olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Argınık tabi-i mezbûr

830

Mezra-i Cend-viran tabi-i mezbûr

1000

(....)



yekûn 9000 .

Vird fî 3 Rebiülevvel sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 278**

**Belge No: 850**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûra tâbi' dârendegân-ı fermân-ı hümâyûn (...) boyacı ve Süleyman nâm karyeleri ahalsi dergâh-ı mu'allama adam gönderüb bu emr erbâb-ı tımar reayasından olub hukûk ve kânûn-ı defter mûcibince sipâhîlerine virüb eda idüb âhardan ber-vech dahl olmaz iken mirlivâ subaşıları mücerred celb ve sal için sebât hakkı nâmına bunlardan akçe talep idüb varub ziyâde zulm ve ta'addî eylediklerin bildirüb hilâf-ı defter rencide olunmayub men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden buyurdum ki ( **S. 279** ) hükm-i şerîfimle varduklarında husûs-ı mezbûre mukayyed ve südde-i sa'âdetimden ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî talep idüb göresin yatak hakkı ve defterde mirlivâyâ hâsıl yazılmış değil ise ve mezbûrlar yatak hakkın nâmına hilâf-ı şer' akçe talebiyle rencîde ve remîde eyledikleri vâki' ise sipâhîlerine kânûn-ı defter mûcibince hukûd ve sevk edâ eylediklerinden sonra yatak hakkın ve akçe talep itdirmeyüb men' ve raf' eylesin şer' ve kânûna ve defter-i emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyesin üslûb-ı inâd üzere olanları yazub vukû'ı üzere Asitâne-i sa'âdetime arz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene semân ve hamsîn ve elf.

Vird fî'l-yevmi'l-âşır min şehr-i Rebiülevvel sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 279**

**Belge No: 851**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'âdînü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halkı ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi

inâyeti'l-meliki'l-mu'în Ankara ve Kayseriye ve Tokada kadıları zîdet fezâiluhum mefâhirü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keîâm Sivas ve Amasya ve Merzifon kadıları zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâliyâ ermeni tâifesinin elli nefer cema'at başları Dersa'âdet'e adam ve arz-ı hâl gönderüb ermeni murahhâsırları ve papasları ve keşişleri ve sâir ermeni keferesinin bin elli dokuz senesiçün ayinimiz üzere ve defter ve mektûbumuz mûcibince zimmetlerine edâsı lâzım gelen Sivas ve Kayseriye kazâsının seksen sekiz hane ve Ankara kazâsının seksen sikke-i hâssene ve Sivas kazâsının yüz yirmi sikke-i hâssene ve Tokad kazâsının yüz yirmi sikke-i hâssene ve Amasya ma'a Merzifon kazâsının altmış sikke-i hâssene mîrî kesimleri kadîmden evveli gelen âlî ve kânûn üzere şer'îyle müteveccih olanlardan bi't-tamâm cem' ve tahsîl itdirilüb min ba'ad henüz zamanı geldiği deyü bir ferd taallül ve niza ve inad ve muhâlefet itdirilmemek için hâlâ kendü hânemiz Mehmed Beşe nâm kimesneyi vekîl ta'yîn idüb göndermesi bâbında emr-i şerîf virilmek recâ ideriz deyü bildirdikleri ecilden imdi kânûn üzere amel olunmak emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfimle vekîl-i mezbûr vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb taht-ı lazanızda sâkin ermeni mezbûrların ve papas ve keşişlerinin ve sâir ermeni keferesinin tarih-i mezbûr için zimmetlerine edâsı lâzım gelen zikr olunan mîrî kesimleri mezbûrların tarafından irsâl olunan defter ve mektûbları mûcibince ve kadîmden olgelen âdet ve kânûn üzere şer'le müteveccih olanlardan vekîl-i mezbûra bi't-tamâm taleb ve tahsîl ve mezbûrlar için ahz ve kabz itdirüb mücerred mîrî kesimleri hâlâk-ı âdet ve kânûn virilmek için henüz dahî zamanı gelmedi deyü kimesneye inâd ve muhâlefet ve taraf-ı âhardan bir ferde dahl ve ta'arruz ve ta'allül ve nizâ' itdürmeyüb ve defter ve mektûbları mûcibince îcâb-ı senevî mîrî kesimleri malından kimesne zimmetlerinde hilâf-ı defter bir akçe ve bir habbe bâkî kodurmayasın vekîl-i mezbûru ve yanında olan adamların mîrî rüsûm cem' iderken mirlivâ voyvodaları ve subaşları ve sipah ve yeniçeri ve züema ve erbâb-ı tımâr ve sâir kapum kullarından ve ehl-i örfden kimesneye hilâf-ı şer'î şerîf rencîde ve remîde itdürmeyüb ve mezbûr mîrî rüsûm cem' iderken yine (...) ve bargir ve katırın alacağa ve sâir kapum kullarına aldirmayub husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olmalı eyleyemeyesiz şöyle bilesiz ba'de'n-nazar bu hükm-i hümayûnumu mezbûrun yedinde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kilasız. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis aşara şehri Muharremü'l-harâm sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fi 11 Rebiülevvel sene 1059.

(...)

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 279**

**Belge No: 852**

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Karaman beğlerbegisi dâme ikbâlühû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâliyâ sen eyâlet-i mezbûrdan ze'âmet ve tımara mutasarrıf olanlar ve sonradan bir tarîk ile ( S. 280 ) seferden kalan zü'emâ ve erbâb-ı tımâr umûmdan hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnumla Girid cezîresi seferine me'mûr olmuşlardır imdi emr-i şerîfim sen ki varub vâsıl oldukdan sonra üç gün kalmayub te'hîr ve tevakkuf itmeyüb tavâif-i mezbûreyi müretteb ve tekmîl kaldırub ve kendi yarar ve müsellaah adamlarınla tacil ve ale't-tacil kalkub fermân-ı hümâyûnum mûcibince sefer-i mezbûra tevcih ve azîmet eylesesin ki şöyle üç günden ziyâde sancağında meks ve ârâm eylediğin vezâif-i mezbûreden biri evlerinde kaldıkları mesmû'-ı hümâyûnum ola senin mansabın âhara virilmek ile gayrı tavâif-i asker dahî hilâf-ı emr-i hümâyûn ve def' eyledikleri ecilden cümlenizin haklarından gelünür ana göre sür'at-ı tâm ve ihtimâm ve mâlâ kelâm bizle tavâif-i askeri kaldırub ve sefer-i mezbûra teveccüh ve azîmet eyleyüb ihmâl ve müsahaleden begayet ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadr mûcibince amel idüb dahî işbu emr-i şerîfim sana vâsıl oldukdan sonra üç gün kalmayub tavâif-i askerî te'hîr ve tevakkuf itdürmeyüb müretteb ve mükemmel düşman yarağıyla kaldırub ve kendü yarar ve müsellaah adamlarınla tacil ve ale't-tacil kalkub fermân-ı hümâyûnum mûcibince bir saat mukaddem teveccüh ve azîmet eylesesin şöyle ki üç günden ziyâde sancağında meks itdükde tavâif-i mezbûrdan biri evlerinde kaldıkları mesmû'-ı hümâyûnum ola senin mansabın virmekle konulmadığından gayrı tavâif-i askerden hilâf-ı emr-i hümâyûn vaz' eyledikleri ecilden amel gerek muhkem hakkınızdan gelünür ve ber-vech-i (...) tavâif-i asker ile kalkub mahal-i mezbûra teveccüh ve azîmet eyleyüb ihmâl ve müsâhaleden ve avkve tehirden begayet ihtirâz ve ictinâb eylesesiz ve bi'l-cümle bu def'a Hüdâvendigâr defteri zamanında virilmek ve zikr olunan erbâb-ı tımârdan ve âharı bir tarıseferden alıkoymayub virilmek ihtimâli olmayub yerden beği ve beğden yüz bin varınca alaybeğisi ve züema ve erbâb-ı tımar ve çeribaşı ve çeri sürücileri ve mîr-i mîrân

çavuşları voyvoda ve mîr-i mîrân kâtibleri cümlesi seninle sefer-i mezbûra me'mûrlardır işbu emr-i şerîfim sana varduğu saat kasabât ve şehirlerde ve sâir mecmu nas olan yerlerde muhkem tenbîh ve nidâhân adamlar koyub fermân-ı hümâyûnum mûcibince üç güne değin elbette ve elbette bir gün kalkub eğlenmeyesin yalnız bununki ibtidâsının hakkından gelmeyüb cezan virilüb ve sâirlerinin dahî haklarından gelinür eylemiş olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Vird fî 3 min şehr-i Rebiülevvel sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 280**

**Belge No: 853**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halkı ecma'în vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Dârende-i fermân-ı hümâyûn Musa südde-i sa'âdetime gelüb Kayseriye sancağında Sahrâ nâhiyesinde Residüz nâm karyeden iki bin akçeye mutasarrıf olan Bayram Girid cezâresi seferinden firâr idüb tımarı-ı mezbûr bu vechle mahlûl oldukda düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahhak nizâmü'l-âem Girid cezâresinde asakir-i mansurem üzere vezîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafından kendüye tevcîh olunub tezkire virdiğın bildirüb yedinde olan tezkiresin berât itdirinceye değin kendüye zabt itdirülüb mezbûr Bayramı ( S. 281 ) dahl itdürölmek bâbında inâyet recâ itmeğın zabt itdürmesin emr idüb buyurdum ki emrim vardukda tımar-ı mezbûru merkûm Musa'ya elinde olan tezkiresin berât itdirinceye değin zabt itdürüb sefer-i mezbûrdan (...) merkûm Bayram'ı ve taraf-ı âhardan bir ferd dahl ve ta'arruz itdirmeyesin ve dahl ve ta'arruz tahvîl tarihînden düşen mahsûlden nesnesin almışar ise ba'de's-sübût hükm idüb girü bî-kusûr virdiresin. Şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Recebü'l-mürecceb sene tis'a ve hamsîn ve elf.

Vird fî 8 şehr-i Ramazan sen 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

**Sayfa No: 281**

**Belge No: 854**

Akdâ kudâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halkı ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Kayseriye kadısı zîdet fezâiluhû tevkî'-i hazîne-i Karaman'da tezkire-i dîvân varıcak ma'lûm ola ki taht-ı kazâ-i adâlet şiarınızda vâki' güherçile kârhanesinde tabh olunan hâm güherçile ber-vech-i ta'cîl kal olunmak lâzım ve mühim olmağın kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali Ağa zîde kadruhû gönderilmiştir vardukda gerekdir ki taht-ı kazânızda vâki' olan kurâların ta'yîn olunduğu üzere kâl odunların cem' ve tahsîl itdirüb sene-i sâbık üzere bir gün mukaddem kâl olunması bâbında ikdâm-ı tâm idüb itmâm-i müsâlahada sa'y idesiz ki barut siyah olunmasa lâzımdır sâir kıyâs itmeyesiz (...) tahrîren fî evâsıt-ı Ramazanü'l-mübârek sene tis'a ve hamsîn ve elf.

**Sayfa No: 281**

**Belge No: 855**

Hâtuniye ma'a muhallefât Şarabsalar ve Hoca Hasan der-Kayseriye

Mündericat

Zikr olunan medrese kudretü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn Mevlânâ İsmail Efendi zide fazlühû hâric elli i'tibâriyle yevmiye alınub üzerinde kimin elinde olan rü'us zâyî' itmekle mahalline mürâca'at olundukda bin elli yedi Rebiülevvelinin dokuzuncu gününde Şeyhülislam hazretlerinin terbîtleri üzere tevcîh olunduğu mahalde mestûr ve mukayyed bulunmağla zâyî'den virilmeğın.

Vird fî 22 Şevvâlü'l-mükerrem sene 1059.

**Sayfa No: 281**

**Belge No: 856**

Meclis-i şer' mahfillerinde ikram (...) ile intihâbından sonra inhâ olunur ki bâ'is-i varaka İsmail Efendi'nin ru'ûs-ı hümâyûn ile mutasarrıf olduğu taht-ı kazâlarında vâki' Hoca Hasan Medresesine müdâhale iden Halil'i min ba'd müdâhale itdürmeyüb medrese-i mezbûreyi müşârün-ileyh İsmail Efendi'ye ru'ûs-ı hümâyûn mûcibince mutasarrıf olduğu Hâtuniye medresesiyle ma'an kemâkân tasarruf itdürüb yedinde olan

emr-i şerîf mûcibince medrese-i mezkûre Hoca Hasan Medresesi mahsûlünden ahz olunan güzeşte mahsûlü mezbûr Halil'den alıvirmek bâbında dikkat ve ihtimâm buyurasın beyhûde (...).

**Sayfa No: 281**

**Belge No: 857**

Benim efendim hâric ve dâhil ünvânı ile tevcîh olunan medâris berât ile âhara tevcîh olunmak olmaz müderris ol mürafa olduğu takdîrce her kime sadaka olunursa yine ru'ûs-ı hümayûnla olur kezâlik medreseye ilhâk olunan medrese-i Ehri ifrâz olunub âhara tevcîh olunmak lâzım gelse ru'ûs-ı hümayûndan gayrı tarîk ile olmaz kânun-ı kadîm-i mu'ayyen-i sultânî budur imdi gerek bu madde ve gerek gayrısında minvâl-i meşrûh üzere amel idüb emr ve berâtla müdâhale idenleri suret-i ruus-ı Hümayûn ibrâzına mevkûf tuta ve's-selâm.

Vird fî 23 Şevvâl sene 1059.

**Sayfa No: 282**

**Belge No: 858**

Bi'l-fi'il Kayseriye mütesellimi olan Osman Ağa Medîne-i mezbûre serdarlığı kendüsine (...)olmağın ol dahî zikr olunan serdarlığı mirlivâzâdesiyle mütesellimi Ali'yi tevkîl ve kâim-i tâm olduğu kayd-şod.

(...) meclis-i şer' de Katır Bali'yi mîrî akçe cem' ve tahsîl ve tarafımdan vekîl nasb eyledim dedikde ol dahî kabûl itmeğın kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Muhzır Yusuf Hüdâverdi, Muhzır Halil bin Abdülfettâh.

**Sayfa No: 282**

**Belge No: 859**

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Anadolu ve Karaman ve Sivas (...) ve Haleb ve Şam ve Bağdad ve Musul ve Tire ve Tebriz ve Nahcivan ve Gence ve (...) dâme ikbâluhûmâ mefâhirü'l-kirâm umdetü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-akrân el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-allâm. Eyâlet-i mezbûrede olan sancak beğleri dâme izzühüm ve mefâhirü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Mevlânâ

eyâlet-i mezbûrede vâki' olan kadılar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Çerkes ve Seyyid Külabi ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid Şeyhi ve Seyyid Mustafa ve seyyidler hâl Dersa'âdet'e gelüb arz-ı hâl sunub biz sahîhü'n-neseb sâdâtdan olub sâdâtdan olub acz-i malımızdan nakîbü'l-eşrâf Muhsinlerimiz olub imam Hüseyin Hazretlerinin makâm-ı şerîflerine yürüyüb niçe zaman mücâdele olub andan seyâhat ile gelüb sâdât-ı müslimîn ile geçinüb hiçbir vechle bizden nesne taleb olunmak îcâb eylemez iken gezdiğimiz yerlerde avâriz ve nüzül kürekçi ve resm-i hane ve bac-ı ubur ve resm-i arusane ve çayır hakkı taleb eylediklerinden gayrı haraclar deyü aslu olunan ve amel ve beğlerbeği ve sancakbeği ve adamları ve subaşları ve gayrılar dâfi' rüsum taleb idüb ve bazı tekâlif teklîf iderler şer'le cizyeye müstahak olduk cizye nâmına akçelerimiz alub ve bazı çavuş ve zü'emâdan ve sipah ve yeniçeri ve tobçu ve cebeci ve akvân zâbitleri ber-vech-i dahl idüb rencîde iderler gezdiğimiz yerlerde birbirimize şer'le tekâlifi lâzım geldikde birbirimize tebliğ virmeyüb (...) dahl tekâlif talebi derler vech-i meşrûh üzere beruda (...) için evâmir-i şerîfe virilmişken yine vec-i dahl idüb rencîde eylemekden hâlî değildir (...) bâbında emr-i şerîfi recâ iderüz deyü bildirmeğin buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda husûs-ı mezbûra mukayyed olub göresiz fi'l-vâki' mezkûrlar sâir (...) olduklarından ellerinde nakîbü'l-eşrâfdan hüccetleri olub bunlar vech-i meşrûh üzere seyahatle geçinüb hiçbir vechle bunlardan nesne taleb olunmak îcâb eylemez iken gezdikleri yerlerde zikr olunan tekâlifi ile bunları rencîde eylemek isteyenleri men' ve def' idüb mukaddemâ (...) emrime muhâlif kelâm ve âded ve kânûn-ı hümayun vech bila-sebeb ol vechle rencîde ve remîde itdirmeyüb tekâlifleri mezbûreden bir nesne teklîf itdirmeyesin içlerinden birine tekâlif lâzım gelmedikde birbirine tekâlifi virdürüb hâricde tekâlif aldırmasın husûs-ı mezbûra tamâm hak ve adl üzere olub mezbûrlar gezdiği yerlerde hilâf-ı emr-i şerîf bir ferde rencîde ve remîde itdirmeyesin ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümâyûnumu ellerinde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîrenr fi'l-yevmi'l-hâmîs aşara Zilhicce sene semân ve elf.

Vird fi 3 Zilkade sene 1059.

Be-makâm-ı Kostantiniyye.

**Sayfa No: 283**

**Belge No: 860**

Eslem Paşa Mahallesi

Şeyh Tâceddin

Talas

Harbut Ali Sefer

Bağcevan

Tavukc1

Dar-1 Siyak Mehmed Halil Şeyh

Tabaklar

Yenice

Şehreküstü

Kürtler

Şehreküsti Mustafa Hasan nâm-1 diğeri Kethüdâ

Hasanilü

Gürce Mahallesi Mustafa Cafer

Hasanilü

Havaned

Diğeri Havaned

Mermerli

Kalenderhâne

Hacı Abdullah

Diyecek

Saloman Kürkür saltuk

Hâsbek

Şehreküsti Hacı Veli Yahya



Kabaklı

Fî -beyyân

Bin elli dokuz cemâziyelevveli gurreinde Mehmed Beşe ibni Abdullah dayısı Kurt Beyyoğlu Abdi Beyy tarafından vekîl olub Karakeçiler Mahallesi'nde devlet nâm zımmînin (...) nâm zimmetinden iştirâ eylediği menzilde hissesi olmağla şıkka ittihâz eylediği kayd-şod.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### DEĞERLENDİRME

#### 3.1. SİYASÎ VE ASKERÎ YAPI

İncelemiş olduğumuz 57/ 3 Numaralı defter H. 1058-1059 / m. 1648-1649 yıllarını kapsamaktadır. Bu yıllarda Osmanlı Devleti'nin başında IV. Mehmed bulunmakta idi.

IV. Mehmed, henüz yedi yaşında iken tahta çıkmıştır. Sultanahmed Câmii Vak'ası, İstanbul'da esnaf ve halk hareketi, Kösem Sultan'ın öldürülmesi, Vak'a-i Vakvâkiye, Bozcaada ve Limni'nin geri alınması, büyük İstanbul yangını ve Yenicâmi'nin yeniden inşâ edilmesi, Uyvar Kalesi'nin fethi, Girit Adası'nın fethi, Lehistan ve Ukrayna Seferi, İkinci Viyana mağlûbiyeti, Budin'in düşmesi ve Macaristan'ın elden çıkması, Mohaç bozgunu döneme damgasını vuran bazı olaylardır<sup>36</sup>.

##### 3.1.1. Kayseri'nin Girit Seferi'ne Askerî ve Lojistik Desteği

1650 senesi Kasım ortalarında Girit'e 19 gemi ile dört bin kişilik bir yardım kuvveti gönderilmiş ve kış olmasına rağmen selâmetle adaya ulaştırılmıştır<sup>37</sup>.

Girit Seferi 1645'den 1669 yılına kadar uzun süre devam etmiştir. Bu süre zarfında farklı yıllarda, yani seferlerin yoğunlaştığı dönemde Anadolu ve Rumeli'de bulunan sancaklardan asker istenmiştir<sup>38</sup>. İncelemiş olduğumuz 57/3 Numaralı defterde 230. sayfada 729. belge Girit Seferi'ne katılacak kişilerle ilgilidir. Sefere katılmak istemeyen kişiler de bu isteklerini dile getirebilmekteydiler. Örneğin 232. sayfada 735. belgede Mustafa ve Hasan isimli kardeşler bu sene Girit seferine gitmek istemediklerini bildirmişlerdir. Ve bu istekleride kabul edilmiştir. 276. sayfada 845. belgede de sefere lağımıcı olarak tayin edilenlerin adları ve mahallelerinin kayıtlı olduğu defterden

<sup>36</sup> Ziya Nur Aksun; "Osmanlı Tarihi", *Ötüken Yayınları*, C. II., İstanbul 1994, s. 189-248.

<sup>37</sup> Aksun; "Osmanlı Tarihi"..., s. 197.

<sup>38</sup> Selçuk; *Şer'iyye Sicillerine Göre Kayseri Sancağı Ve Girit Seferi'ne Katkısı*..., s. 50.

bahsedilmektedir. 232. sayfa 732. belgede ise Girit Seferi'ne katılan Alay Beyi olan Osman Bey'in şehid olduğuna dair bilgi verilmektedir.

Ateşli silahların temel maddesini barut oluşturmaktadır. Barut'un yapımında kullanılan güherçile, ağaç kömürü, kavak ağacı ve diğer gereçler Osmanlı Devleti'nin çeşitli bölgelerinden sağlanıyordu<sup>39</sup>. İncelemiş olduğumuz 57/3 Numaralı defterde güherçile ile ilgili belgeler bulunmaktadır<sup>40</sup>.

Savaşlarda, muharip kuvvetlerin yanı sıra orduya lojistik desteğin sağlanmasında, yardımcı birlikler de görev yapmışlardır. Bu birlikler, savaş dönemlerinde ordunun ulaşım, beslenme, silah ve teçhizat ikmali gibi çok önemli görevler üstlenmişlerdir. Bunlar maaşlı, kadrolu memurlar ile geçici statüdeki görevliler olarak ordunun lojistik hizmetinde kullanılmışlardır. Yardımcı sınıflar arasında en etkin rol oynayan kuvvetlerden biri lağımçılardır<sup>41</sup>. İncelemiş olduğumuz 57/3 Numaralı defterde Girit Seferi'ne mühimmat götüren lağımçılarla ilgili de belge bulunmaktadır. 195. sayfada 625. belge bu konu ile ilgilidir.

## 3.2. KAYSERİ'NİN İDARİ STATÜSÜ

### 3.2.1. İdare

Osmanlı Devletinin idarî teşkilatlanmasında büyükten küçüğe doğru eyâletler sancaklara, sancaklar kazalara, kazalar nahiyelere, nahiyeler ise karyelere bölünmüştür. Kayseri şehri Fatih Sultan Mehmed zamanında Karamanoğullarından Osmanlılara geçmiştir. Karaman Eyâletine bağlı olarak yönetildi. 1515 yılında II. Bayezid döneminde kesin olarak Türk hakimiyetine bağlandı. Şehir 1846 senesinde Osmanlı yönetim düzenlenmesinde merkezi Yozgat olan Bozok Eyâletine, 1868 senesinde Vilâyet Nizamnâmesine göre Ankara Vilâyetine bağlandı. 1809'da II. Meşrutiyet'in ilanından sonra müstakil bir sancak olmuştur. 1923'te Cumhuriyet ile birlikte "il" olan şehrin ismi yine "Kayseri" olarak kabul edilmiş ve 1988 senesinde de "Büyükşehir" olmuştur<sup>42</sup>.

İdarî teşkilatta en fazla yere sahip olanlar kaza ve sancaklardır. Kazalarda yönetici sınıf kadı, alaybeyi ve subaşılar bulunurdu. Kazaların birleşmesiyle teşekkül eden sancaklarda da Sancakbeyi ismi verilen bir kişi tarafından kanun ve nizamnameler

<sup>39</sup> Selçuk; *Şer'iyye Sicillerine Göre Kayseri Sancağı Ve Girit Seferi'ne Katkısı...*, s. 58.

<sup>40</sup> B.686, 854.

<sup>41</sup> Selçuk; *Şer'iyye Sicillerine Göre Kayseri Sancağı Ve Girit Seferi'ne Katkısı...*, s. 63.

<sup>42</sup> Muhsin İlyas Subaşı; *Dünden Bugüne Kayseri*, SE-DA Yayınları, Kayseri 1991, s. 11-15.

çerçevesinde idare edilirdi. Sancakbeyin sancağın en büyük idarecisi olması dolayısıyla geniş yetkileri ve sorumlulukları vardı. Sancakbeylerinin dereceleri sahip oldukları has gelire göre tayin edilirdi. Sancakbeyleri ellerinde bulundurdukları bölgelerin mülkiyet haklarına değil, tasarruf haklarına sahiptiler<sup>43</sup>. Yani bu bölgenin mutasarrıfı idiler.

### 3.2.2. İdarî Görevliler

57\3 Numaralı deftere baktığımızda mirliiva kelimesine sekiz belgede<sup>44</sup> rastlanmış fakat mirliiva olan şahsın ismi verilmemiştir. Belgelerde, Kayseri mutasarrıfı olarak Murad Paşa'yı<sup>45</sup> görmekteyiz. Ayrıca defterde üç belgede Sivas eyaleti mutasarrıfı Ebşir Mustafa Paşa'dan<sup>46</sup>, bir belgede Anadadolu eyaleti mutasarrıfı Mehmed Paşa'dan<sup>47</sup> ve üç belgede de Karaman eyaleti mutasarrıfı Mustafa Paşa'dan<sup>48</sup> bahsedilmektedir.

Mansıb sahiplerinin kendileri yokken mansıplarını onlar adına idare edip topladıklarını kendilerine gönderen kişi olan mütesellim ile ilgili altı belge bulunmaktadır. Bu belgelerde mütesellim olarak Osman ismi geçmektedir<sup>49</sup>.

Kayseri şehri kethüdası olarak bir isimden bahsedilmemektedir. Ancak Avcı cemaati kethüdası olan Habib Bey bin Süleyman'nın<sup>50</sup> adı geçmektedir. Defterde Yeniçeri serdarının vefat ettiği yerine ise Süleyman'ın Yeniçeri serdarı olduğu belirtilmektedir<sup>51</sup>.

Şehrin ve küçük kasabaların emniyet işlerinden sorumlu olan subaşıya ait on bir<sup>52</sup> kayıt olup bunlardan birinde Receb<sup>53</sup> birinde de Ahmed<sup>54</sup> ismi geçmektedir. Diğer belgelerde hiçbir isimden bahsedilmemiştir. 676 numaralı belgede Kayseri Kal'ası olarak el-Hac Abdüsselam bin Abdurrahman Efendi'nin ismi zikredilmektedir. Baldöktü mahallesinde mütevellî olarak Musa ibn-i Mehmed'in,<sup>55</sup> Hisarönünde bulunan mescid-i şerif evkafının mütevellîsi olarak da el-Hac Ahmed bin üstad Murad'ın,<sup>56</sup> merhum Bayram

<sup>43</sup> Yusuf Halaçoğlu; *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı...*, s. 84-87.

<sup>44</sup> B. 798, 837, 841, 850, 851, 858, 808, 821.

<sup>45</sup> B. 682, 705.

<sup>46</sup> B. 765, 772, 778.

<sup>47</sup> B. 765.

<sup>48</sup> B. 815, 830, 839.

<sup>49</sup> B. 732, 733, 812, 829, 858, 732.

<sup>50</sup> B. 671.

<sup>51</sup> B. 784.

<sup>52</sup> B. 669, 698, 723, 753, 798, 808, 837, 841, 850, 851, 859.

<sup>53</sup> B. 669.

<sup>54</sup> B. 698.

<sup>55</sup> B. 631.

<sup>56</sup> B. 632.

Paşa'nın bina eylediği Mevlevî hanenin şeyhi ve evkafına müteveli olarak da Fahrü'l-Meşayihü'l-Kerim Ramazan'ın<sup>57</sup> adları geçmektedir.

Defterde Kayseri kadısı olarak belgenin ikisinde Mevlânâ Abdülmecid<sup>58</sup>, bir diğer belgede Mevlânâ Ahmed<sup>59</sup> geçmektedir. Kırk üç belgede de Kayseri kadısının elkabı zikredilmek suretiyle bahsedilmiştir<sup>60</sup>. Mahkemeye getirilmesi gereken kişileri mahkemeye getirmekle sorumlu olan muhırbaşından belgelerde bahsedilmemiştir. Ancak belgenin birinde Şühûdü'l-hâl kısmında rastladığımız muhırbaşının ismi Muhırbaşı Abdi<sup>61</sup> olarak zikredilmiştir.

Defterde "ber-vech-i arpalık mutasarrıf olan" tabiri geçmektedir. Arpalık, çeşitli zamanlarda, yüksek devlet memurlarına, bazı saray mensuplarına ve ilmiye sınıfının ileri gelenlerine ilave tahsisat, emekli veya mazuliyet maaşı olarak bağlanan gelirlere denirdi.<sup>62</sup> Defterde "ber-vech-i arpalık mutasarrıf olan" tabiri geçmektedir. Bu tabirde ber-vech-i arpalık mutasarrıfı olarak Dilaver adlı kişiyi görmekteyiz<sup>63</sup>.

### 3.2.3. İdarî ve Hukuki Uygulamalar

Şer'îyye sicillerindeki belgeleri iki bölümde inceliyoruz. Kadıların ifadesiyle kaleme alınan belgelerdir ki, hüccetler, i'lâmlar, mâruzlar ve mürâselelerdir. Diğerleri ise dışarıdan gelip, deftere kaydedilen belgelerdir ki, ferman, berat, buyruldu, tezkere ve temessüklerdir<sup>64</sup>. Bu belgeler kaydedilirken belli bir usule göre düzenlenir ve yazılırdı. Bu usule "sakk-ı şer'î" denilmektedir. 57/3 Numaralı defter de bu usule göre yazılmıştır. Hüccetler, defterdeki tüm kayıtların yaklaşık %16,52'sini, i'lâmlar %10,87'ini oluşturmaktadır. Dışarıdan gelip, deftere kaydedilen belgeler ise yaklaşık %72,62 sini oluşturmaktadır.

Hüccetler genel olarak miras-tereki<sup>65</sup>, mübayaa<sup>66</sup>, alacak-verecek<sup>67</sup> gibi konularda yoğunlaşmaktadır.

<sup>57</sup> B. 653.

<sup>58</sup> B. 742, 832.

<sup>59</sup> B. 794.

<sup>60</sup> B. 705, 709, 710, 711, 717, 724, 725, 726, 728, 736, 753, 757, 758, 763, 768, 769, 778, 784, 786, 787, 795, 798, 802, 804, 808, 812, 817, 820, 821, 823, 824, 825, 829, 833, 834, 836, 837, 841, 846, 848, 850, 853, 854.

<sup>61</sup> B. 678.

<sup>62</sup> Mithat Sertoğlu; *Osmanlı Tarih Lüğati*, Enderun Kitabevi, İstanbul 1986, s. 18.

<sup>63</sup> B. 829, 838.

<sup>64</sup> Aktan, *Osmanlı Paleografyası ve Siyasi Yazışmalar.....*, s. 176-177.

<sup>65</sup> B. 621,622, 648, 649.

<sup>66</sup> 624, 634, 635,636, 638, 646, 647, 650, 651,654,655, 658, 662, 681,692, 693, 685, 700.

### 3.3. KAYSERİ'YE BAĞLI YERLEŞİM BİRİMLERİ

**Tablo: 3.1.** Aşağıda 57/3 Numaralı defterde geçen Kayseri şehrine ait mahalle adları verilmiştir.

Mahalleler	
Gürcü	Ahi İsa
Elsem Paşa	Seyyid Gazi
Yenice	Rumiyan
Şeyh Taceddin	Eski Bazzazistan
Ma- Şarkıyan	Gülek
Baldöktü	Bazzazistan
Gülük	Köse
Hasbek	Keçeçi
Hacet	Bozatlu
Sınıkçı	Hacı Abdullah
Hasanlı	Yalman
Şarkıyan	Atıcı
Kapanlı	Saç
Kiçikapu	Taşkıncık
Konaklar	Süleyman
Köse Danişmendlü	Şeyh Mehmed
Şeyh Ömer Bağçevâni	Harput
Dede Mescid	Mükremin
Depecik	Hisayunlu
Kalenderhâne	Tabaklu
Karabit	Kebeilyas
Tus	Şehreküstü
Aydoğdu	Selman
Molla Fenârî	Karakeçiler

**Tablo: 3.2.** Aşağıda 57/3 Numaralı defterde geçen Kayseri şehrine ait karye adları verilmiştir.

<b>Karyeler</b>	
Bakkalkveri	Hasan
Habiller	İncesubaşı
Endürlük	Müncusun
Argınak	Residüz
Cafer Efendi	Dekakin
Talas	Süleyman
Beğendikli	Karasu
Güzerli	Sürtme
Büyükü	Tavas
Erkilet	Fahzemîn
Menzisi	Bağcekaya
Kazlı	Sarube
Beran	Nere
Kekürü	İsmet
Kestenir	Ağceil
Muli	Îmâret
Sarımsaklı	Akçakaya
Tomarza	Karşe
Mennak	
Yorglu	
Mancum	
Salur	
Kasalar	
Garibeş	
Venek	
Hisarlı	
Kızılviran	
Gemerek	
Mâhzemîn	
Keçimirengöz	
Ağırnas	
Ömerler	
Ormancık	
Müzmin	
Darsiyak	

**Tablo: 3.3.** Aşağıda 57/3 Numaralı defterde geçen Kayseri şehrine ait kaza, nahiye, kasaba, mezra, mevkii adları verilmiştir.

<b>Kaza, Nahiye, Kasaba, Mezralar ve Mevkiler</b>	
Akdağ kazası	Kazası
Süleymanlu-yı	Kebir kazası
Haymana	Nahiyesi
Çayda	Nahiyesi
Kara	Nahiyesi
Sahra	Nahiyesi
Avah	Nahiyesi
Karaman	Nahiyesi
İslamlu	Nahiyesi
Karataş	Nahiyesi
Malya	Nahiyesi
Kamas	Nahiyesi
Çebel-i	Nahiyesi
Kenarırmak	Nahiyesi
Kurmaz	Nahiyesi
Ürgüb	Kasabası
Akdağ	Mezrası
Çındır	Mezrası
Depecikler	Mevkî
Kuru	Mevkî
Belbaşı	Mevkî



### 3.4. SOSYAL YAPI

#### 3.4.1. Sosyal Statü

Osmanlı Devleti'nde toplum etnik yapıda karma olmasına rağmen, ayırım sadece dine dayalı olarak yapıldı ama hiçbir zaman farklı dine mensub kişiler dışlanmamış, karşılıklı hoşgörü ve saygı içinde yaşamışlardır. İncelemiş olduğumuz 57/3 Numaralı defterde bulunan belgelerin 196'sı sadece Müslimler, 15'i gayr-i Müslimler ve 18 tanesi de Müslim-gayr-i Müslimler arasındaki ilişkileri kapsamaktadır. Ayrıca bu on sekiz belgenin içinde Müslim-gayr-i Müslim ayırım yapmadan bütün halkı kapsayan belgelerde bulunmaktadır.

Kayıtlardan anlaşıldığı kadarıyla, gayr-i Müslim vatandaşlar için zımmî<sup>68</sup> ve nasrâniye<sup>69</sup> tabirleri kullanılmıştır.

Belgelerde zımmîler için veled,<sup>70</sup> Müslimler için ibn-i, bin, bint-i tabirleri kullanılmıştır<sup>71</sup>. Müslümanlarda ölenler için fevt oldu veya vefat etti<sup>72</sup>, gayr-i Müslimlere ise halik oldu denilmektedir<sup>73</sup>.

İslâm ve Osmanlı hukuk tatbikatına göre yemin, mahkemelerde delil olarak sayılmaktaydı. Mahkemelerde, herkes kendi inancına göre yemin etmek durumundaydı. Defterde bu duruma örnek olan belgeler yer almaktadır. Gayr-i Müslimlerin yemin şekillerine "âlâ vefkî'l-mes'ul halfün bi'l-lahillezi enzele'l-İncil âle'l-İsa Aleyhis-selam" ifadesi örnek olarak verilebilir<sup>74</sup>.

Defterde genel olarak zımmîlerin oturduğu mahaller arasında Rumiyan,<sup>75</sup> Talas,<sup>76</sup> Keçeci,<sup>77</sup> Karakeçiler<sup>78</sup> gibi yerler zikredilmektedir.

İncelediğimiz belgelerde, Hz. Peygamber soyundan geldiğine inanılan ve ilmiye mensupları içerisinde mütalâa edilen kişilerin isimlerinin başında es-Seyyid tabirinin yer aldığı görülmektedir. Hac görevini yerine getirenlere verilen el-Hac ünvanı da

<sup>68</sup> 758, 810, 811,825, 860.

<sup>69</sup> 621, 645, 648, 649, 664, 672, 677, 699.

<sup>70</sup> B. 621, 624, 625, 642, 643, 645, 651, 653, 660, 664, 667, 672, 677, 682, 687, 697, 699, 701, 758, 811, 812, 825, 852 gibi.

<sup>71</sup> Bu tabirler birçok belgede geçmektedir.

<sup>72</sup> B. 722, 724, 730, 737, 739 gibi.

<sup>73</sup> B. 648.

<sup>74</sup> 664.

<sup>75</sup> 667,677.

<sup>76</sup> 672, 678.

<sup>77</sup> 697.

<sup>78</sup> 861.

yaygın olarak kullanılmıştır. Bu ibarelerden başka defterde ilmiye mensupları için kullanılan efendi, askerî ve mülkî büyük memurlara ve mevki sahibi herkes için kullanılan bey, paşa kelimesinin hafifletilmiş şekli olan Beşe, okuma bilen, okumuş, nazik ve terbiyeli anlamına gelen Çelebi, ilmiye mensupları arasında mütalâa edilen kişilere ya da bir tarikatın pirîne şeyh, ordu, saray memuru ve mensupları, halkın ileri gelenlerine, esnaf kethüda ve yiğit başlarına taşra ayan ve eşrafı için kullanılan ağa, askerî sınıfın yüksek rütbelileri için kullanılan paşa, vekil anlamına gelen halife, ilim adamlarının ve şeyhlerin kullandığı Mevlânâ gibi ünvanlar da yer almaktadır. Toplumdaki saygın mevkilerine eşit olarak bazı kişilere fahrü'l-müderrişîn, fahrü'l-kudât, fahrü'l-akrân, fahrü'l-eşbâh gibi tabirler de kullanılmıştır<sup>79</sup>.

### 3.4.2. Evlenme ve Boşanma

Sosyal varlık olarak insanın kendi başına yaşamını sürdürmesi, neslini devam ettirmesi, sevgi ve mutluluk gibi duyguları yaşaması mümkün değildir. Bu nedenle evlilik Osmanlı Devleti tarafından da önemle karşılanmıştır.

İslam, boşanmayı azaltmak için gerekli telkinleri yapmıştır ama, zorlamalara da gitmemiştir. Yine İslam boşanmada, evliliği sürdürmede olduğu gibi en büyük sorumluluğu erkeğe vermiştir. Ancak bu, kadının boşanma yada boşanma hakkının bulunmadığı anlamına gelmemelidir. Biraz daha ileri giderek, hukuki olarak kadına bu hak verilmiş olmakla beraber, kullanıldığına dair örnekler yoktur demek doğru değildir. Neticede, günümüzde yaygın olan kanaatin aksine, erkeğin ve kadının da boşanma hakları vardır. Erkeğin boşanmasına "*talâk*" denilmektedir. Sosyal, psikolojik ve ekonomik gerekçelerle boşanma, erkeğe tek taraflı olarak tanınırken, kadına hakim kararıyla birlikte tanınmıştır<sup>80</sup>. Kadın, evliliğin devamını kendi açısından mümkün görmezse, mal mukabilinde kocasından boşanabilir. İslam aile hukukunda buna *Hul'* veya *Muhalâa* denir. Kadın evliliğin devamına imkân görmeyince bu mehrin bir kısmını veya tamamını kocasına bağışlamak suretiyle, boşanmak talep edebilir<sup>81</sup>.

İncelediğimiz 1648 yılına ait şer'iyye sicilinde bu konu ile alakalı iki belge bulunmaktadır. Birincisi 215. Sayfada 688. Belgedir. Bu belgeye göre; Kayseri'nin Gülek mahallesinde oturan Sultan isimli kadın eşi Mehmed'ten ayrılırken dört bin akçe

<sup>79</sup> Bu tabir, ibare ve ünvanlar birçok belgede geçmektedir. Örneğin 194. sayfa 641. belge, 205. sayfa 663. belge.

<sup>80</sup> [www.yeniosmanlilar.org](http://www.yeniosmanlilar.org) ( Erişim.Tarihi.25/06/2010 )

<sup>81</sup> Mehmed Dikmen; *İslâm'da Kadın Hakları*, Cihan Yayınları, Bahçelievler 1981, s. 187.

mıhr-i müeccelinden ve muaccelinden ferağat ederek ayrılmıştır. Yine 214. Sayfa da 684. Belgeye göre Kayseri’de yaşayan Kamile isimli kadın eşi el-Hac Veli bin İlyas’dan ayrılırken mıhr-i müeccelinden ve nafaka hakkında vazgeçmiştir.

Kız babasına başlık verildiğine dair bir belgeye rastlanmamıştır. Bu da o dönemde kadının alınıp satılabilen bir varlık olarak görülmediğinin bir göstergesidir. Kayseri’de 1648-1649 yıllarında tek eşliliğin yaygın olduğu, çok eşliliğe rağbet edilmediği görülmektedir.

### 3.4.3. Vasi Tayini

Defterde vasi tayini ile ilgili iki belge bulunmaktadır<sup>82</sup>. Bu belgelerin ikisi de ölen kimsenin bırakmış olduğu mirasla ilgilidir.

### 3.4.4. Darb, Gasb, Hırsızlık, Su-i Hal vb. Olaylar

İncelemiş olduğumuz 57/3 Numaralı defterde su-i hal ile ilgili 13 belgeye<sup>83</sup> bulunmaktadır. Darb ile ilgili dört belge<sup>84</sup> bulunmaktadır. Bir tanesi Eskici taifesinden olan Mehmed bin Ali, Ürgüb halkından olan Bektaş bin Bey tarafından darb edildiğini gösteren i’lâmdır. Bir diğeri Aydoğdu Mahallesi’nden Yosef veled-i Minnet’in, Mıgırdıç isimli bir gayr-i Müslimin kendisini darb edüb yaraladığını gösteren i’lâmdır.

## 3.5. İKTİSADÎ DURUM

### 3.5.1. Şehrin İktisadî Durumu

İncelemiş olduğumuz defterde yer alan 32 belge, mübayaa işleri ile ilgilidir. Alım-satım ile ilgili konular defterde en yüksek ikinci paya sahiptir. Bunun dışında alacak-vereceklerle ilgili de 14 belge bulunmaktadır<sup>85</sup>. Miras-tereke ile ilgili de 16 belge bulunmaktadır<sup>86</sup>. Ayrıca nakil-tayin-görev alma-göreve devamla ilgili 44 adet belge bulunmaktadır.

Alım-satım konu olan gayri menkulün bir bakıma adresinin, sınırlarının tesbiti gerekli olup, dört tarafında yer alan menzil,<sup>87</sup> bağ-bahçe,<sup>88</sup> dükkan,<sup>89</sup> arsa, tarla gibi gayri menkullerin isimlerinin belgelerde verildiği görülmektedir. Ayrıca, alım-satımlar

<sup>82</sup> B. 622, 676.

<sup>83</sup> B. 731, 734, 747, 748, 753, 757, 758, 765, 766, 772, 773, 774, 851.

<sup>84</sup> B. 629, 667, 703, 706.

<sup>85</sup> B. 625, 626, 839, 642, 643, 660, 663,670, 686, 699, 817, 818, 847, 848.

<sup>86</sup> B. 621, 622, 648, 649,665, 669, 673, 674, 678, 683, 696, 707, 715, 764,775, 812.

<sup>87</sup> B. 677, 678, 683, 689 , 691, 692, 693, 697, 700, 707 gibi.

<sup>88</sup> B. 707, 756, 779, 780 gibi.

<sup>89</sup> B. 837, 624, 632, 638 gibi.

yapılırken mülkün sınırlarının tespitinde tarik-i âmm ile mahdud,<sup>90</sup> gibi ifadeler yer almaktadır.

Alım-satım olayının belgelerde sık geçmesi Kayseri'deki ticarî hayatın canlılığını ortaya koymaktadır. Ticarî hayat, mahkemeler tarafından teminat altına alınmıştır. Bu teminat ise ticaretin gelişmesinde etkili olmuştur. Alış-veriş konularında doğabilecek sorunlar, mahkemeler tarafından çözümlendiğinden olması muhtemel haksızlıkların da önüne geçilmiştir. Alış-verişlerde akçe, kuruş, esedî kuruş gibi para birimleri kullanılmıştır<sup>91</sup>. Osmanlı toprak sisteminin temel taşı olan tımar-zeamet 20 belgede geçmektedir. İltizama verilen arazi ve diğer gelirlere verilen mukataa tabiri ise bir belgede geçmektedir<sup>92</sup>.

Defterden anlaşıldığına göre, tarım ve hayvancılık da halkın önemli gelir ve geçim kaynakları arasındadır. Bu konu ile ilgili olarak koyun, öküz, deve, davar gibi hayvanlardan bahsedilmektedir<sup>93</sup>. Ayrıca tarımda en çok arpadan bahsedilmektedir<sup>94</sup>.

### 3.5.2. Vergi

Osmanlı Devleti'nde vergiler; şer'i, örfî ve avârız-ı divaniye tekalif-i örfîye şeklinde üç kısma ayrılmıştır. Bunlardan öşür (1/10) Müslümanlardan, mal vergisi olan haraç ve baş vergisi cizye ise gayr-ı Müslimlerden alınırdı. Örfî vergiler ise kanuna, dinî esaslara ve halkın ekonomik gücüne uygun olarak toplanmıştır.

İncelemiş olduğumuz defterde, vergi toplanması, mükerrer kayıtlıların vergi durumları ve vergi durumundan şikâyet gibi konularla ilgili 26 adet belge bulunmaktadır. Belgelerde ayrıca, cizye,<sup>95</sup> avârız<sup>96</sup> den bahseden belgeler de bulunmaktadır.

## 3.6. DİNİ VE SOSYAL MÜESSESELER

### 3.6.1. Vakıflar

İncelediğimiz defterde, vakıf kaydına rastlanmıştır. Tespit edebildiğimiz Kayseri Vakıfları şunlardır: Süleymanzâde Seyyid Ahmed evkafı,<sup>97</sup> Çeşme-i kebîr evkafı,<sup>98</sup> Karasu vakfı,<sup>99</sup> Ahmed Paşa vakfı,<sup>100</sup> Gökçeli vakfı,<sup>101</sup> es-Seyid Ali Efendi Bey vakfı<sup>102</sup>.

<sup>90</sup> B. 650, 679, 689, 691, 693, 696, 697 gibi.

<sup>91</sup> B. 697, 716, 720, 721, 722, 724, 725 gibi.

<sup>92</sup> B. 692.

<sup>93</sup> B. 622, 753, 841, 804, 800.

<sup>94</sup> B. 804, 841, 753.

<sup>95</sup> B. 859, 701, 709, 710, 777, 778, 779, 801, 806, 824 gibi.

<sup>96</sup> B. 836, 859, 659, 661, 709, 711, 728, 736, 786, 792, 795 gibi.

### 3.6.2. Diğer Müesseseler

Defterde vakıf dışında camii, mescit, medrese, çarşı, hamam gibi birçok sosyal, kültürel ve dinî yapılara ait kayıtlar bulunmaktadır. Belgelerde geçen yapılar şunlardır: Arsla Câmî,<sup>103</sup> Melik Arslan Câmî,<sup>104</sup> Ali Câmî,<sup>105</sup> Ahmed Paşa Câmî,<sup>106</sup> Hacı Şah Ali Mescid,<sup>107</sup> Hacı Şah Ali Mescid,<sup>108</sup> Hoca Hasan Medresesi,<sup>109</sup> Hatuniye medresesi,<sup>110</sup> Sultan Hamamı<sup>111</sup> Penbeciler çarşısı<sup>112</sup>.

---

<sup>97</sup> B. 720

<sup>98</sup> B. 738

<sup>99</sup> B. 821

<sup>100</sup> B. 841.

<sup>101</sup> B. 638.

<sup>102</sup> B. 679.

<sup>103</sup> B. 716.

<sup>104</sup> B. 744,770.

<sup>105</sup> B. 770.

<sup>106</sup> B. 782.

<sup>107</sup> B. 727.

<sup>108</sup> B. 727.

<sup>109</sup> B. 856.

<sup>110</sup> B. 856.

<sup>111</sup> B. 625.

<sup>112</sup> B. 653.

## SONUÇ

57 Numaralı defter üçe taksim edilmiştir. Bunun üçüncü kısmı 57/3 Numaralı Şer'iyye Sicili adı altında tarafımızdan incelenmiştir. 57/3 Numaralı Defter 89 sayfa (45 varak) ve 240 belgeyi ihtiva etmektedir. Defterin belge ve sayfa numaralandırılması daha sonra arşiv görevlileri tarafından yapılmıştır. Defterde, belgeler numaralandırılırken bazı belgelerin numaralandırılmasında hatalar yapılmış olup tarafımızdan yeniden düzenlenmiştir. Bazı belgeler ise mikro-filminden fotokopiye geçerken düzgün çıkmadığı için okunamamıştır. Defter H. 1058 \ M. 1648 tarihinden H. 1059 \ M. 1649 tarihine kadar dönemdeki belgeleri ihtiva etmektedir. İlk belge tarihi H. 21 Şevval'ül-mükerrem sene 1059 (M. 28 Ekim 1649) son belge tarihi Bin elli dokuz cemâziyelevveli guresidir. (M. Mayıs 1649). Bu bölümde şer'i mahkemelerden çeşitli konularda davalar görüşülerek bir karara bağlanmıştır. Bu belgelere dayalı araştırmalar ilmî çalışmalara ışık tutmaktadır.

Devletin, vergi denetimine önem verdiğini incelediğimiz belgelerden görmekteyiz. Vergisini ödemeyenlerin takibatı yapılmakta ve buna ilişkin konuların mahkemelerde görüldüğü, belgelerden anlaşılmaktadır. Ayrıca devlet, üst düzeydeki görevlilere halka adaletli davranmaları konusunda sık sık uyarılmaktadır.

Kayseri'de bugün olduğu gibi eskiden de sosyal hayatın canlı olduğu görülmektedir. Toplumda çeşitli dinî ve etnik gruplar Müslümanlarla birlikte farklı bir muameleye maruz kalmadan yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Gayr-i Müslimlere, dinî, adlî, eğitim, kültür ve idarî alanda eşi hiçbir imparatorlukta görülmeyen özerklik tanınmış; dinlerinde ve dillerinde serbest bırakılmışlardır. Evlenme, düğün, boşanma ve ölüm gibi medenî hukuku ilgilendiren bütün işler millet teşkilâtlarına bırakılmıştır. Bütün bu imkan ve haklara karşılık, Gayr-i Müslim milletler, cizye vergisi ödemekle ve sosyal ve siyasal alanda bazı yasaklara uymakla yükümlendirilmişlerdir.

Müslim ve Gayr-i Müslimler, gerek mahalle gerekse köylerde beraber yaşadıkları gibi kendilerinin çoğunlukta olduğu mahalle ve köylerde yaşadıkları da görülmüştür.

Aralarındaki davalar genellikle alım-satım ve alacak-verecek konuları üzerine gerçekleşmiştir.

Tarım ve hayvancılığın yanında halkın ekonomik seviyesini gösteren belgeler de bulunmaktadır. Bu belgelerden ise halkın gelir düzeyine dair sonuçlar çıkarmak mümkündür.

Kayseri’de, hali vakti yerinde olan kimselerin vakıflar yaptırdıkları görölmektedir. Belgelerde birçok vakıf ve sosyal yapıya rastlanmaktadır.

## İNDEKS

**A**

Ağceil, 224, 246  
 Ağırnas, 167, 246  
 Ahi isa, 245  
 Ahmed Paşa Câmî, 186, 252  
 Ahmed Paşa vakfı, 251  
 Akçakaya, 60, 226, 246  
 Akdağ, 65, 132, 247  
 Akdağ kazası, 247  
 Ali Câmî, 252  
 Argınak, 246  
 Arsla Câmî, 252  
 Atıcı, 34, 133, 245  
 Avah, 40, 153, 247  
 Aydoğdu, 27, 101, 245, 250

**B**

Bağcekaya, 58, 216, 246  
 Bakkalkveri, 246  
 Baldöktü, 19, 21, 65, 73, 243, 245  
 Bazzazistan, 245  
 Beğendikli, 95, 246  
 Belbaşı, 29, 109, 247  
 Beran, 114, 246  
 Bozatlı, 128, 245  
 Bozok, 9, 242  
 Büyüklü, 28, 102, 104, 246

**C**

Cafer Efendi, 22, 80, 246

**Ç**

Çayda, 92, 247  
 Çebel-i, 247  
 Çeşme-i Kebîr Evkafı, 251  
 Çındır, 79, 247

**D**

Darsiyak, 196, 228, 246  
 Dede Mescid, 26, 94, 245  
 Dekakin, 206, 246  
 Depecik, 31, 55, 95, 117, 208, 228, 245  
 Depecikler, 247

**E**

Elssem Paşa, 245  
 Endürlük, 66, 246  
 Erkilet, 114, 246  
 Eski Bazzazistan, 245  
 Es-Seyid Ali Efendi Bey Vakfı, 251

**F**

Fahzemîn, 57, 215, 246  
 Fatih Sultan Mehmed, 9, 242

**G**

Garibeş, 148, 246  
 Gemerek, 41, 156, 246  
*Girit Seferi*, 6, 241, 242, 259  
 Gökçeli vakfı, 78, 251  
 Gülek, 245  
 Gülük, 21, 74, 76, 245  
 Gürcü, 45, 227, 245  
 Güzerli, 27, 99, 246

**H**

Habiller, 19, 65, 246  
 Hacet, 22, 76, 245  
 Hacı Abdullah, 34, 109, 130, 228, 239, 245  
 Hacı Şah Ali Mescid, 148, 252  
 Harput, 228, 245  
 Hasanlı, 23, 83, 245  
 Hasbek, 21, 75, 245  
 Hatuniye Medresesi, 252  
 Hisarlı, 41, 156, 246  
 Hisayunlu, 19, 228, 245  
 Hoca Hasan Medresesi, 237, 252

**I**

IV. Mehmed, 241  
 Îmâret, 246

**İ**

İncesubaşı, 54, 205, 246  
 İslamlu, 52, 57, 199, 215, 224, 247  
 İsmet, 59, 221, 246



**K**

Kalenderhâne, 26, 96, 239, 245  
 Kamas, 247  
 Kapanlı, 24, 85, 86, 229, 245  
 Kara, 26, 32, 70, 71, 79, 94, 109, 123, 135, 150, 247  
 Karabit, 27, 90, 98, 245  
 Karakeçiler, 245  
 Karaman, 7, 9, 42, 43, 49, 52, 56, 62, 138, 146, 147, 152, 156, 160, 161, 169, 189, 200, 205, 206, 211, 215, 221, 222, 234, 236, 237, 242, 243, 247  
 Karasu, 55, 209, 246, 251  
 Karataş, 54, 56, 57, 58, 205, 213, 217, 247  
 Karşe, 61, 230, 246  
 Kasalar, 246  
 Kayseri, I, 2, 5, 6, 9, 10, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 134, 138, 228, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 249, 250, 251, 253, 254, 258, 259, 260, 262  
 Kayseri Mutasarrıfı, 243  
 Kayseriye, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 86, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 100, 103, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 132, 134, 137, 138, 139, 140, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 150, 151, 152, 153, 155, 157, 158, 162, 163, 164, 166, 167, 168, 169, 170, 173, 174, 177, 178, 179, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 222, 224, 226, 227, 229, 230, 231, 232, 233, 235, 236, 237  
 Kazlı, 114, 246  
 Kebeilyas, 228, 245  
 Keçeçi, 245  
 Keçimirengöz, 44, 167, 246  
 Kekürü, 114, 246  
 Kenarırmak, 224, 247  
 Kestenir, 114, 246  
 Kızılviran, 41, 156, 199, 228, 246  
 Kiçikapu, 24, 86, 87, 88, 245  
 Konaklar, 24, 88, 245  
 Köse, 25, 26, 33, 90, 91, 92, 93, 99, 109, 126, 127, 180, 182, 184, 245

Kurmaz, 60, 226, 227, 247  
 Kuru, 96, 247

**M**

Ma- Şarkıyan, 245  
 Mâhzemîn, 166, 246  
 Malya, 55, 208, 247  
 Mancum, 246  
 Melik Arslan Câmi, 158, 252  
 Mennak, 132, 246  
 Menzisi, 114, 246  
 Molla Fenârî, 111, 245  
 Muli, 114, 246  
 Murad Paşa, 115, 243  
 Mükremin, 228, 245  
 Müncusun, 206, 246  
 Müzmin, 49, 188, 246

**N**

Nere, 58, 217, 246

**O**

Ormancık, 185, 246  
 Osman Bey, 37, 38, 39, 122, 123, 242  
 Osmanlı Devleti, I, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 241, 242, 248, 249, 251, 260

**Ö**

Ömerler, 45, 169, 246

**P**

Penbeciler Çarşısı, 252

**R**

Residüz, 62, 235, 246  
 Rumiyan, 110, 245, 248

**S**

Saç, 36, 141, 245  
 Sahra, 39, 41, 145, 150, 151, 158, 231, 247  
 Salur, 39, 145, 151, 152, 246  
 Sarımsaklı, 246  
 Sarube, 58, 217, 246  
 Selman, 87, 192, 193, 229, 245  
 Seyyid Gazi, 245  
 Sınıkçı, 82, 245

Sivas Eyaleti Mutasarrıfı Ebşir Mustafa Paşa, 243

Sultan Hamamı, 68, 252

Süleyman, 7, 25, 28, 30, 49, 60, 62, 67, 68, 75, 81, 89, 90, 91, 92, 93, 105, 106, 111, 112, 120, 126, 128, 130, 141, 163, 182, 184, 185, 187, 188, 207, 222, 228, 232, 243, 245, 246

Süleymanlu-yı Kebir, 28, 102, 104, 247

Süleymanzâde Seyyid Ahmed evkafı, 251

Sürtme, 213, 246

### Ş

Şarkıyan, 19, 23, 64, 84, 245

Şehreküstü, 228, 239, 245

Şeyh Mehmed, 245

Şeyh Ömer Bağçevâni, 245

Şeyh Taceddin, 20, 69, 245

### T

Tabaklu, 228, 245

Talas, 25, 28, 29, 30, 90, 92, 103, 105, 110, 111, 239, 246, 248

Taşkıncık, 38, 148, 245

Tavas, 57, 214, 246

Tomarza, 33, 60, 129, 222, 246

Tus, 27, 100, 245

### U

Uyvar Kalesi, 241

### Ü

Ürgüb, 20, 60, 71, 222, 247, 250

### V

Venek, 39, 150, 246

### Y

Yalman, 34, 132, 245

Yenice, 97, 228, 239, 245

Yorglu, 143, 246

Yozgat, 9, 242

## BİBLİYOGRAFYA

Akgündüz, Ahmet; Öztürk Said; *700. Yılında Bilinmeyen Osmanlı*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1999.

Akgündüz, Ahmet; "Şer'iyye Sicilleri", *TDAV*, C. I., İstanbul 1998, s. 18-29.

Aksun, Ziya Nur; *Osmanlı Tarihi*, Ötüken Yayınları, C. II., İstanbul 1994.

Aktan, Ali; *Osmanlı Paleografyası ve Siyasi Yazışmalar*, Osmanlılar İlim ve İrfan Vakfı Yayınları, İstanbul 1995.

Aydın, M. Akif; "Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi" *Türkler Ansiklopedisi*, C. X, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s. 15-18.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 5, Ankara 1992.

Develioğlu, Ferit; *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2002.

Dikmen, Mehmed; *İslâm'da Kadın Hakları*, Cihan Yayınları, Bahçelievler 1981.

Göde, Kemal; *Tarih İçinde Kayseri*, Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri, 1991.

Halaçoğlu, Yusuf; *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı*, TTK. Yayını, Ankara 1995.

Köprülü, Fuad; "Anadolu Selçukluları Tarihi'nin Yerli Kaynakları", *Belleten*, C. VII, Ankara 1943, s. 410-423.

Kütükoğlu, Mübahat; *Tarih Araştırmalarında Usul*, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1990.

Ortaylı, İlber; *Türkiye İdare Tarihi*, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları, Ankara 1979.

Pakalın, M. Zeki; *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimler Sözlüğü*, M.E.B., C. III., İstanbul 1993.

Sami, Şemsettin; *Kâmûs-ı Türkî*, Bedir Yayınevi, İstanbul 1989.

Selçuk, Hava; *Şer'iyeye Sicillerine Göre Kayseri Sancağı Ve Girit Seferi'ne Katkısı*, KAYTAM, Kayseri 2008.

Sertoğlu, Mithat; *Osmanlı Tarih Lügati*, Enderun Kitabevi, İstanbul 1986.

Subaşı, Muhsin İlyas; *Dünden Bugüne Kayseri*, SE-DA Yayınları, Kayseri 1991.

Ünal, Mehmed Ali; *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Fakülte Kitabevi Yayınları, Isparta 2005.

Öztürk, Said; *Onyedinci Asır Askerî Kasamsa Ait İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil)*, OSAV, İstanbul 1995.

Tok, Özen; *Kadı Sicillerine Göre XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Kayseri Para Vakıfları*, KAYTAM Yayınları, Kayseri 2008.

Uzunçarşılı, İ.Hakkı; *Osmanlı Devleti Teşkilâtına Medhal*, TTK Yayını, Ankara 1988.

Uzunçarşılı, İ.Hakkı; *Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilâtı*, TTK. Yayını, Ankara 1988.

Yuvalı, Abdülkadir; *İlhanlılar Tarihi I Kuruluş Devri*, Erciyes Üniversitesi Yayını, Kayseri 1994.

[www.yeniosmanlilar.org](http://www.yeniosmanlilar.org) (Erişim.Tarihi.25.06.2010).